

**Asociația Internațională Ecologică a Păstrătorilor
Rîului “Eco-TIRAS”**

**LEGISLAȚIA DE MEDIU
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Volumul II

Eco-TIRAS

CHIȘINĂU - 2008

Legislația de mediu al Republicii Moldova. Asociația Internațională Ecologică a Păstrătorilor Rîului “Eco-TIRAS”. – Ch. : Eco-Tiras, 2008 (Tipogr. “Elan Poligraf” SRL).

– ISBN 978-9975-66-020-4

Vol. 2. – 2008. – 368 p. – 500 ex.

ISBN 978-9975-66-045-7

Culegerea actelor legislative al Republicii Moldova este publicat cu scopul familiarizării organizațiilor neguvernamentale de mediu cu cadrul legislativ național în domeniul protecției mediului înconjurător.

Culegerea actuală este volumul doi care include legile în redacție care a existat pe august 2008.

Publicația a fost posibilă mulțumind susținerii financiare a Fundației Rosa Luxemburg, Berlin, Germania.

(C) Compoziția – Asociația Internațională Ecologică a Păstrătorilor Rîului “Eco-TIRAS”, 2008.

CUPRINS

Prefață.....	4
Codul Silvic.....	6
Lege privind ocrotirea monumentelor.....	50
Lege regnului animal.....	60
Lege cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.....	104
Lege cu privire la resursele naturale.....	112
Lege privind fondul ariilor naturale protejate de stat.....	122
Lege cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale.....	240
Lege cu privire la protecția plantelor.....	253
Lege pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate.....	261
Lege privind securitatea biologică.....	265
Lege cu privire la grădinile botanice.....	283
Lege grădinilor zoologice.....	288
Lege cu privire la producția agroalimentară ecologică.....	292
Lege cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova.....	299
Lege privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.....	308
Lege privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.....	332
Lege cu privire la rețeaua ecologică.....	341
Lege regnului vegetal.....	348
Despre Fundația Rosa Luxemburg.....	367

PREFAȚĂ

În decembrie 2005, Parlamentul Republicii Moldova prin hotărâre a aprobat Concepția privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, care a devenit primul cadru juridic eficient de participare a publicului Moldovei la adoptarea hotărârilor. Grație acestui document și a deciziilor adoptate de Parlament, societatea a primit un instrument modern datorită căruia a devenit posibilă aducerea rapidă și eficientă la cunoștința societății a proiectelor de acte legislative primite de Parlament pentru dezbatere și adoptare.

Prin intermediul Internetului acum oricine poate trimite propuneri concrete comisiei parlamentare respective care este obligată să le examineze și să adopte decizii referitoare la soarta lor. Propunerile pot fi expediate Parlamentului prin poșta electronică pe adresa: siap@parlament.md sau prin poșta obișnuită pe adresa: Parlamentul Republicii Moldova, bd. Ștefan cel Mare nr.105, Chișinău 2073.

Primii doi ani de aplicare a Concepției au demonstrat însă că organizațiile neguvernamentale nu dau dovadă de un suficient activism în utilizarea posibilității de care dispun pentru îmbunătățirea legislației naționale. Conform datelor Parlamentului Republicii Moldova, în primul an – 2006 - comentarii la proiectele de legi au expediat nouă ONG-uri (93 comentarii). În cel de-al doilea an – 2007 - de acțiune a Concepției la comentare au participat deja 20 ONG-uri (circa 200 comentarii). Avînd în vedere că în Moldova sînt înregistrate circa 8000 de ONG-uri, activismul atît de slab în utilizarea acestui mecanism eficient de participare necesită explicație.

Între timp, participarea publicului la luarea deciziilor constituie indicatorul maturității societății. Planul de Acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană” cerea de la Moldova implementarea mecanismului de participare atît la nivel legislativ, cît și la nivelurile executiv și local.

Evident că participarea la adoptarea deciziilor este de fapt o muncă benevolă și neremunerată și nu oricine poate fi de acord să muncească

gratis. În plus, comentarea proiectelor de legi necesită o anumită pregătire, cel puțin cunoașterea bazelor legislației naționale și internaționale. Mai este necesară și o anumită experiență în comentarea proiectelor de legi care include atât crearea de elemente ale propunerilor legislative, cât și argumentarea lor.

Conștientizând importanța sprijinului organizațiilor neguvernamentale de mediu din Moldova în utilizarea instrumentului de comentare a proiectelor de legi ce se dezbate în Parlament, Asociația Internațională Ecologică a Păstrătorilor Rîului „Eco-TIRAS” cu sprijinul Fundației Rosa Luxemburg (Berlin, Germania) publică trei volume de legislație de mediu ceea ce va trebui să devină un instrument pentru examinarea legilor și participarea eficientă la comentarea proiectelor de legi. Volumul întâi cuprinde legile privind securitatea ecologică și reziduurile, precum și codurile, cel de-al doilea volum – legile referitoare la biodiversitatea biologică și peisagistică. Primul și al doilea volum includ legislația ecologică națională în varianta actuală pentru august anul 2008. În plus, în volumul 3 publicăm acordurile ecologice multilaterale, parte la care este Republica Moldova. Nu sunt repetate convențiile care deja au fost publicate în anul 1999 în culegerea editată de Societatea Ecologică „BIOTICA”.

Proiectul, sprijinit de Fondul „Rosa Luxemburg”, include nu numai publicarea în două limbi a celor trei volume de legi, dar și o serie de seminare pentru ONG-uri de pregătire către comentarea proiectelor de legi.

Asociația Internațională Ecologică a Păstrătorilor Rîului „Eco-TIRAS” exprimă speranța că proiectul și publicațiile vor fi utile pentru dezvoltarea în continuare a democrației în Moldova și antrenarea activă a societății civile la luarea deciziilor în domeniul mediului înconjurător.

Codul Silvic
Nr. 887 din 21.06.1996

Publicat: 16.01.1997 în Monitorul Oficial Nr. 004 art. nr: 36

Parlamentul adoptă prezentul cod.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Legislația silvică

(1) Legislația silvică are ca scop reglementarea gestionării durabile a fondului forestier prin folosirea rațională, regenerarea, paza și protecția pădurilor, menținerea, conservarea și ameliorarea diversității biologice forestiere, asigurarea cu resurse forestiere a necesităților actuale și de viitor ale societății în baza multifuncționalității acestora.

(2) Relațiile ce apar în cadrul folosirii fondului forestier, denumite în continuare relații silvice, sînt reglementate de Constituție de prezentul cod și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta.

(3) Relațiile apărute în cadrul folosirii fondului forestier, ce țin de folosirea și protecția terenurilor, apelor, subsolului, precum și cele referitoare la folosirea, protecția și regenerarea regnului vegetal și regnului animal, în măsura în care nu sînt reglementate de prezentul cod, sînt reglementate de legislația în vigoare.

Articolul 2. Fondul forestier

(1) Pădurile, terenurile destinate împăduririi, terenurile afectate gospodăriei silvice, precum și terenurile neproductive, incluse în amenajamentele silvice sau în Cadastrul funciar ca păduri și/sau plantații forestiere, constituie fondul forestier.

(2) Fondul forestier cuprinde toate pădurile, indiferent de tipul de proprietate și forma de gospodărire.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

administrarea de stat a fondului forestier și cinegetic - activitate de elaborare și implementare a politicii statului prin planificarea, organizarea, realizarea și efectuarea controlului de stat în domeniul forestier și cinegetic în scopul asigurării și promovării intereselor și priorităților naționale;

ciclu de producție - numărul de ani stabilit de amenajamentul silvic ca bază de calcul pentru determinarea structurii și mărimii normale a fondului de producție într-o unitate de gospodărire;

exploatabilitate - starea unui arbore sau arboret de a fi recoltabil;

exploatare forestieră - proces de producție întreprins în păduri;

gestionarea fondului forestier și cinegetic - activitate de gospodărire și utilizare a resurselor forestiere în scopul îndeplinirii politicii statului în domeniile respective;

lucrări (tăieri) de îngrijire și conducere a arboreturilor - ansamblu de lucrări și intervenții silvotecnice distincte și interdependente privind dirijarea creșterii și dezvoltării pădurii de la întemeiere până la termenul recoltării;

pădure - element al peisajului geografic, unitate funcțională a biosferei, compusă din comunitatea vegetației forestiere (în care domină arborii și arbuștii), păturii vie, animalelor și microorganismelor, care în dezvoltarea lor biologică sînt interdependente și acționează asupra habitatului lor. Sînt considerate păduri terenurile acoperite cu vegetație forestieră cu o suprafață de peste 0,25 ha;

posibilitate de recoltare - volumul de masă lemnoasă care urmează a fi recoltat dintr-o pădure, în baza amenajamentului silvic, în scopul realizării unei stări normale a acesteia. Volumul de masă lemnoasă recoltat anual înseamnă posibilitate de recoltare anuală, iar cel ce urmează a fi recoltat într-o perioadă de timp - posibilitate de recoltare periodică;

regenerarea pădurii - proces de înlocuire a generației de arbori bătrîni cu o nouă generație, tînără;

regim - sistem de conducere și exploatare a unei păduri, propriu unui anumit mod de regenerare (sămînță, lăstari). Se deosebesc regimul codrului, regimul crîngului simplu, regimul crîngului compus;

regim silvic - politică de gospodărire a fondului forestier și a vegetației forestiere din afara acestuia, indiferent de natura proprietății și forma de gospodărire, exercitată de către autoritatea silvică centrală;

stațiune forestieră - cadrul natural, în cuprinsul căruia mediul fizico-geografic este omogen, determinînd dezvoltarea unei biocenozes specifice;

tăiere de produse principale - intervenție radicală asupra pădurii ajunse la vîrsta exploatabilității în scopul recoltării lemnului și asigurării regenerării acesteia;

tratament silvic - totalitatea măsurilor silvotecnice de regenerare, conducere, exploatare și protecție, indicate a fi aplicate de-a lungul vieții arboreturilor.

Articolul 4. Terenurile din fondul forestier

(1) Terenurile din fondul forestier cuprind:

a) - terenuri pentru împădurire:

- terenuri destinate reîmpăduririi;

- terenuri destinate împăduririi;

b) terenuri afectate gospodăriei silvice;

c) terenuri neproductive: mlaștini, stîncării, pante abrupte, alunecări de teren, solonețuri etc.

(2) Raportarea terenurilor la fondul forestier se face pe baza amenajamentelor silvice sau a Cadastrului funciar în conformitate cu legislația.

Articolul 5. Vegetația forestieră din afara fondului forestier

(1) Fondul forestier nu include:

a) perdelele forestiere de protecție amplasate pe terenurile cu destinație agricolă;

b) perdelele forestiere de protecție și plantațiile de arbori și arbuști situate de-a lungul căilor de comunicație și pe terenurile fondului acvatic;

c) grădinile botanice, dendrologice și zoologice, spațiile verzi ale localităților urbane și rurale.

(2) Plantarea, îngrijirea, folosirea și paza plantațiilor menționate la alin.(1) lit.a) și c) ale prezentului articol se reglementează de prezentul cod și constituie cadrul de competență al autorităților administrației publice locale, conform legislației, iar cele menționate la lit.b) - al autorităților centrale de specialitate și autorităților administrației publice locale respective.

Articolul 6. Dreptul de proprietate asupra terenurilor din fondul forestier

(1) Pădurile în Republica Moldova, folosite în interes public, fac obiectul exclusiv al proprietății publice. Conform legislației, ele pot fi date în gestiune sau în folosință.

(2) Proprietatea privată asupra pădurilor se admite în cazul plantării acestora, în condițiile legii, pe terenurile aflate în proprietate privată.

(3) Dreptul de proprietate asupra terenurilor din fondul forestier se exercită în conformitate cu legislația.

Capitolul II

COMPETENȚA PARLAMENTULUI, GUVERNULUI ȘI A AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE PRIVIND REGLEMENTAREA RELAȚIILOR SILVICE

Articolul 7. Competența Parlamentului

De competența Parlamentului țin:

- a) reglementarea legislativă a relațiilor silvice;
- b) determinarea direcțiilor fundamentale ale politicii statului privind dezvoltarea durabilă, folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor;
- c) stabilirea împuternicirilor autorităților administrației publice locale privind folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor;
- d) soluționarea altor probleme privind reglementarea relațiilor silvice.

Articolul 8. Competența Guvernului

De competența Guvernului țin:

- a) prezentarea Parlamentului a proiectelor de acte legislative privind relațiile silvice, strategiile naționale de dezvoltare durabilă a fondului forestier și cinegetic și includerea lor în programele și planurile de dezvoltare a țării;
- b) realizarea administrării de stat a fondurilor forestier și cinegetic prin abilitarea autorității centrale de specialitate respective a administrației publice cu dreptul de a transmite în folosință terenurile fondului forestier proprietate publică, dar fără dreptul de a dispune de ele;
- c) exercitarea controlului de stat asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic;
- d) stabilirea procedurii de eliberare a lemnului pe picior;
- e) elaborarea și implementarea planurilor de constituire a rețelei naționale de arii

naturale protejate de stat și a altor zone, care necesită măsuri speciale de organizare și gestionare;

f) stabilirea principiilor de plată pentru folosințele și produsele silvice;

g) stabilirea modului de clasificare a pădurilor pe grupe, subgrupe și categorii funcționale;

h) aprobarea posibilității de recoltare a masei lemnoase în procesul tăierilor de produse principale;

i) stabilirea unei proceduri unice de ținere a evidenței de stat a fondului forestier și a cadastrului silvic de stat;

j) soluționarea problemelor ce țin de atribuirea terenurilor din fondul forestier pentru necesități de stat și publice;

k) soluționarea problemelor ce țin de atribuirea în gestiune a terenurilor din fondul forestier;

l) soluționarea problemelor cu privire la încetarea dreptului de gestiune asupra terenurilor din fondul forestier;

m) soluționarea problemelor privind organizarea și activitatea organelor silvice de stat;

n) aprobarea programelor de dezvoltare durabilă, folosire, regenerare, pază și protecție a pădurilor;

o) colaborarea internațională în domeniul folosirii, regenerării, pazei și protecției pădurilor.

Articolul 9. Competența autorităților administrației publice locale

De competența autorităților administrației publice locale țin:

a) exercitarea controlului asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic;

b) repartizarea terenurilor din fondul forestier;

c) înregistrarea drepturilor de gestiune și de folosință a terenurilor din fondul forestier;

d) organizarea Ținerii evidenței de stat a fondului forestier și a cadastrului silvic de stat;

e) acordarea de sprijin organelor silvice de stat la amenajarea sectoarelor silvice în locurile de agrement;

f) lichidarea, în comun cu organele silvice de stat, a incendiilor de pădure;

g) lichidarea, în comun cu organele silvice de stat, a efectelor incendiilor de pădure și calamităților naturale;

h) elaborarea, coordonarea și organizarea îndeplinirii, în comun cu organele silvice de stat, a programelor locale privind dezvoltarea durabilă, folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor.

Capitolul III

ADMINISTRAREA ȘI GOSPODĂRIREA FONDURILOR FORESTIER ȘI CINEGETIC

Articolul 10. Obiectivele administrării și gospodăririi fondului forestier

Administrarea și gospodărirea fondului forestier trebuie să asigure:

- a) dezvoltarea durabilă a pădurilor și menținerea în ele a biodiversității;
- b) intensificarea funcțiilor de protecție a apelor, igienico-sanitare, de reglare climatică și a altor funcții ale pădurilor în scopul ocrotirii sănătății populației și protecției mediului înconjurător;
- c) regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității pădurilor, sporirea productivității acestora;
- d) elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri diverse și reglementarea activității organelor silvice de stat privind aducerea și menținerea pădurilor în starea corespunzătoare funcțiilor lor ecologice și social-economice;
- e) continuitatea eficienței funcționale a pădurilor și valorificarea rațională a resurselor silvice.

Articolul 11. Administrarea de stat a fondurilor forestier și cinegetic

- (1) Administrarea fondurilor forestier și cinegetic este prerogativa statului.
- (2) Administrarea de stat a fondurilor forestier și cinegetic este exercitată de Guvern, autoritățile administrației publice locale, organele silvice de stat, alte organe împuternicite în acest scop.
- (3) Administrarea de stat a fondurilor forestier și cinegetic proprietate publică se efectuează de către autoritatea silvică centrală și de autoritățile administrației publice locale.
- (4) Regulamentele, instrucțiunile și indicațiile organelor silvice de stat sînt obligatorii pentru toți deținătorii de terenuri din fondul forestier (incluzînd proprietarii și gestionarii de terenuri din fondul forestier, beneficiarii silvici), precum și pentru întreprinderi, instituții, organizații și cetățeni, care execută în cadrul fondului forestier lucrări nelegate de gospodărirea fondului forestier și derularea folosințelor silvice.

Articolul 12. Sarcinile autorității silvice centrale

- (1) Autoritatea silvică centrală este împuternicită legal să reglementeze, să coordoneze și să exercite controlul asupra administrării și gospodăririi fondului forestier.
- (2) Autoritatea silvică centrală elaborează regimul silvic, care reprezintă un sistem de norme tehnice, economice, juridice și silvice privind amenajarea, folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor, și exercită controlul asupra respectării acestui regim.
- (3) Autoritatea silvică centrală aplică regimul silvic în fondul forestier subordonat, respectînd principiile dezvoltării durabile a pădurilor, conservării și ameliorării diversității biologice forestiere, folosirii raționale a resurselor forestiere.

(4) Pe terenurile din fondul forestier, nesubordonate autorității silvice centrale, respectarea regimului silvic este asigurată de deținătorii acestora. Controlul asupra respectării regimului silvic este exercitat de organele silvice de stat și de autoritățile administrației publice locale.

(5) Organizarea și gospodărirea fondului cinegetic, exercitarea controlului în acest domeniu țin de competența autorității silvice centrale.

(6) Autoritatea silvică centrală:

a) organizează investigații științifice ale componentelor diversității biologice forestiere, elaborează măsuri pentru conservarea și folosirea lor rațională, determinându-le cantitativ și valoric resursele, evidențiind procesele și activitățile care influențează starea acestora;

b) contribuie la restabilirea ecosistemelor degradate, precum și a speciilor periclitate și pe cale de dispariție;

c) efectuează sistematic (la fiecare 5 ani) analiza și confruntarea informației privind conservarea diversității biologice și folosirea rațională a resurselor genetice și biologice;

d) contribuie la informarea publicului despre dezvoltarea durabilă a fondurilor forestier și cinegetic, starea diversității biologice forestiere, asigurându-i acces liber la informație și participare la procesul de luare a deciziilor.

(7) În domeniul rezervațiilor și altor arii protejate de pe terenurile din fondul forestier, autoritatea silvică centrală, de comun acord cu autoritatea centrală pentru protecția mediului înconjurător:

a) elaborează și organizează aplicarea măsurilor privind regenerarea, conservarea și redresarea ecologică a pădurilor;

b) organizează respectarea strictă a regulamentelor cu privire la rezervații și alte arii protejate;

c) prezintă Guvernului, în comun cu instituțiile științifice de profil și cu autoritatea centrală pentru protecția mediului înconjurător, propuneri privind conservarea celor mai valoroase sectoare de păduri naturale și crearea de parcuri naționale, asigură condițiile necesare de protecție a diversității biologice în ariile menționate;

d) organizează activitatea științifică conform programelor coordonate cu autoritatea centrală pentru protecția mediului înconjurător și instituțiile interesate, precum și întocmirea analelor naturii.

(8) Activitatea autorității silvice centrale se reglementează printr-un regulament aprobat de Guvern.

Articolul 13. Administrarea și gospodărirea pe alte terenuri silvice

(1) Administrarea și gospodărirea fondului forestier în zonele de frontieră și în pădurile cu regim special se exercită de către organele silvice de stat teritoriale în comun cu organele de resort, în modul stabilit de Guvern.

(2) Vegetația forestieră situată pe terenurile din afara fondului forestier se administrează de către proprietarii acestor terenuri. Gospodărirea terenurilor acoperite cu această vegetație se efectuează în scopul plantării ei în modul stabilit de auto-

ritățile administrației publice locale, cu acordul organelor de stat pentru protecția mediului înconjurător.

(3) Terenurile din fondul forestier aflate în proprietate privată se administrează de către proprietarii acestora, care sînt obligați să le gospodărească conform regulului silvic și regulilor de protecție a mediului înconjurător.

Articolul 14. Divizarea pădurilor pe grupe și subgrupe funcționale

(1) Pădurile Republicii Moldova se încadrează în grupa întîi funcțională, avînd în exclusivitate funcții de protecție a mediului înconjurător.

(2) În raport cu funcțiile ce le revin, se disting următoarele subgrupe funcționale de păduri:

- a) de protecție a apelor;
- b) de protecție a terenurilor și solurilor;
- c) de protecție contra factorilor climatici și industriali dăunători;
- d) cu funcții de recreere;
- e) de interes științific și de conservare a genofondului și ecofondului forestier.

(3) Pot fi, de asemenea, delimitate sectoare silvice de protecție specială, avînd un regim special de gospodărire.

(4) Pentru fiecare subgrupă funcțională de păduri, prin amenajamentele silvice, se stabilesc măsuri de gospodărire diferențiate care asigură îndeplinirea funcțiilor ce le revin.

Articolul 15. Modul de clasificare a pădurilor pe grupe, subgrupe și categorii funcționale

(1) Clasificarea pădurilor pe grupe funcționale se face de Guvern în conformitate cu prezentul cod, iar pe subgrupe și categorii funcționale - de autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritatea centrală pentru protecția mediului înconjurător.

(2) Regulamentul privind clasificarea pădurilor pe grupe, subgrupe și categorii funcționale se aprobă de Guvern.

Articolul 16. Stabilirea vîrstei exploatabilității și a ciclului de producție forestieră

(1) Vîrsta exploatabilității și ciclul de producție forestieră se stabilesc în funcție de destinația specială principală a acestora, productivitatea plantațiilor silvice, condițiile ecologice și termenele de regenerare a pădurii pe parchetele exploatate.

(2) Determinarea vîrstei exploatabilității și a ciclului de producție forestieră se efectuează de către autoritatea silvică centrală în baza amenajamentelor silvice și a cercetărilor științifice speciale.

Articolul 17. Modul de înstrăinare și de atribuire a terenurilor din fondul forestier în alte scopuri decît cele silvice

(1) Modul de înstrăinare și de atribuire a terenurilor din fondul forestier în alte scopuri decît cele silvice se stabilește de legislația funciară.

(2) În cazul înstrăinării terenurilor împădurite din fondul forestier în vederea utilizării lor pentru necesitățile statale și cele publice, Guvernul decide concomi-

tent conservarea sau tăierea pădurilor și determină modul de folosire a produselor lemnoase recoltate.

Articolul 18. Edificarea obiectelor în scopuri ce țin de gospodărirea fondului forestier

(1) Atribuirea terenurilor din fondul forestier pentru edificarea obiectelor (sedii de ocoale și cantoane silvice, blocuri de producție, construcții, locuințe, linii de comunicații etc.) în scopuri ce țin de gospodărirea fondului forestier se efectuează de autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritățile administrației publice locale.

(2) Sediul cantonului silvic este o încăpere de serviciu care nu poate fi privatizată, vîndută, dată în arendă sau supusă altor acțiuni care i-ar schimba destinația sau deținătorul.

Articolul 19. Revendicările față de proiectarea, amplasarea, construirea și darea în exploatare a obiectelor care pot afecta pădurile

În cazul proiectării, amplasării, construirii și dării în exploatare a obiectelor noi și a celor reconstruite, care pot afecta starea și regenerarea pădurilor, este necesar să fie prevăzute și efectuate, în mod obligatoriu, măsuri de protecție a pădurilor coordonate cu autoritatea silvică centrală și cu autoritatea centrală pentru protecția mediului înconjurător. Proiectele acestor obiecte se realizează sub condiția respectării prevederilor Legii privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător.

Articolul 20. Controlul de stat asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic

(1) Controlul de stat asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic are drept sarcină asigurarea respectării de către persoanele fizice și juridice a legislației silvice și cinegetice.

(2) Controlul de stat asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic este exercitat de către Guvern și organele de stat pentru protecția mediului înconjurător în modul stabilit de acesta.

Articolul 21. Competența autorității silvice centrale

De competența organelor silvice de stat în exercitarea controlului departamental asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic țin:

a) aplicarea normelor tehnice, economice, juridice și silvice care asigură respectarea regimului silvic;

b) respectarea modului de eliberare a lemnului pe picior;

c) respectarea prevederilor amenajamentelor silvice;

d) regenerarea pădurilor și împădurirea terenurilor goale;

e) respectarea tehnologiilor respective la executarea lucrărilor în fondul forestier;

f) respectarea modului stabilit de ținere a evidenței de stat a fondului forestier, cadastrului silvic de stat și monitoringului forestier;

- g) valorificarea rațională a resurselor silvice;
- h) organizarea pazei și protecției pădurilor;
- i) efectuarea folosințelor silvice;
- j) utilizarea rațională a fondului cinegetic;
- k) ținerea evidenței faunei sălbatice și autorizarea vânătorii;
- l) respectarea regulilor și termenelor stabilite pentru vânătoare, a măsurilor de securitate la vânătoare.

Articolul 22. Competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător

De competența organelor de stat pentru protecția mediului înconjurător în exercitarea controlului de stat asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic țin:

- a) îndeplinirea programelor, aprobate de Guvern, privind folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor;
- b) concordanța procentului de împădurire cu normativele stabilite;
- c) respectarea normelor de folosință a produselor pădurii;
- d) repartizarea pădurilor pe grupe și categorii funcționale;
- e) protecția și folosirea unor specii rare și protejate de plante și animale aflate pe cale de dispariție de pe terenurile din fondul forestier;
- f) respectarea regimului stabilit în ariile protejate ale terenurilor din fondul forestier;
- g) stabilirea și respectarea normelor de recoltare a animalelor și păsărilor sălbatice;
- h) folosirea rațională a fondurilor forestier și cinegetic;
- i) analiza stării fondurilor forestier și cinegetic.

Articolul 23. Controlul obștesc asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic

Cetățenii și asociațiile obștești au dreptul să primească de la organele silvice de stat și de la organele de stat pentru protecția mediului înconjurător informație despre starea fondurilor forestier și cinegetic, măsurile planificate și realizate de conservare și folosire a acestora, să propună și să realizeze, în conformitate cu legislația, măsuri privind paza și folosirea rațională a fondurilor forestier și cinegetic, conservarea biodiversității în ele.

Capitolul IV

GESTIUNEA ȘI FOLOSIREA TERENURILOR DIN FONDUL FORESTIER

Articolul 24. Gestiunea fondului forestier

(1) Terenurile din fondul forestier se atribuie în gestiune întreprinderilor silvice și altor întreprinderi de stat, precum și altor persoane juridice și/sau fizice, abilitate legal cu asemenea activitate, în condițiile art.6 din prezentul cod.

(2) Atribuirea terenurilor din fondul forestier în gestiune se efectuează de către Guvern, în modul stabilit de legislație.

- (3) Se stabilesc următoarele criterii ale gestionării durabile a pădurilor:
- a) menținerea, conservarea și ameliorarea diversității biologice din păduri;
 - b) menținerea sănătății și vitalității pădurilor;
 - c) menținerea și intensificarea funcțiilor de protecție a pădurilor;
 - d) menținerea și consolidarea capacității productive a resurselor forestiere, contribuției lor în ciclurile mondiale de carbon;
 - e) menținerea și stimularea funcțiilor producătoare ale pădurilor (produse lemnoase și nelemnoase);
 - f) menținerea altor funcții și condiții socio-economice.
- (4) Lista indicatorilor pentru fiecare criteriu al gestionării durabile a pădurilor se aprobă de Guvern.

(5) Funcțiile gestiunii fondului forestier nu pot fi cumulate cu funcțiile controlului de stat în domeniul dat.

Articolul 25. Folosirea terenurilor din fondul forestier

(1) Terenurile din fondul forestier pot fi date în folosință, în scopurile prevăzute de prezentul cod, persoanelor fizice și juridice, asociațiilor obștești și organizațiilor religioase.

(2) Atribuirea terenurilor din fondul forestier în folosință se efectuează de către organele silvice de stat și autoritățile administrației publice locale, în modul stabilit de legislație.

Articolul 26. Atribuirea terenurilor din fondul forestier în folosință

(1) Terenurile din fondul forestier pot fi atribuite în folosință persoanelor juridice și/sau fizice în scopurile prevăzute de prezentul cod în condiții de arendă, folosință gratuită și folosință de scurtă durată.

(2) Modul și condițiile de atribuire a terenurilor din fondul forestier în folosință se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.

(3) Arenda terenurilor din fondul forestier din cadrul ariilor naturale protejate este interzisă.

Articolul 27. Încetarea dreptului de gestiune asupra terenurilor din fondul forestier

(1) Încetarea dreptului de gestiune asupra terenurilor din fondul forestier are loc în cazurile:

- a) încetării sau suspendării activității unității căreia i-au fost atribuite terenuri din fondul forestier în gestiune;
- b) folosirii terenurilor din fondul forestier în alte scopuri decât cele prevăzute de condițiile de atribuire a acestora în gestiune;
- c) scoaterii terenurilor din fondul forestier pentru necesități de stat și publice;
- d) folosirii neraționale a terenurilor din fondul forestier, fapt care condiționează diminuarea funcțiilor de protecție a pădurilor, înrăutățirea stării și calității lor; efectuării necorespunzătoare a pazei și a regenerării pădurilor; organizării necorespunzătoare a folosirii fondului forestier.

(2) Dreptul de gestiune asupra terenurilor din fondul forestier încetează prin

hotărîre de Guvern la inițiativa autorității silvice centrale sau autorității centrale pentru protecția mediului înconjurător.

Articolul 28. Încetarea dreptului de folosință a terenurilor din fondul forestier

Încetarea dreptului de folosință a terenurilor din fondul forestier are loc în cazurile:

- a) renunțării benevole la efectuarea folosințelor silvice;
- b) expirării termenului pentru care a fost oferit dreptul de folosință a terenurilor din fondul forestier;
- c) suspendării activității întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor care beneficiau de folosințe silvice;
- d) folosirii fondului forestier cu încălcarea regulilor și modului stabilit de folosire;
- e) neachitării la termen a plății pentru folosințele silvice;
- f) scoaterii terenurilor din fondul forestier pentru necesități de stat și publice;
- g) expirării termenului contractului dearendă.

Capitolul V

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIUNILE GESTIONARILOR DE TERENURI DIN FONDUL FORESTIER ȘI BENEFICIARILOR SILVICI

Articolul 29. Drepturile și obligațiunile gestionarilor de terenuri din fondul forestier

(1) Gestionarii de terenuri din fondul forestier au dreptul:

- a) să folosească fondul forestier și să desfășoare alte activități de gospodărire a fondului forestier;
- b) să construiască drumuri, depozite silvice, blocuri locative și administrative pentru păstrarea și prelucrarea primară a materiei prime, precum și alte obiecte necesare pentru gospodărirea și folosirea terenurilor din fondul forestier;
- c) să repartizeze terenurile din fondul forestier întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor pentru folosire și altă asemenea activitate de gospodărire, cu acordarea autorizației de exploatare sau a biletului silvic.

(2) Gestionarii de terenuri din fondul forestier sînt obligați:

- a) să asigure regenerarea, paza, protecția, ameliorarea stării sanitare a pădurilor, îngrijirea și sporirea productivității lor, conservarea și ameliorarea diversității biologice forestiere, sporirea fertilității solurilor forestiere, organizarea folosirii și ținerea evidenței pădurilor, să îndeplinească alte obligațiuni în vederea gospodăririi fondului forestier;
- b) să folosească rațional produsele pădurii;
- c) să execute lucrările prin metode care ar asigura păstrarea funcțiilor de protecție a pădurilor, precum și condițiile optime pentru regenerarea arboreturilor, creșterea plantelor medicinale, alimentare și tehnice.

Articolul 30. Drepturile și obligațiunile beneficiarilor silvici

(1) Beneficiarii silvici au dreptul:

a) să primească în folosință terenuri din fondul forestier pentru recoltarea produselor pădurii, precum și pentru cositul finului, pășunatul vitelor pe anumite secțiuni și pentru alte folosințe silvice;

b) în conformitate cu legislația, să construiască drumuri, blocuri de producție și administrative, să amenajeze platforme pentru stivuirea producției silvice, locuri de parcare a autovehiculelor, altor mijloace de transport.

(2) Beneficiarii silvici sînt obligați:

a) să folosească rațional parchetele, care le-au fost puse la dispoziție pentru recoltarea masei lemnoase, fînețele, alte terenuri silvice;

b) să nu admită pierderea masei lemnoase recoltate;

c) să curețe parchetele de resturile de exploatare, iar terenurile deteriorate în procesul exploatării să fie aduse într-o stare bună pentru folosire conform destinației;

d) să achite la termen plata pentru folosirea terenurilor din fondul forestier;

e) să execute lucrările prin metode care nu afectează starea și regenerarea pădurilor, precum și starea bazinelor acvatice și a altor obiecte naturale;

f) să respecte regulile de apărare împotriva incendiilor, să ia măsuri de apărare împotriva incendiilor în locurile de executare a lucrărilor, iar în cazul apariției incendiilor de pădure, să le stingă în cel mai scurt timp;

g) să îndeplinească alte cerințe în conformitate cu regulamentele de folosire a fondului forestier.

Articolul 31. Protecția gestionarilor de terenuri din fondul forestier și beneficiarilor silvici

(1) Este interzisă imixtiunea în activitatea gestionarilor de terenuri din fondul forestier și beneficiarilor silvici, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.

(2) Drepturile încălcate urmează să fie restabilite, iar pagubele pricinuite de încălcarea drepturilor gestionarilor de terenuri din fondul forestier și beneficiarilor silvici urmează să fie integral recuperate. Litigiile privind recuperarea pagubelor se soluționează de către instanțele judecătorești.

Articolul 32. Accesul cetățenilor în păduri

(1) Cetățenii, în condițiile prezentului cod, au acces liber pe teritoriul fondului forestier. Folosirea gratuită a pădurilor de către cetățeni are loc în scopuri de recreere, pentru recoltarea fructelor și pomușoarelor sălbatice, nucilor, ciupercilor și altor produse ale pădurii, cu excepția cazurilor în care recoltarea se efectuează pe sectoare ameliorate sau artificiale, fie în locuri special amenajate. Modul și condițiile de folosire a pădurilor în scopurile menționate se stabilesc de Guvern.

(2) Accesul cetățenilor în păduri și recoltarea produselor accesorii pot fi limitate sau interzise de către organele silvice de stat, prin decizia autorităților administrației publice locale, în scopul prevenirii incendiilor și în alte scopuri, iar în pădurile rezervațiilor și în alte păduri cu regim special de protecție în legătură cu stabilirea unui regim special.

(3) Cetățenii sînt obligați să respecte în păduri regulile de apărare împotriva incendiilor, să nu comită tăierea și vătămarea arborilor și arbuștilor, distrugerea și

deteriorarea mușuroaielor de furnici și cuiburilor de păsări, să recolteze produsele accesorii ale pădurii în termene și prin metode care nu prejudiciază regenerarea acestora.

Capitolul VI

PRODUSELE PĂDURII

Articolul 33. Felurile de produse ale pădurii

(1) Produse ale pădurii sînt considerate produsele lemnoase și nelemnoase, serviciile legate de folosirea pădurilor, precum și rezultatele activității de realizare a funcțiilor de protecție a pădurilor.

(2) Produse lemnoase sînt:

a) produsele principale, rezultate din tăieri de regenerare și de conservare a pădurilor;

b) produsele secundare, rezultate din tăieri de îngrijire a arboreturilor (degajări, curățiri, rărituri) și tăieri de reconstrucție;

c) produsele rezultate din tăieri de igienă, necesitatea efectuării cărora este cauzată de uscarea totală sau parțială a arborilor;

d) produsele rezultate din alte tăieri;

e) produsele auxiliare (cioturi, coji etc.);

f) produsele rezultate din lichidarea efectelor calamităților naturale (doborîturi de vînt, rupturi de zăpadă etc.).

a) vînatul, peștele, melcii de viță de vie etc.;

b) produsele accesorii ale pădurii: fructe și pomușoare sălbatice, nuci, ciuperci, plante medicinale și alte plante;

c) rezultatele folosinței pădurii în scopuri de cercetare științifică, de recreere, turistice, sportive etc.

(4) Produsele pădurii sînt supuse certificării. Organizarea certificării produselor pădurii se efectuează în modul, condițiile și conform listei aprobate de Guvern.

Articolul 34. Normele de folosire a pădurii

(1) Folosirea pădurii se efectuează în limitele normativelor științific argumentate, determinate în baza amenajamentului silvic, inventarierii și cercetării fondului forestier.

(2) Volumul anual de recoltare a masei lemnoase la produsele principale se stabilește pe fiecare unitate de producție, în limita posibilității prevăzute de amenajamentele silvice. Se admit tăieri rase pe parchete cu o suprafață de cel mult 2,0 ha cu respectarea termenului de alăturare.

(3) Volumul anual de recoltare a masei lemnoase prin tăieri secundare (de îngrijire, de igienă, de reconstrucție) se stabilește pe baza arboreturilor care necesită îmbunătățirea compoziției, stării sanitare și condițiilor de creștere.

(4) Principiile și modul de determinare a posibilității de recoltare a masei lemnoase la produsele principale se stabilesc de către autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritatea centrală pentru protecția mediului înconjurător.

Articolul 35. Acordarea dreptului de folosință a terenurilor din fondul forestier

(1) Efectuarea folosințelor silvice, cu excepția celor prevăzute la art.32 al prezentului cod, se permite în baza autorizației de exploatare sau biletului silvic. Autorizația de exploatare și biletul silvic se acordă de către întreprinderile, instituțiile și organizațiile care au în gestiune terenuri din fondul forestier. Se pot efectua numai tipurile de folosințe silvice prevăzute în autorizația de exploatare sau în biletul silvic.

(2) Formularul autorizației de exploatare și al biletului silvic se aprobă de autoritatea silvică centrală.

(3) Întreprinderile, instituțiile și organizațiile care au în gestiune terenuri din fondul forestier sînt obligate să legalizeze dreptul de folosință a acestora pe principii generale.

Articolul 36. Recoltarea și transportarea masei lemnoase

(1) Recoltarea masei lemnoase prin tăieri de regenerare (tăierea arboreturilor exploatabile) se efectuează în toate pădurile, cu excepția pădurilor menționate la alin.(4) al prezentului articol.

(2) Recoltarea masei lemnoase prin tăieri secundare și alte tăieri în legătură cu construcția drumurilor, clădirilor, trasarea parcurului conductelor, liniilor de transport de energie electrică etc. se permite în toate pădurile.

(3) Tăierile de produse principale se efectuează și în scopul ameliorării stării arboreturilor, funcțiilor de protecție a pădurii, precum și pentru folosirea rațională și oportună a volumului de masă lemnoasă exploatabilă.

(4) În pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din prima și a doua zonă de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și a stațiunilor balneare, pădurile antieroziionale tăierile de regenerare sînt interzise.

(5) În cadrul unor arii protejate pot fi interzise orice tipuri de tăieri în conformitate cu regimul special de protecție a lor.

(6) În pădurile menționate la alin.(4) al prezentului articol se permit tăieri de îngrijire, de igienă, de reconstrucție (inclusiv ecologică) și de conservare.

(7) Arborii destinați exploatării vor fi în prealabil marcați cu ciocanele silvice de către personalul serviciului silvic în conformitate cu normele stabilite.

(8) Valorificarea masei lemnoase pe picior sau fasonată se efectuează de întreprinderile silvice ori, prin licitație, de persoanele fizice sau juridice, conform legislației.

(9) Produsele lemnoase pot fi transportate de la locul de recoltare sau de depozitare numai fiind însoțite (pe toată durata transportului) de actele respective din care rezultă cu certitudine legalitatea provenienței acestora (bonul de plată, factura de expediție etc.). Inspectoratul Ecologic de Stat, organele silvice de stat, organele de poliție (organele de control) sînt autorizate să controleze circulația produselor

lemnoase și să le rețină pe cele fără acte legale de proveniență. Produsele lemnoase reținute vor fi date pentru păstrare provizorie întreprinderii silvice teritoriale, care va asigura depozitarea și paza lor.

(10) Încărcarea, în orice mijloc de transport, a produselor lemnoase fără acte legale de proveniență se interzice. Transportatorul va refuza primirea produselor lemnoase pentru expediere, dacă acestea nu au acte legale de proveniență. Transportatorul găsit fără acte legale de proveniență a produselor lemnoase transportate este obligat să le transporte la locul de predare pentru păstrare provizorie pe cont propriu.

(11) Depozitarea și prelucrarea lemnului rotund în cherestea și alte semifabricate de către deținătorii de instalații și utilaje respective fără acte legale de proveniență a acestuia se interzice.

(12) Dacă în termenul stabilit de organul de control sau ca urmare a hotărârii judecătorești nu poate fi stabilită proveniența produselor lemnoase reținute, acestea vor fi confiscate în conformitate cu prevederile Codului penal sau ale Codului cu privire la contravențiile administrative. În cazul în care a fost stabilită proveniența legală, produsele lemnoase reținute vor fi restituite proprietarului, care va suporta cheltuielile de depozitare.

(13) Produsele lemnoase autohtone pot fi exportate numai în baza contractelor de export, însoțite de certificatul de origine eliberat de Camera de Comerț și Industrie și de certificatul de calitate eliberat de autoritatea silvică centrală. În cazul exportului lemnului brut autohton, este necesar avizul organelor teritoriale de protecție a mediului înconjurător.

(14) Regulile de eliberare a lemnului pe picior în păduri și Regulamentul cu privire la monitorizarea circulației produselor lemnoase se aprobă de Guvern, iar Regulamentul cu privire la efectuarea tăierilor silvice - de autoritatea silvică centrală.

Articolul 37. Recoltarea produselor lemnoase auxiliare și a materiei prime tehnice

(1) Recoltarea cioturilor, cojilor, altor produse lemnoase auxiliare și a materiei prime tehnice pentru prelucrare industrială și satisfacerea necesităților populației se permite fără afectarea pădurii.

(2) Modul de recoltare a produselor lemnoase auxiliare și a materiei prime tehnice se stabilește de către autoritatea silvică centrală de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Articolul 38. Folosințele silvice accesorii

(1) Recoltarea și achiziționarea fructelor și pomușoarelor sălbatice, nucilor, ciupercilor, plantelor medicinale și altor produse ale pădurii, amplasarea stupilor și prisăcilor, cositul finului și pășunatul vitelor în anumite sectoare ale fondului forestier care nu sînt locuri de creștere și de trai ale speciilor rare și protejate de plante și animale aflate pe cale de dispariție se permit fără a se afecta pădurea și în conformitate cu legislația.

(2) Sînt interzise recoltarea și achiziționarea plantelor efemere, precum și a plantelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

(3) Fînețele și pășunile aflate pe teritoriul fondului forestier care nu sînt utilizate pentru necesitățile gospodăriei silvice pot fi date în folosință temporară întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor.

(4) Pășunatul caprinelor și ovinelor în păduri este interzis.

(5) Regulamentul cu privire la recoltarea ierbii și pășunatul vitelor pe terenurile din fondul forestier este aprobat de Guvern.

(6) Modul și condițiile de comercializare a produselor accesorii ale pădurii sînt stabilite în instrucțiunea aprobată de autoritatea silvică centrală.

Articolul 39. Folosirea pădurii în scopuri de recreere

(1) Pentru organizarea odihnei populației, autoritățile administrației publice locale, gestionarii de terenuri din fondul forestier, precum și, cu acordul lor, alte întreprinderi, instituții și organizații, desfășoară activități de amenajare a sectoarelor de pădure și de deservire social-culturală a populației în pădurile zonelor verzi ale localităților și în alte păduri care sînt folosite pentru odihnă, sport și turism, păstrînd mediul silvic și landșafturile naturale, arhitectura zonelor suburbane și respectînd cerințele sanitare.

(2) Modul de folosire a pădurii în scopuri de recreere se stabilește de Guvern.

Articolul 40. Folosirea terenurilor din fondul forestier pentru necesitățile gospodăriei cinegetice

(1) Fauna sălbatică de interes vînătoresc și terenurile de vînătoare amplasate în cadrul fondului forestier sînt parte componentă a fondului cinegetic.

(2) Folosirea terenurilor din fondul forestier pentru necesitățile gospodăriei cinegetice se efectuează fără afectarea pădurii.

(3) Modul și condițiile de folosire a terenurilor din fondul forestier pentru necesitățile gospodăriei cinegetice sînt determinate de Legea regnului animal.

Articolul 41. Folosirea terenurilor din fondul forestier în scopuri de cercetare științifică

(1) Pentru efectuarea cercetărilor științifice, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor respective li se pot repartiza terenuri din fondul forestier. Pe aceste terenuri pot fi limitate sau interzise folosințele silvice ale altor întreprinderi, instituții și organizații, precum și ale cetățenilor, dacă acestea nu sînt conforme scopurilor efectuării lucrărilor de cercetare științifică.

(2) Modul de folosire a terenurilor din fondul forestier în scopuri de cercetare științifică se stabilește de Guvern.

Articolul 42. Limitarea folosințelor silvice pe teritoriile ariilor protejate

(1) În rezervații, parcuri naționale, alte arii protejate se interzic folosințele silvice ce nu sînt conforme scopurilor creării acestora.

(2) Modul de efectuare a folosințelor silvice în rezervații, parcuri naționale, alte arii protejate este stabilit de legislația privind protecția mediului înconjurător.

Articolul 43. Particularitățile folosințelor silvice în zonele de frontieră

Particularitățile folosințelor silvice în zonele de frontieră se stabilesc de organele silvice de stat, de comun acord cu comandamentul trupelor de grăniceri.

Capitolul VII
PLATA PENTRU FOLOSINȚELE SILVICE.
STIMULAREA ECONOMICĂ A FOLOSIRII RAȚIONALE,
REGENERĂRII, PAZEI ȘI PROTECȚIEI PĂDURILOR

Articolul 44. Plata pentru folosințele silvice

(1) Folosințele silvice se efectuează contra plată.

(2) Plățile pentru folosințele silvice sînt folosite pentru paza pădurilor, sporirea calității lor, stimularea materială a deținătorilor de terenuri din fondul forestier, precum și pentru amenajarea pădurilor.

(3) Modul de plată pentru folosințele silvice se stabilește de Guvern.

Articolul 45. Stimularea economică a folosirii raționale, regenerării, pazei și protecției pădurilor

(1) Stimularea economică a folosirii raționale, regenerării, pazei și protecției pădurilor are ca scop creșterea interesului și responsabilității deținătorilor de terenuri din fondul forestier pentru conservarea și dezvoltarea pădurilor și include:

a) alocarea de mijloace pentru realizarea programelor privind folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor din contul bugetului de stat, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, altor surse;

b) plata pentru măsurile silvice conform normativelor (taxelor) diferențiate, precum și stimularea materială a deținătorilor de terenuri din fondul forestier pentru executarea calitativă a lucrărilor silvice;

c) stimularea deținătorilor de terenuri din fondul forestier pentru îmbunătățirea calității pădurilor și sporirea productivității lor;

d) stimularea persoanelor care au depistat încălcări ale legislației silvice și au asigurat încasarea amenzilor, penalităților, despăgubirilor pierderilor materiale, cauzate gospodăriei silvice.

(2) Modul de stimulare economică a folosirii raționale, regenerării, pazei și protecției pădurilor se stabilește de legislație.

Articolul 46. Fondul de conservare și dezvoltare a pădurilor

(1) În scopul finanțării programelor privind folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor se constituie un fond de conservare și dezvoltare a pădurilor.

(2) Modul de constituire și utilizare a fondului de conservare și dezvoltare a pădurilor se stabilește de Guvern.

Capitolul VIII
FINANȚAREA ACTIVITĂȚILOR DE ADMINISTRARE
ȘI GOSPODĂRIRE A FONDURILOR FORESTIER ȘI CINEGETIC

Articolul 47. Sursele de finanțare a activităților în domeniul fondurilor forestier și cinegetic subordonate organelor silvice de stat și utilizarea lor

(1) Sursele de finanțare a activităților în domeniul fondului forestier și cinegetic subordonate organelor silvice de stat se constituie din:

a) veniturile obținute de la activitatea organelor silvice de stat:

- veniturile obținute de la comercializarea masei lemnoase și eliberarea lemnului pe picior, de la comercializarea produselor lemnoase și materialelor lemnoase auxiliare, produselor accesorii și agricole, a materialelor forestiere de reproducere, veniturile obținute de la activitatea de vânătoare, turism etc.;

- veniturile obținute de la prelucrarea masei lemnoase;

- mijloacele de la creditele obținute în condițiile legii și utilizate în scopuri de regenerare și extindere a terenurilor cu vegetație forestieră, pază și protecție a pădurilor, lichidare a consecințelor calamităților naturale;

- mijloacele obținute de la repararea prejudiciului cauzat gospodăriei silvice și gospodăriei cinegetice prin încălcarea legislației;

- donațiile de binefacere;

- alte mijloace financiare de proveniență legală;

b) mijloacele bugetului de stat prevăzute anual în buget.

(2) Sursele de finanțare se utilizează pentru:

a) finanțarea cheltuielilor ce țin de protecția contra bolilor și dăunătorilor;

b) finanțarea investițiilor capitale în domeniul fondurilor forestier și cinegetic, inclusiv în ce privește regenerarea acestora;

c) finanțarea cheltuielilor ce țin de paza fondurilor forestier și cinegetic;

d) întreținerea organelor silvice de stat;

e) efectuarea cercetărilor științifice și lucrărilor de proiectare în domeniul silviculturii;

f) organizarea și dezvoltarea gospodăriei cinegetice;

g) alte necesități legate de administrarea și gospodărirea fondurilor forestier și cinegetic.

(3) Activitățile menționate la alin.(2) lit.a) se finanțează din contul mijloacelor bugetului de stat, iar cele menționate la alin.(2) lit.b) - din contul veniturilor proprii ale gospodăriilor silvice și din contul mijloacelor bugetului de stat.

(4) Finanțarea investițiilor capitale în domeniul fondurilor forestier și cinegetic, inclusiv în ce privește regenerarea acestora, se efectuează în cadrul programelor investiționale anuale, în limita alocațiilor prevăzute în bugetul de stat.

(5) Activitățile menționate la alin.(2) lit.c)-g) se finanțează din contul veniturilor proprii ale gospodăriilor silvice.

Art.48 exclus

Articolul 49. Finanțarea activităților de administrare și gospodărire a fondului forestier proprietate publică nesubordonat organelor silvice de stat

Activitățile de administrare și gospodărire a fondului forestier proprietate publică nesubordonat organelor silvice de stat se finanțează de la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

Articolul 50. Finanțarea activității de gospodărire a fondului forestier proprietate privată

Activitatea de gospodărire a fondului forestier proprietate privată este finanțată de către proprietari.

Capitolul IX

REGENERAREA ȘI ÎNGRIJIREA PĂDURILOR

Articolul 51. Regenerarea naturală a pădurilor

(1) Regenerarea naturală a pădurilor se realizează conform amenajamentelor silvice.

(2) La regenerarea naturală se va acorda prioritate arboreturilor din speciile autohtone, regenerate din semințe, incluse în Catalogul național al resurselor genetice forestiere, urmărindu-se conservarea genofondului și asigurarea continuității funcțiilor lor.

Articolul 52. Regenerarea artificială a pădurilor

(1) Autoritatea silvică centrală este obligată să asigure, prin unitățile sale, împădurirea tuturor terenurilor din fondul forestier destinate regenerării.

(2) Compoziția, schemele și tehnologiile de regenerare artificială a pădurii se stabilesc conform unor norme tehnice speciale, ținându-se cont de condițiile stațiunii forestiere.

(3) Lucrările de regenerare trebuie să fie executate cu material forestier de reproducere provenit din sectoare de seminceri, plantații-mamă de butași și din seminceri autohtoni.

Articolul 53. Îngrijirea pădurilor

(1) Îngrijirea pădurilor se realizează conform amenajamentelor silvice.

(2) Deținătorii de terenuri din fondul forestier sînt obligați să realizeze toate măsurile de menținere a semințișului natural și preexistent de specii valoroase și de îngrijire a arboreturilor în conformitate cu cerințele tehnice, să asigure sporirea productivității pădurilor, îmbunătățirea compoziției lor prin efectuarea la timp a tăierilor de îngrijire, de igienă, de reconstrucție, altor măsuri silvice.

Capitolul X

ÎMPĂDURIREA TERENURILOR DEGRADATE ȘI PLANTAREA PERDELELOR FORESTIERE DE PROTECȚIE PE TERENURILE DIN AFARA FONDULUI FORESTIER

Articolul 54. Împădurirea terenurilor degradate

Împădurirea terenurilor degradate din afara fondului forestier este obligatorie și se efectuează de către proprietarii acestora, conform programelor și proiectelor speciale, coordonate cu organele silvice de stat și organele de stat pentru protecția mediului înconjurător și aprobate de către autoritățile administrației publice locale.

Articolul 55. Finanțarea lucrărilor de împădurire și de plantare a perdelelor forestiere de protecție

Finanțarea lucrărilor de împădurire și de plantare a perdelelor forestiere de protecție pe terenurile din afara fondului forestier (proiectarea, plantarea și îngrijirea pădurilor și perdelelor forestiere pînă la realizarea stării de masiv) se efectuează

din bugetul de stat și din bugetele unităților administrativ-teritoriale. Statul acordă înlesniri deținătorilor funciari care efectuează asemenea lucrări pe terenurile lor în conformitate cu Legea nr.1041-XIV din 15 iunie 2000 pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate.

Capitolul XI

PAZA FONDURILOR FORESTIER ȘI CINEGETIC

Articolul 56. Asigurarea pazei fondului forestier și a vegetației forestiere din afara fondului forestier

Autoritatea silvică centrală, alți gestionari de terenuri din fondul forestier și autoritățile administrației publice locale asigură paza fondului forestier și a vegetației forestiere din afara fondului forestier împotriva tăierilor ilegale, furturilor, distrugerilor, degradărilor, incendiilor, pășunatului neautorizat al vitelor, braconajului și altor acțiuni dăunătoare.

Articolul 57. Lupta cu incendiile de pădure

(1) Persoanele fizice și juridice, activitatea cărora se desfășoară în cadrul fondului forestier și pe teritoriile aferente, sînt obligate să respecte regulile de prevenire și stingere a incendiilor de pădure.

(2) Regulile de prevenire și stingere a incendiilor de pădure se elaborează de către autoritatea silvică centrală și se aprobă de Guvern.

(3) Autoritățile administrației publice locale, subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și Departamentului Trupelor de Grăniceri sînt obligate să sprijine organele silvice de stat în acțiunile de prevenire și stingere a incendiilor din pădurile fondului forestier și din alte zone cu vegetație forestieră.

(4) Persoanele fizice aflate în zonele în care s-au produs incendii de pădure sînt obligate să ia parte la stingerea lor.

Articolul 58. Interzicerea decopertării litierei, păturii vii și a stratului de sol fertil de pe terenurile din fondul forestier

Decopertarea litierei, păturii vii și a stratului de sol fertil de pe terenurile din fondul forestier pentru folosirea acestora în alte scopuri decît cele silvice este interzisă.

Articolul 59. Pășunatul vitelor pe terenurile din fondul forestier

(1) Pășunatul bovinelor, cabalinelor, caprinelor, ovinelor și altor animale domestice pe terenurile din fondul forestier și în perdelele forestiere de protecție este interzis.

(2) În cazuri excepționale prevăzute la art.38 alin. (1) și (3) din prezentul cod, pășunatul vitelor, afară de caprine și ovine, pe terenurile din fondul forestier este permis.

Articolul 60. Recoltarea ierbii pe terenurile din fondul forestier

În cazurile prevăzute la art.38 alin.(1) și (3) din prezentul cod, recoltarea ierbii pe terenurile din fondul forestier este permisă.

Articolul 61. Circulația și parcare a autovehiculelor, altor mijloace de transport pe terenurile din fondul forestier

(1) Circulația autovehiculelor, altor mijloace de transport pe teritoriul fondului forestier se permite numai pe drumuri publice și alte drumuri, în modul stabilit de organele silvice de stat.

(2) Parcare a autovehiculelor, altor mijloace de transport pe terenurile din fondul forestier este permisă numai în locuri special repartizate în acest scop.

Articolul 62. Serviciul silvic

(1) Serviciul silvic asigură administrarea fondurilor forestier și cinegetic.

(2) Măsurile de folosire, regenerare, pază și protecție a pădurilor, precum și de gospodărire cinegetică se organizează și se efectuează nemijlocit de către:

a) serviciul silvic al autorității silvice centrale și serviciile silvice ale unităților silvice subordonate ei;

b) serviciile silvice ale altor gestionari de terenuri din fondul forestier.

(3) Activitatea serviciului silvic este reglementată de statutul lui, alte acte normative.

Articolul 63. Garda forestieră

(1) Paza nemijlocită a fondurilor forestier și cinegetic este asigurată de garda forestieră, parte componentă a serviciului silvic.

(2) Conducerea generală a gărzii forestiere este exercitată de către autoritatea silvică centrală.

Articolul 64. Sarcinile serviciului silvic. Drepturile și responsabilitățile personalului serviciului silvic

(1) Sarcinile serviciului silvic sînt:

a) prevenirea, depistarea și suprimarea încălcării legislației silvice și cinegetice;

b) organizarea și efectuarea nemijlocită a pazei fondurilor forestier și cinegetic;

c) folosirea rațională a resurselor silvice și cinegetice.

(2) Lista funcțiilor personalului serviciului silvic se stabilește de autoritatea silvică centrală și se aprobă de Guvern.

(3) Factorii de decizie ai serviciului silvic au dreptul, în limitele competenței lor:

a) să exercite controlul departamental asupra stării, folosirii, regenerării, pazei și protecției fondurilor forestier și cinegetic din subordine;

b) să întocmească procese-verbale privind încălcarea legislației silvice și cinegetice și să le trimită spre examinare instanței de competență;

c) să intenteze acțiuni în justiție pentru repararea prejudiciului cauzat fondurilor forestier și cinegetic;

d) să rețină și să ridice în vederea sechestrării produsele silvice și cinegetice obținute în mod ilicit;

e) în caz de existență de date suficiente privind încălcarea legislației silvice sau a regulilor și termenelor de vînătoare să exercite controlul obiectelor și al mijloacelor de transport și să ridice în vederea confiscării, în modul stabilit, de la contravenient produsele silvice și cinegetice, uneltele cu care s-a comis încălcarea și actele aflate asupra lui;

f) să poarte și să folosească arma de serviciu și mijloacele speciale.

(4) Personalul serviciului silvic:

a) este obligat să aibă studii de specialitate sau experiență în domeniul silviculturii;

b) este supus asigurării de stat obligatorii din contul mijloacelor fondului de conservare și dezvoltare a pădurilor;

c) este asigurat în mod gratuit cu echipament de serviciu;

d) în exercițiul funcțiunii poartă uniformă de serviciu de model stabilit, care se atribuie gratuit;

e) este asigurat cu norma de foc, loturi auxiliare de serviciu, finețe și pășuni (inclusiv pensionarii și văduvele foștilor angajați);

f) are alte drepturi și înlesniri stabilite prin legislație.

(5) Pentru încălcarea disciplinei în exercițiul funcțiunii, precum și pentru săvârșirea delictelor în afara acestuia, dar în încăperi de serviciu sau pe teritoriul fondului forestier, personalul serviciului silvic poartă răspundere în conformitate cu legislația.

(6) Unor categorii de angajați ai serviciului silvic li se eliberează ciocane silvice pentru exercitarea funcțiilor de control, precum și pentru marcarea arborilor destinați extragerii în conformitate cu art.36 alin.(7) din prezentul cod. Modelele ciocanelor silvice, modul de evidență și utilizare a lor se stabilesc printr-un regulament aprobat de autoritatea silvică centrală. Ciocanele silvice au regimul mărcilor și al sigiliilor. Tiparele acestora se înregistrează de autoritatea silvică centrală și se legalizează notarial.

(7) Sarcinile, obligațiile și drepturile angajaților serviciului silvic de stat se extind și asupra angajaților serviciilor silvice ale altor deținători de terenuri din fondul forestier.

Capitolul XII

PROTECȚIA PĂDURILOR

Articolul 65. Sarcini privind protecția pădurilor

(1) Protecția pădurilor se efectuează pe baza programelor privind folosirea, regenerarea, paza și protecția pădurilor și include un complex de măsuri organizatorice, economice etc., care se realizează ținându-se cont de starea diversității biologice și asigură protecția acesteia de distrugere, degradare sau alte acțiuni dăunătoare.

(2) Menținerea stării de sănătate a pădurilor la nivelul cuvenit se efectuează de organele silvice de stat și de deținătorii de terenuri din fondul forestier prin efectuarea măsurilor de prevenire a răspîndirii și de combatere a dăunătorilor și a bolilor vegetației forestiere.

Articolul 66. Evidența statistică și prognoza răspîndirii dăunătorilor vegetației forestiere

Autoritatea silvică centrală desfășoară anual lucrări privind evidența statistică și prognoza răspîndirii dăunătorilor vegetației forestiere și ia măsuri de prevenire a răspîndirii și de combatere a acestora.

Articolul 67. Măsurile de combatere a dăunătorilor și a bolilor vegetației forestiere
În scopul protecției florei și faunei și asigurării echilibrului ecologic în păduri se aplică măsuri biologice și complexe de combatere a dăunătorilor și a bolilor vegetației forestiere.

Articolul 68. Măsurile de protecție a pădurilor împotriva dăunătorilor și bolilor

(1) Proprietarii și gestionarii de terenuri din fondul forestier realizează următoarele măsuri de protecție a pădurilor:

- a) amenajarea sanitară a fondului forestier;
- b) depistarea sectoarelor de păduri din fondul forestier degradate și vătămate de dăunătorii și bolile vegetației forestiere;
- c) ținerea evidenței și prognozarea dezvoltării focarelor de dăunători și de boli ale vegetației forestiere;
- d) efectuarea măsurilor de protecție a pădurilor împotriva dăunătorilor și a bolilor vegetației forestiere.

(2) Modul de realizare a măsurilor de protecție a pădurilor împotriva dăunătorilor și a bolilor vegetației forestiere este stabilit de Guvern.

Articolul 69. Măsurile pentru neadmiterea poluării pădurilor

Persoanele fizice și juridice, activitatea cărora poate duce la poluarea pădurilor și a vegetației forestiere din afara fondului forestier, sînt obligate să ia măsuri de neadmitere a poluării mediului înconjurător.

Articolul 70. Controlul asupra realizării măsurilor de protecție a pădurilor

Controlul asupra asigurării și realizării măsurilor de protecție a pădurilor de către proprietarii și gestionarii de terenuri din fondul forestier este exercitat de autoritatea silvică centrală, organele de stat pentru protecția mediului înconjurător și de autoritățile administrației publice locale.

Capitolul XIII

AMENAJAREA FONDULUI FORESTIER. EVIDENȚA DE STAT A FONDULUI FORESTIER ȘI CADASTRUL SILVIC DE STAT. MONITORINGUL FORESTIER

Articolul 71. Destinația amenajării fondului forestier

Amenajamentul silvic include un sistem de măsuri pentru asigurarea gospodăririi raționale a terenurilor din fondul forestier și realizării folosințelor silvice, regenerarea eficientă, paza și protecția pădurilor, promovarea unei politici tehnico-științifice unice, bazate pe concepția de dezvoltare durabilă a pădurilor și silviculturii.

Articolul 72. Conținutul amenajamentului silvic

Amenajamentul silvic include:

- a) delimitarea hotarelor și organizarea internă a teritoriilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, în gestiunea cărora se află terenuri din fondul forestier;
- b) executarea de lucrări topografico-geodezice și de cartografiere specială a pădurilor;

c) inventarierea fondului forestier prin determinarea compoziției și vârstei arborilor, stării lor, caracteristicilor calitative și cantitative ale resurselor silvice;

d) stabilirea terenurilor din fondul forestier, care necesită efectuarea tăierilor de îngrijire, de igienă, de reconstrucție, a măsurilor de regenerare, împădurire, ameliorare, pază și protecție apădurilor și a altor măsuri, precum și determinarea ordinii și modalităților de executare a lor;

e) argumentarea divizării pădurilor pe grupe și categorii funcționale, prezentarea de propuneri privind schimbarea grupelor sau categoriilor funcționale ale pădurilor;

f) determinarea posibilității de recoltare a masei lemnoase prin tăieri de produse principale, a volumului tăierilor de reconstrucție, de conservare, de îngrijire, de igienă și a altor tipuri de folosințe silvice;

g) stabilirea volumului de măsuri destinate regenerării pădurilor, protecției pădurilor împotriva incendiilor, dăunătorilor și bolilor, precum și a volumelor altor măsuri silvice;

h) cercetări și explorări biologice ale pădurilor;

i) controlul asupra executării proiectelor elaborate în cadrul amenajamentului silvic, precum și a altor măsuri de amenajare a pădurilor.

Articolul 73. Modul de amenajare a pădurilor

(1) Amenajarea pădurilor se efectuează de către serviciul de stat de amenajament silvic, conform unui sistem unic, o dată la 10 ani din contul mijloacelor bugetului de stat.

(2) În baza amenajamentului silvic se apreciază în ansamblu folosirea terenurilor din fondul forestier și folosințele silvice pe perioada anterioară și se elaborează principiile de bază cu privire la organizarea administrării gospodăriei silvice pe perioada următoare.

(3) Amenajamentele silvice sînt aprobate de organele silvice de stat sau, cu acordul acestora, de alte organe de stat și sînt obligatorii pentru gestionarii de terenuri din fondul forestier și pentru beneficiarii silvici.

Articolul 74. Destinația evidenței de stat a fondului forestier și a cadastrului silvic de stat

Ținerea evidenței de stat a fondului forestier și a cadastrului silvic de stat are drept scop organizarea folosirii raționale a fondului forestier, regenerării, pazei și protecției eficiente a pădurilor, exercitarea controlului sistematic al schimbărilor calitative și cantitative ale pădurilor, asigurarea autorităților administrației publice locale, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor interesați cu informații despre fondul forestier.

Articolul 75. Conținutul cadastrului silvic de stat. Modul de ținere a evidenței de stat a fondului forestier și a cadastrului silvic de stat

(1) Cadastrul silvic de stat conține un sistem de informații despre regimul juridic al fondului forestier, clasificarea pădurilor pe grupe și categorii funcționale, aprecierea lor sub raport economic, altă informație necesară pentru gospodărirea fondului forestier și evaluarea rezultatelor activității economice în fondul forestier.

(2) Ținerea evidenței de stat a fondului forestier și a cadastrului silvic de stat se efectuează de către organele silvice de stat pe baza amenajamentelor silvice, inventarierilor și cercetărilor fondului forestier, conform unui sistem unic.

(3) Materialele evidenței de stat a fondului forestier sînt corelate cu datele din cadastrul funciar.

Articolul 76. Monitoringul forestier

(1) Monitoringul forestier reprezintă un sistem de observații și prognozări pentru relevarea schimbărilor stării pădurilor, descoperirea și prevenirea proceselor și tendințelor negative din păduri.

(2) Modul de efectuare a monitoringului forestier se stabilește de autoritatea silvică centrală.

Capitolul XIV

ASIGURAREA INTEGRITĂȚII ȘI DEZVOLTĂRII FONDULUI FORESTIER

Articolul 77. Asigurarea integrității și dezvoltării fondului forestier

(1) Asigurarea integrității și dezvoltării fondului forestier constituie direcția de bază a activității autorității silvice centrale, autorității centrale pentru protecția mediului înconjurător și autorităților administrației publice locale.

(2) Includerea pădurilor și altor terenuri ale fondului forestier proprietate publică, a valorii lor cantitative și estimative în fondul statutar al agentului economic, precum și utilizarea acestora în calitate de gaj pentru obținerea creditelor și/sau împrumuturilor se interzice.

Articolul 78. Interdicția reducerii suprafețelor fondului forestier

(1) Reducerea și fragmentarea suprafețelor fondului forestier se interzice.

(2) În cazuri excepționale, pentru prevenirea sau lichidarea consecințelor calamităților naturale, catastrofelor și avariilor tehnogene, precum și pentru soluționarea problemelor ce vizează securitatea statului, construcția obiectelor de menire specială: drumuri publice naționale, linii de transport de energie electrică de înaltă tensiune, conducte de gaze sau petrol - scoaterea definitivă a terenurilor din fondul forestier cu sau fără tăieri rase se permite numai în baza unei hotărâri de Guvern adoptate în condițiile legii.

Articolul 79. Compensarea terenurilor scoase din fondul forestier

(1) Scoaterea definitivă a terenurilor din fondul forestier se efectuează pe baza compensării terenurilor scoase cu suprafețe utile pentru împădurire și echivalente ca suprafață și bonitate.

(2) În cazul în care din fondul forestier sînt scoase terenurile acoperite cu pădure, valorificarea masei lemnoase se face de către unitățile silvice de stat, iar beneficiarul este obligat să repare prejudiciul în modul stabilit de legislație.

Articolul 80. Reducerea suprafețelor din afara fondului forestier acoperite cu vegetație forestieră

Reducerea suprafețelor din afara fondului forestier acoperite cu vegetație forestieră este interzisă, cu excepția cazurilor prevăzute la art.78 alin.(2) din prezentul cod.

Capitolul XV

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR SILVICE

Articolul 81. Litigiile dintre gestionarii de terenuri din fondul forestier și autoritățile administrației publice locale

Litigiile intervenite între gestionarii de terenuri din fondul forestier și autoritățile administrației publice locale se soluționează de către organele ierarhic superioare, ale căror decizii pot fi atacate în instanța judecătorească.

Articolul 82. Litigiile patrimoniale privind relațiile silvice

Litigiile patrimoniale privind relațiile silvice se soluționează de către instanța judecătorească competentă.

Capitolul XVI

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI SILVICE

Articolul 83. Nulitatea tranzacțiilor deținătorilor de terenuri din fondul forestier cu încălcarea legislației

(1) Includerea valorii terenurilor din fondul forestier în calitate de cotă-parte în capitalul statutar al agentului economic, utilizarea acestor terenuri în calitate de gaj, alte acțiuni care pot avea drept consecință schimbarea deținătorului de terenuri din fondul forestier se interzic.

(2) Actele de vânzare-cumpărare, donație, gajare și de altă natură săvârșite între deținătorii de terenuri din fondul forestier cu încălcarea legislației se declară nule de către instanțele judecătorești.

Articolul 84. Tipurile de contravenții silvice

Contravenții silvice sînt considerate:

a) tăierea ilicită și vătămarea arborilor și arbuștilor pînă la gradul de încetare a creșterii lor;

b) vătămarea ilicită a arborilor și arbuștilor care nu întrerupe creșterea lor;

c) nimicirea și vătămarea pădurilor ca rezultat al incendierii sau folosirii neglijente a focului;

d) încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor și regulilor sanitare în pădure;

e) distrugerea și vătămarea culturilor silvice, arboreturilor tinere provenite prin regenerare naturală, semințișului natural și preexistent de pe terenurile destinate reîmpăduririi;

f) distrugerea și vătămarea puietilor și butașilor din pepiniere și plantații silvice;

g) încălcarea termenelor de restituire a terenurilor din fondul forestier sau neonorarea obligațiunilor de aducere a terenurilor în stare utilă de folosire;

h) încălcarea modului și a termenelor de împădurire a parchetelor exploatate și a terenurilor neîmpădurite din fondul forestier;

i) folosirea neautorizată a terenurilor din fondul forestier pentru defrișare, construcția de clădiri administrative, depozite și alte obiecte;

j) recoltarea și nimicirea speciilor rare și protejate de plante și animale aflate pe cale de dispariție;

k) recoltarea neautorizată a ierbii și pășunatul ilicit al vitelor pe terenurile din fondul forestier;

l) recoltarea neautorizată a fructelor și pomușoarelor sălbatice, nucilor, ciupercilor, plantelor medicinale și a altor plante, a melcilor de viță de vie pe sectoarele unde aceasta este interzisă sau este permisă numai în baza biletului silvic, încălcarea modului și termenelor stabilite de recoltare;

m) încălcarea modului stabilit de tăiere, colectare și transport al masei lemnoase;

n) distrugerea și deteriorarea semnelor de restricție, indicatoarelor de amenajament silvic și bornelor silvice, obiectelor de agitație și informație vizuală, îngrădirilor de interdicție și a construcțiilor din locurile de agrement;

o) distrugerea și deteriorarea finețelor și pășunilor de pe terenurile din fondul forestier;

p) distrugerea și deteriorarea canalelor de desecare, sistemelor de drenaj, drumurilor și instalațiilor ingineresti de pe terenurile din fondul forestier;

q) distrugerea și deteriorarea mușuroaielor de furnici;

r) amplasarea neautorizată a stupilor și a prisăcilor pe terenurile din fondul forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic în cazul amplasării lor;

s) decopertarea și distrugerea neautorizată a litierei, păturii vii și a stratului de sol fertil pentru a le folosi în alte scopuri decât cele silvice;

t) poluarea fondului forestier cu deșeuri și reziduuri de construcție, menajere și de altă natură;

u) circulația și parcare a autovehiculelor, altor mijloace de transport pe terenurile din fondul forestier, în afara drumurilor publice și în locuri interzise;

v) nimicirea faunei de pădure, cu excepția speciilor de carantină.

Articolul 85. Răspunderea pentru încălcarea legislației silvice

(1) Pentru încălcarea legislației silvice persoanele fizice și juridice sînt trase la răspundere în conformitate cu legislația.

(2) Cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin contravenții silvice se stabilește conform tarifelor prevăzute în anexele nr.1-15 la prezentul cod. Repararea prejudiciului se face în conformitate cu legislația.

(3) În cazul încălcării de către beneficiarii forestieri a Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în păduri, cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat se calculează conform anexei nr.16 la prezentul cod. Repararea prejudiciului se face în conformitate cu legislația.

(4) Sumele prejudiciului cauzat prin încălcarea legislației silvice se restituie deținătorului de terenuri din fondul forestier.

Articolul 86. Confiscarea producției lemnoase, altor produse ale pădurii dobîndite ilicit

Producția lemnoasă, alte produse ale pădurii dobîndite ilicit sînt supuse confiscării și transmiterii întreprinderii, instituției sau organizației respective care admi-

nistrează gospodăria silvică sau beneficiarului silvic. Dacă confiscare a producției silvice dobândite ilicit este imposibilă, se încasează contravaloarea ei.

Articolul 87. Răspunderea pentru nimicirea și vătămarea ilicită a vegetației forestiere din afara fondului forestier

Persoanele vinovate de nimicirea și vătămarea ilicită a vegetației forestiere din afara fondului forestier poartă răspundere potrivit legislației ca pentru pădurile din grupa I cu regim special de protecție.

Articolul 88. Compensarea pagubelor și a veniturilor ratate deținătorilor de terenuri din fondul forestier

(1) Pagubele cauzate de scoaterea și ocuparea temporară a terenurilor din fondul forestier, de limitarea drepturilor deținătorilor de terenuri din fondul forestier și de înrăutățirea stării calitative a pădurilor, ca rezultat al activității întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor, sînt supuse compensării integrale, inclusiv veniturile ratate, în folosul deținătorilor de terenuri din fondul forestier păgubiți.

(2) Compensarea pagubelor se efectuează în modul stabilit de legislație de către întreprinderile, instituțiile, organizațiile și cetățenii, cărora le sînt repartizate terenuri din fondul forestier, precum și de către întreprinderile, instituțiile, organizațiile și cetățenii, activitatea cărora conduce la limitarea drepturilor deținătorilor de terenuri din fondul forestier sau la înrăutățirea stării calitative a pădurilor din apropiere.

Articolul 89. Compensarea pierderilor producției silvice

(1) Pierderile producției silvice, cauzate de scoaterea terenurilor din fondul forestier pentru folosirea lor în alte scopuri decît cele silvice, de limitarea drepturilor deținătorilor de terenuri din fondul forestier și de înrăutățirea stării calitative a pădurilor, ca rezultat al activității întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor, urmează a fi compensate în fondul de conservare și dezvoltare a pădurilor. Compensarea acestor pierderi se efectuează concomitent cu repararea prejudiciilor.

(2) Pierderile indicate se recuperează de către întreprinderile, instituțiile, organizațiile și cetățenii cărora li se repartizează terenuri din fondul forestier, precum și de către întreprinderile, instituțiile, organizațiile și cetățenii, în jurul obiectelor cărora se stabilesc zone de protecție, sanitare și de pază, fapt care conduce la scoaterea terenurilor din fondul forestier din ciclul de producție forestieră.

(3) În cazul încălcării termenelor de restituire a terenurilor din fondul forestier, date în folosință temporară întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor, aceștia compensează proprietarilor și gestionarilor de terenuri din fondul forestier pierderile producției silvice și venitul ratat pe perioada folosirii terenurilor din fondul forestier, cu depășirea termenelor stabilite.

(4) Pierderile producției silvice se recuperează integral, conform normativelor aprobate de Guvern.

Articolul 90. Folosirea mijloacelor financiare încasate în urma recuperării pierderilor producției silvice

(1) Mijloacele financiare încasate în urma recuperării pierderilor producției sil-

vice sînt folosite pentru regenerarea, paza, protecția pădurilor și sporirea productivității lor.

(2) Modul de determinare a cuantumului pierderilor producției silvice și de folosire a mijloacelor financiare încasate în urma recuperării acestor pierderi, precum și lista întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor scutite de recuperarea pierderilor în cauză, se stabilesc de către Guvern.

Capitolul XVII

ACORDURI INTERNAȚIONALE

Articolul 91. Acorduri internaționale

Dacă într-un acord internațional, parte la care este Republica Moldova, sînt stipulate alte prevederi decît cele cuprinse în legislația silvică a Republicii Moldova, se aplică prevederile acordului internațional.

Capitolul XVIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 92

Prezentul cod intră în vigoare la data publicării.

Articolul 93

Guvernul, în termen de 3 luni:

- va prezenta Parlamentului propuneri pentru modificarea și completarea legislației ce rezultă din prezentul cod, inclusiv stabilirea răspunderii pentru încălcarea prevederilor lui;

- va pune actele sale normative în conformitate cu prezentul cod;

- va asigura revizuirea și anularea de către ministere și departamente a actelor normative care contravin prezentului cod;

- va asigura elaborarea actelor normative care ar reglementa aplicarea prezentului cod.

Articolul 94

La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Codul silvic al R.S.S. Moldovenești, adoptat prin Legea R.S.S. Moldovenești nr.3776-IX din 7 iunie 1979.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI
Chișinău, 21 iunie 1996, Nr. 887-XIII.

Petru LUCINSCHI

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin tăierea ilicită și vătămarea arborilor și arbuștilor pînă la gradul de încetare a creșterii lor

Obiectul prejudiciat, fiecare arbore tăiat sau vătămat pînă la gradul de încetare a creșterii* cu diametrul ciotului**:	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
	în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico- culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile- parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
pînă la 12,0 cm	1,5	1,0	0,8
de la 12,1 cm la 16,0 cm	2,4	1,6	1,1
de la 16,1 cm la 20,0 cm	3,1	2,3	1,5
de la 20,1 cm la 24,0 cm	4,1	3,1	2,1
de la 24,1 cm la 28,0 cm	5,3	4,0	2,7
de la 28,1 cm la 32,0 cm	6,8	5,1	3,7
de la 32,1 cm la 36,0 cm	8,0	6,3	4,9
de la 36,1 cm la 40,0 cm	9,4	7,6	6,1
de la 40,1 cm la 44,0 cm	10,8	9,0	7,5
de la 44,1 cm la 48,0 cm	12,4	10,5	9,0
fiecare centimetru peste 48,0 cm	suplimentar la taxa precedentă		
	0,6	0,4	0,2
fiecare arbust tăiat sau vătămat	1,6	1,0	0,6

* Arborele, arbustul se consideră vătămat pînă la gradul de încetare a creșterii în cazul în care tulpina arborelui este vătămată în volum ce depășește 30 la sută din circumferință (pînă la masa lemnoasă) sau dacă coroana arborelui, arbustului sau sistemul radicular al acestora este vătămat mai mult de 1/3 din volumul lui total ori este distrus.

** Diametrul ciotului (părții de jos a tulpinii) se determină ca media aritmetică dintre diametrele maxim și minim.

În cazul în care cioturile arborilor tăiați ilicit sînt defrișate și datele necesare pentru evaluarea prejudiciului lipsesc, la calcularea valorii prejudiciului și a cuantumului despăgubirilor se va lua ca bază media aritmetică rezultată prin măsurarea a cel puțin 10 arbori, diametrul cărora este aproape de cel al arborelui mediu de pe subparcelele respective.

Notă:

1. În cazul tăierii ilicite și vătămării pînă la gradul de încetare a creșterii a stejarului, fagului, frasinului, nuciferilor și pomilor fructiferi, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor indicate majorate de două ori.

2. În cazul tăierii ilicite și vătămării pînă la gradul de încetare a creșterii în perioada decembrie-ianuarie a arborilor de conifere, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor indicate majorate de patru ori.

3. În cazul tăierii ilicite și vătămării pînă la gradul de încetare a creșterii a arborilor și arbuștilor din perdelele forestiere de protecție și din alte plantații de arbori și arbuști, situate pe terenurile cu destinație agricolă, precum și de-a lungul căilor de comunicație; grupurilor de arbori și arborilor aparte din perimetrul orașelor și altor localități, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor stabilite pentru repararea prejudiciului cauzat pădurilor cu regim special de protecție.

4. În cazul însușirii ilicite a arborilor ruși de furtuni, doborîți de vînt și a celor tăiați, precum și recoltării ilicite în orice mod a arborilor și arbuștilor uscați în picioare, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor indicate, suma obținută înmulțindu-se la coeficientul de corecție 0,8.

5. Masa lemnoasă dobîndită în mod ilicit se confiscă. În cazul cînd confiscarea acesteia este imposibilă (din vina contravenientului silvic), cuantumul despăgubirii se va majora cu costul masei lemnoase eliberate pe picior conform prețurilor în vigoare.

*Anexa nr.2
la Codul silvic*

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămarea ilicită a arborilor și arbuștilor care nu întrerupe creșterea lor

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
	în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
fiecare arbore vătămat * cu vîrsta de peste 10 ani	1,2	0,8	0,6
fiecare arbust vătămat*	0,9	0,6	0,4

* Arborele, arbustul se consideră vătămați, fără încetarea creșterii lor, în cazul în care tulpina, coroana sau sistemul radicular al arborelui, arbustului este vătămat pînă la 1/3 din volumul total.

Notă:

1. În cazul vătămării ilicite care nu întrerupe creșterea arborilor și arbuștilor de conifere, decorativi, nuciferi, precum și fructiferi sălbatici, în pădurile de orice categorie, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor stabilite pentru repararea prejudiciului cauzat pădurilor cu regim special de protecție majorate de două ori, iar pentru vătămarea arborilor de conifere în perioada decembrie-ianuarie, cuantumul despăgubirilor se majorează de patru ori.

2. În cazul vătămării ilicite care nu întrerupe creșterea arborilor și arbuștilor din perdelele forestiere de protecție și din alte plantații de arbori și arbuști, situate pe terenurile cu destinație agricolă, precum și de-a lungul căilor de comunicație;

grupurilor de arbori și arborilor aparte din perimetrul orașelor și altor localități, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor stabilite pentru repararea prejudiciului cauzat pădurilor cu regim special de protecție.

3. Cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămarea ilicită care nu întrerupe creșterea vegetației de arbori și arbuști cu vîrsta de pînă la 10 ani se calculează conform tarifelor indicate în anexa nr.3.

*Anexa nr.3
la Codul silvic*

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin distrugerea și vătămarea culturilor silvice, arboreturilor tinere provenite prin regenerare naturală, semințișului natural și preexistent de pe suprafețele destinate reîmpăduririi

Obiectul prejudiciat, fiecare hectar de culturi silvice, arboreturi tinere provenite prin regenerare naturală, semințiș naturală, semințiș natuși preexistent distruse sau vătămăte, cu vîrsta:	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
	în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
de pînă la 5 ani	53,0	48,0	43,0
de la 6 ani la 10 ani	65,0	60,0	56,0

Notă:

1. În cazul distrugerii și vătămării culturilor silvice, arboreturilor tinere provenite prin regenerare naturală, semințișului natural și preexistent de stejar, fag, frasin, arborilor și arbuștilor de conifere, decorativi, nuciferi, precum și fructiferi sălbatici, în pădurile de orice categorie, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor indicate majorate de două ori.

2. În cazul distrugerii și vătămării culturilor silvice, arboreturilor tinere provenite prin regenerare naturală și semințișului preexistent de conifere în perioada decembrie-ianuarie, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor indicate majorate de patru ori.

3. În cazul distrugerii și vătămării masive a culturilor silvice, arboreturilor tinere provenite prin regenerare naturală, semințișului natural și preexistent (cînd sînt distruse și vătămăte pînă la 50 la sută din numărul plantelor), cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor indicate, ținîndu-se cont de procentul vătămării.

4. În cazul vătămării unor arbori și arbuști aparte din culturile silvice, arboreturilor tinere provenite prin regenerare naturală, semințișului natural și preexistent, care nu întrerupe creșterea lor, cuantumul despăgubirilor constituie 50 la sută din suma calculată în conformitate cu punctul 3 al notei la prezenta anexă.

*Anexa nr.4
la Codul silvic*

T A R I F E

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin distrugerea și vătămarea puieților și butașilor din pepinierele și plantațiile silvice

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor
În pepinierele silvice: fiecare hectar de puieți, butași sau fiecare puiet	Prețul de desfacere a materialului sădător distrus sau vătămat majorat de cinci ori
În plantațiile silvice: fiecare puiet de orice specie	Prețul de creare și de creștere a puietului pînă la vîrsta de distrugere sau vătămare majorat de cinci ori

Notă:

1. În cazul pricinuirii prejudiciului secțiilor de semănături ale pepinierelor, cuantumul despăgubirilor se calculează prin înmulțirea prețului de desfacere a puieților, majorat de cinci ori cu norma stabilită a densității lor la un hectar și cu suprafața pe care puieții au fost distruși sau vătămăți.

2. În cazul distrugerii (tăierii) și vătămării care nu întrerupe creșterea arborilor sau arbuștilor din plantațiile cu o vîrstă de peste 10 ani, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor stabilite în anexele nr.1 și 2.

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin recoltarea neautorizată a ierbii și pășunatul ilicit al vitelor pe terenurile din fondul forestier

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor în salarii minime
Fiecare hectar de ierburi recoltate neautorizat pe finețe și pășuni:	
- ierburi semănate	12,0
- finețe naturale ameliorate	9,0
- finețe neameliorate	4,5
- finețe mlăștinoase	3,0
pe terenuri din fondul forestier unde recoltarea ierbii este interzisă	15,0
Pășunatul neautorizat al vitelor (fiecare vită) pe pășuni:	
- bovine și cabaline în vîrstă de pînă la 2 ani, porcine etc.	1,5
- bovine și cabaline în vîrstă de peste 2 ani	2,0
- ovine și caprine	3,0
pe terenuri din fondul forestier unde pășunatul vitelor este interzis:	
- bovine și cabaline în vîrstă de pînă la 2 ani, porcine etc.	2,0
- bovine și cabaline în vîrstă de peste 2 ani	3,0
- ovine și caprine	4,5

Notă:

1. În cazul recoltării neautorizate a ierbii și pășunatului ilicit al vitelor în pădurile cu regim special de protecție, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor specificate majorate de trei ori.

2. Dacă prin recoltarea neautorizată a ierbii și pășunatul ilicit al vitelor sînt distruse și vătămate plantații și culturi silvice, arboreturi tinere provenite prin regenerare naturală, semințiș natural și preexistent de pe terenurile de stinate reîmpăduririi, litiera, pătura vie și stratul de sol fertil, cuantumul despăgubirilor se calculează în conformitate cu tarifele specificate în anexa dată și în anexele nr.1-4 și 12.

T A R I F

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin recoltarea neautorizată a fructelor și pomușoarelor sălbatice, nucilor, ciupercilor și plantelor medicinale, melcilor de viță de vie pe sectoarele unde aceasta este interzisă sau este permisă numai în baza biletului silvic, precum și pentru încălcarea termenelor stabilite de recoltare a acestora

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor
Fiecare kilogram de producție recoltată neautorizat sau cu încălcarea termenelor stabilite de recoltare: Arbori și arbuști nuciferi: nuci, aluni etc. (recoltare neautorizată)	Prețul de desfacere a producției recoltate la data depistării contravenției majorat de cinci ori
Arbori și arbuști fructiferi sălbatici: măr, păr, gutui, prun, corcoduș, cireș, vișin, corn, cătină albă, scoruș obișnuit, măcieș, păducel, porumbrel, scoruș negru, coacăz negru, cuișor, călin etc. (recoltare neautorizată sau cu încălcarea termenelor stabilite)	-”-
Ciuperci (recoltare neautorizată)	-”-
Plante medicinale	
ierburi de: coșaci, zăvăcustă, omeag-galben, crețisor, piperul-bălții, troscot (sporîș), sulfină galbenă, sovîrv, pojarniță, fierea-pămîntului, cucurbețică, iarba mîței, scrîntitoare, brusture, mîntă de cîmp, rogoz de dumbravă, traista-ciobanului, ciuboțica-cucului, pelin alb, talpa-gîștei, coada-șoricelului, panseluțe de cîmp, coada-calului, cimbrișor, dentiță, rostopască;	Prețul de desfacere a producției recoltate la data depistării contravenției majorat de cinci ori
rădăcini și rizomi de: nalbă mare, odolean, iarbă mare, angelică, perișor, sorbestre, perișor, ștevie;	-”-
frunze de: frag, urzică mare, podbal, vîscalb, pătlagină mare (cu frunză lată), pelin alb, scumpie obișnuită;	-”-
flori de: salcîm-alb, păducel, soc negru, luminărică, tei (toate speciile) podbal, vetrice, mușețel, coada șoricelului;	-”-
scoartă de: stejar, călin, verigariu;	-”-
muguri de: mestecăn, pin, plop (recoltare neautorizată)	-”-
Melci de viță de vie (recoltare neautorizată sau cu încălcarea termenelor stabilite)	-”-

Notă:

1. În cazul în care la recoltarea fructelor și pomușoarelor sălbatice, nucilor, ciupercilor și plantelor medicinale, melcilor de viță de vie au fost tăiați și vătă-

mați ilicit arbori și arbuști, au fost distruse și vătămăte plantații și culturi silvice, arboreturi tinere, provenite prin regenerare naturală, semințis natural și preexistent de pe terenurile destinate reîmpăduririi, litiera, pătura vie și stratul de sol fertil, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor specificate la anexa dată, precum și în anexele nr.1-4 și 12.

2. Producția recoltată neautorizat se confiscă și se comercializează în modul stabilit. În cazurile când confiscarea acestei producții este imposibilă sau inoportună, cuantumul despăgubirilor se majorează cu încă un preț de desfacere a acestei producții la data depistării contravenției silvice.

*Anexa nr.7
la Codul silvic*

T A R I F

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin distrugerea și deteriorarea semnelor de restricție, indicatoarelor de amenajament silvic, bornelor silvice, obiectelor de agitație și informație vizuală, îngrădirilor de restricție și a construcțiilor din locurile de agrement

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor
Fiecare semn de restricție, indicator de amenajament silvic, bornă silvică, obiect de agitație și informație vizuală, fiecare sector de îngrădire de restricție și construcție din locurile de agrement:	
stâlpii de hotar, parcelari, de vizor și de gospodării (pe sectoarele parchetelor, pe suprafețele de culturi silvice, pe terenurile personalului silvic etc.)	Costul lucrărilor de restabilire a acestora la data depistării contravenției silvice majorat de cinci ori
afișele, firmele, panourile, indicatoarele și alte obiecte de agitație și informație vizuală	„-”
barierele, parapetele, îngrădirile și gardurile din lemn sau metal, bornele de restricție, formele arhitecturale mici și alte construcții din locurile de agrement	„-”

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin distrugerea și deteriorarea mușuroaielor de furnici în păduri

Obiectul prejudiciat, fiecare mușuroi de furnici distrus sau deteriorat cu diametrul la bază (cuib):uri	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
	în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
pînă la 1,0 m	2,5	2,0	1,5
de la 1,1 m la 1,5 m	3,5	3,0	2,0
de la 1,6 m la 2,0 m	5,0	4,0	3,0
peste 2,1 m	7,0	5,0	4,0

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin distrugerea și deteriorarea fînețelor și pășunilor de pe terenurile din fondul forestier

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime
Fiecare hectar distrus sau deteriorat de fînețe sau pășuni:	
ierburi semănite	60,0
fînețe naturale ameliorate	35,0
fînețe și pășuni naturale neameliorate	20,0
fînețe mlăștinoase	15,0

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin distrugerea și deteriorarea canalelor de desecare, sistemelor de drenaj, drumurilor și instalațiilor ingineresti de pe terenurile din fondul forestier

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor
Fiecare metru liniar al obiectului distrus sau deteriorat: canalele de desecare și sistemele de drenaj (desecătoare, colectoare, canale magistrale)	Costul lucrărilor de restabilire la data depistării contravenției silvice majorat de de cinci ori
drumurile (de asfalt și beton, gudronate, de petriș, asfaltate, naturale, naturale ameliorate)	-”-
construcțiile ingineresti de pe canalele de desecare, sistemele de drenaj și de pe drumuri (poduri, țevi pentru trecere, ecluze etc.)	-”-

Notă:

Se consideră deteriorare a drumului natural formarea de urme de roți (adâncituri), cu o adâncime de 20 cm și mai mult, de către mijloacele de transport.

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin amplasarea neautorizată a stupilor și a prisăcilor pe terenurile din fondul forestier și cu încălcarea modului stabilit, prevăzut în biletul silvic

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
	în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
fiecare stup amplasat în mod neautorizat sau cu încălcarea modului stabilit	1,0	0,6	0,4

Notă:

1. Stupii și prisăcile, amplasate neautorizat sau cu încălcarea modului stabilit, urmează să fie scoase imediat.

2. Pentru fiecare zi de aflare a stupilor pe terenurile din fondul forestier după expirarea termenului de scoatere a stupilor, fixat în procesul-verbal de contravenție silvică, contravenientul achită o amendă în cuantum de 10 la sută din suma despăgubirii pentru prejudiciul cauzat calculată conform tarifelor specificate.

3. În cazurile în care în timpul amplasării neautorizate a stupilor și prisăcilor pe terenurile din fondul forestier sau amplasării lor cu încălcarea modului stabilit sînt tăiați ilicit și vătămați arbori și arbuști, sînt distruse sau deteriorate plantații și culturi silvice, arboreturi tinere provenite prin regenerare naturală, semințis natural și preexistent de pe terenurile destinate reîmpăduririi, precum și sînt construite ilegal clădiri (inclusiv provizorii), cuantumul despăgubirilor se calculează în conformitate cu tarifele specificate în anexa dată precum și în anexele nr.1-4 și 14.

*Anexa nr.12
la Codul silvic*

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin decopertarea și distrugerea neautorizată a literei, păturii vii și a stratului de sol fertil pentru a le folosi în alte scopuri decît cele silvice

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
	în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
fiecare metru pătrat de suprafață de pe care litiera sau pătura vie a fost decopertată sau distrusă neautorizat	1,0	0,6	0,4
fiecare metru pătrat de suprafață de pe care stratul de sol fertil a fost decopertat sau distrus pînă la o adîncime de 25 cm	1,2	0,8	0,6
fiecare 25 cm ulteriori	1,6	1,2	0,8

Notă:

Dacă la decopertarea sau distrugerea neautorizată a litierei, păturii vii și a straturii de sol fertil au fost tăiați și vătămați ilicit arbori și arbuști, au fost distruse și deteriorate plantații și culturi silvice, arboreturi tinere provenite prin regenerare naturală, semințis natural și preexistent de pe terenurile destinate reîmpăduririi cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor specificate în anexa dată, precum și în anexele nr. 1-4.

*Anexa nr.13
la Codul silvic*

T A R I F

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin poluarea fondului forestier cu deșeuri și reziduuri de construcție, menajere și de altă natură

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor în salarii minime
Fiecare metru pătrat de pădure poluat cu deșeuri și reziduuri de construcție, menajere și de altă natură*	3,6

* Suprafața sectorului poluat se determină prin înmulțirea diametrelor maxim și minim ale sectorului. Suprafața minimă a sectorului poluat se consideră un metru pătrat.

Notă:

1. În cazul poluării cu deșeuri și reziduuri de construcție, menajere și de altă natură a sectoarelor din pădurile cu regim special de protecție, cuantumul despăgubirilor se majorează de două ori.

2. În cazul poluării pădurii cu produse petroliere și alte substanțe periculoase, cuantumul despăgubirilor se majorează de patru ori.

3. În cazul vătămării arborilor și arbuștilor (inclusiv păturii vii) prin influența asupra terenului pe care cresc a deșeurilor și reziduurilor de construcție, menajere și de altă natură, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor specificate în prezenta anexă, precum și în anexele nr.1-4 și 12.

4. Persoanele vinovate de poluarea pădurilor cu deșeuri și reziduuri de construcție, menajere și de altă natură sînt obligate să lichideze efectele unei atare poluări. În caz de refuz sau imposibilitate de a aduce sectorul de pădure poluat în starea cuvenită contravenienței silvici sînt supuși unei despăgubiri, cuantumul căreia se calculează conform tarifului specificat.

T A R I F

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin folosirea neautorizată a terenurilor din fondul forestier pentru defrișare, construcția de clădiri administrative, depozite și alte obiecte

Obiectul prejudiciat	Cuantumul despăgubirilor în salarii minime
Fiecare metru pătrat de terenuri folosite neautorizat pentru defrișare, construcția de clădiri administrative, depozite și alte obiecte	3,0

Notă:

1. În cazul folosirii neautorizate a terenurilor din fondul forestier pentru defrișare, construcția de clădiri administrative, depozite și alte obiecte în pădurile cu regim special de protecție, cuantumul despăgubirii se majorează de două ori.

2. În cazul în care în timpul folosirii neautorizate a terenurilor din fondul forestier pentru defrișare, construcția de clădiri administrative, depozite și alte obiecte au fost tăiați și vătămați ilicit arbori și arbuști, au fost distruse și vătămăte plantații și culturi silvice, arboreturi tinere provenite prin regenerare naturală, semințiș natural și preexistent de pe terenurile destinate reîmpăduririi a fost decopertată și distrusă litiera, pătura vie și stratul de sol fertil, precum și a fost admisă poluarea pădurilor cu deșeuri și reziduuri de construcție, menajere și de altă natură, cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifului specificat în prezenta anexă, precum și în anexele nr.1-4, 12 și 13.

T A R I F E

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin circulația și parcare a autovehiculelor, altor mijloace de transport (fiecărei unități) pe terenurile fondului forestier, în afara drumurilor publice și în locuri interzise

Cuantumul despăgubirilor, în salarii minime		
în pădurile cu regim special de protecție: pădurile rezervațiilor, pădurile parcurilor naționale, pădurile monumente ale naturii, pădurile de importanță științifică sau istorico-culturală, plantațiile silvice cu pomi fructiferi	în pădurile cu funcții igienico-sanitare și de recreere, pădurile urbane, pădurile-parc, sectoarele de păduri-parc din zonele verzi ale localităților, pădurile din zonele de protecție sanitară a surselor de alimentare cu apă și din zonele de protecție sanitară a stațiunilor balneare	în pădurile de protecție a apelor și solului, în alte păduri
2,0	1,6	1,2

Notă:

În cazul în care în timpul circulației sau parcării autovehiculelor altor mijloace de transport în afara drumurilor publice și în locuri interzise, au fost vătămați arbori și arbuști (inclusiv pătura vie), cuantumul despăgubirilor se calculează conform tarifelor specificate în prezenta anexă, precum și în anexele nr.1-4 și 12.

*Anexa nr.16
la Codul silvic*

TARIFE

de calcul al cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat de beneficiarii forestieri prin încălcarea prevederilor Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în păduri

Nr. crt.	Tipul încălcării	Cuquantumul despăgubirilor
1	2	3
1	Tăierea sau vătămarea arborilor plus, arborilor seminceri și a arborilor din grupe și pîlcuri semincere	15 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru arborii tăiați sau vătămați
2	Tăierea, distrugerea, vătămarea arborilor, arbuștilor și lianelor interzise pentru extras în corespundere cu pct.13 al Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în păduri	30 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru arborii, arbuștii și lianele tăiate, distruse sau vătămăte
3	Recoltarea sau colectarea masei lemnoase în perioada interzisă (indicată în autorizația sau bonul de exploatare a pădurii)	3 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă recoltată sau colectată în perioada interzisă
4	Recoltarea sau colectarea masei lemnoase, inclusiv în parchetele transmise prealabil, conform actului, beneficiarului forestier, pînă la primirea autorizației sau bonului de exploatare a pădurii, la primirea autorizației sau bonului de exploatare a pădurii, dar pînă la primirea parchetului în natură, precum și după expirarea termenului indicat în autorizația sau bonul de exploatare a pădurii; recoltarea sau colectarea masei lemnoase după sistarea sau încetarea dreptului de folosință în conformitate cu pct.22-25 ale Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în păduri	10 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă tăiată sau colectată
5	Perfectarea cu întîrziere a autorizațiilor sau bonurilor de exploatare a pădurii pentru tăierea deja executată permisă în conformitate cu pct.63 al Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în păduri	10 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă recoltată

6	Lăsarea arborilor pe picior în sectoare de pădure compacte cu suprafața mai mare de 0,1 ha	2 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă rămasă
7	Lăsarea arborilor pe picior în grupe cu suprafața de pînă la 0,1 ha și a arborilor solitari sau a sectoarelor brăcuite prin tăieri selective în parchetele destinate tăierilor rase	4 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă rămasă
8	Netransportarea în termenul stabilit (inclusiv termenele de prelungire) a masei lemnoase din parchete, din locurile în care se efectuează lucrări de curățare a sectoarelor pentru depozite silvice, drumuri forestiere, construcții, edificii și instalații, precum și lăsarea, pe un termen de peste 4 luni, a masei lemnoase accidentale de-a lungul drumurilor forestiere	7 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă respectivă
9	Transportarea, descărcarea sau prelucrarea masei lemnoase pînă la atestare, în cazul eliberării lemnului conform cantității de masă lemnoasă recoltată	7 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă respectivă
10	Transportarea masei lemnoase la un loc care nu este indicat în autorizația sau bonul de exploatare a pădurii ori în biletul silvic, în cazul tuturor tipurilor de evidență	3 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă transportată
11	Secționarea irațională a masei lemnoase, cînd volumul lemnului de lucru recoltat este cu peste 10% sub indicii din autorizația sau bonul de exploatare a pădurii	2 mărimi ale prețului de piață al masei lemnoase secționate irațional
12	Tăierea (extragerea) arborilor doborîți de vînt, rupți de zăpadă ori uscați fără autorizația sau bonul de exploatare a pădurii	5 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă tăiată (extrasă)
13	Nimicirea mărcilor sau a numerelor de pe arbori și cioate	0,5 din mărimea prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă recoltată sau preconizată spre recoltare de pe care au fost nimicite semnele respective
14	Depășirea cotelor stabilite de eliberare a masei lemnoase	5 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă respectivă (în cazul cînd depășirea cotei de eliberare este mai mare decît o unitate rotunjită)
15	Recoltarea produselor lemnoase auxiliare, efectuarea folosințelor accesorii și altor folosințe silvice fără primirea biletului silvic sau cu încălcarea termenelor și regulilor de folosire	5 mărimi ale prețului la produsele silvice și serviciile respective la momentul încălcării
16	Defrișarea neautorizată a cioatelor	3 mărimi ale prețului cioatelor recoltate

17	Curățarea necalitativă sau cu întârziere a parchetelor de resturi de exploatare (inclusiv în cazul depășirii intervalului de 10 zile de la tăierea arborilor și pînă la curățare în perioada de primăvară-vară); curățarea insuficientă a parchetelor exploatate pe timp de iarnă pînă la începutul perioadei de pericol incendiar; poluarea cu resturi de exploatare a pădurilor și terenurilor împădurite în cadrul lucrărilor de curățare a terenurilor pentru drumuri, depozite silvice și pentru alte scopuri, precum și poluarea benzilor, cu lățimea de 50 m, limitrofe acestor obiecte și drumurilor forestiere	5 mărimi ale costului lucrărilor de curățare a parchetelor de resturi de exploatare sau lucrărilor de igienizare, calculat conform fișelor tehnologice în vigoare ale întreprinderii silvice, precum și 5 mărimi ale altor cheltuieli normative aprobate în modul stabilit
18	Lăsarea în parchet a arborilor suspendați	7 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru lemnul arborilor suspendați
19	Lăsarea în pădure, pe perioada de vară, a lemnului de rășinoase necojit în termenul stabilit, a lemnului de foioase fără decojire parțială, dacă masa lemnoasă menționată nu a fost prelucrată cu insecticide, iar în depozite primare, finale și alte depozite nu este stivuită în corespundere cu standardele, instrucțiunile și recomandările în vigoare	5 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă respectivă
20	Lăsarea cioatelor cu înălțimea mai mare de 1/3 din diametrul secțiunii, iar la tăierea arborilor cu diametrul sub 30 cm - cu înălțimea mai mare de 10 cm	1 mărime a prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă din arborii respectivi
21	Neîndeplinirea cerințelor indicate în contract privind demolarea construcțiilor, edificiilor, instalațiilor și altor obiecte, recultivarea terenurilor fondului forestier afectate în procesul recoltării masei lemnoase sau altor resurse forestiere, precum și neexecutarea clauzelor privind aducerea drumurilor existente în stare bună, potrivit pentru utilizare conform destinației	2 mărimi ale costului lucrărilor de demolare a construcțiilor, edificiilor, instalațiilor și de aducere a acestor terenuri și drumuri în starea corespunzătoare
22	Cesiunea ilicită a drepturilor de folosință, acordate beneficiarului forestier conform autorizației sau bonului de exploatare a pădurii	10 mărimi ale prețului masei lemnoase pe picior pentru masa lemnoasă și alte produse forestiere, indicate în autorizația sau în bonul de exploatare a pădurii și cesionate ilicit altor beneficiari

Notă:

1. Pentru încălcările prevăzute la pct.1, 3-5 și 21 ale prezentei anexe, comise pe sectoarele din cadrul fondului ariilor naturale protejate de stat, precum și în alte păduri cu regim special de protecție (art.36 alin.(4) din prezentul cod), mărimile despăgubirilor indicate se dublează.

2. Cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în păduri se calculează pornind de la taxele minime pentru lemnul eliberat pe picior după prima categorie de taxe (indiferent de faptul la care categorie de taxe este raportată parcela ori sectorul în care a fost comisă încălcarea), fără aplicarea coeficienților de reducere. În acest caz, diferențierea masei lemnoase în lemn de lucru și lemn de foc nu se efectuează, evidența se ține cu coajă, iar pentru întreg volumul de lemn se aplică taxa stabilită pentru masa lemnoasă pe picior de categoria de grosime medie.

3. La calcularea cuantumului despăgubirilor indicate în pct.15, 17, 21 se folosesc fișele tehnologice și mărimile cheltuielilor normative de resurse materiale și umane.

4. Achitarea despăgubirilor, indicate la pct.17-21 ale prezentei anexe nu îi scutește pe beneficiarii forestieri de lichidarea încălcărilor în termenul stabilit. În caz de neîndeplinire a acestei cerințe, despăgubirile se stabilesc repetat pînă la lichidarea deplină a încălcărilor.

Lege Nr. 1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor

Publicat: 30.01.1994 în Monitorul Parlamentului Nr. 001 art. nr: 3

Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta lege.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. - (1) Monumente sînt obiecte sau ansambluri de obiecte cu valoare istorică, artistică sau științifică, care reprezintă mărturii ale evoluției civilizațiilor de pe teritoriul republicii, precum și ale dezvoltării spirituale, politice, economice și sociale și care sînt înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (denumit în cele ce urmează Registrul monumentelor).

(2) Toate monumentele, situate pe teritoriul Republicii Moldova, fac parte din patrimoniul ei cultural și natural se află sub protecția statului.

(3) Monumente care fac parte din patrimoniul cultural sînt considerate:

a) operele de arhitectură, sculptură sau pictură monumentală, elementele sau structurile cu caracter arheologic, inscripții, grote și grupuri de elemente care au valoare națională sau internațională din punct de vedere istoric, artistic sau științific;

b) ansamblurile: grupuri de construcții izolate sau grupate care, datorită arhitecturii, unității și integrității lor în peisaj, au valoare națională sau internațională din punct de vedere istoric, artistic sau științific;

c) siturile: lucrări ale omului sau opere rezultate din conjugarea acțiunilor omului, precum și zonele incluzînd terenurile arheologice care au valoare națională sau internațională din punct de vedere istoric, estetic, etnografic sau antropologic.

(4) monumente care fac parte din patrimoniul natural sînt considerate:

a) formațiunile fizice și biologice care au valoare națională sau internațională din punct de vedere estetic sau științific;

b) formațiunile geologice și fiziografice și zonele constituind habitatul speciilor animale și vegetale amenințate de dispariție, care au valoare națională sau internațională din punct de vedere științific sau al conservării;

c) siturile naturale sau zonele naturale care au valoare națională sau internațională din punct de vedere științific, al conservării sau la frumuseții naturale.

Art. 2. - (1) Monumentele reprezintă bunuri imobile și mobile. Monumente sub formă de bunuri imobile pot fi obiecte aparte ori ansambluri de obiecte.

(2) Monumente aparte sub formă de bunuri imobile se consideră: obiectele naturale cu valoare geologică, biologică, zoologică, antropologică, arheologică, etnografică istorică, clădiri construcții, monumente în cimitire, opere de artă monumentală și de arhitectură, tumuli, stele de piatră, morminte antice izolate, fortificații, drumuri antice, poduri străvechi și apeducte medievale.

(3) Ansambluri de monumente sub formă de bunuri imobile se consideră: teritorii și landsafturi naturale, ansambluri și situri arheologice care cuprind cetățui de pmînt, așezări nefortificate (grădiști, așezări antice, stațiuni ale omului primitiv, grote, peșteri, grupuri tumulare, necropole, straturi cu valoare arheologică), ansambluri de monumente cu valoare istorică, arheologică sau memorială (memorialuri, cimitire) care cuprind obiecte antropologice, valuri de pămînt stele de piatră, morminte antice izolate, șanțuri antice de apărare, obiecte etnografice, ansambluri și rezervații de arhitectură urbană și rurală (orașe, centre orășenești, cartiere, piețe, străzi, cetăți, ansambluri monastice, curți boierești, parcuri, landsafturi naturale cu obiecte de arhitectură).

(4) Monumente sub formă de bunuri mobile se consideră: obiectele naturale cu valoare geologică, biologică, zoologică, antropologică, obiecte cu valoare numismatică (monede izolate, tezaure de monede și de obiecte antice), etnografică, arheologică (unelte de muncă, obiecte de uz casnic, arme, podoabe și alte piese cu valoare istorică), materiale epigrafice, relice, obiecte cu caracter memorial, monumente ale științei și tehnicii, opere de artă (pictură, sculptură, grafică, obiecte de artă decorativă și aplicată), de anticariat, precum și monumente documentare (acte ori documente scrise de mînă sau dactilografiate, materiale cartografice, fotografii, filme, discuri, înregistrări audio sau video), cărți (manuscrise, incunabule), ediții vechi și rare.

(5) Baza păstrării fenomenelor orale, sonore și spectaculoase o constituie fixarea lor documentară, inclusiv înregistrarea audio și video, transformarea lor în obiecte protejate ca monumente de cultură.

(6) Monumente pot fi obiectele ce s-au păstrat bine în întregime, în stare fragmentară ori în stare de ruină.

Art. 3. - La atestarea statutului de monument sînt interzise discriminările după criteriul cronologic, etnic, confesional sau de altă natură. Valoarea estetică sau funcțională sau materială a monumentului este subsidiară față de calitatea de măr-turie istorică.

Art. 4. - (1) Registrul monumentelor se constituie pe baza investigațiilor pluri-disciplinare, efectuate de Ministerul Culturii și Turismului și de instituțiile subor-donate acestui minister, Ministerul Arhitecturii și Construcțiilor, de Departamentul de Stat pentru Protecția Mediului Înconjurător și Resursele Naturale, Serviciul de Stat de Arhivă*, Academia de Științe, instituțiile de învățămînt superior, de funda-țiile obștești, savanți, lucrători de muzeu și bibliotecă, persoane particulare.

* Denumite în cele ce urmează organe de stat pentru ocrotirea monumentelor

(2) Registrul monumentelor este precizat, avizat și propus spre aprobare Parla-mentului de Ministerul Culturii și Turismului.

Art.5. - Registrele de inventar, registrele pentru achiziții și borderoul de inven-tar pe baza cărora este constituit Registrul monumentelor se păstrează la Serviciul de Stat de Arhivă, în muzeele republicii, în secțiile de cărți rare ale Bibliotecii Na-ționale, ale bibliotecilor Academiei de Științe, Universității de Stat din Moldova.

Art.6. - Hotărîrile organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor privind evi-dența, studierea, punerea în valoare, protejarea, conservarea și restaurarea monu-mentelor sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice.

Art.7. - (1) Condiția exercitării dreptului de proprietate asupra monumentelor, inclusiv restricțiile, stabilite prin prezenta lege, sînt obligatorii și se extind asupra tuturor subiectelor dreptului de proprietate, indiferent de tipul de proprietate și de titlul juridic al deținătorului.

(2) Dreptul de a dispune de monumente de stat sub formă de bunuri imobile este exercitat de Parlament, de consiliile raionale, municipale, orașenești și comunale.

(3) Dreptul de dispune de monumentele de stat sub formă de bunuri mobile este exercitat de Guvern, președinții raioanelor și primari.

(4) Consiliile raionale, municipale, orașenești și comunale dispun de monumen-tele de stat sub formă de bunuri imobile ce află pe teritoriul raionului, municipiului, orașului sau comunei.

(5) Președinții raioanelor și primarii dispun de monumentele de stat sub formă de bunuri mobile ce se află pe teritoriul raionului, municipiului, orașului sau co-munei.

(6) Dreptul de a dispune de monumentele ce constituie proprietate privată este exercitat de proprietar.

(7) Monumentele care nu au proprietar sau a căror proprietar nu este cunoscut trec în proprietatea statului în modul stabilit de lege.

Art. 8. - Organele de stat și persoanele indicate la alineatele (2), (3), (4), (5) și (6) ale articolului 7 pot transmite monumentele de care dispun în posesiune, folo-sință ori pentru păstrare temporară instituțiilor și organizațiilor de stat sau obștești

(acordînd prioritate muzeelor, arhivelor, bibliotecilor și altor instituții specializate), precum și persoanelor particulare.

Art. 9. - (1) Monumentele ce sînt în proprietate privată pot fi vîndute, donate sau înstrăinate cu notificarea obligatorie a organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor. La cumpărarea-vînzarea monumentelor statul are dreptul de preempțiune.

(2) Tranzacțiile în privința monumentelor încheiate cu încălcarea prevederilor la alineatul (1) se consideră nule și atrag după sine răspunderea prevăzută de Codul civil.

Capitolul II

OCROTIREA MONUMENTELOR

Art. 10. - (1) Ocrotirea monumentelor de către stat cuprinde prevederea și asigurarea lucrărilor de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare și restaurare; extinderea bazei materiale; folosința și accesibilitatea monumentelor pentru diverse investigații, în procesul de instruire și propagare. Ocrotirea de către stat este exercitată de Parlament, de Guvern, de consiliile raionale, municipale, orășenești și comunale și de președinții raioanelor și primari.

(2) Ocrotirea monumentelor documentare se face în baza Legii privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova.

Art. 11. - (1) De competența Parlamentului țin: politica de stat în domeniul evidenței, studierii, punerii în valoare, salvării, protejării, conservării și restaurării monumentelor ce constituie patrimoniul cultural și natural; aprobarea Registrului monumentelor; aprobarea programului de stat privind ocrotirea, conservarea și restaurarea monumentelor; finanțarea acestui program și acordarea de subvenții nerambursabile de la bugetul de stat.

(2) de competența Guvernului țin: întocmirea Registrului monumentelor; întocmirea programului de stat privind ocrotirea, conservarea și restaurarea monumentelor; finanțarea acestui program de la bugetul stat.

(3) De competența consiliilor raionale, municipale, orășenești și comunale țin: întocmirea Registrului monumentelor de importanță locală; întocmirea programelor privind ocrotirea, conservarea și restaurarea monumentelor de importanță locală, finanțarea acestor programe și acordarea de subvenții nerambursabile de la bugetele locale.

Art. 12. - (1) În scopul de a preveni deteriorarea monumentelor indicate la alineatul (3) al articolului 2 organele de stat pentru ocrotirea monumentelor, de comun acord cu Ministerul Arhitecturii și Construcțiilor, Academia de Științe întocmesc lista zonelor de protecție ale monumentelor și o propun spre confirmare Guvernului.

(2) Ministerul Culturii și Turismului elaborează Regulamentul privind intervenția în zonele de protecție ale monumentelor și folosința lor.

(3) Zonele de protecție se stabilesc pe baza unor investigații și avize concludente și ample documentate, confirmate de organele de stat pentru ocrotirea monumentelor.

(4) Avizele asupra zonelor de protecție ale monumentelor sînt luate în mod obligatoriu în considerare la întocmirea planului general de construcții urbane și rurale.

Art. 13. - În vederea menținerii integrității monumentelor, deținătorii lor cu orice titlu juridic sînt obligați: să ia măsuri ce asigură protecția și paza monumentelor prin punere în adăpost și supraveghere a lor, să respecte contractele de folosință și Regulamentul privind intervenția în zonele de protecție ale monumentelor și folosința lor. Răspunderea pentru protecția monumentelor care n-au fost transmise în posesiune, folosință ori păstrare la instituțiile specializate cade pe administrația publică locală.

Art.14. - Deținătorii cu orice titlu juridic ce posedă folosesc sau păstrează monumente cu valoare istorică, artistică sau științifică luate la evidență sau înscrise în registrul monumentelor sînt obligați să respecte prevederile prezentei legi, condiție ce se include în actele de proprietate, de cumpărare-vînzare sau de închiriere.

Art.15. - Controlul asupra măsurilor de protecție a monumentelor, soluționarea problemelor ce țin de măsurile respective revine Guvernului, președinților raioanelor și primarilor.

Art.16. - În scopul evidenței, studierii, punerii în valoare, salvării, protejării, conservării și restaurării monumentelor pe principii științifice, organele de stat pentru ocrotirea monumentelor sînt obligate să înființeze consilii științifice și restauratori), luînd în considerare la întocmirea Registrului monumentelor, precum și la înscirierea monumentelor în acest registru, avizele corespunzătoare.

Capitolul III

EVIDENȚA, STUDIAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MONUMENTELOR

Art.17. - Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor controlează efectuarea lucrărilor de evidență, studiere și punere în valoare a monumentelor.

Art.18. - (1) Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor decid atribuirea sau pierderea calității de monument.

(2) Registrul monumentelor se reactualizează pe baza de liste adiționale la un interval de trei ani.

(3) Listele adiționale se întocmesc în baza studiilor de inventariere a fondului muzeistic, arheologic, arhitectural, urbanistic, etnografic, de artă plastică și memorial, ținîndu-se cont de avizele și propunerile instituțiilor specializate, indicate de articolul 4, ale altor instituții sau ale persoanelor particulare. Datele se centralizează, se verifică și se prelucrează de ministerul Culturii și Turismului.

Art.19. - (1) În scopul prevenirii deteriorărilor, obiectele propuse pentru a li se atribui calitatea de monument sînt protejate de prezenta lege, începînd cu data elaborării actelor în care se preconizează calitatea de monument. Ministerul Culturii și Turismului aduce acest fapt la cunoștința organelor administrației publice locale, pe al căror teritoriu se află monumentele, ori a deținătorului cu orice titlu juridic.

(2) În cazul în care deținătorul obiectului propus pentru a i se atribui calitatea de monument refuză acceptarea acestui statut, organele de stat pentru ocrotirea monumentelor înaintează Parlamentului sau Guvernului propunerea în vederea răscumpărării de către stat a acestui obiect.

Art.20. - Persoanele fizice sau juridice care în cursul lucrărilor de orice natură pe teren descoperă vestigii arheologice, cărora li se poate atribui calitatea de monument, sînt obligate să sisteze lucrările și să informeze despre aceasta în scris, într-un termen de 48 ore, organul administrației publice locale pe al cărui teritoriu se află vestigiile, precum și Ministerul Culturii și Turismului, în vederea protejării și conservării.

Art. 21. - Expedițiile ce au scopul de a descoperi, a colecta și a propune pentru înregistrare monumente necunoscute ale patrimoniului cultural al Republicii Moldova sînt sancționate de Ministerul Culturii și Turismului, iar expedițiile arheologice - și de Academia de Științe.

Art. 22. - Statul încurajează activitatea fundațiilor obștești și a persoanelor particulare care își propun punerea în valoare și folosirea monumentelor și zonelor lor de protecție.

Capitolul IV

CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA MONUMENTELOR

Art.23. - (1) Conservarea și restaurarea monumentelor se întemeiază pe principii și norme științifice universal acceptate.

(2) Conservarea monumentelor este prioritară lucrărilor de restaurare sau construcție.

(3) Restaura prin reparații și lucrări adecvate de conservare prevede mai întîi măsurile ce ar stăvili avariarea și ruinarea, păstrarea structurilor originale ale monumentelor fără a știrbi valoarea lor istorică, artistică sau științifică.

Art.24. - Lucrările de conservare și restaurare se execută conform normelor și prescripțiilor adoptate de Ministerul Culturii și Turismului.

Art.25. - (1) Lucrările de conservare și restaurare se execută conform documentației tehnice, întocmite pe baza studiilor pluridisciplinare și a avizului organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor.

(2) Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor sînt obligate să preîntîmpine deteriorarea monumentelor, asigurînd efectuarea imediată a lucrărilor de conservare și restaurare.

Art.26. - Lucrările de conservare și restaurare se execută de persoane fizice și juridice din țara și din străinătate, specializate în domeniul de referință, atestate de Ministerul Culturii și Turismului.

Art.27. - Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor desemnează împuterniciți speciali, unici cu drept de a supraveghea și a controla lucrările de conservare și restaurare, precum și de a le întrerupe în cazul nerespectării prevederilor legii.

Art.28. - Academia de Științe prin institutele de profil stabilește condițiile de realizare a săpăturilor arheologice și de conservare a monumentelor istorice descoperite.

Art.29. - (1) Prelevarea, înlocuirea cu replici și machete în vederea conservării, precum și utilizarea în orice fel de componente ale monumentelor, descoperite în timpul săpăturilor arheologice aflate la suprafața și în mediul acvatic, se fac pe baza deciziei organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor și a Academiei de Științe.

(2) Restaurarea, reconstruirea monumentelor în scopul expunerii lor se efectuează, conform unor programe de stat elaborate de specialiști în domeniul de referință și aprobate de Guvern.

Art.30. - Organele de Stat pentru ocrotirea monumentelor sînt obligate să cerceteze sistematic starea în care se află monumentele în scopul de a elabora programe științific întemeiate lucrările de restaurare și de conservare și de a garanta la timp asigurarea materială și documentară a lucrărilor.

Art.31. - (1) În calitate de beneficiari ai lucrărilor de conservare, restaurare sau reparație pot fi proprietarii sau deținătorii cu orice titlu juridic ai monumentelor.

(2) Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor se prezintă în calitate de beneficiari ai lucrărilor de conservare, restaurare sau reparație prin împuterniciții lor, acordînd deținătorilor de monumente ajutor cu specialiști, precum și cu materiale și ajutor financiar.

Art.32. - Proprietarii sau deținătorii de terenuri, pe care se află monumente istorice, sînt obligați să le pună la dispoziția savanților pentru a fi studiate.

Art.33. - Organele de stat și instituțiile, la a căror comandă se efectuează lucrări de conservare și restaurare, achită cheltuielile numai după aprobarea de către Ministerul Culturii și Turismului a documentelor respective. Cheltuielile pentru corectarea inexactităților sau erorilor comise în procesul de restaurare sînt suportate de executanți.

Art.34. - Subiectul responsabil de integritatea monumentului în timpul lucrărilor de restaurare este indicat în contractul dintre deținător și executantul lucrărilor. În contract se prevăd acțiunile de precauție, precum și gradul de accesibilitate a monumentului în timpul lucrărilor. La contract se anexează procesul-verbal sau avizul privind starea tehnică a monumentului la data începerii lucrărilor.

Capitolul V

FINANȚAREA ACTIVITĂȚII DE OCROTIRE A MONUMENTELOR

Art.35. - Finanțarea activității privind evidența, studierea, punerea în valoare, salvarea, protejarea, conservarea și restaurarea monumentelor se asigură de la bugetul de stat prin Ministerul Culturii și Turismului, de la bugetele locale, din contul plăților pentru arendă, inclusiv din chiria pentru terenul din zonele de protecție ale monumentelor, din defalcările din beneficiul de pe turism, din venitul întreprinderi-

lor, care stingheresc ocrotirea monumentelor, din beneficiul organelor asigurării de stat în conformitate cu acordurile încheiate, din veniturile și donațiile organizațiilor care, pe baza statutului lor ocrotesc monumentele, din fondurile și donațiile unor persoane fizice și juridice, precum și din alte surse legale.

Art.36. - În sprijinirea activității spre evidență, studierea, punerea în valoare, salvarea protejarea, conservarea și restaurarea monumentelor se permite cumpărarea-vînzarea monumentelor în granițele Republicii Moldova, editarea cărților poștale, calendarelor, timbrelor, organizarea turismului. Veniturile provenite din aceste activități se depun pe conturile speciale ale Guvernului, ale organelor administrației publice locale, și, după caz, pe conturile pentru ocrotirea monumentelor ale fundațiilor obștești.

Art.37. - Monumentele se dau în arendă prin contractul de arendă. Deținătorul cu orice titlu juridic al monumentului este obligat să informeze organele de stat pentru ocrotirea monumentelor despre schimbarea statutului și starea monumentului.

Art.38. - Plata pentru arenda monumentelor, inclusiv pentru arenda terenului din zonele lor de protecție ce se află în proprietate de stat, precum și defalcările din beneficiul de pe turism se depun pe conturile speciale ale Guvernului ori ale organelor administrației publice locale. Plata pentru arenda monumentelor, inclusiv pentru arenda terenului din zonele lor de protecției de către persoanele fizice și juridice străine se depune în valută convertibilă pe aceleași conturi. Mărimea plății pentru arendă se stabilește în acord cu normele internaționale.

Art. 39. - Proprietarii monumentelor sub formă de bunuri imobile sînt obligați să încheie contracte de asigurare, în care se indică valoarea monumentelor și a terenului din zonele lor de protecție stabilită de experți.

Art.40. - În cazurile excepționale, cînd demolarea monumentelor este inevitabilă (scindări de ordin fizic sau tehnic, deteriorări din cauza cataclismelor), acesta se conversează, cheltuielile făcîndu-se din contul organizației interesate în demolare.

Art. 41 exclus

Art. 42. - Consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și de nivelul al doilea prevăd în bugetele anuale sumele necesare pentru lucrările de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejate, conservare și restaurare a monumentelor situate în teritoriile lor, în baza propunerilor Ministerului Culturii și Turismului.

Art.43-45 excluse

Capitolul VI

SCOATEREA ȘI ADUCEREA MONUMENTELOR

Art. 46. - Scoaterea monumentelor peste hotarele Republicii Moldova se interzice. Excepții se admit în cazul bunurilor imobile, cu avizul Parlamentului, în baza propunerilor Ministerului Culturii și Turismului; în cazul bunurilor mobile - cu avizul Guvernului.

Art.47. - Scoaterea temporară a monumentelor peste hotarele republicii în scopul de a întreține relații internaționale în domeniul Culturii se admite în condițiile stabilite de organele de stat pentru ocrotirea monumentelor în conformitate cu legislația în vigoare.

Art.48. - Monumentele aduse temporar în republică ce se află în proprietatea statelor străine, organizațiilor obștești și cetățenilor străini, sînt protejate de stat în condițiile prezentei legi și a contractelor respective, și pot fi scoase din ea la dorința proprietarilor în baza certificatului care atestă aducerea lor.

Capitolul VII

ACTIVITATEA FUNDAȚIILOR OBȘTEȘTI

Art.49. - Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor susțin activitatea fundațiilor obștești privind evidența, studierea, punerea în valoare, salvarea, protejarea conservarea, restaurarea și propagarea monumentelor (participarea nemijlocită a membrilor fundațiilor la această activitate, atragerea de către aceștia a ajutorului financiar sub formă de donații de la întreprinderi, organizații și persoane particulare).

Art.50. - Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor au dreptul să ofere fundațiilor obștești informația solicitată despre monumente, despre programele de conservare, restaurare sau reparație a monumentelor. La rîndul lor, fundațiile obștești pot participa la elaborarea programelor de salvare, protejare, conservare și restaurare a monumentelor.

Art.51. - (1) Fundațiile obștești, care în baza statutului lor ocrotesc monumentele, se bucură de dreptul de a exercita controlul obștesc asupra protecției și punerii în valoare a monumentelor, precum și asupra elaborării și realizării programelor de construcție și reconstrucție în zonele de protecție ale monumentelor înscrise în Registrul monumentelor.

(2) Fundațiile obștești cu dreptul: să ceară întreruperea lucrărilor de conservare, restaurare sau reparație dacă acestea periclitează integritatea monumentului ori știrbesc valoarea lui estetică, artistică și istorică, intervenind la organele de stat, pentru ocrotirea monumentelor cu propuneri, probe și avize documentare; să abordeze problema intentării unui proces penal, precum și să fie reclamant în caz de încălcare flagrantă a prezentei legi; să atace deciziile organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor și organelor locale executive și de control și să facă interpelări în Parlament și Guvern.

(3) Fundațiile obștești, în scopul propagării monumentelor și facilitării finanțării lucrărilor de protejare a monumentelor, pot crea întreprinderi și ateliere de conservare, restaurare și reparație a monumentelor, organiza rute turistice, expoziții, deschide magazine, edita tipărituri.

Capitolul VIII

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREZENTEI LEGI

Art. 52. - Organele puterii de stat și ale administrației de stat, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, asociațiile, persoanele cu funcții de răspundere, cetățenii Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizii care nu respectă prevederile prezentei legi poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 53. - (1) Persoanele fizice și juridice care au pricinuit daune unui monument sau zonei de protecție a lui vor readuce la starea inițială a lui și zona lui de protecție, iar dacă acest lucru este imposibil, vor acoperi pagubele în modul stabilit de lege.

(2) persoanele cu funcții de răspundere și alți lucrători din vina cărora persoanele juridice au suportat cheltuieli legate de acoperirea pagubelor menționate în alineatul (1), poartă răspundere materială în modul stabilit de lege.

(3) Beneficiul obținut în urma folosirii ilicite a monumentelor este perceput în mod incontestabil de organele fiscale.

Art. 54. - Mărirea amenzii și altor sancțiuni pecuniare, precum și suma despăgubirilor, se stabilesc de instanța judiciară și de alte organe competente, pornindu-se de la măsura în care este avariata sau distrus monumentul, conform evaluării efectuate de direcțiile respective ale Ministerului Culturii și Turismului. Deținătorului cu orice titlu juridic ce s-a făcut vinovat de degradarea monumentului i se retrage dreptul de posesiune, de proprietate ori de folosință a lui în condițiile stabilite de legislație.

Art. 55. - (1) Responsabil în caz de nimicire, pierdere, vânzare fără avizare, tărgănare a lucrărilor de salvare, protejare, conservare și restaurare a monumentelor este Ministerul Culturii și Turismului, precum și deținătorii.

(2) Serviciul de Stat de Arhivă este responsabil de evidența, integritatea și utilizarea monumentelor documentare ce se află în păstrare la stat, precum și de evidența monumentelor documentare, ce se află în proprietatea organizațiilor obștești sau a persoanelor particulare.

(3) Responsabil de integritatea și utilizarea monumentelor documentare ce se află în proprietatea organizațiilor obștești sau a persoanelor particulare este deținătorul.

(4) Departamentul de Stat pentru Protecția Mediului Înconjurător și Resursele naturale poartă răspundere pentru ocrotirea monumentelor patrimoniului natural al Republicii Moldova menționate la alineatele (2) și (3) ale articolului 2.

Art. 56. - Amenzile aplicate pe cale administrativă sau penală, alte sancțiuni pecuniare de organele competente pentru încălcarea prezentei legi se varsă în bugetul de stat pentru a fi folosite în scopul evidenței, studierii, punerii în valoare, salvării protejării, conservării și restaurării monumentelor.

Art. 57. - Constatarea contravențiilor se face de către persoanele cu funcții de răspundere ale organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor și de comisiile împuternicite de Ministerul Culturii și Turismului (agentul constatorilor) în condițiile prezentei legi. Mărirea daunei aduse monumentului se determină în baza ex-

pertizei efectuate de organele de stat pentru ocrotirea monumentelor, luându-se în considerare valoarea monumentului și costul pământului pe piața mondială.

Art. 58. -(1) Nerespectarea prevederilor articolului 13 atrage după sine, retragerea dreptului de posesiune, proprietate sau folosință, sau evacuarea monumentelor în modul stabilit de lege.

(2) În cazurile prevăzute de legislație monumentele pot fi confiscate în baza deciziei instanței de judecată competente.

Art. 59. - Orice activitate care pune în pericol integritatea monumentelor urmează a fi coordonată cu organele de stat pentru ocrotirea monumentelor sau cu organele administrației publice locale. Executarea și finanțarea activităților nesancționate de organele competente se interzic.

Art. 60. - Întreprinderile industriale și agricole situate în rezervații ori în zonele de protecție ale monumentelor, cuprinse în Registrul monumentelor, precum și întreprinderile care prin activitatea lor pot afecta integritatea monumentelor, știrbind valoarea lor estetică, artistică ori istorică sînt obligate să verse în bugetele locale din beneficiul propriu 0,5-5 la sută în baza deciziilor consiliilor raionale, municipale, orașenești ori comunale în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Turismului.

Art. 61. - Ordinul organelor de stat pentru ocrotirea monumentelor prin care se interzic activitățile ce pot afecta integritatea monumentelor sau pot deteriora zonele de protecție este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice. Acest ordin se anulează de organul care l-a emis.

Art. 62. - Organele puterii de stat și ale administrației de stat au dreptul să schimbe condițiile de păstrare și de conservare a monumentelor. Ele pot schimba și deținătorul, dacă statutul monumentului și prevederile contractului sînt încălcate.

Art. 63. - Dacă tratatul internațional parte la care este Republica Moldova prevede alte norme decît cele stabilite de prezenta lege, se aplică prevederile tratatului internațional.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA
Chișinău, 22 iunie 1993, Nr.1530-XII.

Mircea SNEGUR

Lege Nr. 439 din 27.04.1995 regnului animal

Publicat: 09.11.1995 în Monitorul Oficial Nr. 62-63 art. nr: 688

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Lumea animală, ca un component de bază al biocenozelor naturale, joacă un rol important în menținerea echilibrului ecologic. Un șir de specii de animale servesc drept surse pentru obținerea unor materii prime industriale, medicinale, produselor alimentare și altor valori materiale, necesare pentru satisfacerea populației și ale

economiei naționale, alte specii sînt utilizate în scopuri științifice, cultural-educative și estetice.

Prezenta lege constituie cadrul juridic pentru asigurarea protecției eficiente și folosirii raționale a resurselor regnului animal.

Titlul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de acțiune a legii

(1) Prezenta lege reglementează relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor sălbatice (mamifere, păsări, reptile, amfibii, pești, insecte, crustacee, moluște etc.), denumite în continuare animale, care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol, populează permanent sau temporar teritoriul republicii.

(2) Relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor domestice, precum și a animalelor sălbatice întreținute în captivitate sau semicaptivitate în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice, sînt reglementate de legislația respectivă.

Articolul 2. Definiția termenilor speciali

În sensul prezentei legi se definesc:

animale rare, periclitare și vulnerabile - specii de animale care sînt în pericol de dispariție și se întîlnesc într-un număr de indivizi insuficient pentru restabilirea și automenținerea populației în condiții naturale;

biocenoză - sistem biologic care reprezintă o totalitate de populații ale diferitelor specii de animale, plante și microorganisme care populează anumite biotopuri;

biotop - teritoriu de viață limitat, cu condiții ecologice relativ similare, populat de o biocenoză caracteristică;

colecții zoologice - serii de animale vii sau împăiate și preparate, adunate, dispuse și păstrate în grădini zoologice sau muzee, care reprezintă valori științifice, artistice etc.;

echilibru ecologic - ansamblu de stări ale unui exosistem, a cărui dinamică asigură stabilitatea structurii și funcțiilor acestuia;

fondul ariilor naturale protejate de stat - terenuri reprezentative cu valoare științifică, istorică, estetică, cultural-educativă în care viețuiesc animale și plante rare și valoroase și comunitățile lor;

habitat - loc sau tip de loc în care un organism sau o populație există în mod natural;

produse ale activității vitale a animalelor - bunuri rezultate din activitatea vitală a animalelor fără ca acestea din urmă să fie scoase din mediul natural;

proprietate utilă a animalelor - trăsătură care caracterizează animalele prin calitatea lor folositoare pentru mediul ambiant, populație, agricultură, sivicultură etc.;

pescuit industrial - popularea, creșterea și dobândirea peștelui pentru alimentare;

pescuit sportiv și de amatori - dobândire a peștelui pentru folosire particulară;

regn animal - cea mai mare categorie sistematică în biologie.

Totalitatea unor specii de animale care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol, inclusiv monocelulare, nevertebrate și cordate;

vânătoare sportivă și de amatori - căutarea, depistarea și urmărirea de către om a animalelor în scopul de a le vâna pentru folosire particulară.

Articolul 3. Proprietatea publică asupra regnului animal

Regnul animal este proprietate publică. Sînt interzise acțiunile (inacțiunile) care, într-un mod sau altul, încalcă dreptul proprietății publice asupra regnului animal.

Articolul 4. Administrarea de stat în domeniul protecției și folosirii resurselor regnului animal

Administrația de stat în domeniul protecției și folosirii resurselor regnului animal se realizează de către Guvern prin intermediul autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, autorităților administrației publice locale.

Articolul 5. Competența Guvernului și a autorităților administrației publice locale

(1) Guvernul adoptă acte normative și standarde ecologice în domeniul protecției și folosirii raționale a animalelor și habitatului lor, aprobă programele de stat în scopul menținerii echilibrului ecologic și diversității regnului animal, organizează realizarea lor.

(2) Autoritățile administrației publice locale de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător exercită controlul asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal, coordonează amplasamentele obiectelor care afectează starea regnului animal, programele de acțiuni în domeniul protecției, folosirii și reproducerii regnului animal, efectuează măsuri de protecție și ameliorare a habitatului animalelor, limitează drepturile beneficiarilor regnului animal.

Articolul 6. Competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător

Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător coordonează și exercită controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la protecția și folosirea regnului animal.

Articolul 7. Cerințele principale privind protecția și folosirea resurselor regnului animal

La planificarea și realizarea măsurilor care pot afecta habitatul animalelor și starea regnului animal se va asigura respectarea următoarelor cerințe:

a) conservarea diversității de specii de animale care viețuiesc în mod natural;

b) protecția și ameliorarea habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor;

- c) conservarea integrității biocenozelor;
- d) reglementarea efectivului de animale în scopul menținerii echilibrului ecologic, ocrotirii sănătății populației și prevenirii pagubelor ce pot fi cauzate economiei naționale;
- e) repararea completă a pagubelor cauzate habitatului animalelor și regnului animal și alocarea de mijloace cu destinație specială pentru restabilirea efectivului de animale sau a mediului lor de trai.

Articolul 8. Participarea organizațiilor social-politice și obștești la realizarea măsurilor de protecție și folosire a resurselor regnului animal

Organizațiile social-politice, syndicatele, societățile vânătorilor și pescarilor, societățile științifice și alte organizații obștești pot acorda sprijin autorităților publice și pot participa nemijlocit la munca de educație ecologică a populației, la realizarea măsurilor de protecție și folosire rațională a resurselor regnului animal, pot crea, conform regulamentelor (statutelor) lor, de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritățile administrației publice locale inspectorate ecologice obștești.

Articolul 9. Participarea cetățenilor la realizarea măsurilor de protecție și folosire a resurselor regnului animal

Cetățenii sînt datori să păstreze și să ocrotească regnul animal. Ei pot participa personal sau prin intermediul organizațiilor obștești la realizarea măsurilor de protecție, folosire rațională a resurselor regnului animal, pot prezenta propuneri corespunzătoare autorităților publice și organizațiilor obștești, pot comunica despre încălcările legislației cu privire la protecția și folosirea resurselor regnului animal.

Articolul 10. Coordonarea activității de protecție și folosire a resurselor regnului animal

Coordonarea în comun cu instituțiile științifice, serviciile sanitaro-epidemiologice, de protecție a plantelor, veterinare, de extragere a resurselor naturale, cu organizațiile obștești etc. a programelor de acțiuni în domeniul protecției folosirii și reproducerii resurselor regnului animal se efectuează de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și autoritățile administrației publice locale.

Titlul II

PROTECȚIA REGNULUI ANIMAL

Articolul 11. Măsurile de asigurare a protecției regnului animal

Protecția regnului animal se asigură prin:

- a) stabilirea regulilor, normelor, termenelor și altor cerințe de protecție, folosire și reproducere a resurselor regnului animal;
- b) prevederea măsurilor de protecție a animalelor în proiectele de amenajare a teritoriului, de irigație, de construcții și în alte proiecte;
- c) neadmiterea folosirii neautorizate a resurselor regnului animal;

d) protecția și ameliorarea habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor;

e) încasarea amenzilor și despăgubirilor pentru pagubele cauzate animalelor și habitatului lor;

f) crearea de arii naturale protejate de stat;

g) reproducerea în condiții de captivitate a speciilor de animale rare, periclitare și vulnerabile;

h) limitarea scoaterii animalelor din mediul natural și aclimatizarea de specii noi;

i) recultivarea terenurilor deteriorate și crearea condițiilor de viață și reproducere pentru speciile de animale folositoare;

j) acordarea de ajutor animalelor în caz de îmbolnăvire sau pericol de pierire, ca urmare a calamităților naturale și a altor cauze;

k) efectuarea de cercetări științifice în domeniul protecției și folosirii resurselor regnului animal;

l) efectuarea monitoringului asupra proceselor și fenomenelor ce au loc în lumea animală;

m) educația ecologică a populației.

Articolul 12. Protecția și ameliorarea habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor

(1) Proiectarea și executarea lucrărilor de deștelenire, irigație, desecare, defrișare, extracția zăcămintelor, construcția diferitelor obiective, întocmirea rutelor turistice, crearea zonelor de agrement, amplasarea căilor ferate, șoselelor, conductelor, canalelor, barajelor etc. pot fi efectuate concomitent cu aplicarea reală a măsurilor pentru păstrarea habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor.

(2) Lucrările menționate se efectuează cu informarea prealabilă scrisă a organelor de resort, a opiniei publice, anexînd lista de măsuri preconizate. Efectuarea acestora se permite în baza autorizației eliberate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Articolul 13. Coordonarea privind amplasamentele obiectivelor care afectează starea regnului animal

Amplasamentele întreprinderilor, construcțiilor și altor obiective se coordonează cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu autoritățile administrației publice locale și cu alte organe, în conformitate cu legislația.

Articolul 14. Prevenirea pieririi animalelor la efectuarea unor procese de producție

(1) La efectuarea lucrărilor agricole, de construcție, de exploatare a mijloacelor de transport etc., persoanele fizice și juridice sînt obligate să ia măsuri pentru prevenirea pieririi animalelor.

(2) Se interzice incendiarea vegetației uscate, păstrarea materialelor și deșeurilor de producție fără respectarea măsurilor stabilite pentru prevenirea pieririi animalelor.

Articolul 15. Protecția animalelor pe teritoriul fondului de arii naturale protejate de stat

Protecția animalelor și folosirea lor pe teritoriul fondului de arii naturale protejate de stat se realizează conform legislației.

Articolul 16. Protecția speciilor de animale rare, periclitate și vulnerabile

(1) Speciile de animale rare, periclitate și vulnerabile sînt în mod obligatoriu protejate de stat și se includ în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

(2) Speciile de animale rare, periclitate și vulnerabile, incluse în Cartea Roșie, sînt protejate conform prezentei legi și altor acte normative. Nu se admit acțiuni care pot conduce la pieirea, reducerea efectivului, precum și la degradarea habitatului speciilor de animale menționate.

Articolul 17. Colecțiile de animale din fauna sălbatică

(1) Înfiițarea și completarea colecțiilor de animale din fauna sălbatică (colecții de animale vii în grădinile zoologice, precum și de animale împăiate, preparate anatomice etc.) de către persoane juridice prin scoaterea animalelor din mediul natural în aceste scopuri se realizează conform prevederilor art. 23, 26-28.

(2) Importanța științifică, culturală, educațională și estetică a colecției se stabilește de grupul de experți al colecțiilor, care include specialiști și oameni de știință din domeniu.

(3) Colecțiile, precum și unele expozate separate, de importanță științifică, culturală, educațională și estetică sînt supuse înregistrării de stat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu înscrierea datelor necesare despre colecție în Registrul de stat al colecțiilor și cu eliberarea certificatului colecției. Reînregistrarea colecțiilor se efectuează o dată la 5 ani.

(4) Modul de înregistrare a colecțiilor de animale din fauna sălbatică se reglementează de Guvern.

(5) Pentru importul, exportul și reexportul colecțiilor de plante, părți sau expozate ale colecțiilor, este necesară obținerea permisului/certificatului CITES sau acordului de mediu pentru import/export, în modul stabilit la art. 19.

(6) Pentru obținerea permisului/certificatului CITES sau acordului de mediu, pe lîngă documentele indicate la art. 19, solicitantul prezintă următoarele documente:

- a) certificatul de înregistrare a colecției;
- b) lista expozatelor din colecție, cu indicarea denumirii speciilor în limbile de stat, latină și, după caz, rusă, precum și a numărului de indivizi;
- c) contractul de colaborare sau orice alt document care justifică motivul exportului colecției sau expozatelor acesteia.

(7) Pentru exportul colecțiilor, părților sau expozatelor colecțiilor, care nu sînt înscrise în Registrul de stat al colecțiilor, în locul certificatului de înregistrare al colecției se prezintă un alt document care confirmă dreptul de posesie sau administrare a colecției sau a expozatelor separate (contractul de vînzare-cumpărare, contractul de donație etc.).

(8) Posesorii de colecții de animale din fauna sălbatică sînt obligați să respecte regulile de păstrare, completare și evidență a obiectelor colecționate, precum și regulile de comercializare a acestora stabilite de legislație.

(9) Certificatul de înregistrare a colecției se eliberează gratuit, iar taxele pentru eliberarea acordurilor de mediu și permiselor/certificatelor CITES, stabilite la art. 19, se achită la momentul eliberării actului și se transferă la contul Fondului Ecologic Național.

Articolul 18. Protecția animalelor în cazul aplicării chimicelor în economia națională

(1) Gospodăriile agricole, forestiere, ale transporturilor etc. care transportă, păstrează și aplică chimicale, precum și cetățenii sînt obligați să respecte regulile de aplicare a chimicalelor în scopul neadmiterii pieirii animalelor și degradării habitatului lor.

(2) Se interzice aplicarea chimicalelor pentru care nu au fost elaborate normativle de concentrații maxime admisibile în mediul înconjurător.

(3) Regulile de aplicare a pesticidelor, îngrășămintelor minerale, microelementelor și altor preparate, precum și lista acestora urmează a fi coordonate cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, Ministerul Agriculturii și Alimentației, Ministerul Sănătății.

(4) Persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, sînt obligate să recupereze pagubele și profitul ratat cauzate regnului animal în urma aplicării chimicalelor, conform legislației.

Articolul 19. Importul, exportul, reexportul, tranzitul, strămutarea, aclimatizarea și încrucișarea animalelor

(1) Importul și exportul animalelor, părților și derivatelor din ele, colectate din fauna sălbatică, în stare vie, proaspătă sau semiprelucrată, se admit în baza acordului de mediu, eliberat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(2) Pentru obținerea acordului de mediu pentru import, solicitantul depune următoarele documente:

- a) cerere;
- b) avizul Academiei de Științe a Moldovei.

(3) Pentru obținerea acordului de mediu pentru export, solicitantul depune următoarele documente:

- a) cerere;
- b) autorizația pentru organizarea activităților de dobîndire a animalelor, în cazul persoanelor care desfășoară aceste activități, sau copiile de pe facturile de cumpărare a mărfii care se exportă, însoțite de copiile de pe autorizațiile pentru activitățile de dobîndire a animalelor, eliberate pe numele vânzătorului.

(4) Importul, exportul, reexportul și tranzitul animalelor, părților și derivatelor din ele, reglementate de Convenția privind comerțul internațional cu speciile sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), se admit în baza permisului/certificatului CITES, eliberat de către organul de gestiune CITES.

(5) Pentru obținerea permisului/certificatului CITES pentru import, solicitantul depune următoarele documente:

- a) cerere;
- b) avizul autorității științifice CITES;
- c) copia de pe contractul dintre importator și exportator, cu indicarea condițiilor de transportare a plantelor;
- d) copia de pe permisul/certificatul CITES de export, eliberat de organul de gestiune al statului exportator.

(6) Pentru obținerea permisului/certificatului CITES pentru export sau reexport, solicitantul depune următoarele documente:

- a) cerere;
- b) avizul autorității științifice CITES;
- c) autorizația pentru organizarea activităților de dobândire a animalelor, în cazul persoanelor care desfășoară aceste activități, sau copiile de pe facturile de cumpărare a mărfii care se exportă, însoțite de copiile de pe autorizațiile pentru organizarea activităților de dobândire a animalelor, eliberate pe numele vânzătorului;
- d) copia de pe permisul/certificatul CITES de import, eliberat de organul de gestiune al statului importator;
- e) copia de pe contractul dintre importator și exportator, cu indicarea condițiilor de transportare a plantelor vii.

(7) Cererile de solicitare a acordului de mediu se examinează în termen de 10 zile, iar a permisului/certificatului CITES, în termen de cel mult 30 de zile de la data depunerii setului complet de documente.

(8) Pentru eliberarea acordului de mediu pentru export și a permisului CITES se stabilesc următoarele taxe, care se achită la momentul eliberării actului și se transferă la contul Fondului Ecologic Național:

- Melci în stare vie (resursă genetică) 1,0 lei/kg
- Carne de melc decochiliată congelată 3,0 lei/kg
- Cochilii de melc 0,2 lei/kg
- Scoici, broaște și raci, în stare vie 3,0 lei/kg
- Scoici, broaște și raci, în stare semiprelucrată 1,0 lei/kg
- Alte animale acvatice (pești, viermi, crustacee etc.) 2,0 lei/kg
- Pești decorativi (resursă genetică) 2,0 lei/bucata
- Iepuri și alte mamifere sălbatice mici, în stare vie (resursă genetică) 25,0 lei/bucata
- Iepuri și alte mamifere sălbatice mici, împușcate 1,0 lei/kg
- Mamifere sălbatice mari, în stare vie (resursă genetică) 300,0 lei/bucata
- Mamifere sălbatice mari, împușcate 3,0 lei/kg
- Păsări din fauna sălbatică, în stare vie (resursă genetică) 25,0 lei/bucata
- Păsări din fauna sălbatică, împușcate 2,0 lei/kg
- Specii de mamifere sălbatice 400,0 lei/permis
- Specii de reptile 250,0 lei/permis

Lipitori 300,0 lei/permis

Alte specii de animale sălbatice 200,0 lei/permis

Articolul 20. Restricții la drepturile beneficiarilor și stabilirea obligațiilor acestora privind folosința obiectelor naturale în scopul protecției regnului animal

În scopul protecției regnului animal, drepturile beneficiarilor de folosință a terenurilor, pădurilor, apelor și subsolului pot fi limitate cu dreptă și prealabilă despăgubire, stabilindu-se acestora obligațiuni în vederea protecției animalelor și habitatului lor.

Titlul III

FOLOSIREA RESURSELOR REGNULUI ANIMAL

Articolul 21. Beneficiarii regnului animal

Beneficiari ai regnului animal pot fi persoane fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică.

Articolul 22. Modalitățile de folosire a resurselor regnului animal

(1) Respectînd cerințele prevăzute de legislație, pot fi practicate următoarele modalități de folosire a resurselor regnului animal:

- a) vînătoarea sportivă și de amatori;
- b) pescuitul industrial, sportiv și de amatori;
- c) dobîndirea de animale care nu constituie obiecte ale vînatului și pescuitului;
- d) folosirea în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice;
- e) folosirea proprietăților utile ale animalelor și a produselor activității vitale a acestora.

(2) Folosirea resurselor regnului animal indicate la alin.(1) lit.b) se reglementează conform Legii privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.

(3) Alte modalități de folosire a resurselor regnului animal pot fi instituite numai prin modificarea sau completarea prezentei legi.

Articolul 23. Vînătoarea sportivă și de amatori

Terenurile de vînătoare, modul de gestiune a gospodăriei cinegetice, speciile de animale și regulile vînatului sînt stabilite de Regulamentul gospodăriei cinegetice, expus în anexa nr. 1. Controlul asupra respectării acestui regulament este exercitat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, autoritatea silvică centrală și autoritățile administrației publice locale.

Art. 24-25 abrogate

Articolul 26. Dobîndirea de animale care nu constituie obiecte ale vînatului și pescuitului

(1) Dobîndirea de animale care nu constituie obiecte ale vînatului și pescuitului (melci, șerpi, broaște etc.) se efectuează în baza autorizației, eliberate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(2) Cererile se examinează în termen de 10 zile de la depunerea setului complet de documente.

(3) Taxa pentru dobândirea de animale care nu constituie obiecte ale vînatului și pescuitului se stabilește în mărime de 2000 lei, se achită la momentul eliberării autorizației și se transferă la contul Fondului Ecologic Național.

Articolul 27. Folosirea resurselor regnului animal în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice

(1) Folosirea animalelor în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice se permite fără scoaterea lor din mediul natural și dacă acest fapt nu dăunează populației corespunzătoare de animale.

(2) Folosirea animalelor cu scoaterea lor din mediul natural se admite conform prevederilor anexelor nr. 1 și 2 ale prezentei legi.

(3) Folosința specială a animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova se permite numai în scopuri științifice, de selecție, inclusiv de reproducere, răs-pîndire, cultivare/creștere, aclimatizare a fiecărui reprezentant în parte, în scopuri culturale (circ, expoziții zoologice, acvarii etc.), precum și în caz de epizootii, în bază de autorizație specială, eliberată de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu avizul Academiei de Științe a Moldovei și al Institutului Național de Ecologie.

(4) Modul de eliberare a autorizației pentru folosința specială a animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și modelul acesteia sînt elaborate și aprobate de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Articolul 28. Recoltarea și valorificarea produselor animaliere

Recoltarea și valorificarea produselor animaliere se admite fără scoaterea animalelor din mediul natural, fără modificarea structurii populațiilor de animale și habitatului lor, conform normelor de recoltare și în corespundere cu regulamentul expus în anexa nr. 1.

Articolul 29. Reglementarea efectivului de animale

(1) În scopul ocrotirii sănătății populației, protecției animalelor și plantelor și prevenirii pagubelor ce pot fi cauzate economiei naționale, în caz de sporire a efectivului unor specii de animale și izbucnire a epizootiilor, pot fi aplicate măsuri de reglementare a efectivului unor specii de animale.

(2) Speciile de animale și modul de aplicare a măsurilor de reglementare a efectivului lor se stabilesc de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, ținîndu-se cont de propunerile instituțiilor științifice corespunzătoare.

Articolul 30. Restricții la drepturile beneficiarilor regnului animal

(1) Persoanele fizice și juridice au dreptul să practice doar acele modalități de folosire a resurselor regnului animal, care sînt stabilite de prezenta lege și permise în perioada respectivă sau pe teritoriul respectiv de către organele de stat pentru protecția și folosirea resurselor regnului animal și de către autoritățile administrației publice locale.

(2) Drepturile de folosință a resurselor regnului animal pot fi limitate de către organele de control și de autoritățile administrației publice locale în cazurile reducerii efectivului de animale sau retragerii din folosință a unor specii de animale în scopul protecției lor.

Articolul 31. Obligațiunile beneficiarilor regnului animal

(1) Beneficiarul este obligat:

a) să respecte regulile, normele, termenele stabilite și alte cerințe de protecție și folosire a resurselor regnului animal;

b) să folosească resursele regnului animal utilizând mijloace ce nu prejudiciază integritatea biocenozelor naturale și asigură protecția animalelor care nu au fost oferite în uzufruct;

c) să țină evidența efectivului de animale oferite în uzufruct, cu excepția celor din pescuitul industrial, să verifice starea mediului lor de trai;

d) să realizeze măsurile necesare pentru reproducerea regnului animal;

e) să acorde ajutor multilateral organelor de stat, altor organe care exercită controlul asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal;

f) să nu admită degradarea habitatului animalelor;

g) să repare pagubele cauzate regnului animal.

(2) Beneficiarii regnului animal sînt obligat să îndeplinească și alte cerințe privind protecția, folosirea și reproducerea resurselor regnului animal, prevăzute de legislație.

Articolul 32. Temeiurile sistării dreptului de folosință a resurselor regnului animal

(1) Dreptul de folosință a resurselor regnului animal se sistează în cazul:

a) dispariției necesității de folosință sau renunțării la ea;

b) expirării termenului de folosință stabilit;

c) apariției necesității de retragere din folosință a unor specii de animale în scopul protecției lor;

d) lichidării unității căreia i s-a acordat dreptul de folosință;

e) neachitării la termen a plății pentru folosirea animalelor;

f) nerespectării de către beneficiar a regulilor, normelor, termenelor stabilite și altor cerințe de protecție și folosire a resurselor regnului animal.

(2) Temeiurile sistării dreptului de folosință a resurselor regnului animal sînt depline și întregi. Ele nu pot fi puse în cauză sau limitate de autoritățile publice decît în condițiile legii.

Articolul 33. Modul de sistare a dreptului de folosință a resurselor regnului animal

Sistarea dreptului de folosință a resurselor regnului animal se realizează prin anularea autorizației de folosință de către organul de stat care a eliberat-o.

Titlul IV

EVIDENȚA DE STAT ȘI CADASTRUL DE STAT AL REGNULUI ANIMAL

Articolul 34. Evidența de stat a resurselor regnului animal

Ținerea evidenței de stat a animalelor și a folosirii lor se efectuează de către:

- a) Academia de Științe a Moldovei - a animalelor rare, periclitare și vulnerabile, a animalelor folosite pentru agricultură și silvicultură a animalelor care au importanță pentru cercetări științifice;
- b) Ministerul Agriculturii și Alimentației - a dăunătorilor culturilor agricole, pădurilor și a animalelor de vînat;
- c) Ministerul Sănătății - a animalelor parazite și agenților de boli infecțioase;
- d) Societatea vînatărilor și pescarilor - a animalelor de vînat, a altor animale care viețuiesc în terenurile de vînatărie ale fondului cinegetic, atribuțiile societății;
- e) alte organizații și subunități - a speciilor de animale ce țin de genul de activitate a acestor unități.

Articolul 35. Cadastrul de stat al regnului animal

(1) Cadastrul de stat al regnului animal, care conține totalitatea informațiilor despre arealul, efectivul, locurile de viețuire și reproducere a animalelor și folosirea lor, se întocmește pe o perioadă de 10 ani de către Academia de Științe a Moldovei pe baza evidenței de stat a animalelor.

(2) Controlul asupra Ținerii Cadastrului de stat al regnului animal se exercită de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(3) Ținerea evidenței de stat și a Cadastrului de stat al regnului animal se efectuează din contul statului, conform regulamentului și formularelor elaborate de către Academia de Științe a Moldovei și care sînt obligatorii pentru toți subiecții prevăzuți la art. 34.

(4) Amenajarea cinegetică a fondului silvic de stat este organizată de către autoritatea silvică centrală și se efectuează o dată la 10 ani concomitent cu amenajarea silvică de către expediția de amenajare silvică.

Titlul V

CONTROLUL ASUPRA PROTECȚIEI ȘI FOLOSIRII RESURSELOR REGNULUI ANIMAL

Articolul 36. Sarcinile controlului de stat asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal

Controlul de stat asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal are drept sarcină asigurarea îndeplinirii de către toate ministerele, departamentele, persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, a obligațiilor de protecție a regnului animal, respectarea modului stabilit de folosire a animalelor și a altor norme prevăzute de legislație.

Articolul 37. Organele care exercită controlul de stat asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal

Controlul de stat asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal este exercitat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și autoritățile administrației publice locale.

Articolul 38. Drepturile organelor de stat de protecție și folosire a resurselor regnului animal

Organele de stat de protecție și folosire a resurselor regnului animal are dreptul:

a) să oprească folosirea neautorizată a animalelor, precum și folosirea cu încălcare a regulilor, normelor, termenelor stabilite și a altor cerințe de protecție și folosire a resurselor regnului animal;

b) să retragă autorizația sau să stabilească limitări la dreptul de folosință a resurselor regnului animal;

c) să dea indicații obligatorii pentru executare privind eliminarea de încălcări ale regulilor, normelor, termenelor stabilite și ale altor cerințe de protecție și folosire a resurselor regnului animal;

d) să stopeze lucrările care pot cauza pagube considerabile animalelor și habitatului lor;

e) să tragă la răspundere administrativă contravenienții regulilor, normelor, termenelor stabilite și altor cerințe de protecție și folosire a resurselor regnului animal iar, după caz, să înainteze organelor de drept materiale pentru luarea măsurilor corespunzătoare.

Articolul 39. Controlul departamental asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal

(1) Controlul departamental asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal este exercitat de către organele în a căror subordine se află persoanele juridice care utilizează resursele acestuia.

(2) Ministerele, departamentele, alte organe sînt obligate să-și coordoneze acțiunile lor cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritățile administrației publice locale privind controlul asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal.

Titlul VI

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA PROTECȚIA ȘI FOLOSIREA RESURSELOR REGNULUI ANIMAL

Articolul 40. Răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la protecția și folosirea resurselor regnului animal

Persoanele fizice și juridice vinovate de:

a) încălcarea regulilor vînatului, pescuitului și a altor modalități de folosire a resurselor regnului animal:

b) încălcarea regulilor de protecție a habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor;

c) incendiarea vegetației uscate pe terenurile habitate de animale;

d) utilizarea neautorizată a resurselor regnului animal;

e) scoaterea ilicită a animalelor din mediul lor de trai;

f) transmiterea neautorizată a dreptului de folosință a resurselor regnului animal;

g) strămutarea, aclimatizare a și încrucișarea neautorizată a animalelor;

h) comportarea crudă cu animalele;

i) încălcarea regulilor de aplicare a mijloacelor de protecție a plantelor, a pestidelor, îngrășămintelor minerale, microelementelor și altor preparate ce pot cauza pagube regnului animal;

j) păstrarea materialelor și deșeurilor de producție fără respectarea măsurilor stabilite pentru prevenirea pieirii animalelor;

k) încălcarea regulilor de expediere și comerț cu colecții zoologice precum și cu obiecte separate ale regnului animal;

l) construirea de obiective fără respectarea măsurilor de protecție a regnului animal și a habitatului lor și fără efectuarea expertizei ecologice de stat a proiectelor acestor obiective sau fără respectarea cerințelor ei;

m) neinformarea la timp a organelor controlului de stat despre starea și efectivul animalelor, despre schimbările observate;

n) neîndeplinirea măsurilor de protecție, precum și a indicațiilor organelor controlului de stat privind protecția regnului animal;

o) nerepararea tuturor pagubelor cauzate și nealocarea de mijloace pentru restabilirea efectivului de animale sau a habitatului lor;

p) participarea fără autorizație a genurilor de activitate legate de întreținerea, reproducerea, dobândirea și comercializarea animalelor poartă răspundere penală, administrativă, materială și disciplinară, în modul și cuantumul stabilite de legislație.

Articolul 41. Repararea pagubelor cauzate prin încălcarea legislației cu privire la protecția și folosirea resurselor regnului animal

Persoanele fizice și juridice sînt obligate să repare pagubele cauzate prin încălcarea legislației cu privire la protecția și folosirea resurselor regnului animal, precum și să recupereze profitul ratat, în modul și cuantumul stabilite de legislație.

Articolul 42. Plata pentru utilizarea substanțelor toxice cu efecte dăunătoare asupra regnului animal

Pentru utilizarea în agricultură și în alte scopuri a substanțelor toxice, ce dăunează animalelor folositoare, se prevede o plată de despăgubire, în modul și cuantumul stabilite de legislație.

Articolul 43. Soluționarea litigiilor cu privire la protecția și folosirea resurselor regnului animal

Litigiile în domeniul protecției și folosirii resurselor regnului animal, care nu pot fi rezolvate în condițiile unei concilieri amiabile între părțile interesate, sînt supuse spre rezolvare instanțelor judecătorești conform legislației.

Titlul VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 44

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 45

Până la aducerea legislației în conformitate cu Legea regnului animal se aplică actele legislative în vigoare.

Articolul 46

Guvernul:

până la 1 octombrie 1995 va aduce propriile hotărâri în conformitate cu legea sus-numită;

până la 1 noiembrie 1995 va asigura revizuirea și anularea de către ministere și departamente a actelor lor normative care contravin legii menționate;

până la 1 decembrie 1995 va prezenta Parlamentului propuneri cu privire la aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 47

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea R.S.S. Moldovenești cu privire la protecția și folosirea regnului animal din 4 decembrie 1981, Regulamentul cu privire la gospodăria vânătoarească din R.S.S. Moldovenească, aprobat prin Hotărârea Sovietului Miniștrilor al R.S.S. Moldovenești nr. 166 din 12 mai 1974, și Regulamentul cu privire la protecția resurselor piscicole și reglementarea pescuitului în bazinele piscicole din Republica Moldova din 27 ianuarie 1993.

Articolul 48

Se aprobă drept anexe la prezenta lege:

Regulamentul gospodăriei cinegetice - anexa nr. 1;

Lista speciilor faunistice incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și taxele de încasare pentru pagubele cauzate de către persoanele fizice și juridice prin vânăre, pescuit, dobândire, colectare comercializare, posesiune și export ilicite sau prin nimicare - anexa nr. 3;

Lista speciilor și grupelor sistematice faunistice relativ rare (monumente ale naturii) protejate de stat și taxele de încasare pentru pagubele cauzate de către persoanele fizice și juridice prin vânăre, pescuit, dobândire, colectare, comercializare, posesiune și export ilicite sau prin nimicare - anexa nr. 4;

Taxa de încasare pentru pagubele cauzate de către persoanele fizice și juridice prin vânăre, dobândire, comercializare, posesiune și export ilicite sau prin nimicare a animalelor de vânat din republică - anexa nr. 6.

VICEPREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Dumitru MOȚPAN
Chișinău, 27 aprilie 1995, Nr. 439-XIII

REGULAMENTUL GOSPODĂRIEI CINEGETICE

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Gospodăria cinegetică este una din ramurile de folosire a resurselor naturale, sarcinile principale ale căreia sînt protecția, folosirea rațională și reproducerea fondului cinegetic de stat.

2. Animalele de interes vînătoresc și multitudinea de terenuri de vînătoare constituie Fondul cinegetic unic de stat al Republicii Moldova.

3. Orice activitate care schimbă starea fondului cinegetic de stat (denumit în continuare fondul cinegetic) în rezultatul degradării habitatului natural, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor se efectuează numai cu respectarea cerințelor ce asigură protecția lor.

4. În fondul cinegetic nu intră animalele care în mod legal sînt întreținute în captivitate.

Relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor domestice precum și a animalelor întreținute în captivitate sau semicaptivitate în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice sînt reglementate de legislația respectivă.

5. Terenuri de vînătoare se consideră terenurile fondurilor funciar, silvic și al apelor, care constituie habitatul animalelor aflate în condiții de libertate. Acestea sînt unități economice ale gospodăriei cinegetice.

6. Fondul cinegetic este un complex unic și indivizibil, care nu se supune privatizării sau transferării în altă formă de proprietate decît cea publică.

7. Terenurile de vînătoare se divizează în:

a) terenuri atribuite persoanelor fizice și juridice;

b) terenuri neatribuite, care constituie fondul de rezervă al statului.

Terenuri interzise pentru vînătoare se consideră rezervațiile științifice, peisagistice, parcurile naționale, monumentele naturii etc.

8. Gospodăriile cinegetice de importanță republicană se înființează prin hotărîre a Guvernului, gospodăriile cinegetice de importanță locală - prin decizia autorităților administrației publice locale.

9. Gestionarea gospodăriei cinegetice în fondul silvic de stat și controlul departamental asupra acesteia sînt efectuate de către autoritatea silvică centrală. Gestionarea gospodăriei cinegetice (protecția, reproducerea și folosirea rațională a resurselor cinegetice) în fondurile cinegetice ale teritoriului preponderent neîmpădurit se efectuează de către Societatea Vînătorilor și Pescarilor din Republica Moldova în baza contractelor încheiate cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

10. Organizarea și gestionarea gospodăriei cinegetice au ca scop reproducerea și sporirea efectivului de animale, sporirea productivității terenurilor de vânătoare, efectuarea măsurilor de pază și vânătoarești, folosirea rațională a vînatului în termenele atribuite.

11. Acordarea dreptului de gestionare a gospodăriei cinegetice pe terenurile silvice de vânătoare atribuite se efectuează în baza contractului de arendă a terenurilor silvice de vânătoare încheiat între autoritatea silvică centrală și beneficiar, pe un termen de la 10 la 20 de ani, de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Atribuirea terenurilor de vânătoare preponderent neîmpădurite către fondurile cinegetice se efectuează în baza contractelor încheiate între autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și beneficiari, pe un termen de nu mai puțin de 10 ani, de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

12. Neîndeplinirea sau nerespectarea de către beneficiar a clauzelor contractuale pot servi drept temei pentru rezilierea contractului de arendă înainte de termen.

13. Beneficiarilor care îndeplinesc clauzele contractuale li se acordă dreptul prioritar de a se folosi de terenurile de vânătoare în continuare.

14. Persoanele fizice și juridice, în a căror proprietate și folosință se află terenuri funciare, alte terenuri, pot păzi, în caz de necesitate, terenurile lor de invazia animalelor. Construcțiile, instalate în acest scop, și măsurile întreprinse nu pot servi la capturarea, rănirea sau nimicirea animalelor. Persoanele menționate sînt obligate de a echipa mașinile agricole, folosite pe aceste terenuri, cu dispozitive pentru speșierirea animalelor și de a folosi la efectuarea lucrărilor agricole și silvice tehnologii care nu sînt periculoase pentru fauna sălbatică.

15. Organizațiile care proiectează și efectuează pe teritoriul republicii lucrări hidroameliorative, alte lucrări, ce afectează starea terenurilor de vânătoare și condițiile de viață a animalelor, sînt obligate să prevadă, la proiectarea și efectuarea acestor lucrări, instalații speciale (bariere, treceri, scări etc.), precum și măsuri care ar garanta păstrarea calității terenurilor de vânătoare, păstrarea habitatului natural, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor.

Beneficiarii de terenuri sînt obligați să ia în considerare interesele gospodăriei cinegetice în procesul de efectuare a lucrărilor agricole și silvice.

16. În scopul protecției fondului cinegetic drepturile beneficiarilor de terenuri, păduri, ape și subsol pot fi limitate, cu atribuirea de obligațiuni privind protecția animalelor și habitatului lor.

17. Importul, exportul, strămutarea, întreținerea în captivitate, reproducerea, aclimatizarea și încrucișarea animalelor se permite în scopuri economice și de cercetări științifice în baza deciziei autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător de comun acord cu Academia de Științe a Moldovei și Serviciul veterinar de stat.

II. MODUL DE ACORDARE A DREPTURILOR DE VÎNĂTOARE ȘI GESTIONARE A GOSPODĂRIEI CINEGETICE

18. Dreptul de vînătoare cu arme de foc de vînătoare pe teritoriul republicii se acordă persoanei care domiciliază permanent pe teritoriul țării, dacă acesta a atins vîrsta de 18 ani, este membru al unei societăți de vînători, a susținut probele minimumului vînătoresc, a îndeplinit minimumul de participări obligatorii prin muncă, a achitat în modul stabilit cotizația de membru și taxa vînătorească.

Dreptul de vînătoare poate fi acordat și persoanelor care nu domiciliază permanent în republică.

19. Vînătorii se unesc în societăți de vînători. Numărul lor se reglează în dependență de suprafața de terenuri de vînătoare nu mai puțin de 200 ha la un vînător.

20. Drept adeverință pentru dreptul de vînătoare servesc carnetul de vînător, aprobat de Societatea Vînătorilor și Pescarilor din Republica Moldova, permisul (foaia, fișa pentru recoltare) eliberate de Societatea Vînătorilor și Pescarilor din Republica Moldova pentru vînătoarea sportivă a păsărilor de baltă și a animalelor cu blană sau autorizația de a vîna animale sălbatice copitate, eliberată de autoritatea silvică centrală.

În carnetul de vînător este necesar să fie indicate consemnările privind susținerea probelor minimumului vînătoresc, achitarea cotizațiilor de membru și taxei vînătorești pentru anul în curs, îndeplinirea minimumului de participări obligatorii prin muncă precum și înregistrarea armei de foc de vînătoare. În caz de lipsă a cel puțin unuia din consemnări carnetul de vînător este considerat nevalabil.

21. În cazul deplasării cu arma de foc de vînătoare la locul de vînătoare și înapoi, nemijlocit la vînătoare, precum și transportării producției de vînat la predarea ei la organizațiile de achiziționare sau de comerț, vînătorul este obligat să aibă asupra sa carnetul de vînător și autorizația de deținere, portarmă și de folosire a armei, eliberată de organul teritorial de poliție, și să le prezinte la cererea persoanelor împuternicite să exercite controlul lor, precum și altor vînători în procesul controlului reciproc.

22. Personalul însărcinat cu paza obiectivelor, aflîndu-se cu armele de foc de serviciu din dotare la paza acestora, precum și în timpul deplasării lor spre și de la ele, este obligat să aibă asupra sa autorizația de deținere, portarmă și de folosire a armei.

În autorizația cu fotografie este necesar să fie indicate numele, prenumele paznicului, marca și numărul armei.

23. Procurarea, păstrarea, transportarea și folosirea armelor de foc de vînătoare și munițiilor aferente se efectuează în conformitate cu Legea privind controlul asupra armelor individuale.

24. Lucrătorii Serviciului de stat pentru supravegherea cinegetică, Serviciului silvic de pază de stat, Serviciului pazei vînătorești, inspectorii obștești au dreptul de deținere, portarmă și de folosire a armei de foc de serviciu din dotare sau a armei de foc care le aparține cu drept de proprietate privată în timpul exercitării funcțiilor de serviciu sau a datoriei cetățenești.

25. Dreptul de vânătoare nu se acordă persoanelor:

- a) care nu au vârsta de 18 ani;
- b) care suferă de boli psihice și stau la evidență în unități medico-sanitare;
- c) care nu dispun de autorizația de deținere a armei de vânătoare;
- d) ale căror antecedente penale nu au fost declarate nule pentru infracțiuni premeditate, precum și pentru orice infracțiune comisă prin aplicarea armelor de foc, a substanțelor explozive sau toxice, pentru braconaj;
- e) condamnate la privațiune de libertate, inclusiv condiționat cu antrenarea obligatorie în muncă, pentru comiterea infracțiunilor premeditate;
- f) eliberate condiționat din detențiune, cu antrenarea obligatorie în muncă;
- g) trase la răspundere administrativă pentru braconaj sau altă formă de folosire ilegală a armei.

III. REGULILE, TERMENELE ȘI METODELE DE VÎNĂTOARE

26. Se consideră vânătoare depistarea în scopul dobândirii, urmărirea și dobândirea propriu-zisă a animalelor aflate în condiții naturale.

Vânătoarea este o metodă de folosire a resurselor regnului animal.

27. Aflarea persoanelor pe terenuri de vânătoare, inclusiv pe căile de acces comune cu arme neincluse în toc, în stare montată, gata pentru aplicare, cu alte unelte de vânătoare, precum și cu câini și păsări de vânătoare (șoimi) sau cu producție de vînat, se egalează cu vânătoarea.

28. Pe teritoriul republicii este permisă vânătoarea sportivă și de amatori, vânătoarea în scopul stabilirii, reglementării efectivului de animale și selecției lor, precum și în scopuri științifice, cultural-educative, estetice și pentru trofee.

29. Modul și mijloacele de efectuare a vînătorii se stabilesc de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător în comun cu autoritatea silvică centrală și cu respectarea cerințelor prezentului regulament, după stabilirea efectivului de vînat care urmează să fie împușcat.

30. Dreptul de vânătoare se acordă în baza documentelor menționate la punctul 20 al prezentului Regulament, eliberate de comun acord cu beneficiarii terenurilor de vânătoare și cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Taxe pentru eliberarea permiselor, autorizațiilor, trofeelor, precum și cele pentru deservire se stabilesc de către beneficiari în conformitate cu actele legislative și normative în vigoare.

31. Efectivul de vînat în fondul cinegetic se reglementează în limita densității optime a populațiilor speciilor respective, astfel ca potențialul lor biotic să asigure autoreproducerea adecvată neafectînd ecosistemele silvic și agricol.

32. Măsurile de reglementare a efectivului speciilor de vînat trebuie efectuate prin metode care exclud vătămarea altor specii de animale și asigură conservarea habitatului lor.

33. Pe teritoriul republicii sînt stabilite următoarele termene de vânătoare:

la m a m i f e r e :

cerbi pătați și elani - de la 1 septembrie pînă la 31 decembrie

căpriori - de la 15 mai pînă la 15 octombrie

căprioare - de la 1 septembrie pînă la 31 decembrie

mistreți - de la 1 august pînă la 31 decembrie

iepuri - de la 15 noiembrie pînă la 15 ianuarie

vulpi - de la 15 septembrie pînă la 1 martie

la p ă s ă r i :

porumbei - de la 15 august pînă la 15 octombrie

gîște, rațe, liște,

găinușe de baltă - de la 15 august pînă la 31 decembrie

fazani - de la 1 octombrie pînă la 31 decembrie.

prepelețe - de la 15 august pînă la 1 octombrie

34. Modificarea, în caz de necesitate, a termenelor de vînătoare stabilite la punctul 33, atît pe teritoriul Republicii Moldova în ansamblu, cît și pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale, precum și stabilirea anuală a limitelor de recoltare a vînatului sau interzicerea vînatului unor specii de animale se efectuează prin hotărîre a Guvernului, la propunerea argumentată a autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, coordonată în scris cu Academia de Științe a Moldovei și cu autoritatea silvică centrală.

35. Se consideră vînătoare ilicită (braconaj):

a) vînătoarea fără autorizație, fără carnet de vînător sau fără autorizația de deținere, portarmă și de folosire a armei de vînătoare, cu carnetul de vînător nevalabil sau cu carnetul de vînător ce aparține altei persoane, cu depășirea normelor stabilite de recoltare a vînatului în locuri și termene interzise, precum și în locuri care nu sînt indicate în permis (foaie, fișă pentru recoltare), autorizație, cu arme de vînătoare ce aparțin altei persoane fizice sau juridice, cu încălcarea legislației și a modului de vînătoare stabilit pe teritoriul unde ea se efectuează;

b) vînătoarea cu folosirea arbaletelor, arcurilor, armelor cu țeavă ghintuită, fără zgomot, precum și a armelor de model militar, de calibru mic, cu excepția folosirii în modul stabilit a armelor de foc de vînătoare cu țeavă ghintuită pentru împușcarea animalelor copitate în scop de selecție sau dobîndire a trofeelor;

c) dobîndirea animalelor cu folosirea chimicalelor toxice, repelentelor și imobilizantelor, cu excepția cazurilor de izbucnire a epizootiilor, în modul stabilit de actele normative corespunzătoare, precum și pentru imobilizarea animalelor în scop de repopulare;

d) dobîndirea animalelor cu folosirea metodelor și uneltelor considerate periculoase: săparea gropilor pentru prins animale, fixarea armelor, arbaletelor, amplasarea cîrligelor, clamelor, apucătoarelor, tăietoarelor; instalarea lațurilor, capcanelor; organizarea curselor; urmărirea cu orice fel de mijloace de transport (inclusiv automobile, motociclete, tractoare, elicoptere, avioane și alte aparate de zbor);

împușcarea și dobîndirea animalelor cu ajutorul aparatelor de vedere pe timp

de noapte, aparatelor laser, al altor dispozitive electronice, cu ajutorul farurilor mijloacelor de transport, al altor aparate de iluminat artificiale; instalarea plaselor, ieterelor, lațurilor, colibelor, oblicelor; gonirea pe pojghiță de gheață, pe zăpadă adâncă, pe gheață, în foc, în apă, pe miriște de stuf; dezgroparea vizuinii;

vânătoarea din mijloace de transport, în cerc, la pîndă; vânătoarea păsărilor de baltă din șalupe, bărci cu motor, din alte mijloace mecanice plutitoare, în momentul trecerii obstacolelor de apă;

e) vânătoarea cu câini neînregistrați în carnetul de vînător și cu păsări de vînătoare;

f) dobîndirea animalelor aflate în primejdie (salvîndu-se de incendii inundații, hămesite, la trecerea peste apă și gheață, zăpadă adîncă etc.), păsărilor care năpîrlesc, precum și a femelelor gestate și cu făt;

g) strînsul ouălor, devastarea cuiburilor, adăposturilor bizamilor (ondatrelor) și ale altor animale, răscolirea vizuinilor, precum și alte acțiuni care împiedică reproducerea animalelor și păsărilor folositoare;

h) orice vînătoare individuală sau colectivă în fondul forestier de stat fără reprezentantul Serviciului silvic de stat.

i) prinderea, ținerea în captivitate și reproducerea animalelor din fauna sălbatică fără autorizația autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și a Serviciului Veterinar de Stat.

36. Se interzice:

a) vînătoarea în perioada de primăvară pe întreg teritoriul republicii;

b) orice vînătoare, cu excepția reglementării efectivului de animale și păsări în rezervații științifice, braniști, parcuri naționale, zone de agrement, precum și în raza de 2 km a periferiilor municipiilor Chișinău, Bălți, Bender și Tiraspol, în raza de 500 m de la marginea altor localități, împușcarea păsărilor de pe stîlpi și de pe firele de comunicații și electrice;

c) dobîndirea pe parcursul întregului an a următoarelor specii de animale: muflon, cerb lopătar, cerb nobil, bursuc, vidră, jder, hermelină, nevăstuică, nurea, bizam (ondatră), veveriță, pisică sălbatică, cîine-enot, dropie, dropie mică, bufniță, pescăruș, țigănușă, lopătar, cocor, lebede de toate speciile, gîscă-cu-gît-roșu, fundaci de toate speciile, ferăstraș, pelican, stîrc, toate păsările răpitoare, toate speciile din familia vrăbiilor și alte specii luate sub ocrotirea statului sau incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova, prevăzute în anexa nr. 3 și nr. 4 din prezenta lege, cu excepția cazurilor de folosire a animalelor prevăzute la art.27 alin.(3) din prezenta lege;

d) vînătoarea cu o oră mai înainte de răsăritul soarelui și cu o oră mai tîrziu de asfințitul lui; tragerea din armă în țintă nevăzută sau neclară (în desiş, pe timp de ceață, în amurg, împotriva soarelui etc.), tragerea la zgomot sau foșnet, tragerea în desişuri mai jos de statura unui om, folosirea armei în stare de ebrietate; tragerea în pasărea care stă pe loc sau plutește sau în iepurele care stă în culcuș.

Notă. Reglarea armelor de vînătoare se efectuează în tiruri, pe cîmpuri de tragere, standuri special amenajate, iar în cazul lipsei acestora - în cariere, în locuri

virane în afara localităților, cu respectarea măsurilor de securitate;

e) cumpărarea și comerțul particular cu animale;

f) folosirea dopurilor din materiale ușor inflamabile (hîrtie, buci, vată etc.), lă-sarea rugurilor nestinse, deteriorarea panourilor pentru anunțuri, firmelor, semnelor de recunoaștere și indicatoarelor zonelor de protecție, distrugerea sau deteriorarea diferitelor construcții de menire vînătorească, de biotehnică (troace, sărării, adăpă-toare, turle etc.) și construcții mici arhitecturale;

g) aflarea în terenuri de vînătoare cu orice cîini fără zgardă, precum și neînregis-trați în carnetul de vînător, indiferent de scopul aflării, folosirea cîinilor la păscutul animalelor domestice peste limitele normelor stabilite (1 cîine la 150 de capete de vite).

Notă. Posesorii de cîini care au cauzat pagube fondului cinegetic sînt trași la răspundere ca pentru braconaj și repară pagubele în modul și cuantumul prevă-zute de prezentul regulament;

h) transmiterea armelor de vînătoare altor persoane sau organizații, precum și păstrarea în dezordine a armei și a munițiilor aferente la care ar avea acces copiii și alte persoane;

i) folosirea mașinilor și agregatelor neechipate cu dispozitive pentru sperierea animalelor în timpul efectuării lucrărilor agricole;

j) efectuarea lucrărilor agricole mecanizate de la periferia cîmpului spre cen-tru;

k) incendierea plantelor uscate, inclusiv a stufului, miriștei, paielor, cioclejiilor etc.;

l) păstrarea neglijentă și aplicarea nereglementată a chimicalelor ce prezintă pericol pentru viața animalelor;

m) vînarea cu încălcarea regulilor de securitate;

n) tragerea din armă sau aflarea în localități cu arma încărcată, precum și cu arma scoasă din toc și montată, cu excepția cazurilor cînd armele se folosesc la paza obiectivelor sau la împușcarea cîinilor hoinari.

37. Se permite:

a) dresajul și antrenarea în sectoarele de vînătoare special acordate în acest scop a cîinilor de vînătoare de rasă înregistrați, precum și vînarea în perioada de vînă-toare cu cîini de rase corespunzătoare;

b) nimicirea în decursul întregului an a ciorilor sure, coțofenelor, precum și a cîinilor și pisicilor vagabonde, depistate la o distanță de 200 m și mai departe de periferia localităților, conform deciziei autorităților administrației publice locale, cu acordul organului de stat pentru supravegherea cinegetică.

IV. VÎNĂTOAREA CU CÎINI

38. Vînătoarea cu cîini este permisă numai cu cîini de vînătoare de rasă dresați special, care sînt înregistrați anual la societatea de vînători, cu indicarea rasei, sex-sului, vîrstei și numelui.

39. În pașaportul cîinelui, eliberat de societatea de vînători, și în carnetul de vînător al posesorului cîinelui trebuie să fie indicate datele enumerate la pct. 38.

40. Pentru dresajul cîinilor de vînătoare de rasă beneficiarii terenurilor de vînătoare de comun acord cu organul de stat pentru supraveghere cinegetică repartizează sectoare de vînătoare speciale.

41. Vînătoarea cu cîini de vînătoare de rasă este permisă la vînarea păsărilor de apă și penatelor, animalelor de blană și animalelor copitate în decursul întregii perioade de vînătoare, fixată pentru specia dată.

42. Cîinii de vînătoare de rasă, depistați pe terenurile de vînătoare în perioada interzisă pentru vînătoare și cînd vînătoarea nu se practică sînt reținuți de persoanele ce exercită supravegherea asupra respectării regulilor de vînătoare, fapt despre care se înștiințează secțiile locale ale societății de vînători.

43. Stăpînul cîinelui de vînătoare reținut are dreptul în decurs de 15 zile, să-și ia cîinele după recuperarea cheltuielilor pentru întreținere.

Dacă în decurs de 15 zile de la reținerea cîinelui stăpînul n-a venit să-l ia, cîinele trece în mod gratuit în posesia persoanei care l-a reținut, iar dacă aceasta se dezice de el, cîinele trece în fondul societății de vînători.

44. Posesorii cîinilor de vînătoare care le-au permis aflarea pe terenurile de vînătoare în perioada interzisă pentru vînătoare, precum și în rezervațiile științifice, în braniști și în zone de agrement pe tot parcursul anului poartă răspundere în conformitate cu legislația.

V. PRODUCȚIA DE VÎNAT

45. Producție de vînat se consideră carnea, pieile, colții, coarnele (exceptînd cele abandonate), altă producție obținută în urma vînătorii legale a animalelor.

46. Colectarea, cumpărarea, prelucrarea (tăbăcirea, vopsirea, confecționarea diverselor articole) și vînzarea blănurilor și pieilor de vînat se efectuează numai de către întreprinderile de stat care au obținut în modul stabilit autorizația de efectuare a lucrărilor menționate.

47. Despre animalele rănite, căzute, zdrobite de mijloacele de transport se va comunica imediat reprezentanților organelor de protecție a mediului, care în comun cu lucrătorii serviciului veterinar de stat vor determina utilitatea de comercializare a acestor animale, întocmindu-se un act de forma stabilită.

Trofee de vînătoare (coarnele, craniile, colții etc.) ale animalelor căzute se transmit beneficiarului terenului de vînătoare, pe al cărui teritoriu acestea au fost depistate.

48. Pieile de vînat, obținute de vînători în urma vînătorii sportive și de amatori sau ca trofee, în cazul în care nu au fost folosite de către vînători în scopuri personale, trebuie predate organizațiilor de achiziționare în termen de 20 de zile de la expirarea termenului de vînătoare stabilit pentru specia dată de vînat.

49. Persoanele care predau la organizațiile de achiziționare pieile de vînat limitat sînt obligate să prezinte cotorul autorizației de vînătoare, iar persoanele care

predau pieile de vînat nelimitat să prezinte carnetul de vînător.

50. La recepționarea pielilor și blănurilor de vînat limitat organizațiile de achiziționare sînt obligate să înregistreze în facturile de recepționare numărul autorizației de vînătoare.

51. Trofee de vînat dobîndite legal (coarnele, craniile, colții etc.) sînt proprietate a persoanelor fizice și juridice care le-au dobîndit.

52. Carnea, coarnele, craniile și colții de vînat, dobîndite în urma vînătorii sportive și de amatori, se folosesc de către vînătorii înșiși sau se predau la organizațiile de achiziționare sau de comerț, la prețuri stabilite ori contractuale, pentru a fi comercializate.

53. Producție a vînatului ilicit se consideră:

a) blănurile, pieile, carnea și altă producție de vînat obținută prin încălcarea prezentului regulament, a altor acte normative privind vînătoarea și gospodăria cinegetică;

b) blănurile finisate, precum și cele nefinisate, care nu au semnul de stat (ștampila), articolele producției meșteșugărești confecționate din ele, cumpărate sau prezentate pentru vînzare de persoane particulare.

54. Producția de vînat ilicit urmează să fie confiscată fără recomensă de către organele sau persoanele care exercită supravegherea cinegetică și care se va preda, conform actelor, organizațiilor de achiziționare sau de comerț.

În act se indică: denumirea completă și adresa organizației care a primit, numele, prenumele alcătuitorului, persoanelor care au predat, au primit producția, martorului la procesul de primire-predare și contravenientului, specia, cantitatea, prețul și costul producției predate.

Primul exemplar al actului cu ștampila organizației care a primit producția se expediază organului de stat pentru supravegherea cinegetică împreună cu procesul verbal, în care se consemnează încălcarea prezentului regulament.

55. Modul de predare a producției confiscate:

a) carnea animalelor copitate se predă neîntîrziat în rețeaua comercială de către contravenient. În caz de refuz contravenientul compensează statului costul ei în conformitate cu pct. 74 din prezentul regulament;

b) pieile uscate nefinisate ale animalelor sînt predate organizațiilor de achiziționare în termen de 10 zile;

c) pieile finisate ale animalelor copitate și blănurile finisate ale animalelor sălbatică cu blană scumpă, fără semn de stat (ștampilă), sînt predate organului de stat pentru supravegherea cinegetică în termen de 10 zile, pentru a le marca cu ștampilă specială și a le preda în consignații.

56. Se interzice primirea de la persoane particulare pentru comercializare, în consignații și pentru prelucrare și vopsire în întreprinderi de deservire socială a blănurilor nefinisate, precum și a acelor finisate fără semnul de stat (ștampila), precum și a articolelor meșteșugărești confecționate din ele, care, conform legislației, trebuie să fie predate statului în mod obligatoriu.

57. În cazul depistării la persoana care predă producția de vînătoare ilicită, organizațiile de achiziționare și de comerț sînt obligate să o primească fără plată, conform chitanței. Chitanța se anexează la actul de confiscare, în care se indică cantitatea și felurile producției primite fără plată, numele, prenumele și adresa persoanei care a predat-o.

Totodată se întocmește un proces-verbal despre încălcarea prezentului regulament de către persoana care a predat producția.

Primul exemplar al actului legalizat cu ștampila organizației care a primit producția împreună cu procesul-verbal se expediază la Inspectoratul Ecologic de Stat, iar producția se reține pentru luarea măsurilor corespunzătoare de către organele care exercită supravegherea asupra respectării reglementărilor stabilite în prezentul regulament.

58. Costul producției de vînat ilicit, primite de către organizațiile de achiziționare și de comerț, se virează la contul special al Inspectoratului Ecologic de Stat, care exercită protecția regnului animal.

59. Persoanele care nu au predat către stat în termenele stabilite producția de vînat ilicit, confiscată de la contravenienți, sînt lipsite de recompensă pentru depistarea contravenienților și recuperarea statului costul de achiziție al producției în cauză în mărime de 5 ori mai mare.

60. Persoanele care au depistat contravenienții regulilor și termenelor de vînătoare primesc pe lîngă recompensa în bani și cea în natură - pînă la 100 % din carnea penatelor și iepurilor confiscați și au prioritate la procurarea cărnii animalelor copitate dobîndite ilicit.

VI. RESPONSABILITATEA CONTRAVENIENȚILOR

61. Pentru încălcarea prevederilor prezentului regulament persoanele vinovate sînt trase la răspundere administrativă și penală în conformitate cu legislația.

62. Uneltele de vînătoare ilicită - armele, mijloacele de transport, alte uneltele folosite la vînătoarea ilicită se rețin pînă la stabilirea identității proprietarilor și deciderea responsabilității contravenienților în conformitate cu legislația.

63. Uneltele de vînătoare ilicită, sechestrate de la persoanele nelipsite de dreptul de vînătoare, se înapoiază proprietarilor după achitarea amenzii și repararea pagubei cauzate (dacă aceasta a avut loc).

64. La privarea temporară a contravenientului de dreptul de vînătoare fără sechestrarea uneltelor de vînătoare, acestea se păstrează la Inspectoratul Ecologic de Stat care exercită protecția regnului animal.

65. Uneltele de vînătoare ilicită nesolicitate de posesori în termen de 6 luni de la aplicarea sancțiunii se transmit în consignație pentru comercializare.

66. Suma încasată de la vînzarea uneltelor de vînătoare ilicită poate fi solicitată de posesorul acestor unelte.

67. Uneltele de vînătoare ilicită care nu pot fi vîndute se distrug în modul stabilit.

68. Persoanele fizice și juridice care au cauzat pagube fondului cinegetic, ca urmare a încălcării modului și regulilor de vânătoare stabilite de prezentul regulament, repară aceste pagube în măsurile stabilite în anexa nr. 6.

Notă. La examinarea cazurilor de încălcare a regulilor și termenelor de vânătoare animalele rănite de contravenienți se consideră dobândite.

69. În imposibilitatea stabilirii cine dintre participanții la vânătoarea ilicită a dobândit animalul, contravenienții care au cauzat în comun pagube gospodăriei cinegetice poartă răspundere solidară privind repararea pagubei cauzate.

70. Persoanele vinovate de achiziționarea și comercializarea producției de vânat ilicit, inclusiv a pieilor de animale nefinisate și finisate, care nu au semnul de stat (ștampila), a articolelor meșteșugărești confecționate din ele, recuperează statului costul producției conform pct. 74 din prezentul regulament.

71. În caz de depistare a montării lațurilor, capcanelor, altor unelte de vânătoare interzise pentru anumite specii de vânat (cerb, căprioară, mistreț, iepure etc.), persoanele a căror culpabilitate este demonstrată integral plătesc suma pagubei cauzate conform anexei nr.6.

72. Persoanele participante la vânătoarea ilicită în calitate de gonași poartă răspundere solidară de rînd cu contravenienții vînători-puşcaşi.

73. Sumele încasate de la vânzarea producției de vânat ilicit care a fost confiscată nu se iau în considerare la repararea pagubei.

74. În caz de imposibilitate a confiscării producției de vânat ilicit din cauza că aceasta a fost folosită de contravenient în scopuri personale sau s-a alterat din vina lui, contravenientul compensează costul ei conform celor mai înalte prețuri cu amănuntul existente la momentul descoperirii acestei producții la contravenient, pornind de la următoarele calcule:

- a) elanul - 200 kg carne, 200 dm² piele;
- b) cerbul nobil, maralul - 150 kg carne, 240 dm² piele;
- c) cerbul pătat și cel lopătar, muflonul - 60 kg carne, 70 dm² piele;
- d) căprioara - 30 kg carne, 65 dm² piele;
- e) mistrețul - 150 kg carne, 100 dm² piele;

pentru blana animalelor sălbatice cu blană scumpă și pieile animalelor copitate, indiferent de culoare, dimensiuni și specie.

VII. FOLOSIREA ANIMALELOR ÎN SCOPURI ȘTIINȚIFICE, CULTURAL-EDUCATIVE ȘI ESTETICE

75. Vânătoarea în scopuri științifice, cultural-educative și estetice în termenele și locurile interzise pentru vânătoare sau a animalelor dobîndirea cărora este limitată, precum și întreținerea acestora în captivitate pentru scopurile menționate se permite numai în cazuri excepționale cu autorizația autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător în acord cu autoritatea silvică centrală.

Pct. 76 exclus

77. Carnea animalelor dobândite în scopuri științifice sau de altă natură se folosește de către organizațiile care le-au dobândit sau se predă în rețeaua de comerț, iar pieile acestor animale și blănurile animalelor sălbatice cu blană scumpă, dobândite în același scop, în cazul în care nu sînt folosite pentru muzee sau alte necesități sociale, urmează să fie predate organizațiilor de achiziționare.

78. Fotografierea, filmarea video sau cinematografică a animalelor în perioada de reproducere (de la 1 martie pînă la 31 iunie) în apropierea cuiburilor, vizuinilor, bîrlogurilor etc., precum și în locurile de hibernare, se permite numai cu aprobarea autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

În timpul fotografierii, filmării video sau cinematografice este interzisă demascarea sau schimbarea locului cuiburilor, altor ascunzișuri sau adăposturi ale animalelor, precum și urmărirea puilor de animale sau despăgubirea lor de mamă.

79. Prinderea păsărilor și aflarea lîngă cuib în scopul inelării se permite numai cu aprobarea autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

VIII. ADMINISTRAREA ȘI CONTROLUL DE STAT ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI ȘI FOLOSIRII FONDULUI CINEGETIC

80. Protecția și paza fondului cinegetic este o obligațiune a organelor de stat corespunzătoare, a beneficiarilor deținători de terenuri de vînătoare, precum și o datorie a fiecărui cetățean.

81. Administrarea gospodăriei cinegetice și controlul departamental asupra activității persoanelor fizice și juridice privind protecția, folosirea și reproducerea fondului cinegetic, dezvoltarea vînătorii sportive și de amatori se realizează de către autoritatea silvică centrală.

82. Controlul de stat asupra fondului cinegetic și supravegherea respectării prevederilor prezentului Regulament sînt exercitate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

83. Organizațiile și persoanele cu funcții de răspundere ale organelor de stat împuternicite să exercite controlul asupra respectării prezentului regulament au dreptul:

a) să exercite controlul asupra respectării regulilor, normelor, termenelor stabilite de prezentul regulament, precum și a altor cerințe de protecție și folosire a animalelor;

b) să exercite controlul asupra ținerii evidenței de stat și cadastrului de stat al animalelor;

c) să exercite controlul asupra corectitudinii și oportunității elaborării și desfășurării măsurilor pentru păstrarea habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor;

d) să controleze carnetul de vînător, autorizația de deținere, portarmă și de folosire a armei de vînătoare, permisul (foaia, fișa pentru recoltare), autorizația pașă-

portul cînelui de vînătoare al vînătorilor, altor persoane, care se află pe terenurile de vînătoare și pe drumurile publice cu armele în toc, cu cîini de vînătoare, cu unelte de prins și cu producție de vînat;

e) să controleze gențile vînătorești, armele, munițiile, producția de vînat și mijloacele de transport ale cetățenilor care ai încălcat cerințele prezentului regulament, documentele ce stabilesc identitatea lor, iar în lipsa acestor documente sau a refuzului de a le prezenta - să fie aduși la cel mai apropiat sector de poliție sau la organul administrației publice locale pentru stabilirea identității;

f) să întocmească în 3 exemplare procese-verbale asupra persoanelor care au comis încălcarea cerințelor prezentului regulament, 2 dintre care în termen de 3 zile se transmit la autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător pentru luarea măsurilor respective. Dacă contravenientul refuză să semneze procesul-verbal, în el se face o notă corespunzătoare, confirmată de semnătura martorilor;

g) să confişte producția de vînat ilicit, articolele producției meșteșugărești confecționate din aceasta și să le transmită, conform actelor, organizațiilor de achiziționare și de comerț spre vânzare;

h) să sechestreze de la cetățenii care au comis încălcarea termenelor și regulilor de vînătoare armele,alte unelte de vînătoare, mijloacele de transport dacă ele au fost folosite ca unelte de vînătoare ilicite, precum și carnetele de vînător, și să-i rețină în modul stabilit pînă la soluționarea problemei privind răspunderea contravenienților.

84. Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător exercită controlul de stat asupra:

- protecției și folosirii regimului animal, îndeplinirii de către toate ministerele, departamentele, persoanele fizice și juridice a obligațiunilor de protecție a regnului animal, respectării modului stabilit de folosire a resurselor cinegetice;

- administrării gospodăriei cinegetice și respectării de către beneficiarii terenurilor de vînătoare a cerințelor prezentului regulament;

- stării și tendințelor de dezvoltare a fondului cinegetic;

- respectării legilor și altor acte normative privind protecția fondului cinegetic și Codului cu privire la contravențiile administrative;

- elaborării și executării programelor și măsurilor pentru protecția și reproducerea fondului cinegetic;

- respectării limitelor stabilite de folosire a fondului cinegetic;

- sistării lucrărilor la efectuarea cărora se încalcă regulile, normele și alte cerințe de protecție și folosire a regnului animal, de protecție a habitatului, condițiilor de reproducere și căilor de migrație a animalelor pînă la eliminarea încălcărilor.

Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător interzice în mod necondiționat vînătoreea la toate sau la unele specii de vînat atît în zone și pe terenuri de vînătoare aparte, cît și pe întreg teritoriul republicii în cazurile în care fondul cinegetic a suferit în urma calamităților naturale, epizootiilor sau în alte cazuri.

85. Inspectoratul Ecologic de Stat are dreptul:

a) să sisteze folosirea neautorizată a fondului cinegetic, precum și folosirea cu încălcarea regulilor, normelor, termenelor stabilite și a altor cerințe de protecție și folosire a fondului cinegetic;

b) să elaboreze indicații executorii privind eliminarea încălcării regulilor, normelor, termenelor și altor cerințe de protecție și folosire a fondului cinegetic;

c) să modifice termenele și metodele de vânătoare sau să interzică vânătoarea în scopul restabilirii densității optime a diverselor specii de animale de vânat, derulate în urma calamităților naturale, precum și epizootiilor în mediul animalelor sălbatice sau domestice (febră aftoasă rabie etc.);

d) să elibereze beneficiarilor de terenuri de vânătoare respective, indiferent de termenul și locul vânătorii, autorizații pentru împușcătul animalelor, dacă acestea aduc daune gospodăriilor agricole, silvice, altor domenii ale economiei naționale, precum și în scopul securității, luptei cu rabia sau din alte cauze obiective;

e) să amendeze persoanele cu funcții de răspundere sau unele persoane care au încălcat cerințele prezentului regulament, precum și să facă propuneri în organele corespunzătoare pentru a intenta procese penale contra persoanelor culpabile de acțiuni, pasibile de răspundere penală;

f) să intenteze acțiuni civile în instanțele de judecată și Arbitraj pentru repararea pagubelor cauzate fondului cinegetic;

g) să efectueze controale, iar în caz de necesitate, să extragă producția de vânat în natură la punctele de recepție, baze, la alte depozite, precum și la întreprinderile, organizațiile ce confecționează articole din producția de vânat, să primească de la organizațiile de stat și obștești și să controleze actele ce se referă la gospodăria cinegetică, la colectarea, prelucrarea și realizarea producției de vânat;

h) să confiscă fără plată uneltele de vânătoare ilicite (arme, capcane, lațuri etc.) de la persoanele vinovate de încălcarea prezentului regulament și a regulilor securității de vânătoare.

Materialele asupra membrilor societății de vânători care au comis braconaj vor fi transmise la societatea de vânători pentru determinarea măsurilor de influență, în corespundere cu statutul acesteia.

IX. MODUL DE FORMARE ȘI UTILIZARE A MIJLOACELOR SPECIALE

86. Sumele amenzilor percepute pe cale administrativă pentru încălcarea cerințelor prezentului regulament, precum și sumele obținute de la vânzarea uneltelor și a producției de vânat ilicit confiscate, de la recuperarea costului producției de vânat ilicit nepredată de contravenienți, de la împușcarea animalelor în scopuri științifice, cultural-educative, de la vânzarea autorizațiilor pentru vânătoarea sportivă și de amatori și selectivă, precum și sumele percepute pentru repararea pagubelor cauzate statului se virează la conturile fondurilor ecologice.

Cincizeci de procente din suma totală a amenzilor și suma obținută de la realizarea producției de vânat ilicit, armelor și altor unelte de vânătoare sechestrate, ai căror

posesori nu s-au adresat în termen de 6 luni pentru a le primi, se virează în fondurile ecologice și se folosesc numai la organizarea protecției fondului cinegetic.

Sumele obținute de la eliberarea permiselor, pentru vânătoarea sportivă și de amatori se virează la contul beneficiarilor deținători de terenuri de vânătoare.

Suma egală cu costul producției de vînat ilicit se virează la contul special al autorității silvice centrale de organizațiile de achiziționare și de comerț care au primit-o.

87. Persoanele care au depistat nemijlocit contravenienții enumerați în prezentul regulament li se acordă premii. Pentru premii se folosesc 50 de procente din suma amenzilor și 30 de procente din suma obținută de la repararea pagubei cauzate statului, virate la contul special al Inspectoratului Ecologic de Stat.

Notă. Dacă contravenientul nu a fost amendat, dar i s-a aplicat altă sancțiune administrativă sau măsuri de influență obștească, fie procesul-verbal privind contravenția a fost remis comandantului unității militare (șefului instituției Ministerului Afacerilor Interne), fie dosarul a fost clasat din motive ce n-au depins de persoana care a depistat contravenția, acesteia i se acordă un premiu în mărime de 3 salarii minime. Persoanei care a depistat contravenția, în care organul de urmărire penală sau instanța de judecată au descoperit acțiuni de ordin penal, i se acordă un premiu în mărime de 10 salarii minime.

88. Mijloacele rămase la contul special după acordarea premiilor se utilizează de Inspectoratul Ecologic de Stat pentru:

- a) efectuarea măsurilor biotehnice;
- b) cumpărarea sau arendarea mijloacelor de luptă cu braconajul (mijloace de transport, arme, alt echipament necesar) pentru lucrătorii gospodăriei cinegetice care exercită supravegherea cinegetică de stat mijloace de fotografiat, de filmat, de înregistrare sonoră;
- c) premiarea persoanelor care participă activ la dezvoltarea gospodăriei cinegetice;
- d) recuperarea cheltuielilor pentru acordarea gratuită și cu înlesniri a uniformelor pentru lucrătorii care exercită funcții de supraveghere asupra respectării regulilor de vânătoare și gestionării gospodăriei cinegetice, de organizare a atelierelor de naturalizare, a expozițiilor de trofee de vînat;
- e) în alte scopuri care nu contravin legislației.

89. Întru ajutorarea autorităților publice centrale la paza fondului cinegetic, societatea de vînători deleghează inspectori obștești din rîndul celor mai activi membri.

În temeiul recomandărilor prezentate de societatea de vînători, autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător confirmă inspectorii obștești și le eliberează legitimațiile corespunzătoare.

Inspectorilor obștești li se acordă drepturi identice celor prevăzute la pct. 83 literele a), e), f), g) ale prezentului regulament.

Conducerea activității inspectorilor obștești se exercită de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

LISTA

speciilor faunistice incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și taxele de încasare pentru pagubele cauzate de către persoanele fizice și juridice prin vînare, pescuit, dobîndire, colectare, comercializare, posesiune și export ilicite sau prin nimicare

Nr. crt.	Denumirea științifică			Categorია de raritate (*)	Taxa în unități convenționale pentru un exemplar
	Latină	moldovenească	rusă		
1	2	3	4	5	6
	MAMMALIA	MAMIFERE	МЛЕКО-ПИТАЮЩИЕ		
	Chiroptera	Ciroptere, Insectivore	Рукокрылые		
	Crocidura	Goricide	Землеройковые		
1	Crocidura leucodon Hermann	Chițcan cu abdomen alb	Белозубка белобрюхая	II	250
	Rhinolophus	Rinolofidieni	Подковоносы		
2	Phinolophus ferrumequinum Schreb	Rinolofid mare	Подковонос большой	III	225
	Nyctalus	Nictali	Вечерницы		
3	Nyctalus lasiopterus Schreb	Nictal gigantic	Вечерница гигантская	II	250
	Vespertilio	Vespertili	Кожаны		
4	Vespertilio murinus L.	Liliac mare	Кожан двухцветный	II	250
	Rodentia	Rozătoare	Грызуны		
	Citellus	Popîndăi	Суслики		
5	Citellus citellus L.	Țistar comun	Суслик европейский	III	225
	Carnivora	Carnivore	Хищные		
	Mustelidae	Mustelide	Куны		
6	Martes martes L.	Jder de pădure	Куница летная	IV	200
7	Mustela erminea L.	Hermelină	Горноста́й	IV	200

8	Mustela lutreola L.	Nurcă europeană	Норка европейская	II	250
9	Mustela eversmanni Lesson	Dihor de stepă	Хорек степной	III	225
	Lutridae	Felide	Выдры		
10	Lutra lutra L.	Vidră	Выдра речная	II	250
	Felidae	Felide	Кошачьи		
11	Felis sylvestris Schreb.	Pisică sălbatică	Кот лесной средневропейский	III	250
	AVES	PĂSĂRI	ПТИЦЫ		
	Pelicaniformes	Pelicaniforme	Веслоногие		
12	Phalacrocorax pygmeus Pall.	Cormoran mic	Баклан малый	IV	200
13	Pelecanus onocrotalus L.	Pelican comun	Пеликан розовый	IV	200
14	Pelecanus crispus Brunch.	Pelican creț	Пеликан кудрявый	IV	200
	Ciconiiformes	Ciconiiforme	Аистообразные		
15	Ardeola ralloides (Scopoli)	Ștîrc galben	Цапля желтая	IV	200
16	Egretta albă L.	Egretă mare	Цапля большая белая	II	250
17	Ciconia nigra L.	Cocostîrc negru	Аист черный	II	250
18	Plegadis falcinellus L.	Țigănuș	Каравайка	II	250
19	Platalea leucordia L.	Lopătar	Колпица	II	250
	Anseriiformes	Anseriiforme	Гусеобразные		
20	Cygnus olog (Gm.)	Lebăda cucuiată	Лебедь-шипун	IV	200
21	Cygnus cygnus (L.)	Lebădă cîntătoare	Лебедь-кликун	IV	200
	Falconiformes	Falconiforme	Соколообразные		
22	Pernis apivorus (L.)	Viespar	Осоед	III	225
23	Milvus milvus L.	Gaie roșie	Коршун красный	II	250
24	Haliaeetus albicilla (L.)	Codalb	Орлан-белохвост	II	250
25	Neophron percnopterus (L.)	Hoitar	Стервятник	II	250
26	Circaetus gallicus (Gm.)	Șerpar	Змеяд	II	250
27	Circus cyaneus (L.)	Erete vînat	Лунь полевой	III	225

28	Circus macrourus(Gm.)	Erete alb	Лунь степной	II	250
29	Circus pygargus (L.)	Erete sur	Лунь луговой	II	250
30	Aquila pomarina Brehm	Acvilă țipătoare mică	Подорлик малый	II	250
31	Aquila clanga Pall.	Acvilă țipătoare mare	Подорлик большой	II	250
32	Aquila heliaca Sav.	Acvilă imperială	Могильник	II	250
33	Aquila rapax Temm.	Acvilă de stepă	Орел степной	II	250
34	Aquila chrysaetus L.	Acvilă de munte	Беркут	II	250
35	Hierasetus pennatus Gm.	Acvilă pitică	Орел-карлик	II	250
36	Pandion haliaetus (L.)	Vultur pescar	Скопа	II	250
37	Falco naumanni (Fleisch.)	Vînturel mic	Степная пустельга	III	225
38	Falco cherrug (Gray)	Șoim de dumbravă	Балобан	II	250
	Gruiformes	Gruiforme	Журавлеобразные		
39	Tetrax tetrax (L.)	Dropie mică	Стрепет	II	250
40	Otis tarda L.	Dropie	Дрофа	II	250
	Columbiformes	Columbiforme	Голубеобразные		
41	Columba cenas L.	Porumbel de scorbură	Клинтух	IV	200
	Strigiformes	Strigiforme	Совообразные		
42	Tuto alba (Scop.)	Strigă	Сипуха	III	225
43	Bubo bubo L.	Bună	Филин	II	250
44	Asio flammeus (Pont)	Ciuf de cîmp	Сова болотная	III	225
	Piciformes	Piciforme	Дятлообразные		
45	Picus viridis L.	Ciocănitoare verde	Дятел зеленый	III	225
46	Dryocopus martius L.	Ciocănitoare neagră	Дятел черный (желна)	III	225
	Paseriformes	Paseriforme	Воробьинообразные		
47	Monticola saxatilis (L.)	Mierlă de piatră	Дрозд пестрый каменный	III	225
48	Serinus serinus	Cănăraș (înăriță verde)	Вьюрок канареечный	IV	200

1	2	3	4	5	6
	REPTILIA	REPTILE	РЕПТИЛИИ		
	Syuamata	Scvamate	Чешуйчатые		
49	Eremias arguta (Pall.)	Șopîrlă multicoloră	Ящурка разноцветная	IV	200
50	Elaphe longissima Laur.	Șarpe Esculap	Змея эскулапова	III	225
51	Coluber jugularis L.	Șarpe cu abdomen galben	Полоз желтобрюхий	III	225
52	Coronella austriaca Laur.	Șarpe de alun	Медянка обыкновенная	III	225
53	Vipera ursini Bonap.	Vipera de stepă	Гадюка степная	IV	200
54	Vipera berus (L.)	Vipera comună	Гадюка обыкновенная	IV	200
	Testudines	Testudine	Черепахи		
55	Emys orbicularis L.	Broasca țestoasă de baltă	Черепаха европейская болотная	IV	200
	AMPHIBIA	AMFIBII	ЗЕМНОВОДНЫЕ		
	Anura	Anure	Бесхвостные		
56	Pelobates fuscus Laur.	Broasca de cîmp	Чесночница	IV	200
	CYCLOSTOMATA	CICLOSTOMATE	КРУГЛОРОТЫЕ		
	Petromyzoniformes	Petromizoniforme	Миноговые		
57	Lampetra mariae Berg	Chișcar de râu	Миного украинская	IV	200
	PISCES	PEȘTI	Р Ы Б Ы		
	Salmoniformes	Salmoniforme	Лососеобразные		
58	Hucho hucho L.	Lostrită	Лосось дунайский	IV	200
59	Umbra krameri Walbaum	Țigănuș	Умбра (овдошка)	II	250
	Cypriniformes	Cipriniforme	Карпообразные		
60	Rutilus frisii (Nordmann)	Ochiană mare	Вырезуб	III	225
61	Leuciscus leuciscus (L.)	Clean mic	Елец	III	225
62	Leuciscus idus (L.)	Văduviță	Язь	IV	200
63	Barbus barbus borysthenicus Dyb.	Mreană de Nipru	Усач днепровский	III	225
64	Barbus meridionalis petenyi (Heckel)	Mreană vînată	Усач балканский	IV	200
	Gadiformes	Gadiforme	Трескообразные		
65	Lota lota L.	Mihalț	Налим	IV	200

	Perciformes	Perciforme	Окунеобразные		
66	Aspro zingel L.	Pietrar	Чоп большой	IV	200
67	Aspro streber L.	Fusar	Чоп малый	IV	200
	Acipenseriformes	Acipenseriforme	Осетрообразные		
68	Huso huso L.	Morun	Белуга	III	225
69	Acipenser gulden stadt colchicus V. Marti	Nisetru	Осетр черноморско- азовский	III	225
70	Acipenser stellatus Pallas	Păstrugă	Севрюга	III	225
	CRUSTACEA	CRUSTACEE	РАКООБРАЗНЫЕ		
	Mysidacea	Mizide	Мизиды		
71	Paramysis baeri bispinosa Martynov	Paramisis bār bispinos	Парамизис Бэра двухшиповый	III	225
	MOLLUSCA	MOLUȘTE	МОЛЛЮСКИ		
	Venerida	Veneride	Венериды		
72	Hypanis laeviuscula fragilis (Milaschewich)	Hipanis neted fragil	Гипанис гладкий хрупкий	II	250
73	Hypanis colorata (Eichwald)	Hipanis colorat	Гипанис цветной	III	225
74	Hypanis pontica (Eichwald)	Hipanis de Marea Neagră	Гипанис черноморский	III	225
	Polychaeta				
75	Hypaniola Kowalewskyi (Grimm)	Hipaniola Kovalevski	Гипаниола Ковалевского	III	225
	INSECTA	INSECTE	НАСЕКОМЫЕ		
	Or. Mantodea	Mantodee	Богомолы		
76	Mantis religiosa L.	Călugăriță	Богомол мантис	III	225
	Or. Orthoptera	Ortoptere	Прямкрылые		
77	Saga pedo Pall.	Cal de stepă	Дыбка степная	II	250
	Or. Coleoptera	Coleoptere	Жесткокрылые		
78	Calosoma sycophanta L.	Calosomă mirositoare	Красотел пахучий	II	250
79	Cerophytum elateroides Latreille	Cerofită	Церофитум	II	250
80	Carabus clathratus L.	Carabidă clatratus	Жужелица клатратус	III	225
81	Ehater ferrugineus L.	Pocnitor roșcat	Щелкун краснокрылый	III	225
82	Ișnoides sanguinicollis Panzer	Pocnitor ișnoides	Щелкун ишнодес	III	225

83	Porthmidius austriacus Sohrauk	Pocnitor portimidius	Щелкун портмидиус	II	250
84	Oryctes nasicornis L.	Caraban	Жук-носорог	III	225
85	Lucanus cervus L.	Radașcă (vaca popii)	Жук-Олень	III	225
86	Carambyx cerdo L.	Croitorul stejarului	Усач большой дубовый	III	225
87	Morimus finereus Muslant	Croitor cenușiu	Моримус темный	III	225
88	Rosalina alpina L.	Croitor alpin	Усач альпийский	II	250
	Hymenoptera	Himenoptere	Перепончато-крылые		
89	Bombus paradoxus Dalla Torre	Bondar paradox	Шмель необычный	II	250
90	Rhopitoides canus Eversmann	Rofitoidă cenușie	Рофитоидес серый	III	225
91	Megachile rotundata Fabricius	Albină megahilă	Мегахила округлая	III	225
92	Xylocopa valga Cerataeiker	Albina valga	Пчела плотник	III	225
93	Scolia masculată Drury	Viespe gigant	Сколия-гигант	III	225
94	Liometopum microcephalum Pauzer	Furnică liometopum	Лиометопум	II	250
	Diptera	Diptere	Двукрылые		
95	Satanas gigas Eversmann	Muscă gigantică	Ктырь гигантский	II	250
	Neuroptera	Neuroptere	Сетчатокрылые		
96	Ascalaphus macaronius Scopoli	Ascalaf pestriț	Аскалаф пестрый	II	250
	Lepidoptera	Lepidoptere	Чешуекрылые или бабочки		
97	Aglia tau L.	Fluture aglia	Аглия	III	225
98	Eudia pavonia L.	Ochi de păun mic	Павлиний глаз малый ночной	III	225
99	Saturnia pyri Denis et Schiff.	Ochi de păun mare	Павлиний глаз большой ночной	III	225
100	Dolbina elegans Bang-Nass	Porumbacul dolbina	Бражник долбина	IV	200
101	Manduca antropos L.	Porumbacul “Cap-mort”	Бражник “Мертвая голова”	IV	200
102	Callimorpha quadripunetaria Roda	Arhtiida hera	Медведица гера	III	225
103	Iphiclide podalirius L.	Podaliriu	Подалирий	III	225

104	Papilio machaon L.	Mahaon	Махаон	II	250
105	Parnassius mnemosune L.	Fluturele Apolon negru	Мнемозина (аполлон черный)	II	250
106	Zerynthia polyxena Denis et Schiff	Polixena	Поликсена	II	250
107	Marumba quercus Denis et Schiff.	Porumbacul stejarului	Бражник дубовый	III	225
106	Polyommatus daphnis Denis et. Schiff.	Fluture meleagr	Голубянка мелеагр	II	250
109	Tomares nogeli herrich-Schaffer	Fluture tomares	Томарес южный	II	250

Categoriile de raritate a speciilor:

I - specie dispărută (Extinct-Ex);

II - specie periclitată (Endangered - E);

III - specie vulnerabilă (Vulnerable - V);

VI - specie rară (Rare - R);

V - specie nedeterminată (Indetermined - I);

VI - specie devenită nepericlitată (Out of danger - O);

VII - specie insuficient cunoscută (Insufficiently known - k)

VIII - specie nepericlitată (Restockable species - Rt).

*Anexa nr. 4
la Legea regnului animal*

LISTA

speciilor și grupelor sistematice faunistice relativ rare (monumente ale naturii) protejate de stat și taxele de încasare pentru pagubele cauzate de către persoanele fizice și juridice prin vânăre, pescuit, dobândire, colectare, comercializare, posesiune și export ilicite sau prin nimicire

Nr. crt.	Denumirea științifică			Categorie de raritate (*)	Taxa în unități convenționale pentru un exemplar
	latină	moldovenească	rusă		
1	2	3	4	5	6
	MAMMALIA	MAMIFERE	МЛЕКО-ПИТАЮЩИЕ		
1	Barbastella barbastella Schreb.	Barbastel european	Широкоушка европейская	IV	150
2	Crociodura suaveolens Pall.	Chițcan mic cu dinți albi	Белозубка малая	IV	150
3	Eptesicus serotinus	Liliac târziu	Кожан поздний	IV	150

4	Myotis bechsteini Kuhl	Noptar cu urechi lungi	Ночница длинноухая	IV	150
5	Myotis dasycneme Boie	Noptar de iaz	Ночница прудовая	IV	150
6	Myotis daubentoni Kuhl	Noptar de apă	Ночница водная	IV	150
7	Myotis myotis Borkh.	Noptar mare	Ночница большая	IV(III)	150
8	Myotis nattereri Kuhl	Noptar naterer	Ночница Наттерера	IV	150
9	Myotis oxygnathus Mont.	Noptar cu urechi ascuțite	Ночница остроухая	IV	150
10	Neomys fodiens Renn.	Chițcan de apă	Кутора водяная	IV	150
11	Nyctalus leisleri Kuhl	Nictal mic	Вечерница малая	IV	150
12	Nyctalus noctula Schreb.	Nictal roșcat	Вечерница рыжая	VIII	50
13	Pipistrellus nathusii Keys et Blas	Pipistrel Natuzi	Негопырь Натузиуса	IV	150
14	Plecotus auritus L.	Liliac urecheat	Ушан	IV	150
15	Rhinolophus hipposideros Bechst.	Rinolofid mic	Подковонос малый	IV	150
16	Sorex minutus L.	Chițcan mic	Бурозубка малая	IV	150
17	Erinaceus europaeus	Arici comun	Еж обыкновенный	VIII	50
18	Marteia foina Erxl.	Jder de piatră	Куница каменная	VIII	50
19	Mustela nivalis L.	Nevăstuică (helge)	Ласка	VIII	50
20	Putorius putorius L.	Dihor de pădure	Хорек лесной	VIII	50
21	Sorex araneus L.	Chițcan comun	Бурозубка обыкн.	VIII	50
22	Talpa europaea L.	Cîrțița	Крот	VIII	50
	AVES	PĂȘĂRI	ПТИЦЫ		
23	Ardea purpurea L.	Ștîrc purpuriu	Цапля рыжая	IV	150
24	Botaurus stellaris L.	Buhai de baltă	Выпь	IV	150
25	Circus aeruginosus Gm.	Erete de stof	Лунь болотный	IV	150
26	Falco Vespertinus L.	Șoimuleț de seară	Кобчик	IV	150
27	Gavia Stelalta Pont.	Cufundar gușă roșie	Гагара краснозобая	IV	150
28	Otus scops L.	Ciuf pitic	Сплюшка	IV	150

29	Recurvirostra avosetta L.	Cioc întors	Шилоклювка	IV	150
30	Sterna albifrons Pall.	Chiră mică	Крчка малая	IV	150
31	Tadorna ferruginea Pall.	Călfar roșu	Огарь	IV	150
32	Accipiter gentilis L.	Uliu porumbar	Тетеревятник	IV	150
33	Accipiter nisus L.	Uliu păsărar	Перепелятник	V	125
34	Alcedo atthis L.	Pescăruș albastru	Зимородок	V	125
35	Charadrius apricarius L.	Ploier auriu	Ржанка золотистая	V	125
36	Falco columbarius L.	Șoimuleț de iarnă	Дребник	IV	150
37	Falco peregrinus Tunst.	Șoim călător	Сапсан	V	125
38	Glareola nordmanni Fisch.	Ciovlică de stepă	Тиркушка степная	IV	175
39	Glareola pratincola L.	Ciovlică de mare	Тиркушка луговая	IV	150
40	Grus grus L.	Cocor	Журавль серый	IV	150
41	Haematopus ostralegus L.	Scoicar	Кулик-сорока	IV	150
42	Larus minutus Pall.	Pescăruș mic	Чайка малая	IV	150
43	Mergus merganser L.	Ferestraș mare	Крохаль большой	V	125
44	Milvus nigrans Bodd.	Gaie brună	Коршун черный	V	125
45	Oxyura leucocephala (Scop.)	Rață cu cap alb	Савка	IV	150
46	Netta rufina (Pall.)	Rață cu perucă	Нырок красноносый	IV	150
47	Podiceps griseigena (Bodd.)	Corcodel cu gât roșu	Пеганка	V	125
48	Branta ruficollis Pall.	gîscă-cu-gât-roșu	Казарка краснозобая	IV	150
49	Pluvialis squatarola L.	Ploier argintiu	Тулес	IV	150
50	Strix uralensis Pall.	Huhurez mare	Неясыть длиннохвостая	V	125
51	Taiorna tadorna L.	Călfar alb	Пеганка	IV	150
52	Accipiter badius Gm.	Uliu cu picioare scurte	Тювик	VIII	75
53	Aegithalos caudatus	Pițigoi codat	Синица длиннохв.	VII	75
54	Asio otus (L.)	Ciuf de pădure	Сова ушастая	VII	75

55	Caprimulgus europaeus L.	Caprimulg	Козодой	VII	75
56	Corvus corax L.	Corb	Ворон	VII	75
57	Crex crex L.	Cristel de câmp	Коростель	V	125
58	Falco subbuteo L.	Șoimul rîndunelelor	Чеглок	IV	150
59	Panurus biarmicus (L.)	Pițigoi de stuț	Синица усатая	VII	75
60	Podiceps higricollis	Corcodel cu gît negru	Пеганка черношейная	VII	75
61	Tachybaptus ruficollis (Pall.)	Corcodel pitic	Пеганка малая	VII	75
62	Buteo buteo L.	Șorecar comun	Канюк	VII	50
63	Buteo lagopus Pont.	Șorecar încălțat	Зимняк	VII	50
64	Cioconia cioconia L.	Coscotîrc alb	Аист белый	VIII	50
65	Columba palumbus L.	Porumbel gulerat	Вяхирь	VIII	50
66	Coracias garrulus L.	Dumbrăveancă	Сизоворонка	V	125
67	Falco tinnunculus L.	Vînturel roșu	Пустельга обьк.	VIII	50
68	Remiz pendulinus L.	Boicuș	Ремез	VIII	50
69	Riparia riparia L.	Lăstun de mal	Ласточка берегов.	VIII	50
70	Strix aluco L.	Huhurez de pădure	Неясыть серая	VIII	50
71	Upupa Epops L.	Pupăză	Удод	VIII	50
	REPTILIA	REPRILE	ПРЕСМЫКА-ЮЩИЕСЯ		
72	Elaphe quatuorlineata (Lacep.)	Șarpe cu patru dungi	Полос четырех-полосный	III	175
73	Lacerta taurica Pall.	Șopîrlă de Crimeea	Ящерица крымская	VIII	75
	AMPHIBIA	AMFIBII	ЗЕМНОВОДНЫЕ		
74	Bombina bombina L.	Buhai de baltă cu abdomen roșu	Жерлянка красnobрюхая	V	125
75	Salamandra salamandra L.	Salamandră	Саламандра пятнистая	V	125
76	Triturus cristatus Laur.	Triton cu creastă	Тритон гребенчатый	VIII	50
	PISCES	PEȘTI	РЫБЫ		
77	Acipenser ruthenus L.	Cegă	Стерлядь	III	175
78	Vimba Vimba (L.)	Morunaș	Рыбец	IV	150

	MOLLUSCA	MOLUȘTE	МОЛЛЮСКИ		
79	Helix pomatia	Melc de viță de vie	Улитка виноградная	VIII	0,5
	INSECTA	INSECTE	НАСЕКОМЫЕ		
80	or. Odonata	or.Odonate	отряд Стрекозы	V	125**
81	or.Mantoptera	or.Mantoptere	отряд Богомолы	VII	75**
	or.Coleoptera	or.Coleoptere	отряд Жесткокрылые или жуки		
82	fam.Cantharidse	fam. Cantaride	сем. Мягкотелки	VIII	50**
83	fam.Carabidae***	fam. Carabide	сем.Жужелицы	VIII	50**
84	fam. Cerambycidae***	fam. Cerambycide	сем.Усачи	VII	75**
85	fam.Cleridae	fam. Cleride	сем.Пестряки	VII	75**
86	fam.Coccinellidae***	fam. Coccinellide (Bubureze)	сем.Божьи коровки, Кокцинеллиды	VIII	50**
87	fam.Histeridae	fam. Histeride	сем. Карапузики	VIII	50**
88	fam.Hydrophilidae	fam. Hidrofile	сем.Водолюбы	VII	75**
89	fam. Scarabaeidae***	fam. Scarabiede	сем. Пластинчатые	VII	75**
90	fam.Silphidae	fam. Silfide (Hoitari)	сем.Мертвоеды	VII	75**
91	fam.Lucanidae	fam. Lucanide	сем. Жуки- олени	VII	75**
92	or. Neuroptera	or. Neuroptere	отряд Сетчатокрылые	VII	75**
93	or.Raphidioptera	or. Rafidioptere	отряд Верблюдики	VII	75**
94	or. Mecoptera	or.Mecoptere	отряд Скорпионницы	VII	75**
	or. Lepidoptera	or.Lepidoptere	отряд Чешуекрылые		
95	fam.Arctiidae***	fam. Arhtiide	сем. Медведицы	VII	75**
96	fam.Attacidae	fam. Atacide	сем.Глазчатки	IV	150**
97	fam.Lycanidae	fam. Licanide	сем.Голубянки	IV	150**
	fam. Noctuidae***	fam. Fluturi-bufnițe (Noctuide)	сем. Совки		
98	g. Catocala	genul Catocala	род Ленточница	IV	150**

99	fam.Nymphalidae	fam. Nimfalide	сем. Нимфалиды	VII	75**
	fam.Pieridae	fam. Pieride	сем.Белянки		
100	g.Euchloe	genul Zorile	род Зорька	VII	75**
101	g.Colias	genul Colias	род Желтучка	VII	75**
102	fam.Papilionidae	fam. Papilionide	сем.Парусники	IV	150**
103	fam.Satiridae	fam. Satiride	сем. Бархатницы	VII	75**
	or.Hymenoptera	or.Himenoptere	отряд Перепончатокрылые		
104	fam. Scoliidae	fam. Scoliide	сем.Сколин над-	III	225**
	superfam. Apoidea	superfam. Apoide	сем.Пчелиные		
105	fam.Anthophoridae	fam. Antoforide	сем. Антофориды	V	125**
	fam.Apidae	fam. Apide	сем.Пчелы		
106	g. Bombus	genul Bondar	род Шмель	III	225****
107	fam.Melittidae	fam. Melitide	сем. Мелитиды	V	125**
108	superfam. Formicoidea	superfam. Furnici	надсем. Муравьи	VIII	50****

***CATEGORIILE DE RARITATE A SPECIILOR:**

I - specie dispărută (Extinct-Ex);

II- specie periclitată (Endangered-E);

III - specie vulnerabilă (Vulnerabil-V);

IV - specie rară (Rare-R);

V - specie nedeterminată (Indetermined-I);

VI - specie devenită nepericlitată (Out of danger-O);

VII - specie insuficient cunoscută (Insufficiently known-K);

VIII - specie nepericlitată (Rastockable tribes-Rt).

** Amenzile aplicabile pentru colectarea și nimicirea insectelor în scopuri comerciale;

amenzile aplicabile pentru colectarea și nimicirea insectelor de către persoane particulare în ariile naturale protejate de stat.

*** Cu excepția dăunătorilor din agricultură și silvicultură.

**** Amenzile aplicabile pentru nimicirea cuiburilor în ariile naturale protejate de stat, pe terenurile silvice și în parcuri.

T A X E

de încasare pentru pagubele cauzate de către persoanele fizice și juridice prin
vînare, dobîndire, comercializare, posesiune și export ilicite sau prin nimicire a
animalelor de vînat din republică

Nr. crt.	Denumirea științifică			Taxa în unități convenționale pentru un ex emplar de animal vînat (pielea sau trofee lui)
	latină	moldovenească	rusă	
1	2	3	4	5
1	Cervus elaphus L.	Cerb nobil	Олень благородный	500*
2	Alces alces L.	Elan	Лось	500*
3	Cervus nippon Temminck	Cerb pătat	Олень пятнистый	350*
4	Cervus dama L.	Cerb lopătar	Лань	350*
5	Ovis musimon Pall.	Muflon	Муфлон	250*
6	Sus scrofa L.	Mistreț	Кабан дикий	250*
7	Capreolus capreolus L.	Căprioară	Косуля	250*
8	Meles meles L.	Bursuc (vieuxure)	Барсук	125*
9	Lepus europaeus Pall.	Iepure de cîmp	Заяо русак	50*
10	Ondatra zibethica L.	Bizam (ondatra)	Ондатра	50*
11	Sciurus vulgaris L.	Veveriță obișnuită	Белка обыкновенная	50*
12	Vulpes vulpes L.	Vulpe obișnuită	Лисица обыкновенная	50*
13	Canis lupus L.	Lup	Волк	250*
			Celelalte specii de mamifere, cu excepția speciilor rare și celor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova	50*
14	Grus grus L.	Cocor mare	Журавль черыи	50*

15	Phasianus colchicus L.	Fazan de vânătoare	Фазан охотничий	50*
16	Anser anser L.	Gâscă sălbatică	Гусь серый	50*
17	Perdix perdix L.	Potrâniche	Куропагка серая	40*
18	Coturnix coturnix	Prepeliță	Перепел	25*
19	Athene noctua (Scopoli)	Cucuvea comună	Сыч домовый	25*
20	Anas platyrhynchos L.	Rață sălbatică sau rață mare	Кряква	25*
21	Streptopelia turtur L.	Turturică sau hulub sălbatic	Горлица	15*
			Celelalte păsări, cu excepția speciilor rare și celor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova	15*
			Penru devastarea: a) viziunilor și bîrlogurilor	25*
			b) cuiburilor de păsări, cu excepția celor de coțofene și de ciori cenușii	15*
			Pentru fiecare ou de pasăre scos din cuib (cu excepția ouălor de coțofană și de cioară cenușie)	2,5*
			Pentru distrugerea și deteriorarea diferitelor instalații biotehnice și a celor ce se referă la gospodăria cînetică	În mărime de 3 ori mai mare decît costul instalației la momentul deteriorării

* Speciile de animale relativ rare (monumente ale naturii) a căror reglare a efectivului se efectuează prin autorizații eliberate de către autoritatea centrală pentru protecția mediului.

Lege Nr. 440 din 27.04.1995
cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

Publicat: 03.08.1995 în Monitorul Oficial Nr. 043 art. nr: 482

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Cadrul juridic

(1) Protecția râurilor și bazinelor de apă împotriva poluării, împurificării, epuizării și înămolirii, precum și folosirea terenurilor aferente lor, se efectuează în temeiul Constituției, Legii privind protecția mediului înconjurător, prezentei legi și altor acte normative.

(2) Prezenta lege reglementează modul de creare a zonelor de protecție a apelor și a fișiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, regimul de folosire și activitatea de ocrotire a lor. Sub incidența ei nimeresc toate persoanele juridice și fizice, inclusiv cele străine.

Articolul 2. Noțiuni principale

În prezenta lege sînt utilizate următoarele noțiuni:

zonă de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă - teritoriul aferent obiectivului acvatic cu dimensiuni stabilite, destinat pentru protecția apelor de suprafață împotriva poluării, epuizării și înămolirii;

fișie riverană de protecție a apelor - teritoriul cu dimensiuni stabilite din componența zonei de protecție a apelor menit pentru crearea perdelelor forestiere sau înierbare;

perdea forestieră de protecție a malului - perdeaua forestieră de-a lungul malului obiectivului acvatic menită pentru protecția lui împotriva eroziunii și alunecărilor de teren;

muchia taluzului riveran al albiei - linia de cotitură bruscă a malului, care separă partea superioară cu pantă lină de sectorul abrupt subiacent;

cumpăna apelor - linia de separare a scurgerilor precipitațiilor atmosferice pe două pante orientate în direcții opuse;

catena muntoasă sau sectorul de teren înalt care desparte două bazine de scurgere;

brîul meandrelor - teritoriul dintre liniile ce unesc extremele exterioare ale cotiturilor râului în locurile de meandrare intensă;

braț părăsit - albia veche a râului cu apă stătătoare sau care curge lent, deseori unită cu albia principală;

poluarea apei - schimbarea compoziției sau a stării apei drept urmare a introducerii impurităților ce duc la înrăutățirea calității și a proprietăților ei fizice, chimice și biologice;

epuizarea apelor - micșorarea volumului de apă sub nivelul minim admisibil, care asigură starea ecologică bună a obiectivului acvatic;

înnămolire - acumularea în albia râului sau în matca bazinului de apă a particulelor organice și neorganice ce duce la formarea stratului de nămol și micșorarea volumului de apă;

ape reziduale - ape poluate cu substanțe organice și neorganice. Se subîmpart în industriale, agricole, menajere și atmosferice (de ploaie);

activitate economică - orice activitate umană legată de folosirea obiectului dat pentru obținerea bunurilor materiale.

albie minoră – suprafață de teren ocupată permanent sau temporar de apă, care asigură curgerea nestingerită, între maluri, a apelor la niveluri obișnuite, inclusiv insulele create prin curgerea naturală a apelor;

albie majoră (luncă) – porțiuni de teren din valea naturală a unui curs de apă, peste care se revarsă ape mari la ieșirea lor din albia minoră.

Articolul 3. Zona de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

(1) Zona de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă include lunca râului, primele terase supra luncă, muchiile și povișurile abrupte ale malurilor principale, râpile și văgăunile care intră nemijlocit în valea râului.

(2) În zona de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă se instalează un regim special de activitate economică.

(3) În cazul folosirii surselor de apă de suprafață pentru alimentarea centralizată cu apă în scopul satisfacerii necesităților de apă potabilă în locurile de captare a apei se stabilesc zone de protecție sanitară, ce preved un regim special de exploatare.

Articolul 4. Fîșia riverană de protecție a apelor

În zona de protecție a apelor se separă fîșia riverană de protecție a apelor în hotarele căreia activitatea economică este strict limitată.

Articolul 5. Rîurile și bazinele de apă

(1) În prezenta lege se consideră rîuri și pîraie toți curenții de apă, care curg mai mult de 6 luni pe an în albia pe care și-au format-o de la izvor pînă în deltă, cu excepția izvoarelor de pe pante. În funcție de lungimea albiei curenții de apă se împart în:

pîraie - pînă la 10 kilometri;

rîulețe și rîuri mici - de la 10 la 100 kilometri;

rîuri mijlocii - de la 100 la 200 kilometri;

rîuri mari - peste 200 kilometri.

(2) Din categoria bazinelor de apă fac parte lacurile, lacurile de acumulare și iazurile.

Capitolul II

STABILIREA DIMENSIUNILOR ZONELOR ȘI FÎȘIILOR DE PROTECȚIA A APELOR RÎURILOR ȘI BAZINELOR DE APĂ

Articolul 6. Dimensiunile zonelor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

(1) De-a lungul malurilor râurilor și bazinelor de apă se stabilesc zone de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 500 metri de la muchia taluzului riveran al albiei pe maluri, dar nu mai departe de cumpăna apelor.

(2) Pentru pîraie (cu curent de apă permanent sau temporar) de-a lungul malurilor se stabilește zona de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 15 metri pe ambele maluri.

(3) Lîțimea zonelor de protecție a apelor râurilor Nistru, Prut și Dunăre constituie cel puțin 1000 metri.

Articolul 7. Dimensiunile fîșiilor riverane de protecție a apelor

(1) Lățimea fîșiilor riverane de protecție a apelor se stabilește, în dependență de lungimea râurilor, în următoarele mărimi:

 pentru râulețe și râuri mici - cel puțin 20 metri;

 pentru râuri mijlocii - cel puțin 50 metri;

 pentru râuri mari - cel puțin 100 metri.

(2) Pentru bazinele de apă situate în albiile râurilor, precum și pentru izvoarele acestor râuri lățimea fîșiilor riverane se stabilește în dependență de lungimea râului și caracterul pantelor aferente.

(3) Lățimea fîșiei riverane de protecție a apelor se stabilește în dependență de activitatea proceselor de eroziune, caracterul reliefului, particularitățile de folosire a râului sau a bazinului de apă, precum și de existența luncii înmlăștinite.

(4) Pe sectoarele râurilor cu procese intense de formare a albiei fîșia riverană de protecție a apelor se stabilește de la brîul meandrelor.

(5) De-a lungul sectoarelor îndiguite ale albiilor râurilor hotarul fîșiei riverane se unește cu funcția pantei uscate a digului de apărare contra inundațiilor.

(6) Pe sectoarele râurilor ce intră în componența sistemelor de ameliorare lățimea fîșiilor riverane de protecție a apelor se stabilește, luîndu-se în considerare particularitățile de construcție și de exploatare a elementelor acestor sisteme și cerințele prezentei legi.

(7) Pentru curenții de apă sau unele sectoare ale acestora, a căror albie a fost adîncită și/sau îndreptată ori a fost conectată la canale consolidate, tuburi sau alte construcții hidrotehnice, lățimea fîșiilor riverane se stabilește în dependență de lungimea curentului de apă și de caracterul pantelor adiacente.

Articolul 8. Fîșiile riverane de protecție a apelor în teritoriul localităților

(1) Dimensiunile fîșiilor riverane de protecție a apelor în teritoriul localităților se stabilesc pornind de la condițiile concrete ale sistematizării și construcției după planul general, aprobat în conformitate cu legislația. În lipsa planului general de

sistematizare și construcție a localităților dimensiunile fîșiilor riverane de protecție a apelor se stabilesc de către organele executive ale administrației publice locale în baza documentației de proiect, coordonate cu autoritatea centrală pentru agricultură și alimentație, autoritatea centrală pentru sănătate și autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(2) Malurile râurilor și ale bazinelor de apă din perimetrul fîșiilor riverane de protecție a apelor se consolidează în mod obligatoriu prin plantarea de arbori și arbuști hidrofilii.

(3) Amplasarea și construcția obiectivelor de orice menire în perimetrul fîșiilor riverane de protecție a apelor se va permite numai după stabilirea dimensiunilor fîșiilor și determinarea modului de amenajare a acestora.

Articolul 9. Perdelele forestiere de protecție a malurilor

(1) Perdelele forestiere de protecție a malurilor se formează în limitele fîșiei de protecției a apelor și sînt obligatorii pe sectoarele malurilor râurilor și bazinelor de apă supuse eroziunii.

(2) Perdelele forestiere de protecție a malului se amplasează de la muchia taluzului riveran al albiei. Lățimea lor se stabilește în următoarele proporții:

Lungimea rîului (kilometri)	Lățimea perdelei forestiere de protecție a malului (metri) în funcție de timpul malului		
	convex	concav	rectiliniu
Pînă la 50	15	20	15
de la 50 la 100	20	30	20
de la 100 la 200	30	50	30
peste 200	40	70	40

(3) În luncile râurilor pe terenurile agricole de calitate superioară lățimea perdelelor forestiere de protecție a malurilor se stabilește în mărime de la 5 la 15 metri, cu consolidarea în mod obligatoriu a taluzului riveran al albiei prin plantare de arbuști hidrofilii.

(4) Dacă pe malurile râurilor și bazinelor de apă sînt plaje de nisip, perdelele forestiere de protecție a malurilor se amplasează începînd cu hotarul superior al plajei.

Articolul 10. Plantațiile forestiere de la izvoarele și de pe cursul superior al râurilor

(1) Plantațiile forestiere la izvoarele râurilor se creează în scopul protecției lor împotriva poluării, ruînării și secătuirii.

(2) Dimensiunile plantațiilor forestiere se stabilesc în funcție de condițiile locale, însă nu trebuie să fie mai înguste decît lățimea fîșiilor riverane de protecție a apelor râurilor respective.

(3) Pe cursul superior al râurilor pînă la locul de intrare a albiei în luncă, malurile

și terenurile aferente urmează să fie împădurite cu arbori și arbuști aborigeni. Lățimea perdelei forestiere se stabilește în dependență de gradul de eroziune a pantei, constituind cel puțin 15 metri.

Articolul 11. Hotarele zonelor și fîșiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

(1) Hotarele zonelor și fîșiilor de protecție a apelor se marchează pe teren prin perdele forestiere, drumuri, construcții hidrotehnice antierozionale și se unesc, de regulă, cu lizierele plantațiilor forestiere, cu hotarele contururilor landșafturilor și terenurilor agricole.

(2) Hotarele fîșiilor riverane de protecție a apelor se marchează pe teren de asemenea și prin indicatoare de model standard. Indicatoarele se instalează de către organele împuternicite în acest scop ale autoritatea centrală pentru agricultură și alimentație și autoritățile administrației publice locale.

(3) Modul de înstrăinare a terenurilor pentru crearea fîșiilor riverane de protecție a apelor, de executare a lucrărilor de proiectare, de creare și îngrijire a plantațiilor forestiere, precum și de exercitare a controlului în acest domeniu se stabilește în regulamentul aprobat de Guvern.

Capitolul III

RESPECTAREA REGIMULUI DE PROTECȚIE A APELOR RÎURILOR ȘI BAZINELOR DE APĂ, RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LUI

Articolul 12. Folosirea terenurilor din zonele de protecție a apelor

Terenurile situate în zonele de protecție a apelor, cu excepția fîșiilor de protecție a apelor și a sectoarelor luncilor înmlăștinite, pot fi plantate cu orice fel de culturi agricole, inclusiv cu plantații multianuale.

Articolul 13. Limitarea activității economice în zonele de protecție a apelor

(1) În zonele de protecție a apelor se interzice:

a) aplicarea pesticidelor pe fîșii cu o lățime de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei;

b) amplasarea fermelor și complexelor zootehnice;

c) construcția, amplasarea și exploatarea depozitelor pentru păstrarea îngrășămintelor minerale și pesticidelor, obiectelor pentru prepararea soluțiilor de pesticide și alimentarea cu aceste soluții, întreprinderilor de prelucrare secundară a hîrtiei și celulozei, întreprinderilor chimice, tăbăcăriilor (inclusiv a întreprinderilor de prelucrare primară a pieilor brute), colectoarelor de ape reziduale de la fermele și complexe zootehnice;

d) repartizarea terenurilor pentru depozitarea deșeurilor menajere și de producție;

e) tăierea arborilor și arbuștilor (cu excepția tăierilor de îngrijire și a tăierilor sanitare);

f) extragerea nisipului și prundișului din albia minoră a râului.

(2) În zonele de protecție a apelor se interzice, fără coordonarea în scris cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și cu autoritatea centrală pentru sănătate, efectuată în baza avizului pozitiv al expertizei ecologice de stat a documentației privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și documentației de proiect:

a) construcția, amplasarea și exploatarea depozitelor de produse petroliere și întreprinderilor petrochimice de interes național, stațiilor de alimentare cu combustibili, cazangeriilor, punctelor de deservire tehnică și spălare a tehnicii și mijloacelor de transport;

b) construcția colectoarelor de canalizare și a instalațiilor de epurare a apelor reziduale. În cazurile când amplasarea lor în afara zonelor de protecție a apelor este imposibilă (din cauza condițiilor de construcție, a configurației terenului sau din alte motive), construcția lor se admite ca excepție, cu condiția realizării măsurilor de prevenire a poluării râurilor și bazinelor de apă;

c) desfășurarea lucrărilor de astupare a lacurilor din luncă și a brațelor părăsite, efectuarea lucrărilor de regularizare a cursului râului, montarea comunicațiilor, executarea altor lucrări care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatice;

d) extragerea substanțelor minerale utile solide, a petrolului și gazelor naturale în albia majoră.

(3) Pășunatul în zonele de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă se permite în exclusivitate în partea îndepărtată de râu a zonei de protecție și se efectuează în conformitate cu normele și regimul capacității de pășunat. Responsabilitatea pentru respectarea normelor și regimului capacității de pășunat o poartă autoritățile administrației publice locale.

(4) Dacă în zona de protecție a apelor sînt obiective care poluează sursele de apă sau implică pericolul poluării lor și care nu se încadrează în cerințele auditului ecologic, se prevede transferarea acestora dincolo de hotarele zonei de protecție.

Articolul 14. Folosirea terenurilor din fișiile riverane de protecție a apelor

(1) Teritoriul fișiilor riverane de protecție a apelor se folosește pentru crearea perdelelor forestiere și pentru fînațuri, pentru fînațuri și restabilirea locurilor de depunere a icrelor din luncile inundabile și deltele râurilor. Înăuntrul acestor fișii pot fi construite numai construcții hidrotehnice de protecție și de consolidare a malurilor pot fi amenajate locuri de trecere a peștelui (diguri, pereuri, pereți de sprijin, ecluze ș.a.), construcții și instalații provizorii pentru creșterea și prinsul peștelui și animalelor de apă.

(2) În cazul existenței sau creării perdelelor forestiere de protecție a malului, terenurile respective se transmit în administrarea autorității silvice centrale cu atribuirea dreptului de proprietate publică asupra lor.

(3) În cazul utilizării pentru fînațuri a terenului aflat în administrarea autorităților administrației publice locale sau a altor autorități, aceste autorități determină modul de utilizare a terenului pentru fînaț și poartă răspundere pentru utilizarea lor conform destinației.

(4) În cazul restabilirii locurilor de depunere a icrelor din luncile inundabile și deltele râurilor, regimul de utilizare a lor se stabilește de Serviciul piscicol.

(5) Pentru fișiile riverane de protecție a apelor, în care se efectuează utilizarea în complex, determinată la alineatul (1) al prezentului articol, se permite administrarea comună de către autoritățile administrației publice locale, autoritatea silvică centrală și Serviciul piscicol în baza acordului încheiat între ei, în care repartizarea funcțiilor se stabilește de comun acord cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(6) Adăparea vitelor se efectuează în locuri amenajate special, atribuite de comun acord cu organele administrației publice locale. Mînarea vitelor la adăpare prin fișiile riverane de protecție a apelor se efectuează pe cărări stabilite în acest scop, amplasate de-a curmezișul fișiilor de protecție.

(7) În limitele fișiilor riverane de protecție a apelor se interzice aratul terenurilor, pășunatul și organizarea taberelor de vară pentru vite, amenajarea campingurilor și taberelor staționare de corturi.

Articolul 15. Aplicarea pesticidelor și îngrășămintelor în zonele de protecție a apelor

(1) În zonele de protecție a apelor, în afara fișiei de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei, aplicarea pesticidelor se admite numai pe timp uscat fără vînt cu mijloace terestre.

(2) Aplicarea pesticidelor în limitele fișiei de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei se admite local în cazuri excepționale de răspîndire epifitotică a dăunătorilor și bolilor, sub supravegherea strictă a specialiștilor de profilul respectiv și cu acordul organelor care exercită controlul asupra stării mediului înconjurător.

(3) Aplicarea îngrășămintelor minerale și organice înăuntru fișiei de 300 metri de la muchia taluzului riveran al albiei se admite numai sub brazdă.

Articolul 16. Răspunderea pentru încălcarea modului de stabilire și creare a zonelor și fișiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

Persoanele cu funcții de răspundere culpabile de încălcarea modului de stabilire și creare a zonelor și fișiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, prevăzut la articolele 6-11, poartă răspundere în conformitate cu Codul cu privire la contravențiile administrative.

Articolul 17. Răspunderea pentru încălcarea regimului de folosire a teritoriului zonelor și fișiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

Persoanele culpabile de încălcarea regimului de folosire a teritoriului zonelor și fișiilor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, prevăzut la articolele 13-15, poartă răspundere în conformitate cu Codul cu privire la contravențiile administrative.

Articolul 18. Controlul asupra stabilirii și creării zonelor și fișiilor de protecție a apelor, asupra respectării regimului de folosire a teritoriului lor

(1) Controlul operativ asupra stabilirii și creării zonelor și fișiilor de protecție a apelor, formării perdelelor forestiere în zonele de protecție a apelor râurilor și

bazinelor de apă, precum și asupra respectării regimului de activitate economică în ele, se exercită de către organele administrației publice locale și Ministerului Agriculturii și Alimentației.

(2) Controlul de stat asupra respectării regimului de activitate economică în zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă ține de competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și autorității centrale pentru sănătate.

(3) Drepturile și obligațiile persoanelor care controlează respectarea regimului de activitate economică în zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, precum și ale persoanelor care desfășoară această activitate se reglementează de legislație.

Articolul 19. Soluționarea litigiilor

Litigiile dintre beneficiarii folosinței pământului și organele care exercită controlul asupra respectării regimului de activitate economică în zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă se soluționează de instanța judecătorească, arbitraj și de organele administrației publice locale în limitele competenței lor în conformitate cu legislația.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 21.

Guvernul:

până la 1 septembrie 1995 va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

până la 1 octombrie 1995 va adopta actele normative prevăzute în prezenta lege;

va asigura reexaminarea și anularea de către ministere și departamente a actelor normative ce contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Petru LUCINSCHI

Chișinău, 27 aprilie 1995, Nr. 440-XIII.

**Lege Nr. 1102 din 06.02.1997
cu privire la resursele naturale**

Publicat: 19.06.1997 în Monitorul Oficial Nr. 40 art. nr: 337

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Prezenta lege reglementează relațiile din domeniul folosirii, protecției și reproducerii resurselor naturale în scopul asigurării securității ecologice și dezvoltării durabile a țării.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Resursele naturale

(1) Resurse naturale sînt obiectele, fenomenele, condițiile naturale și alți factori, utilizabili în trecut, prezent și viitor pentru consum direct sau indirect, care au valoare de consum și contribuie la crearea de bunuri materiale și spirituale.

(2) Resursele naturale se folosesc sau pot fi folosite ca mijloace de muncă, surse de energie, de materie primă și de materiale, nemijlocit ca obiecte de consum și recreare, ca bancă a fondului genetic sau sursă de informații despre lumea înconjurătoare.

Articolul 2. Reglementarea juridică a folosirii resurselor naturale

Relațiile care apar în cadrul folosirii resurselor naturale sînt reglementate de Constituție, de Legea cu privire la protecția mediului înconjurător, de Codul apelor, Codul subsolului, Codul funciar, Codul silvic, de prezenta lege și de alte acte normative.

**Capitolul II
CLASIFICAREA RESURSELOR NATURALE**

Articolul 3. Resursele naturale renovabile și resursele naturale nerenovabile

(1) Resursele naturale care regenerează în circuitul substanțelor din biosferă sau pot fi întregite artificial într-o perioadă de timp comensurabilă cu termenul lor de consum (cu ritmul de activitate economică a omului) sînt resurse naturale renovabile.

(2) Resursele naturale care nu regenerează în circuitul substanțelor din biosferă într-o perioadă de timp comensurabilă cu termenul lor de consum (cu ritmul de activitate economică a omului) sînt resurse naturale nerenovabile.

(3) Raportarea resurselor naturale la resursele renovabile sau la resursele nerenovabile se efectuează conform anexei nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

Articolul 4. Resursele naturale naționale și resursele naturale locale

(1) Resursele naturale care au importanță pentru întreaga populație a țării (condiționează direcțiile strategice ale dezvoltării ei social-economice) sînt resurse naturale naționale.

(2) Resursele naturale care au importanță pentru populația unui teritoriu mai limitat sînt resurse naturale locale.

(3) Criteriile de raportare a resurselor naturale la resursele naționale sau la resursele locale sînt:

a) valoarea economică și importanța lor pentru dezvoltarea municipiului, raionului sau țării;

b) constituirea lor ca obiect al unor contracte internaționale;

c) răspîndirea lor pe teritoriul a două sau mai multe raioane;

d) folosirea lor pentru amplasarea sistemelor energetice, sistemelor de transport și altor sisteme de stat, obiectelor de telecomunicație și ale serviciului meteo;

e) valoarea lor științifică, istorică, culturală și naturală.

(4) Raportarea resurselor naturale la resursele naționale sau la resursele locale se efectuează conform anexei nr.2, parte integrantă a prezentei legi.

Articolul 5. Resursele naturale destinate exploatării, resursele naturale de rezervă și resursele naturale protejate

(1) Resursele naturale atrase (folosite) în circuitul economic sînt resurse naturale destinate exploatării.

(2) Resursele naturale destinate exploatării (resursele utilizabile), dar neatruse în procesul de activitate economică sînt resurse naturale de rezervă.

(3) Resursele naturale care prezintă o valoare deosebită pentru menținerea echilibrului ecologic și care nu pot fi atrase în procesul de activitate economică sînt resurse naturale protejate.

(4) Criteriile de raportare a resurselor naturale la categoria resurselor destinate exploatării, resurselor de rezervă sau resurselor protejate sînt:

a) oportunitatea economică și tehnică a folosirii resurselor naturale;

b) necesitățile economiei în resurse naturale;

c) menținerea echilibrului ecologic al sistemelor naturale;

d) includerea speciilor de animale și de plante în Cartea Roșie;

e) deosebita valoare a resurselor naturale, care impune scoaterea lor din folosință economică, predestinarea acestora în exclusivitate cercetărilor științifice sau includerea lor în patrimoniul istoric, cultural sau natural.

(5) Raportarea resurselor naturale la categoria resurselor destinate exploatării, resurselor de rezervă sau resurselor protejate se efectuează de Guvern, la propunerea organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu concursul Academiei de Științe a Moldovei și al altor instituții științifice.

Articolul 6. Resursele naturale curative

(1) Obiectele și condițiile naturale care pot fi folosite în scopuri curative și de profilaxie a bolilor se raportează la resursele naturale curative.

2) Raportarea resurselor naturale la resursele curative se efectuează conform anexei nr.3, parte integrantă a prezentei legi.

Articolul 7. Resursele naturale transfrontiere

(1) Resursele naturale care marchează, traversează frontierele dintre două sau mai multe țări ori își au amplasamentul la frontieră sînt resurse naturale transfrontiere.

(2) Raportarea resurselor naturale la resursele transfrontiere se efectuează conform anexei nr.4, parte integrantă a prezentei legi.

Capitolul III

DREPTUL DE PROPRIETATE ASUPRA RESURSELOR NATURALE

Articolul 8. Proprietatea publică și proprietatea privată

(1) Proprietatea asupra resurselor naturale poate fi publică sau privată. Tipul de proprietate asupra unor resurse naturale concrete se stabilește conform legislației în vigoare.

(2) Resursele naturale naționale proprietate publică aparțin statului.

(3) Resursele naturale locale proprietate publică aparțin unităților administrativ-teritoriale.

(4) Resursele naturale proprietate privată aparțin persoanelor fizice sau juridice cu drept de posesiune, de folosință și de dispoziție, în condițiile legii. Dreptul de proprietate privată asupra resurselor naturale este limitat.

(5) Modul și condițiile generale de exercitare a dreptului de proprietate asupra resurselor naturale sînt reglementate de legislația în vigoare privind proprietatea.

Articolul 9. Exercitarea dreptului de proprietate asupra resurselor naturale publice

(1) Reglementarea posesiunii și folosinței resurselor naturale proprietate publică ține de competența Guvernului și se realizează prin intermediul organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și al autorităților administrației publice locale.

(2) Resursele naturale proprietate publică se dau numai în posesiune provizorie și folosință. Regulile, particularitățile și limitele dreptului de folosință a resurselor naturale publice sînt reglementate de legislația respectivă.

(4) Beneficiar de resurse naturale este orice persoană fizică sau juridică ce efectuează însușirea primară, utilizarea și reproducerea resurselor naturale în procesul consumului direct sau indirect.

(5) Dreptul de folosință asupra resurselor naturale se acordă în conformitate cu decizia organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și a autorității administrației publice locale și se legalizează printr-un document juridic.

(6) Dreptul de folosință a resurselor naturale se acordă conform prevederilor actelor legislative și normative.

Articolul 10. Relațiile de arendă și de concesiune

(1) Resursele naturale pot fi date în folosință pe termen lung în condiții de arendă sau de concesiune, dacă faptul nu contravine legislației în vigoare.

(2) Darea resurselor naturale în folosință în condiții de arendă sau de concesiune-

ne este reglementată de Legea cu privire la arendă, de Legea cu privire la concesiuni și de alte acte legislative.

(3) Se interzice subarendarea, răscumpărarea sau ipotecarea resurselor naturale proprietate publică date în arendă sau concesiune.

Capitolul IV

GESTIUNEA RESURSELOR NATURALE

Articolul 11. Principiile de bază ale gestiunii

(1) Gestiunea resurselor naturale este o activitate de reglementare, evidență și control al însușirii primare a resurselor naturale, utilizării și reproducerii lor.

(2) Principiile de bază ale gestiunii resurselor naturale sînt:

a) asigurarea unei folosiri durabile (ce nu duce la degradare) a acestora;
b) susținerea activității orientate spre folosirea rațională a resurselor naturale renovabile și economisirea celor nerenovabile;

c) prevenirea efectelor negative ale activității economice asupra resurselor naturale;

d) neadmiterea cumulării de funcții ce țin de gestiunea resurselor naturale cu activități de utilizare a acestora în scop de profit;

e) folosirea contra plată a resurselor naturale, cu excepția cazurilor de regenerare a lor;

f) prioritatea dreptului internațional în domeniul folosirii resurselor naturale transfrontiere.

Articolul 12. Structura instituțională de gestiune

(1) Structura instituțională de gestiune a resurselor naturale este următoarea:

a) Guvernul;

b) organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător;

c) autoritățile administrației publice locale.

(2) Împuternicirile organelor menționate la alin.(1) lit.b) și lit.c) în domeniul gestiunii resurselor naturale se stabilesc de Guvern conform legislației.

(3) Anumite împuterniciri ale statului în domeniul gestiunii resurselor naturale pot fi transmise, în condițiile legii, autorităților administrației publice locale. Exercițarea acestor împuterniciri este pusă sub controlul statului.

Articolul 13. Cadastrele de stat ale resurselor naturale

(1) Pentru a ține evidența cantității, calității și altor caracteristici ale resurselor naturale, precum și evidența volumului, caracterului, regimului de utilizare a acestora, se întocmesc cadastre de stat ale resurselor naturale.

(2) Nomenclatorul cadastrelor de stat ale resurselor naturale se stabilește de legislație.

Articolul 14. Reglementarea administrativă a folosirii resurselor naturale

(1) Pentru evidența și reglementarea folosirii economice inepuizante (durabile) a resurselor naturale renovabile și pentru economisirea celor nerenovabile, statul

stabilește un sistem de standarde și de cerințe tehnico-normative, precum și un sistem de licențe la activitățile din domeniu și la folosirea resurselor naturale.

(2) Elaborarea și aprobarea standardelor și a cerințelor tehnico-normative în domeniul folosirii resurselor naturale sînt reglementate de legislația privind standardizarea.

(3) Genurile de activitate din domeniul folosirii resurselor naturale a căror practicare necesită licențe sau autorizații, precum și organele abilitate cu dreptul de a elibera aceste documente se stabilesc de Legea privind licențierea unor genuri de activitate și de alte acte legislative.

(4) Pentru anumite activități sau tehnologii cu risc ecologic sporit se stabilesc cerințe ecologice deosebite.

Articolul 15. Mecanismul economic de gestiune a resurselor naturale

(1) Mecanismul economic de gestiune a resurselor naturale este o parte componentă a sistemului unic de gestiune a economiei naționale și este orientat spre stimularea folosirii economice inepuizante a resurselor naturale renovabile și economisirii celor nerenovabile.

(2) Acest mecanism și presupune:

a) planificarea și finanțarea de stat a măsurilor de evidență, evaluare și păstrare a obiectelor naturii, de restabilire a resurselor naturale deteriorate sau utilizate;

b) folosirea contra plată a resurselor naturale (plata pentru resursele naturale și plata pentru poluarea mediului înconjurător);

c) crearea unei bănci ecologice comerciale specializate;

d) stabilirea prețurilor la resursele naturale ;

e) promovarea unei politici investiționale speciale în domeniul folosirii resurselor naturale, bazate pe evaluarea “amortizării” potențialului de resurse naturale;

f) evidența contabilă adecvată a cheltuielilor de folosire a resurselor naturale și de protecție a mediului înconjurător;

g) trecerea la sistemul programelor de stat ce prevăd executarea lucrărilor de ocrotire a naturii din contul bugetului, în al cărui cadru funcțiile beneficiarului le asumă, în numele statului, organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător;

h) stimularea activității de regenerare a resurselor naturale renovabile.

Articolul 16. Confirmarea juridică a dreptului de proprietate, de posesiune și de folosință

(1) Dreptul de proprietate, de posesiune și de folosință asupra resurselor naturale se confirmă prin:

a) titlul de proprietate;

b) licența (autorizația) de folosință;

c) contractul de arendă sau de concesiune.

(2) În funcție de faptul ce drept - de proprietate, de posesiune sau de folosință - este consfințit, documentul se eliberează pentru un anumit termen sau pentru o perioadă nelimitată.

Capitolul V

POLITICA INVESTIȚIONALĂ ÎN DOMENIUL FOLOSIRII RESURSELOR NATURALE

Articolul 17. Condițiile generale ale activității investiționale în folosirea resurselor naturale

Condițiile organizatorice, economice și juridice generale ale activității investiționale, inclusiv în folosirea resurselor naturale, sînt stabilite de legislația în vigoare.

Articolul 18. Particularitățile politicii investiționale în folosirea resurselor naturale

(1) Pentru a menține potențialul de resurse naturale al țării la nivelul stabilit conform strategiilor naționale de folosire a resurselor naturale, statul stabilește o cotă minimă din produsul intern brut care trebuie investită în regenerarea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător.

(2) În acest scop, Guvernul întocmește, în cazul resurselor naturale proprietate publică, nomenclatorul obiectelor și măsurilor care pot fi finanțate de la buget, stabilește criteriile de acordare a alocațiilor de stat și condițiile de obținere a acestora.

(3) Principala sursă de mijloace destinate investițiilor de stat în vederea regenerării resurselor naturale și protecției mediului înconjurător o constituie plata pentru folosirea resurselor naturale.

(4) Guvernul exercită controlul asupra folosirii investițiilor de stat destinate regenerării resurselor naturale și protecției mediului înconjurător prin intermediul organelor de control financiar și ecologic de stat.

(5) Stimularea activității investiționale a agenților economici, orientată spre economisirea resurselor naturale și protecția lor, se efectuează prin introducerea amortizării accelerate a fondurilor fixe de ocrotire a naturii și prin acordarea de facilități la creditarea proiectelor investiționale pe termen lung.

(6) Modul de amortizare accelerată a fondurilor fixe de ocrotire a naturii și de acordare de facilități la creditarea proiectelor investiționale pe termen lung se stabilește de Guvern.

Capitolul VI

FOLOSIREA CONTRA PLATĂ A RESURSELOR NATURALE

Articolul 19. Folosirea contra plată a resurselor naturale

(1) Folosirea resurselor naturale se efectuează contra plată.

(2) Plata pentru resursele naturale este compensarea în bani de către beneficiar a cheltuielilor publice (în sens mai larg - cheltuielile proprietarului resurselor naturale) pentru explorarea, conservarea și restabilirea resurselor naturale utilizabile, precum și a eforturilor societății (proprietarului) pentru compensarea naturală sau înlocuirea adecvată în viitor a resurselor naturale exploatate.

(3) Folosirea contra plată a resurselor naturale în cazul poluării mediului înconjurător se reglementează prin acte legislative speciale.

Articolul 20. Plătitorii

Plătitori pentru folosirea resurselor naturale sînt persoanele fizice și juridice, inclusiv străine, indiferent de tipul de proprietate și forma de gospodărire, care în activitatea lor folosesc resurse naturale cu extragerea sau neextragerea acestora din mediul natural.

Articolul 21. Obiectele plății

(1) Obiectele folosirii contra plată sînt: pămîntul, apele subterane și de suprafață, zăcămintele minerale, pădurile, resursele biologice, regnul animal și cel vegetal, aerul (în scopuri tehnologice).

(2) Folosirea contra plată a pămîntului se reglementează prin legislație specială.

Articolul 22. Cuantumul plății

(1) Cuantumul plății pentru folosirea resurselor naturale depinde de starea și de valoarea lor de consum, de posibilitatea înlocuirii în procesul de producție a resurselor naturale respective prin altele sau prin materie primă, de cheltuielile pentru restabilirea sau menținerea lor în stare utilizabilă.

(2) Cuantumul plății pentru folosirea resurselor naturale (atît în cazul respectării limitei, cît și al supra limitei) se stabilește conform legislației în vigoare.

(3) Pentru arenda sau concesiunea resurselor naturale se percep anumite plăți ale căror cuantum se stabilește de către proprietar în dependență de prețul resurselor naturale.

(4) Prețul resurselor naturale este expresia valorii lor economice reflectată în evaluarea economică și extraeconomică, ce diferă în dependență de poziția geografică și calitatea resurselor.

Art.23 exclus

Articolul 24. Sursele plății

(1) Plata pentru folosirea în limită a resurselor naturale se include în prețul de cost al producției (serviciilor) fabricate (prestate) în urma utilizării resurselor naturale respective.

(2) Plata pentru folosirea supra limită a resurselor naturale se percepe din venitul net al plătitorului.

(3) Persoanele fizice care nu desfășoară activități de întreprinzător plătesc din mijloacele proprii pentru folosirea resurselor naturale.

Articolul 25. Modul de calculare, de percepere și de utilizare a plății

(1) Plata pentru folosirea resurselor naturale este calculată de plătitor, care va ține cont de cantitatea reală a resurselor naturale folosite și de cuantumul plății.

(2) Veniturile obținute sub formă de taxă pentru folosirea resurselor naturale se acumulează la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

(3) Modalitatea percepției și domeniile de utilizare a plăților de arendă sau de concesiune pentru folosirea resurselor naturale proprietate publică se stabilesc de Guvern.

Capitolul VII

CONTROLUL DE STAT, CONTROLUL DEPARTAMENTAL ȘI CONTROLUL OBȘTESC ASUPRA FOLOSIRII RESURSELOR NATURALE

Articolul 26. Controlul asupra folosirii resurselor naturale

(1) Controlul asupra folosirii resurselor naturale urmărește asigurarea respectării de către toate persoanele fizice și juridice a legislației privind resursele naturale și protecția mediului înconjurător.

(2) Sistemul de control asupra folosirii resurselor naturale include controlul de stat, controlul departamental și controlul obștesc.

Articolul 27. Controlul de stat

Controlul de stat asupra folosirii resurselor naturale este exercitat de către organele menționate la art.12 alin.(1), conform competențelor stabilite de legislație.

Articolul 28. Controlul departamental

Ministerele, departamentele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile beneficiare de resurse naturale sînt obligate să exercite controlul în vederea utilizării resurselor în conformitate cu condițiile stipulate în prezenta lege și în alte acte normative.

Articolul 29. Controlul obștesc

(1) Statul garantează participarea publicului la luarea de decizii privind folosirea resurselor naturale, precum și la exercitarea controlului obștesc asupra modului în care persoanele fizice și juridice respectă legislația privind ocrotirea naturii, în baza unei informări ample a populației și asigurării accesului acestora la orice informație de interes public.

(2) Controlul obștesc asupra luării de decizii în domeniul folosirii resurselor naturale se exercită în conformitate cu Legea privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și cu Legea privind accesul la informație.

(3) Guvernul, autoritățile administrației publice locale, organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, precum și agenții economici, prezintă regulat publicului informații veridice și accesibile despre activitatea din domeniul folosirii resurselor naturale și protecției mediului înconjurător.

(4) În cazul în care pot fi lezate drepturile cetățenilor sau poate fi divulgat secretul protejat de lege, ori poate fi pusă în pericol securitatea națională, accesul la o astfel de informație se limitează, organul respectiv aducînd în fiecare caz publicului argumente exhaustive în mod accesibil.

Capitolul VIII

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI PRIVIND RESURSELE NATURALE

Articolul 30. Răspunderea pentru încălcarea legislației privind resursele naturale

Persoanele vinovate de încălcarea legislației privind resursele naturale poartă răspundere civilă, administrativă sau penală în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 31. Suspendarea și încetarea dreptului de folosință asupra resurselor naturale

(1) Pentru încălcarea condițiilor de folosire a resurselor naturale, prevăzute în titlul de folosință, organul care l-a eliberat sau organul de control ecologic de stat este în drept să decidă suspendarea sau încetarea dreptului de folosință a acestora, în conformitate cu legislația în vigoare. În acest caz, beneficiarul, pe lângă faptul că va fi tras la răspundere, va repara daunele pricinuite.

(2) În cazul în care beneficiarul nu este de acord cu decizia suspendării sau încetării dreptului său de folosință asupra resurselor naturale, el poate ataca decizia în instanța de contencios administrativ competentă.

Capitolul IX

CONTRACTELE INTERNAȚIONALE

Articolul 32. Contractele internaționale

(1) În scopul folosirii raționale a resurselor naturale transfrontiere, Republica Moldova încheie contracte bilaterale ori multilaterale.

(2) Dacă în contractele internaționale la care Republica Moldova este parte sînt prevăzute alte reguli de folosire a resurselor naturale transfrontiere decît cele din prezenta lege, se aplică regulile din contractele internaționale.

Capitolul X

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 33

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 34

Tranziția la principiile gestiunii și la structura instituțională de gestiune a resurselor naturale stabilite la art.11 și art.12 se va face în decursul unui an.

Articolul 35

Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri privind punerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va pune propriile acte normative în concordanță cu prezenta lege;

va asigura revizuirea de către ministere, departamente și autorități ale administrației publice locale a actelor normative care contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Dumitru MOȚPAN
Chișinău, 6 februarie 1997, Nr. 1102-XIII.

**RESURSELE NATURALE RENOVABILE ȘI RESURSELE NATURALE
NERENOVABILE**

Resursele naturale renovabile:

- pământurile;
- pădurile;
- apele freatice și subterane;
- apele râurilor, lacurilor, acumulărilor, canalelor;
- flora și fauna.

Resursele naturale nerenovabile:

- petrolul, gazele naturale, gazul condensat;
- substanțele minerale utile solide.

**RESURSELE NATURALE NAȚIONALE ȘI RESURSELE NATURALE
LOCALE**

Resursele naturale naționale:

- pământurile;
- pădurile;
- apele de suprafață;
- apele subterane (de mare adâncime);
- petrolul, gazele naturale, gazul condensat;
- substanțele minerale utile solide (cu excepția celor larg răspândite*).

Resursele naturale locale:

- apele freatice (pînza de apă care se află pe primul strat impermeabil de la suprafața Pământului);
- substanțele minerale utile solide larg răspândite.

*Substanțele minerale utile solide – lutul, argila, nisipul, prundișul și piatra calcaroasă – se consideră de largă răspîndire dacă sînt extrase pentru necesitățile satului (comunei), în volum de cel mult 500 m³ pe an de la o adîncime de pînă la 2,5 m, prin coordonare cu organul de stat pentru supravegherea minieră.

RESURSELE NATURALE CURATIVE

Resursele naturale curative:

- apele subterane minerale curative și de masă;
- nămolurile curative.

RESURSELE NATURALE TRANSFRONTIERE

Resursele naturale transfrontiere:

- fluviul Nistru și râul Prut;
- lacurile Cahul și Ialpug;
- zăcămintele de petrol și de gaze naturale a căror exploatare influențează cantitatea și calitatea minereurilor statului vecin;
- fauna (inclusiv ihtiofauna).

Lege Nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat

Publicat: 16.07.1998 în Monitorul Oficial Nr. 066 art nr: 442

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Titlul I DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - Prezenta lege stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate de stat, principiile, mecanismul și modul lui de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu.

Art.2. - În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

arie naturală protejată - spațiu natural, delimitat geografic, cu elemente naturale reprezentative și rare, desemnat și reglementat în scopul conservării și protecției tuturor factorilor de mediu din limitele lui;

arie cu management multifuncțional - spațiu terestru și/sau acvatic (arie cu resurse gospodărite) în care, concomitent cu conservarea naturii, se efectuează valorificarea reglementată a florei, faunei, resurselor de apă și pășunilor, se practică turismul reglementat;

autoritate centrală pentru mediu - autoritate cu competențe supreme și exclusive în domeniul protecției mediului, care elaborează, promovează și traduce în viață politica ecologică la nivel național;

biocenoză - totalitate a microorganismelor, ciupercilor, plantelor și animalelor care populează un spațiu terestru sau acvatic mai mult sau mai puțin omogen și care se caracterizează prin anumite legături specifice între ele și prin adaptare la mediu;

biodiversitate - variabilitate a organismelor vii din ecosistemele terestre și marine, din alte ecosisteme acvatice și complexe ecologice ale căror componente sînt; noțiunea cuprinde diversitatea intraspecifică și interspecifică, diversitatea ecosistemelor;

ecosistem - complex dinamic al asociațiilor de plante, animale, ciuperci și microorganisme, precum și totalitatea factorilor abiotici ai mediului, a căror interacțiune constituie o unitate funcțională integrală;

echilibru ecologic - ansamblu de stări funcționale ale unui ecosistem, a căror dinamică îi asigură structura și funcțiile;

fond al ariilor protejate - totalitate a ariilor naturale, a obiectelor și a complexelor naturale protejate de stat;

genofond - totalitate a speciilor floristice, faunistice, a speciilor de ciuperci și a microorganismelor purtătoare de informație ereditară;

habitat, biotop - loc natural de trai al organismelor și al populațiilor de floră, faună, ciuperci și microorganisme;

monument al naturii - obiect unic al naturii avînd o deosebită valoare ecologică, științifică, culturală, istorică și estetică;

parc național - spațiu natural reprezentativ cu diverse peisaje geografice, obiecte și complexe naturale, specii floristice și faunistice autohtone, destinat utilizării în scop științific, recreativ, economic, cultural, instructiv, educativ etc.;

rezervație peisajeră (de peisaj geografic) - sistem natural omogen silvic, de stepă și luncă, de baltă și mlaștină, avînd valoare științifică, ecologică, recreativă, estetică, instructivă și educațională, destinat menținerii calităților sale naturale și efectuării unor activități economice reglementate;

rezervație științifică - spațiu biogeografic terestru și/sau acvatic de importanță națională cu statut de instituție de cercetări științifice, destinat menținerii intacte a obiectelor și complexelor naturale, conservării biodiversității, elaborării bazelor științifice de protecție a mediului;

rezervație naturală - spațiu natural, valoros din punct de vedere științific, destinat păstrării și restabilirii unui sau a mai multor componente ale naturii pentru menținerea echilibrului ecologic;

rezervație de resurse - spațiu natural care cuprinde resurse deosebit de valoroase, de importanță națională, protejate în scopul conservării lor pentru generațiile viitoare;

rezervație a biosferei - spațiu geografic terestru și/sau acvatic cu elemente și formațiuni fizico-geografice, specii de plante și de animale de importanță națională și

internațională, cu statut de instituție de cercetări științifice, desemnat de UNESCO drept componentă a patrimoniului natural mondial.

zonă umedă de importanță internațională - teritoriu și/sau întindere de apă care include diferite tipuri de ecosisteme umede și corespunde criteriilor de evidențiere a zonelor umede de importanță internațională ale Convenției Ramsar, deținând o bogată diversitate biologică și avînd un rol important în calitate de habitat pentru păsările acvatice.

Art.3. - Fondul ariilor naturale protejate de stat (în continuare - fondul ariilor protejate) include obiectele și complexele naturale cu valoare primordială incontestabilă pentru conservarea biodiversității și habitatelor naturale, pentru studierea proceselor naturale, restabilirea echilibrului ecologic și pentru educația ecologică a populației. Datele inițiale despre acest fond sînt utilizate la elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului.

Art.4. - (1) Fondul ariilor protejate constă din următoarele categorii de obiecte și complexe naturale:

1) delimitate în conformitate cu clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii:

- a) rezervație științifică;
- b) parc național;
- c) monument al naturii;
- d) rezervație naturală;
- e) rezervație peisajeră (de peisaj geografic);
- f) rezervație de resurse;
- g) arie cu management multifuncțional;

2) care nu țin de clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii:

- a) grădină dendrologică;
- b) monument de arhitectură peisajeră;
- c) grădină zoologică.

3) stabilite prin alte reglementări internaționale:

- a) rezervație a biosferei (Programul UNESCO);
- b) zonă umedă de importanță internațională (Convenția Ramsar).

(2) Zona umedă de importanță internațională, precum și părțile ei componente, poate avea, în același timp, statutul uneia dintre categoriile stipulate în alin.(1) sau poate include în componența sa unul sau mai multe obiecte din aceste categorii.

- a) grădină dendrologică;
- b) monument de arhitectură peisajeră;
- c) grădină zoologică.

Art.5. - Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sînt de importanță internațională, națională și locală. Modul de atribuire a acestor grade de importanță este stabilit de prezenta lege, de alte acte normative privind fondul ariilor protejate, precum și de convențiile internaționale din domeniu (Convenția privind diversitatea biologică, Rio de Janeiro, 1992; Convenția privind viața sălbatică și habitatele

naturale din Europa, Berna, 1979; Convenția privind speciile migratoare de animale, Bonn, 1979; Convenția privind zonele umede de importanță internațională, Ramsar, 1971 etc.).

Art.6. - Prin crearea fondului de arii protejate se urmărește:

- a) reglementarea relațiilor din domeniul protecției mediului, conservarea obiectelor și complexelor naturale pentru generația actuală și generațiile viitoare;
- b) studierea profundă a proceselor naturale din biocenoze și restabilirea echilibrului ecologic în ariile naturale protejate;
- c) menținerea fondului genetic în limitele capacităților biologice ale obiectelor și complexelor naturale;
- d) tragerea la răspundere a persoanelor fizice și juridice care au cauzat prejudicii ariilor naturale protejate;
- e) respectarea convențiilor și acordurilor internaționale cu privire la ariile naturale protejate.

Art.7. - (1) Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate sînt proprietate publică, cu excepția terenurilor indicate la alin.(3).

(2) Terenurile obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate sînt destinate ocrotirii naturii, fac parte din proprietatea publică, nu pot fi privatizate și nici arendate, au un regim de protecție și gospodărire conform legislației în vigoare.

(3) În fondul ariilor protejate pot fi incluse și terenuri private, luate sub protecția statului la inițiativa titularilor, ele rămînînd în continuare proprietatea lor. Delimitarea drepturilor și obligațiilor fiecărei părți se stabilește conform unui regulament special.

(4) Deținătorii de terenuri proprietate publică asigură anual finanțarea obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate din teritoriu și le delimitează cu borne de hotar.

(5) Deținătorii de terenuri în care se află obiecte și complexe din fondul ariilor protejate specificate la art.4 alin.(1) pct.1) lit.c)-g), precum și la pct. 2) lit. b), sînt obligați să le asigure regim de protecție conform legislației în vigoare.

(6) Deținătorii de terenuri proprietate publică, precum și autoritățile administrației publice locale, sînt obligați să facă propuneri, la un interval de 3-5 ani, începînd cu anul 2000, în vederea luării sub protecția statului a celor mai valoroase și mai reprezentative ecosisteme, biotopuri și monumente ale naturii de importanță națională și locală.

(7) La elaborarea documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului, a proiectelor de organizare și dezvoltare a ramurilor economiei naționale, se ține cont de dislocarea obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate.

Art.8. - Obiectele și complexele din fondul ariilor protejate se folosesc pentru:

- a) protecția celor mai reprezentative arii naturale;
- b) păstrarea genofondului;
- c) conservarea biodiversității;
- d) păstrarea aspectului natural al peisajului geografic;

- e) efectuarea de cercetări științifice;
- f) monitorizarea ariilor naturale protejate;
- g) educarea ecologică, culturală, estetică și recrearea cetățenilor.

Art.9. - Toate proiectele și programele de refacere ecologică și de amenajare, de edificare administrativă și socială, de construcție a rețelilor de comunicații și a altor obiective economice în ariile naturale protejate sînt supuse, de către autoritatea centrală pentru mediu, expertizei ecologice de stat.

Art.10. - Autoritățile administrației publice centrale și locale, deținătorii de terenuri în a căror administrare se află obiecte și complexe din fondul ariilor protejate furnizează gratuit, în mod obligatoriu, autorității centrale pentru mediu datele necesare monitorizării ecologice.

Art.11. - (1) Retragera de terenuri din fondul ariilor protejate este strict interzisă, cu excepția cazurilor cînd acestea își pierd valoarea în urma calamităților naturale sau catastrofelor și cînd nu mai pot fi restabilite. În astfel de situații, retragerea de terenuri din fondul ariilor protejate se face la propunerea autorității centrale pentru mediu și a Academiei de Științe a Moldovei, în temeiul unui act al Parlamentului.

(2) Arborii seculari, în caz de uscare, se retrag din regimul de protecție cu avizul autorității centrale pentru mediu.

(3) Mecanismul luării sub protecția statului a ariilor naturale reprezentative ce aparțin autorităților administrației publice centrale prevede că, în caz de divergențe de poziții, prioritate are poziția autorității centrale pentru mediu, a Academiei de Științe și a Institutului Național de Ecologie. Poziția autorităților administrației publice centrale și/sau a altor organe deținătoare de proprietate publică rămîne a fi consultativă.

Titlul II

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE, ALE ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE ȘI ALE CETĂȚENILOR PRIVIND FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.12. - Parlamentul:

a) determină politica conservării biodiversității și aprobă un program strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate;

b) adoptă acte legislative cu privire la fondul ariilor protejate;

c) ratifică convențiile și acordurile internaționale cu privire la ariile naturale protejate;

d) adoptă acte cu privire la fondarea de rezervații științifice, parcuri naționale, rezervații ale biosferei, grădini dendrologice și grădini zoologice, precum și la luarea sub protecția statului a celorlalte arii naturale specificate la art.4, la propunerea Guvernului, cu avizul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei.

Art.13. - Guvernul:

- a) promovează politica de conservare a biodiversității și transpune în viață programul strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate;
- b) cere deținătorilor de terenuri proprietate publică să prezinte, în mod obligatoriu, propuneri privind luarea sub protecția statului a ariilor naturale reprezentative;
- c) finanțează programele științifice și asigură baza tehnico-materială a dezvoltării fondului ariilor protejate;
- d) contribuie la colaborarea internațională în domeniul fondului ariilor protejate;
- e) reglementează și alte aspecte de activitate referitoare la fondul ariilor protejate.
- f) aprobă, cu avizul comisiei permanente a Parlamentului sesizate în fond, regulamentele-cadru pentru categoriile de obiecte și complexele naturale specificate la art.4.

Art.14. - Autoritatea centrală pentru mediu:

- a) exercită controlul de stat asupra respectării regimului de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate, indiferent de subordonarea și tipul proprietății lor;
- b) gestionează ariile naturale cu regim special de protecție, prevăzute la art.4 alin.(1) pct.1) lit.a) și h);
- c) elaborează și coordonează programul strategic privind dezvoltarea fondului ariilor protejate;
- d) organizează monitoringul fondului ariilor protejate;
- e) promovează politica privind ariile naturale protejate și, împreună cu Academia de Științe a Moldovei, elaborează și prezintă Guvernului și Parlamentului propuneri vizînd fondarea rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice și luarea sub protecția statului a unei arii naturale reprezentative sau a unui set de astfel de arii;
- f) controlează respectarea regimului de protecție în ariile naturale protejate din subordinea autorităților administrației publice centrale și locale;
- g) elaborează propuneri de perfecționare a legislației cu privire la fondul ariilor protejate;
- h) asigură evidența obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate;
- i) elaborează, în comun cu ministerele și departamentele interesate, cu alte autorități ale administrației publice centrale, compartimentul arii naturale protejate în cadrul planurilor de amenajare a teritoriului;
- j) întreține relații internaționale în probleme ce țin de fondul ariilor protejate și conservarea biodiversității;
- k) elaborează și coordonează programe de cercetări științifice, derulate în cadrul fondului ariilor protejate;
- l) coordonează și avizează, împreună cu autoritățile administrației publice locale, schemele de amplasare rațională a obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate.

m) elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare, de comun acord cu comisia permanentă a Parlamentului sesizată în fond, regulamentele-cadru pentru categoriile de obiecte și complexele naturale specificate la articolul 4.

Art.15. - Autoritățile administrației publice locale:

a) sînt responsabile de respectarea în teritoriu a legislației ecologice, inclusiv a prezentei legi;

b) iau măsuri de pază și protecție, de refacere și reconstrucție ecologică în limitele obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate specificate la art.4 alin.(1) pct.1) lit.c)-g) și la pct.2) lit.b);

c) declară drept arii naturale protejate anumite spații naturale din teritoriu, care urmează să fie incluse în documentațiile urbanistice și de amenajare a acestuia.

Art.16. - Organizațiile neguvernamentale sînt în drept:

a) să elaboreze programe ecologice vizînd ariile naturale protejate, să le propage și să participe la realizarea lor;

b) să formeze fonduri ecologice;

c) să participe la supravegherea respectării regimului de protecție în obiectele și complexele fondului ariilor protejate;

d) să contribuie maximal la educarea ecologică a maselor;

e) să editeze și să propage materiale despre ariile naturale protejate;

f) să primească informații despre mediu și să efectueze investigații, coordonate cu autoritatea centrală pentru mediu;

g) să facă propuneri și să prezinte materialele de rigoare privind luarea sub protecția statului a unor arii naturale reprezentative.

Art.17. Cetățenii sînt în drept:

a) să inițieze dezbaterea publică a proiectelor de acte legislative și de alte acte normative privind fondul ariilor protejate;

b) să facă propuneri privind luarea sub protecția statului a obiectelor și complexelor naturale și includerea lor în fondul ariilor protejate;

c) să exercite controlul public asupra respectării legislației cu privire la fondul ariilor protejate;

d) să desfășoare, în cadrul organizațiilor neguvernamentale, activități de protecție a mediului;

e) să depună în orice instanță de resort demersuri privind reprofilarea și modernizarea obiectivelor economice care poluează ariile naturale protejate.

Titlul III

REGIMUL DE ADMINISTRARE A FONDULUI ARIILOR PROTEJATE

Capitolul 1

PRINCIPII GENERALE

Art.18. - Regimul de administrare a fondului ariilor protejate reprezintă un ansamblu unitar de măsuri de protecție, ecologice și tehnico-organizatorice care re-

glementsă activitatea, desfășurată în cadrul fondului, de conservare, optimizare și dezvoltare rațională durabilă a rețelei de arii naturale protejate.

Art.19. - Rezervațiile științifice, parcurile naționale, rezervațiile biosferei, grădinile dendrologice și grădinile zoologice au statut de persoană juridică.

Art.20. (1) Terenurile și bazinele acvatice din componența rezervațiilor științifice, zonelor cu protecție integrală ale parcurilor naționale și rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice se sustrag din circuitul economic și se transmit în folosință pe termen nelimitat instituțiilor corespunzătoare. În limitele parcurilor naționale și rezervațiilor biosferei se pot afla terenuri și bazine acvatice ale altor beneficiari sau proprietari. În acest caz, beneficiarii și proprietarii sînt obligați să respecte restricțiile cu privire la protecția mediului și interdicțiile la genurile de activitate prevăzute de prezenta lege.

(2) În cazul cînd în componența rezervației științifice, parcului național și a rezervației biosferei se includ terenuri private, titularilor funciari li se propun terenuri similare sau o compensație bănească. Cheltuielile aferente reorientării gospodăririi terenurilor private, precum și veniturile ratate vor fi reparate de stat.

(3) Ariile naturale protejate funcționează în conformitate cu regulamentele-cadru.

Ariile naturale protejate funcționează în conformitate cu regulamente-cadru, elaborate pentru fiecare categorie a lor și aprobate de Parlament. După caz, autoritatea centrală pentru mediu, cu avizul Academiei de Științe a Moldovei, aprobă, în baza regulamentului-cadru, regulamente pentru unele obiecte și complexe din fondul ariilor protejate.

(4) Obiectele naturale (arbori seculari, izvoare etc.) care se află în aria naturală protejată și care au un alt regim special de protecție sînt supuse și regimului de protecție al ariei naturale respective.

Art.21. - În cazul în care rezervația științifică, parcul național și rezervația biosferei sînt administrate de o altă autoritate a administrației publice centrale decît autoritatea centrală pentru mediu, ele prezintă acesteia dări de seamă informative semestriale și dări de seamă anuale detaliate, precum și "Analele naturii" pe care le editează. Deținătorii de alte obiecte și complexe din fondul ariilor protejate prezintă anual informații despre starea ariilor naturale respective și despre activitatea desfășurată în ele.

Capitolul 2

REZERVAȚIA ȘTIINȚIFICĂ

Art.22. - Rezervația științifică are ca obiectiv prioritar protecția mediului, efectuarea de cercetări științifice, educarea și instruirea ecologică a populației.

Art.23. - (1) Rezervația științifică are statut de instituție de cercetări științifice și se subordonează autorității centrale pentru mediu.

(2) Delimitarea atribuțiilor de gospodărire a terenurilor silvice din rezervație între autoritatea centrală pentru mediu și autoritatea centrală pentru silvicultură se efectuează în baza unui regulament special.

Art.24. - Rezervația științifică are următoarele sarcini:

- a) conservarea biodiversității și menținerea complexului său natural în afara impactului antropic;
- b) conservarea stațiunilor terestre și a habitatelor acvatice (biotopurilor terestre și acvatice);
- c) efectuarea de cercetări științifice;
- d) aplicarea realizărilor științei din domeniul ariilor naturale protejate și realizarea programelor ecologice;
- e) ținerea analelor naturii;
- f) efectuarea monitoringului ecologic;
- g) colaborarea în domeniul ariilor naturale protejate cu organisme și instituții de specialitate din țară și din străinătate;
- h) popularizarea cunoștințelor privind protecția mediului;
- i) pregătirea cadrelor științifice și a specialiștilor în domeniul ocrotirii naturii, în special în cel al ariilor naturale protejate.

Art.25. - În rezervația științifică, excepție făcând zonele cu protecție integrală, sînt permise:

- a) lucrările de regenerare și reconstrucție ecologică;
- b) derularea măsurilor de apărare contra incendiilor;
- c) efectuarea măsurilor de profilaxie veterinară și sanitară;
- d) reglarea selectivă a numărului de animale pentru menținerea echilibrului ecologic;
- e) pășunatul și strîngerea finului de către salariații rezervației, conform regulamentului acesteia;
- f) tăierile de igienă, de îngrijire și de regenerare a pădurilor;
- g) construcția de locuințe de serviciu pentru personalul științific al rezervației;
- h) alte activități ce nu contravin sarcinilor rezervației, aprobate de consiliul ei științific și coordonate cu autoritatea centrală pentru mediu.

Art.26. - În rezervația științifică sînt interzise activitățile ce pot conduce la dereglarea evoluției firești a proceselor naturale, în special:

- a) lucrările de instalare a rețelelor de termoficare, liniilor de transport electric, lucrările hidroameliorative și de altă natură, care conduc la deteriorarea echilibrului ecologic;
- b) explorarea și extragerea resurselor naturale, cu excepția celor de importanță națională (petrol, gaze naturale) cu condiția respectării cerințelor speciale de protecție a mediului înconjurător stabilite de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător;
- c) administrarea de îngrășăminte minerale, ierbicide, pesticide și de alte substanțe chimice nocive;
- d) deplasarea vehiculelor pe căile terestre și acvatice altele decît cele de uz comun și parcare lor în locuri neamenajate în astfel de scopuri;
- e) pășunatul, vînatul, pescuitul sau cositul neautorizat, precum și distrugerea cuiburilor, viziunelor, ascunzișurilor, mușuroaielor și altor sălașe de animale;

f) colectarea speciilor de plante și animale în stare vie și prelucrată, precum și a unor părți ale acestora, cu excepția colectării lor în scopuri științifice și, după caz, muzeistice;

g) recoltarea plantelor medicinale, florilor, fructelor, pomușoarelor, ciupercilor, stufului, papurei, vătămarea arborilor;

h) tăierile rase;

i) introducerea unor noi specii de plante și animale;

j) arderea pajiștilor, a stufului și a papurei, aprinderea rugurilor, orice formă de odihnă a populației;

k) aflarea persoanelor străine, cu excepția lucrătorilor științifici din alte instituții și a reprezentanților organizațiilor neguvernamentale care au permis.

Art.27. - În rezervația științifică se creează zonă cu protecție integrală unde se efectuează numai cercetări științifice. Această zonă cuprinde cel puțin 20% din teritoriul rezervației. Ea poate fi situată pe unul sau pe câteva sectoare din aria rezervației, în dependență de suprafața sa și de tipurile ecosistemelor. Amplasamentul și suprafața zonei cu protecție integrală se stabilesc de consiliul științific al rezervației și se aprobă de autoritatea centrală pentru mediu și de Academia de Științe a Moldovei.

Art.28. - (1) În rezervația științifică se instituie consiliu științific, care examinează și reglementează orice activitate din cadrul ei.

(2) Componenta și regulamentul consiliului științific sînt aprobate de autoritatea centrală pentru mediu.

(3) În rezervație, cercetările științifice sînt organizate și efectuate de secția ei științifică și de alte instituții științifice, precum și de organizații neguvernamentale.

Art.29. - Statul de funcții al rezervației științifice se aprobă de autoritatea centrală pentru mediu și de Academia de Științe a Moldovei.

Capitolul 3

PARCUL NAȚIONAL

Art.30. - Parcul național are ca obiectiv păstrarea complexelor naturale de o deosebită importanță ecologică, estetică și istorică în vederea armonizării peisajelor geografice și folosirii lor în scopuri științifice, culturale, instructive și educaționale.

Art.31. - Parcul național are statut de instituție de cercetări științifice. Subordonarea lui se stabilește la momentul fondării.

Art.32. - Parcul național are următoarele sarcini:

a) conservarea și protejarea peisajelor geografice, a obiectelor geomorfologice, a regnului vegetal și animal, a monumentelor istorice și culturale în scopuri științifice, cognitive, recreative și economice;

b) crearea de condiții pentru turism și odihnă;

c) elaborarea și aplicarea metodelor științifice de conservare a obiectelor și complexelor naturale în condițiile folosirii lor în scopuri recreative;

d) popularizarea cunoștințelor privind protecția mediului, educarea și instruirea ecologică a populației.

Art.33. - Utilizarea de resurse naturale, derularea de activități economice și re-creative în parcul național se vor face în strictă conformitate cu regulamentul lui.

Art.34. - (1) Teritoriul parcului național se divizează în următoarele zone funcționale:

zona A, de protecție integrală, care include terenuri destinate restabilirii complexelor naturale din parc și în care este interzisă orice activitate recreativă și economică. În această zonă se efectuează numai cercetări științifice conform unui program aprobat de consiliul științific al parcului și coordonat cu autoritatea centrală pentru mediu;

zona B, de recreație, în care sînt asigurate condiții pentru vizitarea locurilor pitorești ale parcului și pentru un scurt agrement.

Poate avea cărări turistice, adăposturi pentru timp nefavorabil, locuri pentru ruguri, rezerve de combustibil, puncte de observație, obiecte sanitare, indicatoare, panouri de avertisment, scheme ale amplasamentului obiectelor naturale, cultural-istorice și de deservire socială. În această zonă se efectuează, după caz, lucrări silvice pentru păstrarea și restabilirea peisajelor geografice;

zona C, de recreație, destinată unui agrement de lungă durată. În această zonă se permite amplasarea de campinguri, hoteluri, moteluri, poiene pentru bivuacuri, baze turistice, birouri de excursii, centre informaționale, unități de alimentație publică, comerciale și de asistență socio-culturală;

zona D, economică, unde derulează activități economice care nu contravin regimului parcului național, și anume: cultivarea plantelor agricole tradiționale pentru zona dată, folosindu-se metode biologice de combatere a dăunătorilor, aplicîndu-se îngrășăminte și chimicale în strictă conformitate cu normele tehnologice și cu regulile de securitate sanitară; funcționarea diferitelor unități în baza utilizării tehnologiilor nepoluante, respectîndu-se regulile de protecție a mediului.

(2) Deservirea recreativă a vizitatorilor este organizată de administrația parcului și de ministerele și departamentele interesate, de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu. Pentru vizitarea zonelor B și C se plătește taxă, stabilită în regulamentul parcului național.

Art.35. - (1) În parcul național se instituie consiliu științific, care examinează și reglementează orice activitate din cadrul lui.

(2) Componenta și regulamentul consiliului științific sînt aprobate de autoritatea ierarhic superioară.

Art.36. - Statul de funcții al parcului național se stabilește de autoritatea ierarhic superioară de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu.

Capitolul 4

MONUMENTUL NATURII

Art.37. - Monumentele naturii se clasifică în:

a) geologice și paleontologice: peșteri, grote, denudații, stînci, rîpe, recife, falii, cariere, pîlnii carstice, alte obiecte unice sau reprezentative din punct de vedere geologic, descoperiri paleontologice;

b) hidrologice: lacuri, alte bazine acvatice, izvoare, rîuri, albiu vechi și alte obiecte unice sau reprezentative din punct de vedere hidrologic;

c) zoologice: arii luate sub protecție în scopul conservării habitatelor unice sau tipice ale speciilor de animale rare, precum și a unor specii de animale rare sau periclitate;

d) botanice: teritorii luate sub protecție în scopul conservării habitatelor unice sau tipice ale speciilor de plante endemice, relict, comunități ale lor, precum și a unor specii de plante rare sau periclitate, a arborilor seculari;

e) mixte: spații în care se întîlnesc elementele enumerate la lit.a)-d);

f) specii de plante și animale rare.

Art.38. - (1) Monumentele naturii se află în gestiunea autorităților administrației publice centrale sau locale.

(2) Deținătorul terenului declarat monument al naturii este obligat:

a) să asigure respectarea regimului de protecție al monumentului naturii;

b) să instaleze la hotarele monumentului naturii borne, panouri de avertisment, indicatoare, itinerare turistice pedestre și să asigure integritatea lor;

c) să îngreudească zonele de protecție ale arborilor seculari și ale monumentelor hidrologice;

d) să amelioreze condițiile de trai ale animalelor, aplicînd metode biotehnice adecvate.

Art.39. - În perimetrul monumentului naturii se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 5

REZERVAȚIA NATURALĂ

Art.40. - Rezervația naturală are ca obiectiv asigurarea condițiilor optime de protejare și restabilire a speciilor, a comunităților vegetale și animale semnificative din punct de vedere național.

Art.41. - (1) Rezervațiile naturale se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art.42. - În cadrul rezervației naturale se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 6

REZERVAȚIA PEISAJERĂ (DE PEISAJ GEOGRAFIC)

Art.43. - Rezervația peisajeră (de peisaj geografic) are ca obiectiv conservarea peisajelor geografice de importanță națională, utilizarea lor reglementată în scopuri economice, estetice, culturale și recreative.

Art.44. - Rezervațiile peisajere (de peisaje geografice) se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art.45. - În cadrul rezervației peisajere (de peisaj geografic) se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 7

REZERVAȚIA DE RESURSE

Art.46. - Rezervația de resurse are ca obiectiv conservarea resurselor naturale pentru menținerea lor în stare naturală în vederea valorificării ulterioare.

Art.47. - Rezervațiile de resurse se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale, iar teritoriile acestora rămân deținătorilor.

Art.48. - Statutul de rezervație de resurse are un caracter provizoriu, în funcție de importanța ei ecologică și economică, evaluată de organizațiile și instituțiile științifice de domeniu de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu.

Art.49. - În cadrul rezervației de resurse se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 8

ARIA CU MANAGEMENT MULTIFUNCȚIONAL

Art.50. - Aria cu management multifuncțional are ca obiectiv conservarea naturii și gospodărirea reglementată a resurselor naturale.

Art.51. - Ariile cu management multifuncțional se află în subordinea autorităților administrației publice centrale sau locale.

Art.52. - În aria cu management multifuncțional se delimitează zone naturale cu regim special de protecție.

Art.53. - În cadrul ariei cu management multifuncțional se efectuează cercetări științifice.

Capitolul 9

REZERVAȚIA BIOSFEREI

Art.54. - Rezervația biosferei se fondează în conformitate cu Programul UNESCO “Omul și biosfera” și are ca obiectiv conservarea elementelor și formațiunilor fizico-geografice, speciilor de plante și de animale de importanță națională și internațională, efectuarea de cercetări în sistemul monitoringului global.

Art.55. - Rezervația biosferei are statut de instituție de cercetări științifice și se află în subordinea autorității centrale pentru mediu.

Art.56. - Teritoriul rezervației biosferei se divizează în următoarele zone funcționale:

 zonă nucleu, de protecție integrală, destinată exclusiv conservării biodiversității și creării condițiilor naturale de dezvoltare a biocenozelor. În zona nucleu este interzisă orice activitate economică. Se permite doar efectuarea de cercetări științifice;

 zonă tampon, de administrare naturală, obiect de studiere și de aplicare a rezultatelor cercetărilor științifice pentru conservarea și dezvoltarea fondului genetic, restabilirea principalelor tipuri de păduri, bălți, lunci, stepe etc. Pentru zona tampon se stabilesc permisiuni și restricții similare celor de la art.25 și 26;

 zonă de tranziție, destinată diminuării impactului antropic din teritoriile adiacente. Terenurile din zona de tranziție pot rămâne deținătorilor, care sînt obligați să respecte regimul stabilit în rezervație. În această zonă se permit anumite activități tradiționale de folosință a terenurilor, asociate cu agricultura, silvicultura, pășunatul și pescuitul.

Art.57. - (1) În rezervația biosferei se instituie consiliu științific, care examinează și reglementează orice activitate din cadrul ei.

(2) Componenta și regulamentul consiliului științific se aprobă de autoritatea centrală pentru mediu.

Art.58. - Statul de funcții al rezervației biosferei se stabilește de autoritatea centrală pentru mediu.

Art.59-65 excluse

Capitolul 11

GRĂDINA DENDROLOGICĂ

Art.66. - Grădina dendrologică are ca obiectiv conservarea unui anumit genofond de specii de arbori, arbuști și de alte plante cu flori ce prezintă interes științific aplicativ.

Art.67. - Grădina dendrologică are statut de instituție științifică aplicativă și se află în subordinea autorității administrației publice locale.

Art. 68. - Grădina dendrologică are următoarele sarcini de bază:

a) conservarea în condiții artificiale a colecțiilor de plante (îndeosebi a speciilor rare sau periclitate) și a altor obiecte botanice de importanță științifică, didactică, economică și culturală;

b) efectuarea de cercetări științifice;

c) organizarea de expediții și participarea la expedițiile organizate de alte instituții în scopul studierii resurselor vegetale și completării genofondului;

d) crearea de fonduri semincere, schimbul de semințe și de plante vii cu diferite instituții;

e) cultivarea și selectarea speciilor valoroase de plante din flora spontană și valorificarea lor economică;

f) elaborarea bazelor științifice ale arhitecturii peisajere;

g) elaborarea bazelor științifice și metodologice ale protecției contra bolilor și vătămărilor aduși de plante introductive;

h) organizarea conferințelor și simpozioanelor științifice;

i) editarea lucrărilor științifice, literaturii de popularizare a științei, registrelor de semințe și altor lucrări legate de activitatea științifică a grădinii dendrologice.

Art.69. - În grădina dendrologică se instituie consiliu științific, a cărui competență și al cărui regulament sînt aprobate de autoritatea centrală pentru mediu și de Academia de Științe a Moldovei.

Art.70. - Statul de funcții al grădinii dendrologice se aprobă de organizațiile ierarhic superioare de comun acord cu autoritatea centrală pentru mediu și cu Academia de Științe a Moldovei.

Art.71. - Paza grădinii dendrologice este pusă în seama unui personal specializat.

Capitolul 12

MONUMENTUL DE ARHITECTURĂ PEISAJERĂ

Art.72. - Monumentul de arhitectură peisajeră are ca obiectiv păstrarea și dezvoltarea compozițiilor arhitectonice peisajere și servesc ca depozit al genofondului de plante.

Art.73. - Se declară monument de arhitectură peisajeră parcurile vechi, parcurile silvice, aleile cu valoare istorică, culturală, științifică, estetică, economică și recreativă.

Art.74. - Terenul monumentului de arhitectură peisajeră se exclude din circuitul economic, dar rămîne la dispoziția deținătorului, și se află în subordinea autorității administrației publice locale.

Art.75. - (1) Pe teritoriul monumentului de arhitectură peisajeră se interzice orice activitate nelegată de destinația lui, care amenință integritatea configurațiilor arhitectonice peisajere.

(2) Orice lucrare de reconstrucție și restabilire a monumentului de arhitectură peisajeră se efectuează după un proiect aprobat de autoritatea centrală pentru mediu.

Capitolul 13

GRĂDINA ZOOLOGICĂ

Art.76. - Grădina zoologică are ca obiectiv conservarea și studierea faunei sălbatice în condiții de captivitate în scopuri cognitive, educaționale și de cercetare științifică.

Art.77. - Grădina zoologică se află în subordinea autorității administrației publice locale.

Art.78. - Grădina zoologică are următoarele sarcini principale:

a) conservarea în condiții artificiale a animalelor sălbatice, inclusiv a speciilor rare sau periclitate, exotice și locale, care au o deosebită valoare științifică, cognitivă și culturală;

b) efectuarea de cercetări științifice;

c) educarea ecologică și informarea publicului în domeniul faunei, zootehniei, reprezentarea diversității faunistice, creșterea animalelor sălbatice etc.

Art.79. - Grădina zoologică, pentru a-și asigura activitatea, poate dispune de ateliere, pepiniere și de magazine zoologice și poate practica diverse alte activități prevăzute de statutul ei.

Art.80. - Teritoriul grădinii zoologice se divizează în următoarele zone funcționale:

expozițională, în care accesul publicului este permis în modul stabilit de administrația grădinii zoologice;

de uz public;

economică;

științifică;

administrativă.

Art.81. - Statul de funcții al grădinii zoologice se aprobă de autoritatea ierarhic superioară cu acordul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei.

Art.82. - Paza grădinii zoologice este asigurată de formațiunile Ministerului Afacerilor Interne prin contract și/ori de corpul special de pază al grădinii zoologice.

Capitolul 14

ZONA UMEDĂ DE IMPORTANȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Art.82¹. - (1) Zona umedă de importanță internațională se declară în conformitate cu hotărîrea Secretariatului General al Convenției Ramsar și are ca obiectiv protecția și conservarea habitatelor naturale cu diversitate biologică specifică zonelor umede.

(2) Terenurile zonei umede de importanță internațională rămîn la dispoziția deținătorilor, managementul lor realizîndu-se conform planurilor de management și Regulamentului-cadru al zonelor umede de importanță internațională.

Titlul IV

ZONA DE PROTECȚIE A OBIECTELOR ȘI A COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.83. - (1) Pentru reducerea impactului antropic asupra obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate, pe teritoriul adiacent lor se stabilește zonă de protecție. Limitele acestei zone sînt trasate în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, care se aprobă de Guvern.

(2) Lăţimea zonei de protecţie a categoriilor de obiecte şi complexe din fondul ariilor protejate se stabileşte astfel:

- a) pentru rezervaţia ştiinţifică, parcul naţional, rezervaţia biosferei - 1000 - 1500 m;
- b) pentru monumentul naturii:
geologic şi paleontologic, hidrologic, zoologic, botanic şi mixt - 500-1000 m;
arbore secular şi specie de plante rară -30-50 m;
- c) pentru rezervaţia naturală, rezervaţia peisajeră (de peisaj geografic), rezervaţia de resurse, aria cu management multifuncţional - 700-1000 m;
- d) pentru grădina dendrologică, monumentul de arhitectură peisajeră şi grădina zoologică -100-150 m;

(3) Zona de protecţie a ariilor naturale protejate se stabileşte în funcţie de configuraţia hotarelor naturale ale localităţilor, terenurilor agricole, drumurilor etc.

Art.84. - Terenurile din zona de protecţie rămân la dispoziţia deţinătorilor. Hotarele ei se marchează în natură cu borne de reprezentanţii autorităţilor administraţiei publice locale şi de reprezentanţii Inspectoratului Ecologic de Stat.

Art.85. - În zona de protecţie se admite:

- a) desfăşurarea de activităţi economice tradiţionale ce nu conduc la schimbări esenţiale în evoluţia proceselor naturale;
- b) crearea de condiţii optime de trai pentru animalele sălbatice;
- c) tăierile de igienă, de îngrijire şi de regenerare a pădurilor;
- d) organizarea unor zone de recreaţie reglementată.

Art.86. - În zona de protecţie sînt interzise:

- a) efectuarea fără autorizaţie a vînatului, pescuitului şi capturării de animale;
- b) tăierile rase;
- c) construirea de obiecte şi depozite pentru păstrarea de chimicale şi îngrăşăminte minerale, alte obiecte auxiliare;
- d) staţionarea vehiculelor în alte locuri decît cele indicate special.
- e) aplicarea pesticidelor;
- f) amplasarea fermelor şi complexelor zootehnice;
- g) construcţia şi amplasarea staţiilor de alimentare cu petrol, obiectelor pentru prepararea soluţiilor chimice şi pentru depozitarea produselor petroliere, sălilor de cazane, acumulateoarelor de ape reziduale, punctelor de deservire tehnică, spălătoriilor, obiectelor agricole şi industriale, care pot avea un impact ecologic distructiv;
- h) construcţia colectoarelor de canalizare şi a instalaţiilor de epurare a apelor reziduale.

Titlul V

CERCETĂRILE ŞTIINŢIFICE DIN CADRUL FONDULUI ARIILOR PROTEJATE

Art.87. - Cercetările ştiinţifice din cadrul fondului ariilor protejate se fac în scopul studierii evoluţiei proceselor naturale ferite de impactul antropic şi în condiţiile

unui impact antropic scarificat, pentru estimarea și prognozarea situației ecologice, pentru elaborarea bazelor științifice de ocrotire a naturii, pentru conservarea biodiversității, restabilirea echilibrului ecologic, utilizarea durabilă a resurselor naturale, pentru monitoringul ecologic și ținerea analelor naturii.

Art.88. - (1) În rezervația științifică, parcul național, rezervația biosferei, grădina dendrologică și grădina zoologică, precum și în alte categorii de arii naturale protejate, cercetările științifice se efectuează, în mod obligatoriu, în conformitate cu programe anuale, asigurându-se astfel continuitatea monitoringului ecologic.

(2) În rezervația științifică, parcul național și în rezervația biosferei, cercetările științifice se efectuează de către secțiile lor științifice, instituțiile științifice de profil, precum și de organizații neguvernamentale. În celelalte categorii de arii naturale protejate, cercetările se efectuează de către instituții științifice de profil și de organizații neguvernamentale, cu avizul autorității centrale pentru mediu.

(3) La realizarea programelor științifice pot participa și organizații științifice din alte țări.

(4) În cazul efectuării investigațiilor științifice de către organizații internaționale, exportul de material acumulat în fondul ariilor protejate se face numai cu autorizația autorității centrale pentru mediu și a instituțiilor științifice de profil din Republica Moldova.

Art.89. - Autoritatea centrală pentru mediu instituie un consiliu științific general al fondului ariilor protejate cu participarea reprezentanților instituțiilor de profil ale Academiei de Științe a Moldovei.

Titlul VI

ASIGURAREA FINANCIARĂ A OBIECTELOR ȘI COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.90. - (1) Finanțarea rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice se face de la bugetul de stat, din mijloace speciale, din fonduri ecologice, din donații ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, din alte mijloace.

(2) Celelalte categorii de arii naturale protejate se finanțează de la bugetele unităților administrativ-teritoriale, din fondul ecologic local, din mijloacele deținătorilor de terenuri proprietate publică, din donațiile persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine, din alte surse financiare neinterzise de legislația în vigoare.

(3) Programele anuale de cercetări științifice ale rezervațiilor științifice, parcurilor naționale, rezervațiilor biosferei, ale grădinilor dendrologice și grădinilor zoologice, precum și ale celorlalte categorii de arii naturale protejate, se finanțează prin intermediul comenzii de stat și din mijloace bugetare speciale gestionate de Consiliul Științific General prevăzut la art.89 și, după caz, din sursele financiare prevăzute la alin.(1) și (2).

Art. 91 exclus

Art.92. - Pentru terenurile proprietate publică sau privată incluse în fondul ariilor protejate, recuperarea pierderilor suportate de deținători se efectuează de la bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale, fondurile ecologice și din mijloace speciale.

Titlul VII

CADASTRUL DE STAT AL OBIECTELOR ȘI COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.93. - Ținerea cadastrului de stat al obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate este de competența autorității centrale pentru mediu și se finanțează de la bugetul de stat. Pentru instituirea cadastrului de stat, pot fi folosite mijloace bănești din fondurile ecologice și de la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

Art.94. - Cadastrul de stat al obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate cuprinde date despre statutul juridic, apartenența, amplasamentul, regimul de protecție, importanța științifică, cognitivă și recreativă a acestor obiecte și complexe.

Titlul VIII

PAZA OBIECTELOR ȘI COMPLEXELOR DIN FONDUL ARIILOR PROTEJATE

Art.95. - (1) Paza rezervației științifice, a parcului național și a rezervației biosferei este asigurată de servicii speciale de pază.

(2) Paza altor categorii de arii naturale protejate, cu excepția grădinii dendrologice și grădinii zoologice, este asigurată de autoritățile în a căror subordine se află.

(3) Paza grădinii dendrologice și grădinii zoologice se efectuează în conformitate cu art.71 și 82.

Art.96. - (1) Serviciile speciale de pază se subordonează conducerii rezervației științifice, parcului național, rezervației biosferei și activează conform regulamentelor acestora.

(2) Drepturile colaboratorilor din serviciul special de pază se stabilesc în regulamentul acestuia, elaborat de administrație și aprobat de autoritatea ierarhic superioară.

(3) Colaboratorul serviciului special de pază al ariei naturale protejate beneficiază de drepturile și privilegiile de inspector al Inspectoratului Ecologic de Stat și al Serviciului Silvic de Stat și este în drept:

a) să tragă la răspundere atât factorii de decizie, cât și cetățenii care au încălcat legislația privind ocrotirea naturii;

b) să controleze permisele de acces în obiectele și complexele din fondul ariilor protejate, autorizațiile pentru efectuarea de cercetări științifice și valorificarea de resurse naturale;

c) să rețină contravenienții și să-i predea la primărie sau la secția de poliție pentru a fi identificați;

d) să efectueze, în limitele fondului ariilor protejate, controlul persoanelor și al vehiculelor și să sechestreze producția recoltată și uneltele folosite neautorizat;

e) să întocmească procese-verbale despre încălcarea regimului de protecție și să le depună în organul competent pentru tragerea la răspundere a contravenienților;

f) să inspecteze, nestingherit și inopinat, teritoriile și incintele unităților pentru a stabili respectarea legislației privind ocrotirea naturii;

g) să stopeze sau să limiteze orice activitate ce contravine legislației privind ocrotirea naturii;

h) să intenteze acțiuni persoanelor fizice și juridice pentru reparația prejudiciilor cauzate prin încălcarea legislației privind ocrotirea naturii;

i) să poarte uniformă și armă în exercițiul funcțiunii în zona în care este angajat.

Art.97. - Colaboratorilor din serviciile speciale de pază, precum și persoanelor angajate temporar, prin ordin, în aceste servicii, în caz de atentat la viața și sănătatea lor în exercițiul funcțiunii, iar în caz de deces - familiilor lor, li se plătește o compensație și li se repară, în modul și în mărimea prevăzută de legislația în vigoare, prejudiciul suportat.

Titlul IX

RĂSPUNDERI. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Art.98. - (1) Încălcarea prezentei legi atrage, după caz, răspundere civilă, administrativă sau penală, conform legislației în vigoare.

(2) Se consideră contravenții, dacă nu constituie, potrivit legii, infracțiuni, următoarele fapte:

a) folosirea ariilor naturale protejate în alte scopuri decât în cele prevăzute de prezenta lege;

b) organizarea fără expertiză ecologică a activității economice în ariile naturale protejate, precum și în zonele lor de protecție;

c) deteriorarea sau distrugerea ariilor naturale protejate;

d) nelichidarea urmărilor ecologice ale avariilor, catastrofelor și ale altor fenomene distructive;

e) introducerea de plante și animale străine zonei respective, care poluează fondul genetic autohton;

f) încălcarea regulilor de export al plantelor și animalelor luate sub protecția statului;

g) executarea neautorizată a oricărei lucrări de amenajare și construcție;

h) deversarea deșeurilor industriale și menajere în ape sau pe terenuri, depozitarea lor în ariile naturale protejate și în zonele lor de protecție;

i) folosirea peste normele admise a chimicalelor în zonele de protecție;

j) recoltarea neautorizată a fructelor și pomușoarelor de pădure, a ciupercilor, plantelor medicinale, semințelor și a organismelor acvatică;

- k) strămutarea nesanctionată a hotarelor ariilor naturale protejate;
- l) deteriorarea, ștergerea sau ridicarea bornelor de hotar, geodezice sau topografice, a panourilor de avertizare sau a indicatoarelor;
- m) intrarea persoanelor neautorizate, cu sau fără autovehicule, în zonele cu protecție integrală;
- n) camparea în zonele interzise;
- o) pășunatul în zonele interzise;
- p) organizarea și desfășurarea neautorizată de activități economice, de turism și agrement;
- r) fotografierea sau filmarea în scopuri comerciale fără achitarea de taxe.

Art.99. - (1) Prejudiciile materiale cauzate de persoane fizice și juridice obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate se repară în modul stabilit de legislația în vigoare.

(2) Reparația prejudiciilor cauzate obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate se efectuează benevol sau prin hotărâre judecătorească.

Art.100. - În caz de dezacord cu decizia reprezentantului autorității pentru mediu, persoana fizică sau juridică este în drept să o atace în ordinea contenciosului administrativ.

Art.101. - Deținătorii de terenuri din fondul ariilor protejate nu poartă răspundere pentru pagubele pricinuite agenților economici de animalele sălbatice.

Titlul X

COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL FONDULUI ARIILOR PROTEJATE

Art.102. - Republica Moldova colaborează cu alte state, cu organe și organizații internaționale în domeniul fondului ariilor protejate în bază de acorduri multilaterale și bilaterale. În acest scop, se elaborează și se realizează programe și proiecte internaționale, se efectuează schimb de informații, se constituie rezervații internaționale comune.

Art.103. - (1) Legislația Republicii Moldova asigură pe întreg teritoriul ei exercitarea actelor internaționale la care este parte.

(2) În cazul când actele internaționale în domeniul fondului ariilor protejate ratificate de Republica Moldova prevăd alte norme decât cele stabilite de legislația ei internă, se vor aplica normele actelor internaționale.

Titlul XI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.104. - Trecerea unei arii naturale protejate dintr-o categorie a Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii în alta, precum și actualizarea categoriilor

enumerate la art.4 se efectuează de către Parlament, la propunerea Guvernului, cu avizul autorității centrale pentru mediu și al Academiei de Științe a Moldovei.

Art.105. - (1) Părți integrante ale prezentei legi sînt:

anexa nr.1 - Rezervațiile științifice;

anexa nr.2 - Parcurile naționale;

anexa nr.3 - Monumentele naturii;

anexa nr.4 - Rezervațiile naturale;

anexa nr.5 - Rezervațiile peisajere (de peisaje geografice);

anexa nr.6 - Rezervațiile de resurse;

anexa nr.7 - Ariile cu management multifuncțional;

anexa nr.8 - Rezervațiile biosferei;

anexa nr.9 - exclusă

anexa nr.10 - Grădinile dendrologice;

anexa nr.11 - Monumentele de arhitectură peisajeră;

anexa nr.12 - Grădinile zoologice;

anexa nr.13 - Zonele umede de importanță internațională.

(2) Fiecare anexă poate fi completată pe măsura luării sub protecția statului a unor noi arii naturale.

Art.106. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Art.107. - Guvernul, în termen de un an:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

- va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

- va asigura actualizarea, reexaminarea și anularea de către ministere, departamente, autorități ale administrației publice locale a actelor lor vizînd obiectul prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI
Chișinău, 25 februarie 1998, Nr. 1538-XIII.

Dumitru MOȚPAN

REZERVAȚIILE ȘTIINȚIFICE

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	Codru	5177	Raionul Strășeni, s. Lozova	Autoritatea centrală pentru mediu
2	Iagorlic	836	Raionul Dubăsari, s. Goian	Autoritatea centrală pentru mediu
3	Prutul de Jos	1691	R-l Vulcănești, s. Slobozia Mare	Autoritatea centrală pentru mediu
4	Plaiul Fagului	5642	R-l Ungheni, s. Rădenii Vechi	Autoritatea centrală pentru mediu
5	Pădurea Domnească	6032	R-le Glodeni și Fălești	Autoritatea centrală pentru mediu
	TOTAL	19378		

PARCURILE NAȚIONALE

Notă: Sînt în curs de organizare.

MONUMENTE ALE NATURII

A) GEOLOGINE ȘI PALEONTOLOGINE

B) HIDROLOGINE

C) BOTANICE

a) Sectoare reprezentative cu vegetație silvică

b) Arbori seculari

D) SPECII FLORISTICE ȘI FAUNISTICE RARE

a) Specii floristice rare

b) Specii faunistice rare

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5
Raionul Anenii Noi				
1	Amplasamentul de faună de lângă s. Calfă	35	s. Calfă, la est de podul peste calea ferată, pe malul drept al râului Bîc	Cooperativa Agricolă Producție "Vierul"
Raionul Briceni				
2	Meandru de la Pererița	5	La sud de satul Pererița	Primăria satului Pererița
3	Peștera carstică "Emil Racoviță" și zona carstică adiacentă	80	Lângă satul Criva	Cariera de ghips din satul Criva
Raionul Cahul				
4	Amplasamentul fosilifer de lângă	5	Lângă satul Pelinei, ocolul silvic satul Pelinei parcela 11	Gospodăria Silvică de Stat Vulcătești, Pelinei-IV, Cahul
5	Amplasamentul fosilifer de lângă	10	Între satele Moscovei și Dermengi, satul Moscovei parcela 18, subparcelele 2, 3 Cahul	Gospodăria Silvică de Stat raionul Taraclia, ocolul silvic Moscovei,
6	Rîpa Tartaul	2	La 2 km nord de satul Tartaul de Salcie, pe versantul stîng al râului Salcia	Întreprinderea Agricolă "Taraclia de Salcie"
Raionul Camenca				
7	Stîncă Japca	10	Satul Japca	Întreprinderea Agricolă "Moldova"
8	Pîlnii carstice	80	Lângă satul Hrușca	Întreprinderea Agricolă "Frunze"
9	Rîpa Namălvii	100	La sud-est de satul Bursuc	Întreprinderea Agricolă "Moldova"
10	Complexul „Rașcov”	123	Satul Rașcov, ocolul silvic Rașcov, Dealul Roșu, parcelele 20, 21	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița

1	2	3	4	5
11	Aflorimentul pro terozoicului superior (vendian) de lângă satul Cerlina	60	La vest de satul Cerlina pe coasta abruptă	Întreprinderea Agricolă "Nistru", satul Zăluțeni
Raionul Cantemir				
12	Cariera Cociulia	1	La 1 km nord de satul Cociulia	Întreprinderea Agricolă "Patria"
13	Rîpa Taracia	12	În partea sud-estică a satului Taracia	Primăria satului Taracia
Raionul Călărași				
14	Cariera «Cimitirul Cailor»	2	La nord de satul Păulești	Societatea pe Acțiuni «Păulești»
Raionul Căușeni				
15	Rîpa lui Tofan	5	La marginea vestică a satului Vălcineț	Întreprinderea «Vălcineț»
16	Rîpa «În Dos»	2	La 1 km sud de satul Sipoteni	Întreprinderea Agricolă «Sipoteni»
Raionul Căușeni				
17	Cariera de lângă satul Zaim	4	Pe panta dreaptă a râului Botna	Primăria satului Zaim
18	Aflorimentul Fîrlădeni	5	Lîngă satul Fîrlădeni, pe panta dreaptă a văii, în apropiere de drumul spre Căușeni	Primăria satului Fîrlădeni

1	2	3	4	5
19	Rîpa din Sălcuța	3	La sud-est de satul Sălcuța, ocolul silvic Căușeni, Sălcuța, parcela 43, subparcela 3a	Gospodăria Silvică de Stat Bender
Raionul Ceadăr-Lunga				
20	Aforimentul Baurci	1	Pe drumul Congaz-Baurci, la 2 km de podul peste râul Ialpug, ocolul silvic Congaz, Congaz, parcela 38, subparcela 12	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
21	Rîpele de la Ceadăr-Lunga	10	La est de orașul Ceadăr-Lunga, ocolul silvic Ceadăr-Lunga, Ceadăr-Lunga, Stat Cahul parcela 46, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Cahul
Raionul Cimișlia				
22	Rîpa "Coțofana"	10	La est de satul Gura Galbenei (a patra de la nord, pe panta stîngă a vîlcelei Valea Coțofăna), ocolul silvic Zloți, Coțofăna, parcela 33, subparcelele 3, 5; parcela 34, subparcelele 3, 8,	Gospodăria Silvică de Stat Cimișlia

1	2	3	4	5
		12	Raionul Comrat	
23	Secțiunea geologică din valea	5,6	Orașul Comrat, panta sfîngă a văii rîului Ialpug rîului Ialpug, ocolul silvic Comrat, Comrat-IV, parcela 34, subparcela 11	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
			Raionul Criuleni	
24	Soluri fosile pe terasele nistrene	44	La nord-vest de satul Mălăiești, ocolul silvic Vadul lui Vodă, Mălăiești, parcela 13, subparcela 6	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
25	Aflorimentul Goian	1	La 0,5 km de intersecția autostrăzilor Leușeni și Chișinău-Criuleni, ocolul silvic Vadul lui Vodă, Leușeni-IV, parcela 32, subparcela 1	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
25/1	Peștera surprizelor	0,4147	La 2 km nord-est de orașul Criuleni, trunchiul de pădure Zolonceni, parcela 27, subparcela D	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău

1	2	3	4	5
			Raionul Dondușeni	
26	Movilele recifale de lângă satul Visoca	15	La sud de satul Visoca	Întreprinderea Agricolă "Visoca"
27	Rîpa Zgurița	15	Raionul Drochia La nord de satul Zgurița	Primăria satului Zgurița
28	Aflorimentul Chetrosu	25	La vest de satul Chetrosu, lângă autostrada Drochia-Soroca	Primăria satului Chetrosu
29	Vîlceaua "La Humărire"	64	Raionul Dubăsari La vest de satul Ustia pe panta stîngă a râului Răut, ocolul silvic Criuleni, Răculești, parcela 10, subparcele-	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
30	Grotele Brînzani	14	Raionul Edineț La sud-est de satul Brînzani	Primăria satului Brînzani
31	Recifele Brînzani	44	La sud-vest de satul Brînzani	Primăria satului Brînzani
32	Defileul Buzdugeni	100	Lîngă satul Buzdugeni, la confluența râurilor Bogda și Racovăț	Primăria satului Burlănești
33	Defileul Burlănești	10	La nord-vest de satul Burlănești	Primăria satului Burlănești

1	2	3	4	5
34	Rîpa Volodeni	6	Între satele Volodeni și Bleșteni	Primăria satului Bleșteni
35	Defileul Trinca	70	La sud-vest de satul Trinca	Primăria satului Trinca
36	Defileul Fetești	68	La sud-vest de satul Fetești	Întreprinderea Agricolă "Fetești"
Raionul Glodeni				
37	Cheile Butești	110	La sud de satul Butești	Primăria satului Camenca
38	Sîncu Mare	105	Lîngă satul Cobani	Primăria satului Cobani
Raionul Ialoveni				
39	Rîpele de la Văsieni	3	Pe coasta dreaptă a văii rîului Botna, la vest de spital	Întreprinderea Agricolă "Văsieni"
40	Aflorimentul Costești	1	La nord de satul Costești, pe coasta stîngă a văii rîului Botna, lîngă drumul spre Mileștii Mici	Primăria satului Costești, Societatea pe Acțiuni "Ialoveni"
41	Reciful Ialoveni	3	Lîngă orașul Ialoveni, pe drum spre satul Costești, pe malul stîng al rîului Ișnovăț	Asociația Științifică de Producție "Codru"

1	2	3	4	5
Raionul Nisporeni				
42	Hîrtopul de lîngă oraşul Nisporeni	200	La 6 km sud de oraşul Nisporeni, pe malul stîng al rîului Nîrnova	Firma Agricolă "Nisporeni"
43	Fractura tectonică Selişte	240	La 1 km sud de satul Selişte	Întreprinderea Agricolă "Moldova"
Raionul Ocnîţa				
44	Rîpa Adîncă	6	La marginea nordică a satului Verejeni	Întreprinderea Agricolă "Nistru"
45	Afloriment de cremene compactă	20	La vest de satul Naslavcea, în valea rîului Chişărau, ocolul silvic Ocnîţa, Edineţ Naslavcea, parcela 2, subparcelele 1-8	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
46	Aflorimentul de nisipuri tortoniene de lîngă gara Naslavcea	1	La 2 km sud de staţia de cale ferată Naslavcea, în zona aliniamentului căii ferate Naslavcea-Bîrnova	Distanţa Ocnîţa a Căii Ferate din Moldova
47	Rîpa "Carpov Iar"	18	La vest de satul Naslavcea, ocolul silvic Ocnîţa, Naslavcea, parcela 3, subparcelele 3, 22, 23	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ

1	2	3	4	5
48	Rîpa "Rudîi Iar"	22,5	Satul Naslavcea, lîngă "Carpov Iar", ocolul silvic Ociņa, Naslavcea, parceala 3, sub-parcelele 1, 2, 4, 18-21	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
49	O porțiune a malului abrupt al Nistrului	308	Între satele Naslavcea și Lencăuți, ocolul silvic Otaci, Lencăuți, parcelele 1-3	Întreprinderea Agri-colă "Nistru" (150 ha); Gospodăria Silvică de Stat Soroca (158 ha)
50	Falia tectonică de lîngă satul Naslavcea	82	La nord de satul Nas-ocolul silvic Ociņa, Sîfca, parcela 1	Gospodăria Silvică Stat Edineț
51	Vîlcea "Partea Cneazului"	20	La sud de satul Mere-șeuca	Întreprinderea Agri-colă "Nistru"
52	Rîpa "La Izvoare"	115	La sud de orașul Otaci	Întreprinderea Agri-colă "Rodina"
53	Amplasament de ver-tebrate fosile	2	Raionul Orhei	
54	Defileul Orhei	100	La marginea de vest a satului Poeșești	Primăria satului Donici
55	Recif pe malul rîului Răut	3	Orașul Orhei	Primăria orașului Orhei
56	Sîfca Mîgla	3	Satul Piatra, malul drept al rîului Răut	Primăria satului Pohorniceni
			La 0,5 km nord-vest de satul Piatra	Primăria satului Piatra

1	2	3	4	5
Raionul Rezina				
57	Amplasamentul de floră fosilă de lângă satul Ignăței	1	La sud de satul Ignăței lângă punctul trigonometric 225,5 m	Primăria satului Ignăței
58	Amplasament fosil de dinoteriu	1	La sud de satul Pripiceni-Răzeși, coasta dreaptă a văii râului Cogîlnic	Primăria satului Pripiceni-Răzeși
59	Cariera din Boșemița (părăsită)	5	La vest de satul Boșemița	Primăria orașului Rezina
60	Argile etulene pe malul Nistrului	3	La vest de satul Ciorna	Primăria orașului Rezina
Raionul Rîșcani				
61	Defileul Duruitoarea	40	La est de satul Duruitoarea	Primăria satului Duruitoarea
62	Defileul Văratice	10	La est de satul Văratice	Primăria satului Duruitoarea
63	Reciful Proscureni	10	La est de satul Duruitoarea	Primăria satului Duruitoarea
Raionul Sîngerei				
64	Afloriment în blocul Soloneț	15	În preajma satului Gușara-Oituz, lângă punctul trigonometric 297 m	Primăria satului Bălăbănești

1	2	3	4	5
			Raionul Soroca	
65	Rîpa "Bechirov Iar"	46	La sud de orașul Soroca ocolul silvic Soroca, Zastînca-II, parcela 24	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
66	Afloriment de nisipuri și gresii	0,5	Versantul de est al carierei, satul basarabene Redi-Cereșnovăț	Întreprinderea Agricolă "Redi"
67	Pragurile Nistrului	8	În preajma satului Cosăuți, albia Nistrului	Cariera de granit și pietriș din Soroca
68	Aflorimentul de gresii și granit de la Cosăuți	2	Satul Cosăuți, versantul de vest al carierei părăsite	Cariera de granit și pietriș din Soroca
69	Colina "Casca"	37,6	La vest de satul Cremeniung silvic Otaci, Cremenciug-II, parcela 49, subparcela 18, 26, 29, 30	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
			Raionul Strășeni	
70	Cariera "Cazacu"	3	La nord de stația de cale ferată Vatra	Primăria municipiului Chișinău
71	Rîpa "La Chetrărie"	3	La est de satul Vorniceni	Primăria satului Vorniceni
			Raionul Șoldănești	
72	Profilul geologic de lângă satul Socola	10	La sud-vest de satul Socola	Întreprinderea Agricolă "Ștefan Vodă"

1	2	3	4	5
73	Aflorimentul Răspopeni	15	La 1 km sud de satul Răspopeni, pe drumul spre satul Ignăței	Întreprinderea Agricolă "Răspopeni"
74	Cariera părăsită de lângă stația de cale ferată Șoldănești	1	La vest de stația de calea ferată Șoldănești și la nord de satul Olișcani	Întreprinderea Agricolă "Biruința"
Raionul Ștefan Vodă				
75	Rîpa de Piatră	2	În partea de nord a satului Tudora	Primăria satului Tudora
76	Rîpa lui Albu	2	Mai sus de satul Cioburciu, lângă pădurea ocolului silvic "Olănești"	Gospodăria Silvică de Stat Bender
77	Rîpa din Purcari	5	La nord de satul Purcari, pe malul Nistrului	Primăria satului Purcari
Raionul Taraclia				
78	Rîpa Budăi	5	Marginea de vest a satului Budăi, pe coasta dreaptă a râului Salcia	Întreprinderea Agricolă "Drujba"
79	Rîpa Musaitu	5	În partea de mijloc a satului Musaitu	Întreprinderea Agricolă "Musaitu"
80	Aflorimentul de lângă orașul Taraclia	4,1	La sud de orașul Taraclia de-a lungul pantei sfîngi a vîlceleii, ocolul silvic Taraclia, Taraclia-II, parcela 20, subparcela 1	Gospodăria Silvică de Stat Cahul

1	2	3	4	5
	Raionul Ungheni			
81	Terasa levantină din zona codrilor	5	La 1,5 km sud-est de satul Buciumeni, pe panta stîngă a vîlcelei râului Gîrla-Mare, la cumpăna apelor	Întreprinderea Agricolă "Buciumeni"
82	Panta abruptă de lângă satul Sinești	1	La 2 km sud-vest de satul Sinești, pe panta stîngă a vîlcelei râului Pojarna, Tineău	Întreprinderea Agricolă "Sinești"
	Raionul Vulcănești			
83	Afloriment de argile etuliene	10	Panta stîngă a văii râului Cahul deasupra satului Etulia	Întreprinderea Agricolă "K. Marx"
84	Aflorimentul de lângă satul Văleni	3	La 0,5 km sud de satul Văleni, panta de est a văii râului Prut Satul Cișmichioi, pe partea stîngă a vîlcelei afluentului lacului Cahul	Firma Agricolă "Văleni"
85	Rîpa Cișmichioi	3		Asociația de Producție "Nerudprom"
	Municipiul Tiraspol			
86	Vîlceaua Colcot	16	Marginea de nord a municipiului Tiraspol	Primăria municipiului Tiraspol
TOTAL		2682,2		

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

B) HIDROLOGICE

Raionul Camenca

- 1 Izvorul din satul Bursuc 1,5 Întreprinderea Agri-colă "Moldova"
- 2 Izvorul din satul Ocița 1 Întreprinderea Agri-colă "Rassvet"

Raionul Călărași

- 3 Apele minerale din satul Hirjauca 1,5 Sanatoriul "Codru"
- 4 Izvoarele nr.1 și nr.2 din satul Nișcani 1 Întreprinderea Agri-colă "Nișcani"

- 5 Izvorul lui Ștefan cel Mare 0,5 Primăria satului Vălcineț
- 6 Izvorul lui Suvorov 0,5 Întreprinderea Agri-colă "Nistru", Primăria satului Hagimus
- 7 Izvoarele minerale din satul Onițcani 1,5 Cîte două izvoare în satul Onițcani și în valea râului Rădi

1	2	3	4	5
Raionul Dondușeni				
8	Izvorul din satul Horodiște	5	Satul Horodiște	Întreprinderea Agricolă "Horodiște"
9	Izvorul din satul Plop	2	Satul Plop	Întreprinderea Agricolă "Patria"
10	Izvorul din satul Fîntînița	2	Satul Fîntînița	Întreprinderea Agricolă "Victoria"
11	Izvoarele din satul Mîndic	0,5	La nord de satul Mîndic, pe malul stîng al râului Cubolta	Primăria satului Mîndic
Raionul Drochia				
12	Izvoarele din satul Cotova	6	Satul Cotova, poalele pantei stîngi a râului Căinari	Primăria satului Cotova
Raionul Dubăsari				
13	Havuzul Mare	1	La sud de orașul Dubăsari	Întreprinderea Agricolă "Puti Iliea"
Raionul Hîncești				
14	Izvorul din satul Nemțeni	0,5	În centrul satului Nemțeni	Întreprinderea Agricolă "Hîncești"

1	2	3	4	5
Raionul Ocnîța				
15	Izvorul de lângă stația de cale ferată Naslavcea	0,5	Stația de cale ferată Naslavcea	Întreprinderea Agricolă "Vatutin"
16	Izvorul din satul Codreni	1	Satul Codreni, la vest de biserică	Întreprinderea Agricolă "Rodina"
Raionul Orhei				
17	Izvorul din satul Cucuruzeni	0,5	Pe malul drept al râului Cogâlnic	Întreprinderea Agricolă "Frunze"
18	Izvorul din satul Izvoare	0,5	Satul Izvoare, în ograda dlui Caraman V.	Întreprinderea Agricolă "Glia"
19	Izvorul din satul Jeloboc	10	La 1 km sud-est de satul Jelboc	Primăria satului Piatra
Raionul Rezina				
20	Izvoarele din satul Horodiște	1,5	Satul Horodiște	Primăria satului Horodiște
Raionul Rîbnița				
21	Izvoarele din satul Molochișul Mare	1	Satul Molochișul Mare	Întreprinderea Agricolă "Krasnîi Octeabri"
22	Izvorul din satul Stroiești	1	Satul Stroiești	Întreprinderea Agricolă "Iskra"

1	2	3	4	5
			Raionul Rîșcani	
23	Ecosistemul acvatic "La Moară"	42	La vest de satul Recea	Primăria satului Recea
			Raionul Sîngerei	
24	Rezervorul de apă de pe râul Ciuluc	8,6	La 1,5 km est de satul Mihailovca	Întreprinderea Agri- colă "Mihailovca"
			Raionul Soroca	
25	Izvoarele din satul Vărăncău	2	Satul Vărăncău	Întreprinderea Agri- colă "Prietenia"
			Raionul Șoldănești	
26	Izvorul Căraușilor	0,5	Satul Climăuții de Jos pe panta dreaptă a râulețului	Întreprinderea Agri- "Nistru"
27	Izvoarele din preajma satului Zahorna	1	Satul Zahorna	Întreprinderea Agri- colă "Moldova"
28	Izvorul din satul Să- mășcani	1,5	Satul Sămășcani, în vale	Întreprinderea Agri- colă "Șevcenco"
			Raionul Taraclia	
29	Izvorul din satul Copeac	1,5	La marginea satului Copeac, în vîlcea	Întreprinderea Agri- colă "Pobeda"

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Raionul Telenești				
30	Izvoarele din satul Ordășei	1,2	Coasta stîngă a râului Răut, satul Ordășei	Primăria satului Ordășei
Municipiul Bender				
31	Izvor - havuz	1	Satul Proteagailovca	Întreprinderea Agri-colă "Tîghina"

TOTAL 99,8

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5

C) BOTANICE

a) Sectoare reprezentative cu vegetație silvică

Raionul Anenii Noi				
1	Schinoasa Mare	15	Ocolul silvic Anenii Noi, Schinoasa Mare, parcela 5, subparcela 3	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
Raionul Briceni				
2	Caracușeni	4,2	Ocolul silvic Briceni, Caracușeni, parcela 47 subparcelele 21, 23	Gospodăria Silvică de Stat Edineț

1	2	3	4	5
			Raionul Camenca	
3	Cuhurești	13	Ocolul silvic Cuhurești Cuhureștii Mari, parcela 15, subparcelele 1, 13	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
4	Băltața	2,8	Ocolul silvic Cuhurești Băltața, parcela 4, subparcela 1	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
			Raionul Călărași	
5	Hîrjauca - Sipoteni	5,4	Ocolul silvic Hîrjauca, Hîrjauca - Sipoteni, parcela 36, subparcelele 8, 10, 31	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
			Raionul Comrat	
6	Borceac	11,3	Ocolul silvic Congaz, Borceac, parcela 32, subparcela 2, parcela 31, subparcela 5	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
7	Cîțetu	4	Ocolul silvic Congaz, Cîțetu parcela 25, subparcela 15	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
			Raionul Criuleni	
8	Pădure de plop	0,3	Satul Dubăsarii Vechi “Dubăsarii Vechi”	Societatea pe Acțiuni Gospodăria Silvică de Stat Bender
9	Pogoreloe	5,6	Ocolul silvic Grigoriopol, Pogoreloe, parcela 27, subparcela 6	
			Raionul Dondușeni	
10	Rudi - Gavan	49	Ocolul silvic Otaci, Rudi - Gavan, parcela 27	Gospodăria Silvică de Stat Soroca

1	2	3	4	5
			Raionul Făleşti	
11	Călineştii Mici	7	La est de satul Călineşti, ocolul silvic Călineşti, Călineştii Mici, parcela 46, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
			Raionul Ocnîţa	
12	Lipnic	1,6	Ocolul silvic Ocnîţa, Lipnic, parcela 23, subparcela 13	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
			Raionul Rîbniţa	
13	Haraba	6	La est de satul Haraba, ocolul silvic Plopi, Haraba, parcela 6, subparcela 1 Stat	Gospodăria Silvică de Stat Rîbniţa
TOTAL		125,2		
TOTAL GENERAL 2907,2				

Nr. crt.	Denumirea	Suprafaţa (ha)	Amplasamentul	Deţinătorii de terenuri
1	2	3	4	5
b) Arbori seculari				
			Raionul Anenii Noi	
1	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Hîrbovăţ, Hîrbovăţ, parcela 28	Gospodăria Silvică de Stat Bender
2	Stejar pedunculat	17	Ocolul silvic Hîrbovăţ, parcela 28, subparcelele 19, 21	Hîrbovăţ, Gospodăria Silvică de Stat Bender

1	2	3	4	5
3	Stejar pedunculat	6	Ocolul silvic Hîrbovăț, parcela 28, subparcela 24	Hîrbovăț, Gospodăria Silvică de Stat Bender
4	Stejar pedunculat	4	Ocolul silvic Hîrbovăț, Gura Bîcului parcela 2, subparcela 11	Gospodăria Silvică de Stat Bender
5	Stejar pedunculat	3	Ocolul silvic Hîrbovăț, Gura Bîcului parcela 2, subparcela 19	Gospodăria Silvică de Stat Bender
6	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Hîrbovăț, Gura Bîcului parcela 2, subparcela 27	Gospodăria Silvică de Stat Bender
7	Stejar pedunculat	2	Ocolul silvic Anenii Noi, Flămînda parcela 49, subparcelele 1, 4	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
8	Stejar pedunculat	12	Ocolul silvic Anenii Noi, Flămînda, parcela 49, subparcela 1	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
9	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Anenii Noi, Flămînda, parcela 50, subparcela 1	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
10	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Anenii Noi, Flămînda, parcela 53, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
Raionul Briceni				
11	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Briceni, Caracușeni parcela 2, subparcela 39	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
12	Stejar pedunculat	3	Ocolul silvic Briceni, Caracușeni parcela 45, subparcela 8	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
13	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Briceni, Trestieni, parcela 57, subparcela 7	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
14	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Briceni, Trestieni, parcela 58, subparcela 7	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
15	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Briceni, Caracușeni parcela 39, subparcela 9	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
16	Păr pădureț	1	Ocolul silvic Briceni, Caracușeni,	Gospodăria Silvică

1	2	3	4	5
17	Stejar pedunculat	1	parcela 45, subparcela 8 Ocolul silvic Briceni, Rosoşeni, parcela 3, subparcela 22	de Stat Edineţ Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
18	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Briceni, Rosoşeni, parcela 11, subparcela 5	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
19	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Briceni, Rosoşeni, parcela 11, subparcela 8	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
20	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Lipcani, Lipcani, parcela 6, subparcela 14	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
21	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Lipcani, Larga, parcela 26, subparcela 21	Gospodăria Silvică de Stat Edineţ
22	Stejar pedunculat	1	Parcul de cultură şi odihnă Lipcani	Primăria oraşului Lipcani
Raionul Camenca				
23	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Raşcov, Bugornea, parcela 6, subparcela 5	Gospodăria Silvică de Stat Rîbniţa
24	Stejar pedunculat	2	Ocolul silvic Raşcov, Glubocaia Dolina, parcela 17, subparcela 17	Gospodăria Silvică de Stat Rîbniţa
25	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Cuhureşti, Cuhure- şti, parcela 16, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
26	Stejar pedunculat "Doi fraţi"	2	Ocolul silvic Raşcov, Bugornea, parcela 7, subparcela 33	Gospodăria Silvică de Stat Rîbniţa
27	Stejar pedunculat	2	Satul Cuhureşti	Şcoala tehnică profesională din Cuhureşti
28	Păr pădureţ	1	Ocolul silvic Raşcov, Bugornea, parcela 7, subparcela 33	Gospodăria Silvică de Stat Rîbniţa
29	Plop cenuşiu	10	Oraşul Camenca, str. Lenin nr. 126	Secţia Raională de Gospodărire Comu- nală Camenca

1	2	3	4	5
			Raionul Cantemir	
			Satul Cania, str.Gagarin	Primăria satului Cania
			Raionul Călărași	
30	Plop alb	1		
31	Gorun	1	Ocolul silvic Bravicea, Bravicea, parcela 57, subparcela 14	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
32	Gorun	1	Ocolul silvic Bravicea, Bravicea, parcela 69, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
33	Fag	1	Ocolul silvic Bravicea, Bravicea, parcela 35, subparcela 13	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
34	Frasin	1	Satul Vărzăreștii Noi, pe teritoriul bisericii vechi	Primăria satului Vărzăreștii Noi
35	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Hîrjauca, Hîrjauca-Sipoteni, parcela 36, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
36	Fag	1	Ocolul silvic Hîrjauca, Hîrjauca-Sipoteni, parcela 26, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
37	Stejar pedunculat	1	Lîngă satul Hîrbovăț	Școala-internat Hîrbovăț
38	Fag	33	Ocolul silvic Hîrjauca, Hîrjauca-Sipoteni, parcela 36, subparcela 2, 18	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
39	Paltin de cîmp	1	Ocolul silvic Hîrjauca, Hîrjauca-Sipoteni, parcela 36, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
40	Gorun	1	Ocolul silvic Hîrjauca, Slobozia-Hoghești, parcela 16 subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
41	Platan occidental	1	Fostul conac moșieresc, satul Nișcani	Primăria satului Nișcani
42	Pin de pădure	24	Fostul conac moșieresc, satul Nișcani	Primăria satului Nișcani
43	Stejar pedunculat	1	În cîmp, lîngă satul Hîrbovăț	Societatea pe Acțiuni "Hîrjauca"
44	Stejar pedunculat	2	În cîmp, lîngă satul Hîrbovăț	Societatea pe Acțiuni "Hîrjauca"

1	2	3	4	5
			Raionul Comrat	
45	Stejar pedunculat	32	Ocolul silvic Congaz, Cîțetu, parcela 23, subparcelele 9-11, în rîpă	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
			Raionul Criuleni	
46	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Criuleni, Galoci, parcela 35, subparcela 19	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
47	Stejar pedunculat	9	Ocolul silvic Criuleni, Stroi-Sîfnea, parcela 37, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
48	Plop de Canada	7	Pe marginea autostrăzii Chișinău-Orhei, lângă satul Măgdețești	Ministerul Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor
			Raionul Dondușeni	
49	Stejar pedunculat	1	Pe marginea drumului Dondușeni - Plopi, la 3 km de la orașul Dondușeni	Direcția de Exploatare a Drumurilor
			Raionul Drochia	
50	Alun turcesc	5	Pe marginea drumului Drochia - Pelinia, la 5 km de orașul Drochia	Întreprinderea Agricolă "B. Glavan"
51	Pin moale	1	Teritoriul casei de odihnă "Ias-naia poleana" sindicatului lucrătorilor din complexul agroindustrial	Comitetul raional
			Raionul Dubăsari	
52	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Grigoriopol, Pîrîta parcela 25, subparcela 26	Gospodăria Silvică de Stat Bender
53	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Grigoriopol, Pîrîta parcela 21, subparcela 9	Gospodăria Silvică de Stat Bender
54	Stejar pedunculat	15	Satul Coșnița	Primăria satului Pîrîta

1	2	3	4	5
			Raionul Edineț	
55	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Edineț, Volodeni, parcela 40, subparcela 10	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
56	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Edineț, Volodeni, parcela 40, subparcela 18	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
57	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Edineț, Țînova, parcela 7, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
58	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Edineț, Țînova, parcela 5, subparcela 11	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
59	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Edineț, Fetești, parcela 13, subparcela 3	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
			Raionul Fălești	
60	Stejar pedunculat	2	Ocolul silvic Fălești, Caiuceni - Nagornoe, parcela 38, subparcela 2 lângă canton	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
			Raionul Florești	
61	Stejar pedunculat	5	Ocolul silvic Florești Ciutulești parcela 17, subparcela 14	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
			Raionul Glodeni	
62	Stejar pedunculat	7	Ocolul silvic Glodeni, Hîjdieni, parcela 11, subparcela 22, lângă fîntînă	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
63	Păr pădureț	1	Ocolul silvic Glodeni, Hîjdieni, parcela 11, subparcela 22, lângă fîntînă	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
64	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Glodeni, pădurea Balatina, parcela 31, lângă canton	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni

1	2	3	4	5
			Raionul Grigoriopol	
65	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Grigoriopol Cernița parceta 44, subparceta 9	Gospodăria Silvică de Stat Bender
			Raionul Hîncești	
66	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Logănești Logănești parceta 32, subparceta 32	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
			Raionul Leova	
67	Stejar pedunculat	1	Orașul Leova, str.Kirov nr.8	Primăria orașului Leova
			Raionul Nisporeni	
68	Fag	1	Ocolul silvic Iurceni, Cabac, parceta 5, subparceta 3	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
69	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Păruceni, Seliște- Leu, parceta 26, subparceta 15	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
70	Stejar pedunculat	1	La marginea livezii de lângă dru- mul Nisporeni - Boldurești	Întreprinderea Ag- ricolă "Boldurești"
71	Scorș de casă	1	La 35 m est de cimitirul din ora- șul Nisporeni	Primăria orașului Nisporeni
			Raionul Ocnîța	
72	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Ocnîța, Lipnic, parceta 21, subparceta 43	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
73	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Ocnîța, Lipnic, parceta 22, subparceta 31	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
74	Stejar pedunculat	2	Ocolul silvic Ocnîța, Lipnic, parceta 21, subparcelele 45, 62	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
75	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Ocnîța, Lipnic, parceta 23, subparceta 52	Gospodăria Silvică de Stat Edineț

1	2	3	4	5
76	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Ocnîța, Lipnic, parcela 23, subparcela 55	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
77	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Otaci, Călărășovea, parcela 12, subparcela 6	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
78	Stejar pedunculat	2	Ocolul silvic Otaci, Dumbrava, parcela 32, subparcela 24	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
Raionul Orhei				
79	Stejar pedunculat	3	Ocolul silvic Vățici, Curchi, parcela 52, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Orhei
80	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Vățici, Curchi, parcela 26, subparcela 7	Gospodăria Silvică de Stat Orhei
81	Stejar pedunculat	3	Satul Curchi pe teritoriul fostei moșii mănăstirești	Primăria satului Vățici
Raionul Rezina				
82	Stejar pedunculat	1	Satul Pripiceni-Răzeși, în curtea dlui Țurcanu B.	Primăria satului Pripiceni-Răzeși
Raionul Rîșcani				
83	Stejar pedunculat "Patru frați"	1	Ocolul silvic Rîșcani, Petrușeni, parcela 27, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
84	Stejar pedunculat (Stejarii lui Petru)	3	Ocolul silvic Rîșcani, Petrușeni, parcela 28, subparcela 8, de-a lungul vîlcelei de lîngă drum	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
Raionul Slobozia				
85	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Copanca, Chițcani, parcela 22, subparcela 20	Gospodăria Silvică de Stat Bender

1	2	3	4	5
86	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Copanca, Chițcani, parcela 28, subparcela 3	Gospodăria Silvică de Stat Bender
87	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Copanca, Gradiște, parcela 39, subparcela 11	Gospodăria Silvică de Stat Bender
88	Stejar pedunculat	14	Ocolul silvic Copanca, Hagimus, parcela 2, subparcela 12	Gospodăria Silvică de Stat Bender
89	Plop alb	1	Ocolul silvic Copanca, Hagimus, parcela 1, subparcela 3	Gospodăria Silvică de Stat Bender
90	Stejar pedunculat	1	Satul Chițcani, lângă gospodăria de sere	Întreprinderea Agricolă "Crasnii sadovod"
Raionul Soroca				
91	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Soroca, Cosăuți, parcela 7, subparcela 16	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
92	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Soroca, Cosăuți, parcela 8, subparcela 12	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
Raionul Strășeni				
93	Gorun	5	Ocolul silvic Căpriana, Căpriana, parcela 24, subparcela 8	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
94	Stejar pedunculat	3	Pe moșia satului Micăuți, la 2 km de sat	Primăria satului Micăuți
95	Fag	1	Ocolul silvic Căpriana, Căpriana, parcela 17, subparcela 47	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
96	Stejar pedunculat	10	Ocolul silvic Strășeni, Strășeni, parcela 12, subparcela 9	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
97	Stejar pedunculat	2	Ocolul silvic Strășeni, Strășeni, parcela 15, subparcela 9	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni

1	2	3	4	5
98	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Strășeni, Strășeni, parcela 15, subparcela 13	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
99	Stejar pedunculat	5	Ocolul silvic Strășeni, Strășeni, parcela 17, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
100	Stejar pedunculat (Stejarul lui Ștefan cel Mare)	1	Ocolul silvic Căpriana, Căpriana, parcela 41, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
101	Păr pădureț	1	Ocolul silvic Strășeni, Strășeni, parcela 15, subparcela 13	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
102	Plop alb	1	Pe teritoriul stației de cale ferată Strășeni	Stația Strășeni a Căii Ferate din Moldova
Raionul Șoldănești				
103	Stejar pedunculat (Stejarul lui Ștefan cel Mare)	1	Satul Cobîlea	Primăria satului Cobîlea
104	Stejar pedunculat	1	La marginea satului Zahorna	Primăria satului Recești
Raionul Ștefan Vodă				
105	Stejar castaneifoliu	3	Ocolul silvic Talmază, Crocmaz, parcela 29, subparcela 8, pe teritoriul parcului vechi	Gospodăria Silvică de Stat Bender
106	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Talmază, Crocmaz, parcela 24, subparcela 8, lângă canton	Gospodăria Silvică de Stat Bender
107	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Copanca, "Grădina turcească", parcela 66, subparcela 14	Gospodăria Silvică de Stat Bender

1	2	3	4	5
Raionul Telenești				
108	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Telenești, Vila Telenești parcela 38, subparcela 5	Gospodăria Silvică de Stat Telenești
109	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Mîndrești Ghiliceni parcela 22, subparcela 7	Gospodăria Silvică de Stat Telenești
Raionul Ungheni				
110	Stejar pedunculat	1	Vila Rădeni, parcela 19, subparcela 5	Rezervația științifică "Plaia Fagulii"
111	Stejar pedunculat	2	Vila Rădeni, parcela 10, subparcela 8,	Rezervația științifică lângă drum "Plaia Fagulii"
112	Stejar pedunculat	1	Vila Rădeni, parcela 10, subparcela 8,	Rezervația științifică lângă drum "Plaia Fagulii"
113	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Ungheni, Costuleni-Dumbrava, parcela 35, subparcela 3, la 150 m de la canton	Gospodăria Silvică de Stat Ungheni
114	Stejar pedunculat	1	Ocolul silvic Ungheni, Costuleni-Dumbrava, parcela 32, subparcela 16, lângă canton	Gospodăria Silvică de Stat Ungheni
115	Stejar pedunculat	1	Satul Sculeni, pe teritoriul spitatului de sector Sculeni	Spitalul de sector Sculeni
Raionul Vulcănești				
116	Stejar pedunculat	1	La marginea satului Giurgiulești	Întreprinderea Agricolă "Dunărea"
Municipiul Chișinău				
117	Dud alb	3	Grădina Publică "Ștefan cel Mare"	Primăria municipiului Chișinău
118	Stejar pedunculat	1	Str. M.Kogălniceanu nr.62 în curtea Universității de Stat a Moldovei	Primăria municipiului Chișinău

1	2	3	4	5
119	Stejar pedunculat	3	Str. Mălina Mare nr.56	Primăria municipiului Chișinău
120	Stejar pedunculat	1	Valea Greacă, în răpă	Asociația Științifică de Producție "Vierul"
121	Stejar pedunculat	1	Schinoasa-2, str. Basarabiei	Primăria municipiului Chișinău
122	Platan occidental	1	Bulevardul Ștefan cel Mare nr.111, în curte	Primăria municipiului Chișinău
123	Ulm de câmp	3	Suarul Catedralei "Nașterea Domnului"	Primăria municipiului Chișinău
124	Stejar alb	1	Orașul Codru	Spitalul Clinic Republican de Psihiatrie
125	Molid de Canada	1	Parcul Asociației Științifice de Producție "Vierul"	Asociația Științifică de Producție "Vierul"
126	Castan porcesc	4	Parcul Asociației Științifice de Producție "Vierul"	Asociația Științifică de Producție "Vierul"
127	Soforă	1	Str.M.Kogălniceanu	Primăria municipiului Chișinău
128	Cedru de California	4	Grădina Publică "Ștefan cel Mare"	Primăria municipiului Chișinău
129	Stejar pedunculat	1	Str.Pietrăriei nr.9, în curtea dlui Cosianciuc Constantin	Primăria municipiului Chișinău
130	Stejar pedunculat	1	Str.Anton Pann nr.19, în curtea casei-muzeu "A.Pușkin"	Primăria municipiului Chișinău
131	Stejar pedunculat	1	Str.M.Kogălniceanu nr.87, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	Primăria municipiului Chișinău
132	Stejar pedunculat	1	Str.George Enescu nr.5, grădina publică dendrologică	Primăria municipiului Chișinău
133	Stejar pedunculat	2	Orașul Codru, str.Costiujeni nr. 14, Livada Institutului de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură	Institutul de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură
134	Stejar pedunculat	1	Str.București nr.87, în fața Palatului Republicii	Primăria municipiului Chișinău

1	2	3	4	5
135	Fag	1	Str.M.Kogălniceanu nr.87, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală	Primăria municipiului Chișinău
136	Glădiță	1	Bd.Ștefan cel Mare nr.152 Teatrul Național de Operă și Balet	Primăria municipiului Chișinău
137	Volniș (vînj)	1	Bd.Ștefan cel Mare nr.152 Teatrul Național de Operă și Balet	Primăria municipiului Chișinău
138	Tei argintiu	1	Bd.Ștefan cel Mare nr.152 Teatrul Național de Operă și Balet	Primăria municipiului Chișinău
139	Paltin de cîmp	1	Str.A.Mateevici nr.81	Primăria municipiului Chișinău
140	Simbovină	3	Str.A.Mateevici nr.3, scuarul din fața Cinematografului de Vară	Primăria municipiului Chișinău
141	Simbovină	3	Scuarul Catedralei "Nașterea Domnului"	Primăria municipiului Chișinău
142	Cireș	1	Str.A.Pușkin nr.1, Universitatea de Stat din Moldova	Primăria municipiului Chișinău
143	Maclura pomiciferă	2	Orașul Codru, str.Costiujeni nr.14 parcul Institutului de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură	Institutul de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură
144	Glădiță	1	Orașul Codru, str.Costiujeni nr.14 parcul Institutului de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură	Institutul de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură
145	Frasin	1	Orașul Codru, str.Costiujeni nr.3 în curtea Spitalului Clinic Republican de Psihiatrie	Spitalul Clinic Republican de Psihiatrie
146	Duglas verde	19	Bd.Ștefan cel Mare nr.105, clădirea Parlamentului, 18 exemplare, alee; cinematograful "Patria", 1 exemplar	Primăria municipiului Chișinău

1	2	3	4	5
147	Cedru de California	2	Str.A.Șciusev nr.88, în curtea dlui Ciobanu Leonid	Primăria municipiului Chișinău
148	Pin negru	1	Str.N.Iorga nr.22, în curte	Primăria municipiului Chișinău
149	Păr pădureț	1	Orașul Durlști, str.N.Testemițanu nr.53, la periferia de nord-vest	Primăria municipiului Chișinău
150	Pin negru	1	Str.A.Șciusev nr.88, în curte	Primăria municipiului Chișinău
151	Pin negru	7	Str.A.Mateevici nr.77, intrarea centrală în parcul Valea Morilor	Primăria municipiului Chișinău
152	Pin moale	1	Str.A.Mateevici nr.72, Palatul Căsătoriiilor	Primăria municipiului Chișinău
153	Brad de Caucaz	1	Orașul Codru, str.Costiujeni nr.14 Institutul de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură	Institutul de Cercetări Științifice și Tehnologii pentru Pomicultură
154	Molid de Ca-	1	Str.N.Iorga nr.6, în curte	Primăria municipiului Chișinău
155	Molid argintiu	2	Str.A.Pușkin nr.11, serviciul medical al Ministerului Afacerilor Interne	Primăria municipiului Chișinău
156	Molid argintiu	2	Bd.Dacia nr.50/7, la intrarea centrală în Grădina Zoologică	Grădina Zoologică
157	Plop cenușiu	1	Str.M.Eminescu nr.7	Primăria municipiului Chișinău
58	Cenușar	1	Str.A.Mateevici nr.50	Primăria municipiului Chișinău
TOTAL		433		

1	2	3	4	5
Notă: Denumirea științifică a arborilor seculari în ordinea enumerării:				
1	Stejar pedunculat		- Quercus robur L.	
2	Păr pădureț		- Pyrus pyraeaster (L.) Burgsd.	
3	Plop cenușiu		- Populus canescens (Ait.) Smith	
4	Plop alb		- Populus alba L.	
5	Gorun		- Quercus petraea Liebl.	
6	Fag		- Fagus sylvatica L.	
7	Frasin		- Fraxinus excelsior L.	
8	Paltin de câmp		- Acer platanoides L.	
9	Platan occidental		- Platanus occidentalis L.	
10	Pin de pădure		- Pinus sylvestris L.	
11	Plop de Canada		- Populus canadensis auct.	
12	Alun turcesc		- Corylus maxima Mill.	
13	Pin moale		- Pinus strobus L.	
14	Sorb		- Sorbus domestica L.	
15	Stejar castaneifoliu		- Quercus castaneifolia C.A.Mey.	
16	Dud alb		- Morus alba L.	
17	Ulm de câmp		- Ulmus minor Mill.	
18	Stejar alb		- Quercus dalechampii (Ten.) Borza	
19	Molid de Canada		- Picea canadensis (Mill.) Britt., Sterns et Pogg.	
20	Castan porcesc		- Aesculus hippocastanum L.	
21	Soforă		- Sophora japonica L.	
22	Cedru de California		- Libocedrus decurrens Torr.	
23	Glădiță		- Gleditsia triacanthos L.	
24	Volniș (vînj)		- Ulmus laevis Pall.	
25	Tei argintiu		- Tilia tomentosa auct vix Moench	
26	Sîmbovină		- Celtis occidentalis L.	

1	2	3	4	5
27	Cireș		- <i>Cerasus avium</i> (L.) Moench	
28	Maclura pomifera		- <i>Maclura pomifera</i> (Raf.) Schneid.	
29	Duglas verde		- <i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco	
30	Pin negru		- <i>Pinus nigra</i> Arnold	
31	Brad de Caucaz		- <i>Abies nordmanniana</i> (Stev.) Spach	
32	Molid argintiu		- <i>Picea pungens</i> Engelm.	
33	Cenușar		- <i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	

D) SPECII FLORISTICE ȘI FAUNISTICE RARE

a) Specii floristice rare

Nr. crt.	Forme vitale			Categoria rarității speciilor	Clasificarea plantelor spontane		
	Denumirea științifică	Denumirea în limba de stat	Denumirea în limba rusă		plante decorative	plante medicale	Clasificarea plante incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova
1	2	3	4	5	6	7	8

ARBORI		ДЕРЕВЬЯ	
1	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaerth.	Arin negru	Ольха клейкая
2	<i>Alnus incana</i> (L.) Moench	Arin alb	Ольха серая
3	<i>Carpinus orientalis</i> Mill.	Carpinita	Граб восточный
4	<i>Fagus sylvatica</i> L.	Fag european	Бук европейский

+

+

+

IV

IV

1	2	3	4	5	6	7	8
5	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	<i>Scorus pas- resc</i>	Рябина обыкновен- ная	VIII		+	
6	<i>Sorbus domestica</i> L.	<i>Scorus</i>	Рябина домашняя	IV			+
7	<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Grantz	<i>Sorb</i>	Берека	VIII			
ARBUSTI КУСТАРНИКИ							
8	<i>Amygdalus nana</i> L.	<i>Migdal pitic</i>	Миндаль степной	II			+
9	<i>Chamaecytisus</i> <i>ratisbonensis</i> (Schaeff.) Rothm.	<i>Drob</i>	Ракитничек регенс- бургский	II			
10	<i>Chamaecytisus rut- henicus</i> (Fisch. ex Woloszcz) Klaskova	<i>Drob rusc</i>	Ракитничек русский	II			
11	<i>Cotoneaster</i> <i>melanocarpus</i> Fisch. ex Blytt.	<i>Bircoace</i>	Кизильник чернопло- дный	IV			
12	<i>Crataegus</i> <i>pentagyna</i> Waldst. et Kit.	<i>Paducel</i>	Боярышник пятистол- стобиковый	III-IV		+	+
13	<i>Daphne</i> <i>mezereum</i> L.	<i>Tulichina</i>	Волчегородник смер- тельный	II-III			+
14	<i>Ephedra distachya</i> L.	<i>Circel</i>	Хвойничок двухколо- совый	II-III			+
15	<i>Euonymus nana</i> Bieb.	<i>Vonicer pi- tic</i>	Бересклет карлико- вый	III-IV			+
16	<i>Genista depressa</i> Bieb.	<i>Drobisor</i>	Дрок прижатый	IV		+	
17	<i>Genista tetragona</i> Bess.	<i>Drobisor te- tragonal</i>	Дрок четырехгранный	II			+

1	2	3	4	5
18	Genista tinctoria L.	Droboris tinctorial	Дрок красильный	VIII +
19	Lonicera xylosteum L.	Caprifoi	Жимолость обыкновенная	IV
20	Radus avium Mill.	Malin comun	Черемуха обыкновенная	III-IV
21	Pyrus elaeagrifolia Pall.	Par argintiu	Груша лохотистная	II-IV +
22	Rhamnus tinctoria Waldst. et Kit.	Verigar tinctorial	Жостер красильный	VIII + +
23	Staphyleaceae pinata L.	Clocotici	Клекачка перистая	IV
24	Viburnum opulus L.	Calin	Калина обыкновенная	VIII + +
SEMIARBUSTI ПОЛУКУСТАРНИКИ				
25	Genistella sagittalis (L.) Gams.	Genistela aripata	Генистела крылатая	I +
26	Teucrium montanum L.	Jugarel de munte	Дубровник горный	IV
27	Vinca minor L.	Brebenoc	Барвинок малый	II
PLANTE MULTIANUALE МНОГОЛЕТНИЕ РАСТЕНИЯ				
28	Achillea coarctata Poir	Poir	Тысячелистник сученный	IV
29	Achillea cartilaginea Ledeb.	Coad-soarecelui	Тысячелистник хрящеватый	IV
30	Aconitum anthora L.	Omag galben	Борец противоядный	IV
31	Aconitum lasiotomum Reichb.	Omag	Борец шерстистоустый	IV
32	Acorus calamus L.	Obligeana obisnuita	Аир обыкновенный	IV

1	2	3	4	5	6	7	8
33	<i>Actaea spicata</i> L.	Orbalt	Воронец колосовидный	VIII			
34	<i>Adonis vernalis</i> L.	Ruscuta primavaratica	Горицвет весенний	III			
35	<i>Adonis wolgensis</i> Stev.	Ruscuta volgiana	Горицвет волжский	IV			
36	<i>Allium angulosum</i> L.	Ceara anguloasa	Лук угловатый	IV			
37	<i>Allium inaequale</i> Janka	Ceara inegala	Лук неравный	IV			
38	<i>Angelica archangelica</i> L.	Angelica Floarea-vintului	Дудник лекарственный	II			
39	<i>Anemone nemorosa</i> L.		Ветреница дубравная	III			+
40	<i>Anthyllis macrocennala</i> Wend.	Vatamatoare	Язвеник крупноголовый	IV			
41	<i>Asplenium rutamuraria</i> L.	Spinarea-lupului (ruginita)	Костенец рута-постенная	VIII			
42	<i>Asplenium trichomanes</i> L.	Acul-pamintului (strasic)	Костенец волосовидный	VIII			+
43	<i>Asparagus officinalis</i> L.	Sparanghel medicinal	Спаржа лекарственная	II			+
44	<i>Asparagus polyphyllus</i> Stev.	Sparanghel polifil	Спаржа многолистная	IV			
45	<i>Asparagus pseudoscaberr</i>	Sparanghel	Спаржа ложношероховатая	IV			
46	<i>Grez. pseudoscabrus</i>						
47	<i>tenuifolius</i> Lam.	Sparanghel vertivilat	Спаржа тонколистная	II			
48	<i>Asparagus verticillatus</i> L.	Cosaci alburii	Спаржа мутовчатая	VIII			
	<i>Astragalus albidus</i> Waldst. et Kit.		Астрагал беловатый	IV			

1	2	3	4	5
49	<i>Astragalus das- yanthus</i> Pall.	<i>Cosaci parosi</i> ветковый	Астрагал шерстистоц-	IV
50	<i>Astragalus palescens</i> Bieb.	<i>Cosaci</i> <i>palescenti</i>	Астрагал бледнеющий	IV
51	<i>Astragalus pubiflorus</i> DC.	<i>Cosaci</i> <i>pubiflori</i>	Астрагал пушистоцветковый	IV
52	<i>Astragalus subuliformis</i> DC.	<i>Cosaci</i> <i>subuliformi</i>	Астрагал шиловидный	IV
53	<i>Athyrium filix- femina</i> (L.) Roth.	<i>Feriga femina</i>	Кочедыжник женский	III
54	<i>Aurinia saxatilis</i> (L.) Desv.	<i>Aurinie saxi- cola</i>	Авриния скальная	VIII
55	<i>Bellevallia sarma- tica</i> (Pall. ex Georgi) Woronow	<i>Belevalie</i>	Беллевалия сарматс- кая	II
56	<i>Bellis perennis</i> L.	<i>Paraluta</i>	Маргаритка многолет- няя	II
57	<i>Beta trigyna</i> Waldst. et Kit.	<i>Sfecla</i> <i>trigina</i>	Свекла трехстолбиковая	IV
58	<i>Briza media</i> L.	<i>Tremuratoare</i>	Трясунка средняя	II
59	<i>Bulbocodium versicolor</i> (Ker- Gawl.) Spreng.	<i>Brindusa</i> <i>multicolora</i>	Брандушка разноцвет- ная	II
60	<i>Caltha palustris</i> L.	<i>Bulbuc</i>	Калужница болотная	II
61	<i>Carex liparica- rpos.</i> Gaud	<i>Rogoz lucios</i>	Осока блестящая	IV
62	<i>Carex paniculata</i> L.	<i>Rogoz paniculat</i>	Осока метельчатая	IV
63	<i>Carex pendula</i> Huds.	<i>Rogoz nutant</i>	Осока висячая	IV
64	<i>Carex rhizina</i> Blytt.	<i>Rogoz pediform</i>	Осока корневищная	II
65	<i>Centaurea angelescui</i> Grint.	<i>Albastrita</i> <i>Angelescu</i>	Василек Анджелеску	II

1	2	3	4	5	6	7	8
66	<i>Centaurea thirkei</i> Sch. Bip.	Albastrita Tirke	Василек Тирке	II			+
67	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	Capsunita gra- diflora	Пыльцеголовник крупноцветковый	II			+
68	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch.	Iarba de junghi	Пыльцеголовник продолговатый	III			+
69	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	Capsunita rosie	Пыльцеголовник красный	II			+
70	<i>Chamaenerion dodonaei</i> (Vill) Holub.	Rascoage	Иван-чай додонел	IV			
71	<i>Chrysopogon gryllus</i> (L.) Trin.	Sadina	Золотобородник щикаловый	II			+
72	<i>Colchicum ancyrense</i> B.L. Burt.	Brindusa	Безвременник анкарский	II			+
73	<i>Colchicum fominii</i> Bordz.	Brindusa Fomin	Безвременник Фомина	II			+
74	<i>Coronilla elegans</i> Pani.	Coroniste ele- ganta	Вязель изящный	IV			+
75	<i>Convolvulus cantabrica</i> L.	Volbura canta- brica	Вьюнок кантабрийский	II			+
76	<i>Convolvulus lineatus</i> L.	Volbura lineata	Вьюнок узколистный	II			+
77	<i>Crambe tataria</i> Sebeok	Odolean	Капран татарский	II			+
78	<i>Crocus reticulatus</i> Stev. ex Adam	Sofranel reticul- at	Шафран сетчатый	II			
79	<i>Cypripedium calceolus</i> L.	Pariscul-Venerei	Венерин башмачок	II			+

1	2	3	4	5
80	<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh.	Feriga de stinca	Пузырник ломкий	VIII
81	<i>Dactylorhiza</i> (Reicheb.) P.F. Huntet Summerhayes	Dactiloriza de mai	Пальчатокоренник майский	II +
82	<i>Delphinium fissum</i> Waldst. et Kit.	Nemisor fisurat	Живокость трехлиноватая	II +
83	<i>Dentaria glandulosa</i> Waldst. et Kit.	Coltisor glandulos	Зубянка железистая	IV +
84	<i>Dentaria quinquefolia</i> Bieb.	Coltisor cu cinci frunze	Зубянка пятилисточковая	IV +
85	<i>Dianthus carthusianorum</i> L.n a	Garoafa cartuzia	Гвоздика картузинская	IV
86	<i>Dianthus deltoides</i> L.	Garoafa deltoidea видная	Гвоздика дельтовидная	IV
87	<i>Dianthus pallidiflorus</i> Ser. na	Garoafa palescens	Гвоздика бледноцветковая	II
88	<i>Dictamnus gymnostylus</i> Stev.	Frasinel	Ясенец голостолибовый	II +
89	<i>Digitalis lanata</i> Ehrh.	Degetar linoș retistă	Наперстянка шерстистая	I +
90	<i>Doronicum hungaricum</i> (Sadl.) Reichb.f.	larba-ciutei	Дороникум венгерский	VIII +
91	<i>Dryopteris austriaca</i> (Jacq.) Woynar ex Schinz. et Thell.	Feriga austriaca	Щитовник австрийский	IV
92	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H.P. Fuchs	Feriga cartuziana	Щитовник картузианский	III +
93	<i>Dryopteris caucasicana</i> (A.Br.) Traser-Jenkins et Corky	Feriga caucaziana	Щитовник кавказский	IV

1	2	3	4	5	6	7	8
94	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott.	<i>Feriga comuna</i>	Щитовник мужской	IV			
95	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm.) Bess.	<i>Dumbravita roz-inchis</i>	Дремлик темно-красный	VIII			
96	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	<i>Dumbravita latifolie</i>	Дремлик широколистный	VIII			
97	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	<i>Dumbravita debalta</i>	Дремлик болотный	II			+
98	<i>Epipactis purpurata</i> Smith	<i>Dumbravita purpurie</i>	Дремлик пурпуровый	IV			+
99	<i>Equisetum fluviale</i>	<i>Coadacalului</i>	Хвощ речной	IV			
100	<i>Eremogone cephalotes</i> (Bieb.) Fenzl.	<i>Studentita</i>	Эремогоне головчатый	IV			+
101	<i>Eremogone rigida</i> (Bieb.) Fenzl.	<i>Studentita rigida</i>	Эремогоне жесткий	IV			+
102	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe	<i>Bumbacarita</i>	Пушица широколистная	III-IV			+
103	<i>Fritillaria meleagroides</i> Patr. ex Schult. et Schult. fil.	<i>Lalea pestrata</i>	Рябчик малый	IV			+
104	<i>Galanthus elwesii</i> Hook.	<i>Ghiocel Elves</i>	Подснежник Эльвеза	II			+
105	<i>Galanthus nivalis</i> L.	<i>Ghiocel</i>	Подснежник белоснежный	III			+
106	<i>Galanthus plicatus</i> Bieb.	<i>Ghiocel plicat</i>	Подснежник складчатый	II			+
107	<i>Gentiana ciliata</i> (L.)	<i>Ghintura</i>	Горечавка реснитчатая	IV			+
108	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	<i>Sabiuta</i>	Шпажник черепитчатый	II			
109	<i>Goniolimon besse- ranum</i> (Schult.) Kuns.	<i>Aparatoare</i>	Гониолимон Бессера	IV			

1	2	3	4	5
110	Gymnocarpium dryopteris (L.) Newm.	Ginnocarpium ferigiform	Голокучник щитовниковый	II
111	Gymnocarpium robertianum (Hoffm.) Newm.	Ginnocarpium Robert	Голокучник Роберта	II
112	Gymnospermium odessanum (DC.) Takht.	Ginnospermium de Odessa	Гимноспермиум одесский	II
113	Gypsophila elegans Bieb.	Ghipsorita eleganta	Гипсолубка изящная	IV
114	Gypsophila glomerata Pall. ex Bieb.	Ghipsorita	Гипсолубка скученная	IV
115	Gypsophila perfoliata L.	Ghipsorita perfoliata	Гипсолубка бронзолетная	IV
116	Helianthemum canum (L.) Baumg.	Iarba-osului	Солнцецвет седой	II
117	Helichrysum arena-rium (L.) Moench.	Imortela	Цмин песчаный	II
118	Hepatica nobilis Mill.	Popilnic iepuresc	Печеночница благородная	III-IV
119	Herniaria polygama J.Gay	Iarba-fecioarelor	Грыжник многобрачный	VIII
120	Hyacinthella leucophaea (C.Koch) Schur	Zambila	Гиацинтник беловатый	VIII
121	Hypericum montanum L.	Pojarnita montana	Зверобой горный	IV
122	Hypericum tetra-pterum Fries	Pojarnita tetra-tera	Зверобой четырехкрылый	IV
123	Hypopitis monotropa Crantz.	Hiporitis венный	Подбельник обыкновенный	II
124	Iris pontica Zapal	Stinjenel pontic	Касатик понтийский	II

1	2	3	4	5	6	7	8
125	<i>Iris pumila</i> L.	Ratisoare	Касатик маленький	VIII			
126	<i>Iris variegata</i> L.	Stinjenel pestrit	Касатик изменчивый	VIII			
127	<i>Jurinea stoechadifolia</i> (Bieb.) DC.	Jurinea Cass.	Наголоватка лавандолистная	IV			+
128	<i>Koeleria moldavica</i> M. Alexeenco	Chelerie moldoveneasca	Тонконог молдавский	II			+
129	<i>Laserpitium latifolium</i> L.	Zmeoatca latifolie	Гладыш широколистный	I			
130	<i>Lathyrus venetus</i> (Mill.) Wohlf.	Linte albastruie	Чина синеватая	IV			+
131	<i>Lembotropis nigricans</i> (L.) Griseb.	Luntricica	Острокильница чернеющая	VIII			
132	<i>Leucojum aestivum</i>	Noduce (omatute)	Белоцветник летний	II			+
133	<i>Lilium martagon</i> L.	Crin de padure	Лилия царские кудри	VIII			
134	<i>Linum basarabicum</i> (Savul. et Rayss.) Klok. ex Juz.	In basarabeau	Лен бессарабский	IV			+
135	<i>Linum flavum</i> L.	In galben	Лен желтый	IV			
136	<i>Linum linearifolium</i> (Lindem.) Jav.	In	Лен линейнолистный	III			+
137	<i>Listera ovata</i> (L.) L. Br.	Pintenul-cocosului	Тайник овальный	IV			
138	<i>Lunaria rediviva</i> L.	Pana-zburatorului	Лунник оживающий	II			+
139	<i>Luzula campestris</i> (L.) DC.	Malaiul-cucului	Ожика равнинная	IV			
140	<i>Maianthemum bifolium</i> (L.) F. W. Schmidt	Lacrimita	Майник двулистный	II			+
141	<i>Melittis melissophyllum</i> L.	Dumbravnic	Кадило мелиссолистное	II			+
142	<i>Nectaroscordum dioscoridis</i> (Sibth. et Smith) Stank.	Ceara bulgareasca	Нектароскордум Диоскорида	III			+

1	2	3	4	5
143	<i>Neottia nida-avis</i> (L.) Rich.	Cuibul-ramintului	Гнездовка обыкновенная	VIII
144	<i>Nuphar luteum</i> (L.) Smith	Nufar galben	Кубышка желтая	II
145	<i>Nymphaea alba</i> L.	Nufar alb	Кувшинка белая	II
146	<i>Nymphaea candida</i> J. Presl	Nufar-alb-ca-neasa	Кувшинка чисто-белая	II
147	<i>Nymphoides peltata</i> (S.G. Gmel.) O. Kuntze	Plutica pletata	Болотноцветник кувшинковый	II
148	<i>Orchis mascula</i> (Vest.) SOO.	Roroinic masculat	Ятрышник мужской	II
149	<i>Orchis morio</i> L.	Roroinic	Ятрышник дремлик	I
150	<i>Orchis palustris</i> Jacq	Untul-vacii-de-balta	Ятрышник болотный	II
151	<i>Orchis purpurea</i> Huds.	Untul-vacii-pur-puriu	Ятрышник пурпуровый	II
152	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.	Limba-sargelui	Ужовник обыкновенный	I
153	<i>Ornithogalum amphibolum</i> Zahar.	Celnusa pastnaya	Птицемлечник двулопастный	VIII
154	<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Aschers.	Celnusa Buse	Птицемлечник Буше	VIII
155	<i>Ornithogalum fimbriatum</i> Willd.	Celnusa fimbriata	Птицемлечник бахромчатый	VIII
156	<i>Ornithogalum flavescens</i> Lam.	Celnusa galbuie	Птицемлечник желтоцветный	IV
157	<i>Ornithogalum oreoides</i> Zahar.	Celnusa de munte	Птицемлечник горный	II

1	2	3	4	5	6	7	8
158	Ornithogalum ref- ctum Kit. ex. Schlecht.	Celnuşa refrac- tata	Птицемлечник прелом- ленный	VIII			
159	Orthilia secunda (L.) House	Marisor	Ортилия однобокая	IV			
160	Paeonia peregrina Mill.	Bujor de padure	Пион иноземный	II			+
161	Paris quadrifolia L.	Dalac	Вороний глаз четырех- лиственный	II			
162	Paronychia cepha- lotes (Bieb.) Bess.	Paronihie	Приготововник голов- чатый	II			+
163	Pedicularis kauf- mannii Prinzg.	Virtejul-pamin- tului	Мытник Кауфманна	IV			
164	Petasites hybri- dus (L.) Gaerth., Mey. et Scherb.	Captalan	Подбел гибридный	II			
165	Petasites spurius (Retz.) Reichb.	Captalan fals	Подбел ложный	II			
166	Peucedanum arena- rium Waldst. et lui Kit.	Chimionul-porcu-	Горичник песчаный	IV			
167	Peucedanum ruthenicum Bieb.	Chimionul-porcu- lui rusc	Горичник русский	IV			
168	Phyllitis scolop- endrium (L.) Newm.	Navalnic	Листовик сколопен- дровый	III			+
169	Platanthera bifo- lia (L.) Rich.	Vioreaua-noptii	Любка двулистная	II			
170	Platanthera chlo- rantha (Cust.) Reichb.	Vioreaua-noptii	Любка зеленая	II			
171	Poa versicolor Bess.	Fruta diversico- lora	Мятлик разноцветный	IV			+
172	Polypodium vulga- re L.	Iarba dulce	Многоножка обыкно- венная	IV			

1	2	3	4	5
173	<i>Polygala sibirica</i> L.	Amareala siberiana	Истод сибирский	IV
174	<i>Polystichum aculeatum</i> (L.) Roth.	Creasta-cocosului	Многорядник шиповатый	II
175	<i>Pulsatilla grandis</i> Wend.	Deditel mascat	Прострел крупный	II
176	<i>Pulsatilla montana</i> (Hoppe) Reichenb.	Deditel de munte	Прострел горный	IV
177	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	Perisor rotund	Грушанка круглолистная	IV
178	<i>Rindera umbellata</i> (Waldst. et Kit.) Bunge	Rindera	Риндера зонтичная	IV
179	<i>Rhaponticum serratoloides</i> (Georgi) Bobr.	Stevie turceasca серпуховидный	Большешеголовник	II
180	<i>Sulvinia natans</i> (L.) All.	Pestisoara	Сальвиния плавающая	II
181	<i>Schivereckia podolica</i> (Bess.) Andrz.	Siverechie podolica	Шиверекия подольская	II
182	<i>Scopolia carnio-lica</i> Jacq.	Mutolica	Скополия карниольская	IV
183	<i>Scorzonera austriaca</i> Willd.	Scorzonera austriaca	Козелец австрийский	IV
184	<i>Scorzonera mollis</i> Bieb.	Scorzonera moale	Козелец мягкий	IV
185	<i>Scorzonera purpurea</i> L.	Scorzonera purpurie	Козелец пурпуровый	VIII
186	<i>Scorzonera stricta</i> Hornem.	Scorzonera stricta	Козелец торчащий	IV
187	<i>Scrophularia umbrosa</i> Dum.	Brinsa-porcului	Норичник теневой	IV

1	2	3	4	5	6	7	8
188	Scutellaria supina L.	Mirgau pitulat	Шлемник приземистый	II			+
189	Sempervivum ruthenicum Schnittsp.	Urechelnita	Молодило русское	II			+
190	Serratula caput-najae Zahar.	Galbinare capul-cobrei	Серпуха голова кобры	II			
191	Serratula lycopifolia (Will.) A. Kerner	Galbinare	Серпуха зюзниколистная	II			
192	Serratula Wolffii Andreae	Galbinare Volf	Серпуха Вольфа	II			
193	Seseli libanotis (L.) Koch	Zmeoaiе intermedie	Жабрица порезниковая	I			
194	Seseli L.	Zmeoaiе	Жабрица	II			
195	Seseli peucedanifolium Bess.	Zmeoaiе листная	Жабрица горичниколистная	II			
196	Sesleria heuffloriana Schur.	Sesleria Heuffler	Сеслерия Гейфлер	III			+
197	Silene nemoralis Waldst. et Kit.	Gusa-potumbelului de dumbrava	Смолевка дубравная	IV			
198	Sternbergia colchiciflora Waldst. et Kit.	Ghiocel de toamna	Штернбергия зимовникоцветная	II			+
199	Stipa dasyphylla (Lindem.) Trautv.	Negara dazifila	Ковыль опушеннолистный	VIII			
200	Stipa lessingiana Trin. et Rupr.	Negara Lessing	Ковыль Лессинга	VIII			
201	Stipa pennata L.	Negara penata	Ковыль перистый (Ивана)	VIII			
202	Stipa pulcherrima C. Koch	Negara frumoaia	Ковыль красивейший	VIII			
203	Stipa ucrainica P. Smim.	Negara ucraineana	Ковыль украинский	VIII			

1	2	3	4	5
204	Stratiotes aloides L.	Foarfecea-baltii	Телорез алозвидный	VIII
205	Telekia speciosa (Schreb.) Baumg.	Brustan	Телекия	IV
206	Thelypteris palustris Schott	Telipteris	Телиптерис болотный	III-IV
207	Trapa natans L.s.l.	Comaci	Водяной орех плавающий	II
208	Trifolium pannonicum Jacq.	Trifoi ranonic	Клевер панонский	IV
209	Tulipa biebersteiniana Schult. et Schult. fil.	Laleaua Bibers-tein	Тюльпан Биберштейна	IV
210	Typha laxmannii Lepech.	Papura Laxman	Рогоз Лаксмана	IV
211	Valeriana tuberosa L.	Odolean bulbifer	Валериана клубненосная	II
212	Vallisneria spiralis L.	Orzoaica de balta	Валлиснерия спиральная	III
213	Veratrum nigrum L.	Strigoaie neagra	Чемерица черная	II
214	Utricularia vulgaris	Otratelul-baltilor	Пузырчатка обыкновенная	III

PLANTE BIANUALE ДВУХЛЕТНИЕ ЗАСТЕНИЯ

215	Hesperis suaveolens (Andrz.) Steud.	Nopticoasa mirositoare	Вечерница пахучая	IV
216	Lunaria annua L.	Pana-zburatorului anuala	Лунник однолетний	III
217	Scrophularia ver-nalis	Brinca-potcului	Норичник весенний	IV

1	2	3	4	5	6	7	8
PLANTE ANUALE			ОДНОЛЕТНИЕ РАСТЕНИЯ				
218	Cerastium perfoliatum L.	Struna-cocosului perfoliata	Ясколка пронзенно-лиственная	IV			
219	Cerastium ucrainicum Pacz. ex Klok.	truna-cocosului ucraineana	Ясколка украинская	IV			
220	Chrosophora tinctoria (L.) Adr. Juss.	Crozofoara	Хрозофора красильная	IV			
221	Impatiens nolitangere L.	Canalute (capasei)	Недотрога обыкновенная (не-тронь-меня)	IV			
222	Sagina procumbens L.	Grasatoare	Мишанка лежачая	IV			
223	Minuartia glomerata (Bieb.) Degen	Mierluta glomerata	Минуарция скученная	IV			
			LIANE	ЛИАНЫ			
224	Vitis sylvestris C.C.Gmel.	Vita de padure	Виноград лесной	II-III			+
			PLANTE INFERIOARE	НИЗШИЕ РАСТЕНИЯ			
			Fungi	Ciuperci	Грибы		
225	Amanita muscaria (Fr.) Hook	Amonita de musca	Мухомор красный	II			+
226	Amanita solitaria (Fr.) Secr.	Amonita solitara	Мухомор одиночный	II			+
227	Boletus aereus Fr.	Hrib amarui	Болетус темно-бронзовый	II			+
228	Boletus regius Krombh	Hribul-rege	Болетус королевский	IV			
229	Calocybe ionides (Fr.) Kiinn	Nicolete violet	Калоцибе лиловатый	IV			
230	Clavariadelphus pistillaris	Claviariadelf	Клавариадельфус пес-тиковый	III			+

1	2	3	4	5
231	Cortinarius rickenianus R. Mre	Cortinarul-richeni	Патинник рикени	IV
232	Hygrophorus mesotephrus Berk Br.	Higrofor mezotefru	Гигрофорус мезотефрус	III
233	Hypholoma thrausta Schulz. (Kolchb.) Mrbn.	Hifoloma trausta	Гифолома трауста	III
234	Laccaria amethystea (Bull.) Murrill	Laccarie ametistina	Лакария светлолиловая	III
235	Lactarius volemus (Fr.) fr.	Lartica dulce	Подмолочник	IV
236	Leucoraxillus giganteus (Fr.) Sing.	Leucoraxil gigant	Леукопаксилус гиганский	IV
237	Melanoleuca grammopodia (Fr.) Pat.	Melanoleuca gramopoda	Меланолейка коротковатоножка	IV
238	Morchella steppicola Zer.	Zbirciog de stepa	Сморчок степной	II
239	Mutinus caninus Fr.	Mutin canin	Мутинус собачий	II
240	Phylloporus rhodoxantus (Schw.) Bres.	Filopor rodoxant	Филопор красно-желтый	II
241	Russula mellolens Quel.	Nulubita de miere	Сыроежка медовая	IV
242	Calliergonella cuspidata (Hedw.) Loeske.	Caliergonela cuspidata	Bryophyta Calлиергонелла заостренная	Мхи II
243	Cirriphyllum piliferum (Sch.) Grout.	Cirrifilum pilifer	Циррифиллум волосконосный	II

1	2	3	4	5	6	7	8
244	Climacium dendro- ides (Hedw.) Webt. et Mohr.	Climacium dendro- id	Климациум древовид- ный	II			+
245	Dicranum polysetum Sm.	Dicranum poliset	Дикранум многоножко- вый	II			+
246	Dicranum scoparium Hedw.	Dicranum scopariu	Дикранум метловидный	II			+
247	Homalia trichoma- noides B.S.G.	Homalia trihomo- noida	Гомалия трихомоно- видная	II			+
248	Hylacomium splen- dens B.S.G.	Hilocomium splen- did	Гилокомиум блестящий	II			+
249	Neckera pennata Hedw.	Nechera penata	Неккера перистая	II			+
250	Pleurozium schre- beri (Brig.) Lindb er	Pleurozium Schre-	Плеуроциум Шребера	II			+
251	Rhytidiadelphus triguetrus (Nedw.) Warnst.	Ritidiadelfus trichetru	Ритидиладельфус трех- гранный	II			+
Lichenophyta Lichenefite Лишайники							
252	Cetraria glauca (L.) Ach.	Cetraria glauca	Цетрария сизая	II			
253	Cetrelia cetraro- ides (Del.)	Cetrelie cetrato- ida	Цетрелия цетрарие- видная	II			+
254	Cladonia rangifo- rmis Hoffm.	Cladonie rangifo- rma	Кладония оленерого- ная	II			+
255	Dermatocarpon mi- niatum (L.) Mann.	Dermatocarpon	Дерматокарпон мато- красный	II			+
256	Endopryenium hepa- ticum (Ach.) Koerb.	Endopirenium he- patic	Эндопирениум печен- очный	II			+

1	2	3	4	5
257	Endorpenium rufescent (Ach.) Koerb.cat	Endorpenium ruscum	Эндорпениум рыжеватый	+
258	Parmelia centrarioides Der.	Parmelia centrarioides	Пармелия цетрариевидная	+
259	Peltigera canina (L.) Willd.	Peltigera canina	Пелтигера собачья	+
260	Peltigera polydactyla (Heck.) Hoffm.	Peltigera polidactyla	Пелтигера многопалая	+
261	Peltigera rufescens (Weis.) Humb.	Peltigera ruscata	Пелтигера рыжеватая	+
262	Platismatia glauca (L.) C.Culb	Platismatia albatruie	Платизматия сизая	+
263	Pseudovernia furfuraceae (L.)	Pseudovernia decorticoasa	Псевдоверния шелушащаяся	+
264	Ramalina farinacea (L.) Ach.	Ramalina farinoasa	Ромалина мучнистая	+
265	Ramalina fastigiata (Lilieb.) Ach.	Ramalina fastigiata	Ромалина равновысокая	+
266	Ramalina fraxinea (Lilieb.) Ach.	Ramalina fraxinea	Ромалина ясенева	+
267	Ramalina pollinaria (Westr.) Ach.	Ramalina pollinaria	Ромалина опыленная	+
268	Usnea hirta (L.) Wigg.	Usnea hirta	Уснея жесткая	+
269	Xanthoparmelia vagans (Nyl.) Hale	Xanthoparmelia ratatitoare	Ксантопармелия блуждающая	+

* Categoriile rarității speciilor floristice ocrotite de stat (conform clasificării UICN): I - Specie dispărută; II - Specie periclitată, III - Specie vulnerabilă, IV - Specie rară, V - Specie nedeterminată; VI - Specie devenită nepericlitată; VII - Specie insuficient cunoscută; VIII - Specie nepericlitată.

b) Specii de animale rare

Nr. crt.	Taxoni			Categoriea rarității speciilor	Clasificarea plante incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova
	Denumirea științifică	Denumirea în limba de stat	Denumirea în limba rusă		
1	2	3	4	5	6

Mammalia Mamifere Млекопитающие

1	Alces alces L.	Elan	Лось	V	
2	Barbastella barbastella Schreb.	Barbastel european	Широкоушка европейская	IV	
3	Canis lupus L.	Lup	Волк	II	
4	Capreolus capreolus L.	Caprioara	Косуля	VIII	
5	Cervus dama L.	Cerb lopatar	Лань	V	
6	Cervus elaphus L.	Cerb nobil	Олень благородный	VIII	
7	Cervus nippon Timminck	Cerb patat	Олень пятнистый	VIII	
8	Chiroptera Blumenbach.	Chiroptere, lilieci	Рукокрылые	III	
9	Citellus citellus L.	Tistat european (popindau comun)	Суслик европейский	IV	+
10	Crociodura leucodon Hermann	Chitcan cu abdomen alb	Белозубка белобрюхая	II	+
11	Crociodura suaveolens Pall.	Chitcan mic cu dinti albi	Белозубка малая	IV	
12	Erinaceus europaeus L.	Arici comun	Еж обыкновенный	VIII	

1	2	3	4	5	6
13	<i>Eptesicus serotinus</i> Schreb.	Liliac tirziu	Кожан поздний	IV	
14	<i>Felis sylvestris</i> Schreb.	Pisica salbatica	Кот лесной среднеевропейский	III	+
15	<i>Lutra lutra</i> L.	Vidra	Выдра	II	+
16	<i>Mustela lutreola</i> L.	Nurca europeana	Норка европейская	II	+
17	<i>Martes foina</i> Erxl.	Jder de piatra	Куница каменная	VIII	
18	<i>Martes martes</i> L.	Jder de padure	Куница лесная	IV	+
19	<i>Meles meles</i> L.	Bursuc (viezure)	Барсук	VIII	
20	<i>Mustela erminea</i> L.	Hermelina	Горностай	IV	+
21	<i>Mustela nivalis</i> L.	Nevastuica (helge)	Ласка	VIII	
22	<i>Myotis bechsteini</i> Kuhl.	Noptar cu urechi lungi	Ночница длинноухая	IV	
23	<i>Myotis dasycyeme</i> Boie.	Noptar de iaz	Ночница прудовая	IV	
24	<i>Myotis daubentoni</i> Kuhl.	Noptar de apa	Ночница водная	IV	
25	<i>Myotis myotis</i> Borkh.	Noptar mare	Ночница большая	IV	
26	<i>Myotis nattereri</i> Kuhl.	Noptar Natterer	Ночница Наттерера	IV	
27	<i>Myotis oxygnatus</i> Mont.	Noptar cu urechi ascutite	Ночница остроухая	IV	
28	<i>Neomys fodiens</i> Penn.	Chitcan de apa	Кутора водяная	IV	
29	<i>Nyctalus lasiopterus</i> Schreb.	Nictal gigantic	Вечерница гигантская	II	+
30	<i>Nyctalus leisleri</i> Kuhl.	Nictal mic	Вечерница малая	IV	
31	<i>Nyctalus noctula</i> Schreb.	Nictal roscat	Вечерница рыжая	IV	
32	<i>Ondatra zibethica</i> L.	Bizam (ondatra)	Ондатра	VIII	
33	<i>Ovis musimon</i> Pall.	Mufion	Муфлон	V	
34	<i>Pipistrellus nathusii</i> Keys et Blas	Pipistrel Natuzi	Негопырь Натузуса	IV	

1	2	3	4	5	6
35	<i>Plecotus auritus</i> L.	Liliac urecheat	Улан	IV	
36	<i>Mustela eversmanni</i> Less.	Dihor de stepa	Хорек степной	III	+
37	<i>Putorius putorius</i> L.	Dihor de padure	Хорек лесной	VIII	
38	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> Schreb.	Rinolofid mare	Подковонос большой	III	+
39	<i>Rhinolophus hipposaisweoa</i> Bechst.	Rinolofid mic	Подковонос малый	IV	
40	<i>Sciurus vulgaris</i> L.	Veverita obisnuita	Белка обыкновенная	VIII	
41	<i>Sorex araneus</i> L.	Chitcan comun	Бурузубка обыкновенная	VIII	
42	<i>Sorex minutus</i> L.	Chitcan mic	Бурузубка малая	IV	
43	<i>Sus scrofa</i> L.	Mistret	Кабан дикий	VIII	
44	<i>Talpa europaea</i> L.	Cirtita	Крот	VIII	
45	<i>Vespertilio murinus</i> L.	Liliac mare	Кожан двухцветный	IV	+
46	<i>Vulpes vulpes</i> L.	Vulpe obisnuita	Лисица обыкновенная	VIII	

Pasari Птицы

Aves

1	<i>Accipiter badius</i> (Gm.).	Uliu cu picioare scurte	Тювик	VII	
2	<i>Accipiter gentilis</i> L.	Uliu porumbar	Тетеревятник	V	
3	<i>Accipiter nisus</i> L.	Uliu pasasar	Перепелятник	V	
4	<i>Aegithalos caudatus</i> L.	Pitigoi codat	Синица длиннохвостая	VII	
5	<i>Alcedo atthis</i> L.	Pescarus albastru	Зимородок	V	
6	<i>Aquila chrysaetus</i> L.	Aevila de munte	Беркут	II	+
7	<i>Aquila clanga</i> Pall.	Aevila tipatoare mare	Подорлик большой	II	+
8	<i>Aquila heliaca</i> Sav.	Aevila imperiala	Орел могильник	II	+
9	<i>Aquila pomarina</i> Brehm.	Aevila tipatoare mica	Подорлик малый	II	+

1	2	3	4	5	6
10	<i>Aquila rapax</i> Temm.	Acvila de stepa	Орел степной	II	+
11	<i>Ardea purpurea</i> L.	Stirc purpurii	Цапля рыжая	IV	
12	<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli)	Stirc galben	Цапля желтая	IV	+
13	<i>Asio flammeus</i> (Pont.)	Ciuf de cimp	Сова болотная	III	+
14	<i>Asio otus</i> L.	Ciuf de padure	Сова ушастая	VII	
15	<i>Athene noctua</i> (Scopoli)	Cucuvea comuna	Сыч домовый	VIII	
16	<i>Botaurus stellaris</i> L.	Buhal de balta	Выпь	IV	
17	<i>Bubo bubo</i> L.	Buha mare (bulfinita)	Филин	II	+
18	<i>Buteo buteo</i> L.	Sorecar comun	Канюк	VIII	
19	<i>Buteo lagopus</i> (Pont.)	Sorecar incaltat	Зямяк	VIII	
20	<i>Caprimulgus euro-paeus</i> L.	Caprimulg	Козодой	VII	
21	<i>Charadrius aprincarius</i> L.	Ploier auriu	Ржанка золотистая	V	
22	<i>Ciconia ciconia</i> L.	Cocostirc alb	Аист белый	VIII	
23	<i>Ciconia nigra</i> L.	Cocostirc negru	Аист черный	II	+
24	<i>Circetus gallicus</i> Gm.	Serpar	Змея	II	+
25	<i>Circus aeruginosus</i> Gm.	Erete de stof	Лунь болотный	IV	
26	<i>Circus cyaneus</i> L.	Erete vinat	Лунь полевой	III	+
27	<i>Circus macrourus</i> Gm.	Erete alb	Лунь степной	II	+
28	<i>Circus pygargus</i> L.	Erete sur	Лунь луговой	II	+
29	<i>Columba oenas</i> L.	Porumbel de scorbura	Клинтух	IV	+
30	<i>Columba palumbus</i> L.	Porumbel gulerat	Вяхрь	VIII	
31	<i>Coracias garrulus</i> L.	Dumbraveanca	Сизоворонка	VIII	
32	<i>Corvus corax</i> L.	Corb	Ворон	VII	
33	<i>Crex crex</i> L.	Cristel de cimp	Коростель	VII	
34	<i>Cygnus cygnus</i> L.	Lebada cintoare	Лебедь-кликун	IV	+
35	<i>Cygnus olor</i> (Gm.)	Lebada cucuiata	Лебедь-шипун	IV	+
36	<i>Dryocopus martius</i> L.	Ciocanitoare neagra	Дятел черный	III	+

1	2	3	4	5	6
37	<i>Egretta alba</i> L.	Egreta mare	Цапля большая белая	II	+
38	<i>Falco cherrug</i> (Gray.)	Soim de dumbrava	Балобан	II	+
39	<i>Falco columbarius</i> L.	Soimulet de iarna	Дербник	V	
40	<i>Falco naumanni</i> (fleisch.)	Vinturel mic	Пустельга степная	III	+
41	<i>Falco peregrinus</i> Tunst.	Soim calator	Сапсан	V	
42	<i>Falco subbuteo</i> L.	Soimul rindunelelor	Челнок	VII	
43	<i>Falco tinnunculus</i> L.	Vinderel rosu	Пустельга	VIII	
44	<i>Falco vespertinus</i> L.	Soimulet de seara	Кобчик	IV	
45	<i>Gavia stellata</i> (Pont.)	Cufundar gusa rosie	Гагара краснозобая	IV	
46	<i>Glareola nordmanni</i> Fisch.	Ciovlica de stepa	Тиркушка степная	V	
47	<i>Glareola pratincola</i> L.	Ciovlica de mare	Тиркушка луговая	V	
48	<i>Grus grus</i> L.	Cocor	Журавль серый	V	
49	<i>Haematopus ostralegus</i> L.	Scoicar	Кулик-сорока	V	
50	<i>Haliaeetus albicilla</i> L.	Codalb	Орлан-белохвост	II	+
51	<i>Hieraetus pennatus</i> Gm.	Acvila pitica	Орел-карлик	II	+
52	<i>Larus minutus</i> Pall.	Pescarus mic	Чайка малая	V	
53	<i>Mergus merganser</i> L.	Ferestras mare	Крохаль большой	V	
54	<i>Milvus milvus</i> L.	Gaie rosie	Коршун красный	II	+
55	<i>Milvus nigrans</i> Bodd.	Gaie bruna	Коршун черный	V	
56	<i>Monticola saxatilis</i> L.	Mierla de piatra	Дрозд пестрый каменный	III	+
57	<i>Neophron percnopterus</i> L.	Hoitar	Стервятник	II	+
58	<i>Netta rufina</i> (Pall.)	Rata cu perusa	Нырок красноносый	V	
59	<i>Otis tarda</i> L.	Dropie	Дрофа	II	+
60	<i>Tetrax tetrax</i> L.	Dropie mica	Стрепет	II	+

1	2	3	4	5	6
61	Otus scops L.	Ciuf pitic	Сплюшка	IV	
62	Oxyura leucocephala (Scop.)	Rata cu cap alb	Савка	V	+
63	Pandion haliaetus L.	Vultur pescar	Скопа	II	+
64	Panurus biarmicus L.	Pitigoi de stuf	Синица усатая	VII	
65	Pelecanus crispus Brich.	Pelican cret	Пеликан кудрявый	IV	+
66	Pelecanus onocrotalus L.	Pelican comun	Пеликан розовый	IV	+
67	Pernis apivorus L.	Viespar	Осоед	III	+
68	Phalacrocorax pygmaeus Pall.	Cormoran mic	Баклан малый	IV	+
69	Phasianus colchicus L.	Fazan	Фазан	VIII	
70	Picus viridis L.	Ciocanitoare verde	Дятел зеленый	III	+
71	Platalea leucorodia L.	Lopatar	Колпица	II	+
72	Plegalis falcinellus L.	Tiganus	Каравайка	II	+
73	Podiceps auritus L.	Corcodel cu git rosu	Пеганка красношейная	V	
74	Podiceps griseigena Bodd.	Corcodel de iarna	Пеганка серошекая	V	
75	Podiceps nigricollis Brehm.	Corcodel cu git negru	Пеганка черношейная	VII	
76	Recurvirostra avosetta L.	Cioc intors	Шилоклювка	IV	
77	Remiz pendulinus L.	Boicus	Ремез	VIII	
78	Riparia riparia L.	Lastun de mal	Ласточка береговая	VIII	
79	Branta ruficollis Pall	Gisca cu piept rosu	Казарка краснозобая	V	+
80	Serinus canaria L.	Canarus	Вьюрок канареечный	IV	+
81	Pluvialis squatarola L.	Ploier argintiu	Тулес	V	

1	2	3	4	5	6
82	<i>Sterna albifrons</i> Pall.	Chira mica	Крчка малая	IV	
83	<i>Strix aluco</i> L.	Huhurez de padure	Неясыть серая	VIII	
84	<i>Strix uralensis</i> Pall.	Huhurez mare	Неясыть длиннохвостая	V	
85	<i>Tadorna ferruginea</i> Pall.	Califar rosu	Огарь	IV	
86	<i>Tadorna tadorna</i> L.	Califar alb	Пеганка	V	
87	<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Pall.)	Corcodel pitic	Пеганка малая	VII	
88	<i>Tato alba</i> (Scop.)	Striga	Сипуха	III	+
89	<i>Upupa epops</i> L.	Pupaza	Удод	VIII	
Reptilia					
1	<i>Coluber jugularis</i> L.	Sarpe tiritor cu abdomen galben	Пресмыкающиеся Полоз желтобрюхий	III	+
2	<i>Coronella austriaca</i> Laur.	Sarpe de alun	Медянка обыкновенная	VI	+
3	<i>Elaphe longissima</i> Laur.	Sarpe Esculap	Змея Эскулапова	III	+
4	<i>Elaphe quatuorlineata</i> (Lacep.)	Sarpe cu patru dungi	Полоз четырехполосный	III	
5	<i>Emys orbicularis</i> L.	Broasca testoasa de balta	Черепаха болотная	IV	+
6	<i>Eremias arguta</i> (Pall.)	Sopirla multicolora	Ящурка разноцветная	V	+
7	<i>Lacerta taurica</i> Pall.	Sopirla de Crimeea	Ящерица крымская	VII	
8	<i>Vipera berus</i> L.	Vipera comuna	Гадюка обыкновенная	IV	+
9	<i>Vipera ursini</i> Bonap.	Vipera de stepa	Гадюка степная	IV	+

1	2	3	4	5	6
		Amphibia	Amfibii	Земноводные	
1	Bombina bombina L.	Buhai de balta cu abdomen rosu	Жерлянка краснобрюхая	V	
2	Pelobates fuscus (Laur.)	Broasca de cimp	Чесночница обыкновенная	IV	+
3	Salamandra salamandra L.	Salamandra	Саламандра пятнистая	V	
4	Triturus cristatus (Laur.)	Triton cu creasta	Тритон гребенчатый	VIII	
		Cyclostomata	Ciclostomate	Круглоротые	
1	Lampetra mariae Berg.	Chiscar de Ucraina	Минога украинская	IV	+
		Pisces	Pesti	Рыбы	
1	Acipenser giildenstadtii colchicus V.Marti	Nisetru	Осетр черноморско-азовский	III	+
2	Acipenser ruthenus L.	Cega	Стерлядь	III	
3	Acipenser stellatus Pallas	Pastruga	Севрюга	III	+
4	Aspro streber L.	Fusar	Чоп малый	IV	+
5	Aspro zingel L.	Pietrar	Чоп большой	IV	+
6	Barbus barbus borysthenicus Dyb.	Mreana de Nipru	Усач днепроовский	III	+
7	Barbus meridionalis p etenyi (Heckel)	Mreana vinata	Усач балканский	IV	+
8	Hucho hucho L.	Lostrita	Лосось дунайский	IV	+
9	Huso huso L.	Morun	Белуга	III	+

1	2	3	4	5	6
10	Leuciscus idus L.	Vaduvita de riu	Язь речной	IV	+
11	Leuciscus leuciscus L.	Clean mic	Елец	III	+
12	Lota lota L.	Mihalt	Налим	IV	+
13	Rutilus frisii (Nordmann)	Ocheana mare	Вырезуб	III	+
14	Umbra krameri Walbaum	Tiganus	Умбра (евдошка)	II	+
15	Vimba vimba L.	Morunas	Рыбец	IV	
Crustacea					
1	Paramysis baeri bispinosa Martynov	Paramisis Bar bispinos	Ракообразные Парамизис Бэра двухшиповый	III	+
Mollusca					
1	Hypanis colorata (Eichwald)	Hypanis colorat	Moluste Гипанис цветной	III	+
2	Hypanis laeviscula fragilis (Milaschewich)	Hypanis neted fragil	Гипанис гладкий хрупкий	II	+
3	Hypanis pontica (Eichwald)	Hypanis de Marea Neagra	Гипанис черноморский	III	+
Polychaeta					
1	Hypaniola kowalewskyi (Grimm)	Hypaniola Kovalevski	Polichete Гепаннола Ковалевского	III	+
Insecta					
1	Aglia tau L.	Fluture aglia	Insecte Аглия	III	+

1	2	3	4	5	6
2	Ascalaphus macaronius Scopoli	Ascalaf pestritat	Аскалаф пестрый	II	+
3	Bombus paradoxus Dalla Torre	Bondar paradox	Шмель необычный	II	+
4	Callimorpha quadripunctaria Poda	Arhtida Hera	Медведица Гера	III	+
5	Calosoma sycophanta L.	Calosoma mirositare	Красотел пахучий	II	+
6	Carabida clatratus L.	Carabida clatratus	Жужелица клатратус	III	+
7	Caramyx cerdo L.	Croiturul stejarului	Усач большой дубовый	III	+
8	Cerophytum elateroides Latreille	Cerofita	Церофитум	II	+
9	Dolbina elegans Bang-Naas	Porumbacul dolbina	Бражник долбина	VII	+
10	Ehater ferrugineus L.	Pocnitor roscat	Щелкун краснокрылый	III	+
11	Eudia pavonia L.	Ochi de paun mic	Павлиний глаз малый	III	+
12	Iphicliedes podalirius L.	Podalirii	Подалирий	III	+
13	Ischnoides sanguinicollis Panzer	Pocnitor isnoides	Щелкун ишноидес	III	+
14	Liometopum microcephalum Pauzer	Furnica liometopum	Лиометопум	II	+
15	Lucanus cervus L.	Vasa porpii(radasca)	Жук-олень	III	+
16	Manduca atropos L.	Porumbacul "Cap-mort"	Бражник "Мертвая голова"	VI	+
17	Mantis religiosa L.	Calugarita	Богомол мантис	III	+
18	Marumba quercus Denis et Schiff. lui	Porumbacul stejaru-	Бражник дубовый	III	+

1	2	3	4	5	6
19	Megachile rotundata Fabricius	Albina megahila	Мегахила округлая	III	+
20	Morimus finereus Muslant	Croitorul cenusiu	Моримус темный	III	+
21	Oryctes nasicornis L.	Caraban	Жук-носорог	III	+
22	Papili machaon L.	Mahaon	Махаон	II	+
23	Parnassius mnemosyne L.	Fluture Apolon negru	Мнемозина (Аполлон черный)	II	+
24	Polyommatus daphnis Denis et Schiff.	Fluture meleagr	Голубянка мелеагр	II	+
25	Porthmidius austriacus Schrauk	Pocnitor portmidius	Шелкун портмидиус	II	+
26	Rhopitoides canus Eversmann	Rofitoida cenusie	Рофитондес серый	III	+
27	Rosalina alpina L.	Croitor alpin	Усач альпийский	II	+
28	Saga pedo Pall.	Cal de stepa	Дыбка степная	II	+
29	Satanas gigans Eversmann	Musca gigantica	Ктырь гигантский	II	+
30	Saturnia pyri Denis et Schiff.	Ochi de paun mare шой ночной	Павлиний глаз большой	III	+
31	Scolia maculata Druru	Viespre giganta	Сколия-гигант	III	+
32	Tomares nogeli Herrich-Schaffer	Fluture tomares	Томарес южный	II	+
33	Xylocopa valga Cerstaeiker	Albina valga	Пчела плотник	III	+
34	Zerynthia polyxena Denis et Schiff.	Polixena	Поликсена	II	+

	Famili	Семейства
1	Apidae	Пчелиные VIII
2	Coccinellidae	Кокцинеллиды VIII
3	Cantharididae	Мякотелки VIII
4	Carabidae	Жужелицы VIII
5	Formicidae	Муравьи VIII
6	Histeridae	Карapusики VIII
7	Meloidae	Нарывники, майки VII
8	Silphidae	Мертвоеды VIII
9	Staphylinidae	Стафилиниды VIII
Ordine		
	Arahnida	Паукообразные VIII
1	Ephemeroptera	Поденки VIII
2	Plecoptera	Веснянки VIII

REZERVAȚILE NATURALE

- A) SILVICE
B) DE PLANTE MEDICINALE
C) MIXTE

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5

A) SILVICE

1	Voinova	27	Raionul Anenii Noi La nord de satul Șerpeni, ocolul silvic Anenii Noi, Voinova, parcela 41	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
2	Rosoșeni	149	Raionul Briceni Ocolul silvic Briceni, Rosoșeni, parcelele 11, 12, 14, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
3	Baurci	93,1	Raionul Cahul La sud de satul Baurci-Moldoveni, ocolul silvic Larga, Români, parcela 25, subparcellele 1, 9; parcela 36, subparcellele 1, 2, 4; parcela 37, subparcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Cahul
4	Sitișchi	90	Raionul Camenca Ocolul silvic Camenca, Sitișchi, parcela 32	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița

1	2	3	4	5
5	Vadul	135	Ocolul silvic Camenca, Vadul, parcelele 6, 7	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița
6	Colohur	178	La sud de satul Caterinovca, ocolul silvic Rașcov, Colohur, parcelele 22, 23, 25	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița
7	Ciobalaccia	13,4	Raionul Cantemir La 2 km est de satul Ciobalaccia, ocolul silvic Baimaclia, Aluniș, parcela 34, subparcelele 14, 15	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
8	Molești-Răzeni	250,7	Raionul Căinari Ocolul silvic Răzeni, Vila Molești-Răzeni, parcelele 30-32; subparcelele 1, 2, 7; parcela 33, subparcelele 1, 5	Gospodăria Silvică de Stat Cimișlia
9	Sadova	229	Raionul Călărași Ocolul silvic Călărași, Sadova, parcelele 33, 34	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
10	Boguș	89	Ocolul silvic Hîrjauca, Vila Hîrjauca, parcela 26	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
11	Leordoaia	158	Ocolul silvic Hîrjauca, Hîrjauca-Sipoteni, parcela 31	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
12	Scălfăreni	97	Ocolul silvic Hîrjauca, Scălfăreni, parcela 49	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
13	Voinova	192	La vest de satul Onești, ocolul silvic Pitușca, Voinova, parcela 11	Gospodăria Silvică de Stat Călărași

1	2	3	4	5
Raionul Căușeni				
14	Misilindra	1,7	La sud de satul Hagimus, ocolul silvic Căușeni, parcela 21, subparcela 6	Gospodăria Silvică de Stat Bender
Raionul Cimișlia				
15	Hîrtropul Moisei	101	Ocolul silvic Mihailovca, Hîrtropul Moisei, parcela 15	Gospodăria Silvică de Stat Cimișlia
Raionul Comrat				
16	Liceul Bolgrad	54	În apropierea satului Frumușica, ocolul silvic Congaz, Liceul Bolgrad, parcela 26, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
Raionul Criuleni				
17	Dubăsari	93	Ocolul silvic Grigoriopol, Dubăsari, parcela 38, subparcelele 14, 20-22	Gospodăria Silvică de Stat Bender
18	Zoloceni	69	Ocolul silvic Criuleni, Zoloceni, parcela 24	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
Raioanele Drochia și Soroca				
19	Pădurea Băxani	45	Între satele Popești, raionul Drochia și Băxani, raionul Soroca	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
Raionul Hîncești				
20	Dancu	131	Ocolul silvic Cărpineni, Dancu, parcelele 2, 3	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
21	Nemțeni	20,9	Ocolul silvic Onești, Nemțeni, parcela 2 subparcelele 2, 3	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești

1	2	3	4	5
22	Sărata Galbenă	220	Ocolul silvic Cărpineni, Sărata Galbenă, parcelele 28, 32, 33	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
23	Vila Caracui	84	Ocolul silvic Bozieni, Vila Caracui, parcela 37	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
24	Sărata-Răzeși	27	Ocolul silvic Cărpineni, Sărata-Răzeși, parcela 15	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
25	Pogănești	203	La vest de satul Sărata-Răzeși (raionul Leova), ocolul silvic Cărpineni, Pogănești-II parcela 14, subparcelele 1, 4-7	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
Raionul Ialoveni				
26	Molești	5	La 2 km sud de satul Molești, ocolul silvic Răzeni, Vila Molești - Răzeni, parcela 11, subparcela 1; parcela 12, subparcela 3	Gospodăria Silvică de Stat Cimișlia
27	Sector-etalon de pădure	110,2	Între satele Malcoci și Condirița, ocolul silvic de scumpie Scoreni, Scoreni, parcela 22, subparcelele 1, 2, 4, 7; parcela 23, subparcela 3	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
Raionul Leova				
28	Ostianova	211,2	Ocolul silvic Hîrtop, Ostianova, parcelele 23-26	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
Raionul Nisporeni				
29	Seliște-Leu	315	Ocolul silvic Păruceni, Seliște-Leu, parcela 27-30	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni

1	2	3	4	5
30	Cabac	24,7	Ocolul silvic Iureni, Cabac, parcela 7, subparcela 17; parcela 8, subparcela 20; parcela 11, subparcela 6	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
	31 Zberoata - Lunca	47,9	Ocolul silvic Grozești, Zberoata - Lunca parcela 8, subparcelele 1-41	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
			Raionul Ocnîța	
32	Ocnîța	103	Ocolul silvic Ocnîța, Ocnîța, parcela 16	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
33	Mestecăniș	44	Ocolul silvic Ocnîța, Mestecăniș, parcela 9	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
34	Climăuți	70	Ocolul silvic Ocnîța, Climăuți, parcela 50	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
			Raionul Orhei	
35	Cobîleni	33,5	Ocolul silvic Susleni, Cobîleni, parcela 1, subparcela 2; parcela 2, subparcelele 1, 3	Gospodăria Silvică de Stat Orhei
36	Vișcăuți	24	Ocolul silvic Susleni, Vișcăuți, parcela 43, subparcelele 11, 15	Gospodăria Silvică de Stat Orhei
			Raionul Rîbnița	
37	Erjova	123	Ocolul silvic Erjova, Erjova, parcelele 31, 32	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița
			Raionul Rîșcani	
38	Știnca	55	Ocolul silvic Rîșcani, Știnca, parcela 4	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni

1	2	3	4	5
39	Pociumbeni	53	Ocolul silvic Rîșcani, Pociumbeni, parcela 1, subparcelele 13, 19	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
40	Lucăceni	49,6	Ocolul silvic Rîșcani, Lucăceni, parcela 19, subparcelele 3, 5, 11, 18; parcela 20, subparcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
41	Șaptebani	17	Ocolul silvic Rîșcani, Șaptebani, parcela 7, subparcela 9	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
Raionul Slobozia				
42	Copanca	167	Ocolul silvic Copanca, Copanca, parcelele 41,43,44	Gospodăria Silvică de Stat Bender
43	Leuntea	30,1	Ocolul silvic Copanca, Copanca, parcela 50, subparcelele 12, 14	Gospodăria Silvică de Stat Bender
Raionul Strășeni				
44	Condrița	61	Ocolul silvic Condrița, Condrița, parcela 17, subparcela 1	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
45	Roșcani	134	Ocolul silvic Ghidighici, Rădeni, parcelele 10, 11, subparcelele 6, 7	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău
Raionul Șoldănești				
46	Hligeni	70	La nord-vest de satul Mateuți, ocolul silvic Șoldănești, Hligeni, parcela 31	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
Raionul Ștefan Vodă				
47	Olănești	108	La sud-est de satul Olănești, ocolul silvic Ștefan Vodă, Olănești, parcela 23	Gospodăria Silvică de Stat Bender

1	2	3	4	5
Raionul Telenеști				
48	Ghiliceni	38	La sud-vest de satul Ghiliceni, ocolul silvic Mîndrești, Ghiliceni, parcela 24, subparcelele 1, 9, 11	Gospodăria Silvică de Stat Telenеști
49	Telenеști	111	La nord de satul Crăsnășeni, ocolul silvic Telenеști, Vila Telenеști, parcela 50	Gospodăria Silvică de Stat Telenеști
Raionul Vulcănești				
50	Vadul lui Isac	68	Ocolul silvic Slobozia, Vadul lui Isac, parcela 33	Gospodăria Silvică de Stat Cahul
51	Flămînda	71	Ocolul silvic Vulcănești, Flămînda parcela 14, subparcela 3; parcela 15, subparcela 4; parcela 22, subparcelele 9, 12; parcela 24, subparcelele 2, 7; parcela 26, subparcelele 6, 9; parcela 28, subparcela 3; parcela 32, subparcela 5	Gospodăria Silvică de Stat Cahul
TOTAL		500		
B) DE PLANTE MEDICINALE				
Raionul Briceni				
1	Rosoșeni	368	Ocolul silvic Briceni, Rosoșeni, parcelele 2, 5, 6, 8, 9	Gospodăria Silvică de Stat Edineț

1	2	3	4	5
2	Cahul	343	Raionul Cahul Ocolul silvic Larga, Romîni, parcelele 28, 29, 31-33, 39, 40	Gospodăria Silvică de Stat Cahul
3	Hrușca	170	Raionul Camenca Ocolul silvic Camenca, Valea Hrușca, parcelele 3-5	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița
4	Bugeac	56	Raionul Comrat La vest de sediul brigăzii nr.2	Întreprinderea Agricolă "Bugeac"
5	Cernoleuca	337	Raionul Dondușeni Ocolul silvic Dondușeni, Cernoleuca, parcelele 43, 46-48	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
6	Logănești	710	Raionul Hîncești Ocolul silvic Logănești, Vila Logănești, parcelele 13-15, 18-20, 23, 24	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
7	Sărata Galbenă	424	Ocolul silvic Cărpineni, Sărata Galbenă parcelele 24, 30, 31, 35, 36	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești
8	Seliște	315	Raionul Nisporeni Ocolul silvic Păruceni, Seliște-Leu, parcelele 27-30	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni

1	2	3	4	5
9	Rădoaia	73	Raionul Singerei Ocolul silvic Alexândreni, Rădoaia parceta 23	Gospodăria Silvică de Stat Bălți
	TOTAL	2796		
			C) MIXTE	
1	Cantemir	132	Raionul Cantemir Lunca inundabilă a râului Prut la sud de orașul Cantemir	Întreprinderea ag- ricolă "Drujba"
2	Ecosistemul acvatic "Lebăda albă"	30	Raionul Leova La nord-vest de orașul Leova	Primăria orașului Leova
3	Mlaștina "Togai"	50	Raionul Ștefan Vodă La est de satul Crocmaz, 100 m de la albia Nistrului, ocolul silvic Olănești, parceta 27	Gospodăria Silvică de Stat Bender
	TOTAL	212		
	TOTAL GENERAL	8009		

REZERVAȚIILE PEISAJERE (de peisaje geografice)**Raionul Anenii Noi**

1	Pădurea Hîrbovăț	2218	Între satele Hîrbovăț și Bulboaca, ocolul silvic Hîrbovăț, Vila Hîrbovăț, parcelele 8-36	Gospodăria Silvică de Stat Bender
2	Telița	124	La est de satul Telița, ocolul silvic Anenii Noi, Hîrtop, parcelele 50-51	Gospodăria Silvică de Stat Chișinău

Raionul Briceni

3	Tețcani	164	La nord de satul Tețcani, ocolul silvic Lipcani, Tețcani, parcela 35	Gospodăria Silvică de Stat Edineț (114 ha), Primăria satului Tețcani (50 ha)
4	Complexul geologic și paleontologic din bazinul râului Lopatnic	452	De-a lungul râului Lopatnic, de la sud-estul satului Caracușenii Vechi pînă la satul Corjeuți [defileul Caracușenii de sud (16 ha) și 2 (cîte 94 ha) lângă satul Caracușenii Vechi; defileul 3 (102 ha), ocolul silvic Briceni, Caracușenii Vechi, parcela 49; defileul 4 și 5 (58 ha și, respectiv, 43 ha); formațiunile tectonice de lângă satul Corjeuți (45 ha)]	Gospodăria Silvică de Stat Edineț, primăriile satelor Caracușenii Vechi și Corjeuți

Raionul Camenca

5	Bugornea	606	Lîngă satul Rașcov, ocolul silvic Rașcov, Bugornea, parcelele 5-14	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnita
---	----------	-----	--	------------------------------------

1	2	3	4	5
6	Valea Adîncă	214	Împrejurimile satului Valea Adîncă, ocolul silvic Rașcov, Valea Adîncă, parcela 2	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița (107 ha), Întreprinderea Agricolă “70-Ietie Velicogo Octeabrea” (107 ha)
7	Glubocaia Dolina	520	La nord-est de satul Caterinova, ocolul silvic Rașcov, Glubocaia Dolina, parcelele 15-19	Gospodăria Silvică de Stat Rîbnița
			Raionul Cantemir	
8	Lunca inundabilă de lângă Antonești	93,6	La vest de satul Antonești	Întreprinderea Agricolă “Drujba”
9	Chioselia	307	La nord-vest de satul Chioselia, ocolul silvic Baimaclia, Chioselia, parcelele 35-38	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
10	Codrii Tigheci	2519	Între satele Lărguța și Capaclia, ocolul silvic Cantemir, Tigheci, parcelele 1-40	Gospodăria Silvică de Stat Iargara
			Raionul Căinari	
11	Cărbuna	607	Între satul Cărbuna și stația de cale ferată Zloți, ocolul silvic Zloți Vila Milești-Răzeni, parcelele 1-4, 9	Gospodăria Silvică de Stat Cimișlia
			Raionul Călărași	
12	Țigănești	680	Între satele Săseni, Tabăra, Țigănești, Bravicea ocolul silvic Bravicea, Bravicea, parcelele 50, 51, 58, 61, 62, 64, 65, 67	Gospodăria Silvică de Stat Călărași (580ha) Întreprinderea Agricolă “Codreanca” (100 ha)

1	2	3	4	5
13	Voloca Verbca	407	Între satele Sadova și Rassvet, ocolul silvic Pitușca, Voloca Verbca, parcelele 45-48	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
14	Căbăiești -Pîrjolteni	1213	Între satele Căbăiești, Pîrjolteni, Seliștea Nouă, ocolul silvic Călărași, Căbăiești - Pîrjolteni, parcelele 47-56	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
15	Temeleuți	209	Între satele Temeleuți și Vălcineț, ocolul silvic Călărași, Temeleuți, parcelele 12, 13	Gospodăria Silvică de Stat Călărași
Raionul Cimișlia				
16	Rîpele de la Cimișlia	256	La sud de orașul Cimișlia, pe drumul spre orașul Basarabeasca, ocolul silvic Ciucur - Mingir, Oziornoe, parcela 3, subparcelele 11, 13, 15; Recea, parcela 7, subparcelele 1, 4, 5, 10; le 5, 9, Bacanciu, parcela 5, subparcelele 11, 13-15, 17-19, 22, 23, 25, 27, 29	Gospodăria Silvică de Stat Cimișlia
Raionul Dondușeni				
17	Rudi - Arionești	916	La 10 km mai jos de orașul Otaci, de-a lungul Nistrului, ocolul silvic Otaci, Arionești - Stînca, parcelele 20-22; Rudi-Gavan, parcelele 23-29	Gospodăria Silvică de Stat Soroca (793 ha), Întreprinderea Agricolă "Arionești" (57 ha), Întreprinderea Agricolă "Nistru" (66 ha)

1	2	3	4	5
Raionul Dubăsari				
18	Valea Seacă „Tamașlic”	394	La nord-est de orașul Grigoriopol, ocul silvic Grigoriopol, Geamanat, parcelele 18, 19; Popeasca, parcelele 14-17	Gospodăria Silvică de Stat Bender
Raionul Edineț				
19	La Castel	746	Valea râului Racovăț, fișie lată de 200 m cu lungimea de 5 km pe malul stîng, mai jos de satul Gordinești, ocul silvic Edineț, Gordinești, parcelele 29-35	Gospodăria Silvică de Stat Edineț (646 ha), Primăria satului Gordinești (100 ha)
20	Fetești	555	La nord-est de satul Fetești, oculul silvic Edineț, Fetești, parcelele 9-14, 59	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
21	Zăbriceni	596	La nord-vest de satul Onești, oculul silvic Edineț, Zăbriceni, parcelele 45-49	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
Raionul Fălești				
22	Izvoare - Risipeni	1162	Între satele Izvoare și Risipeni, ocul silvic Fălești, Risipeni, par- celele 72, 73, 75, 76; Caiuceni - Nagornoe, parcelele 30-33, 36-38; Izvoare, parcelele 61-69	Gospodăria Silvică de Stat Glodeni
Raionul Hîncești				
23	Pădurea din Hîncești	4499	Între satele Lăpușna și Mereșeni, ocul silvic Logănești, Vila Logă- nești parcelele 35-37, 42-44; oculul silvic Mereșeni, Vila Hîncești, parcelele 1-5, 8-13, 16-23, 26-31, 33-39, 41-45	Gospodăria Silvică de Stat Hîncești

1	2	3	4	5
Raionul Nisporeni				
24	Cazimir - Milești	500	Între satele Milești, Bălănești, Găurieni ocolul silvic Părueni, Cazimir - Milești, parcelele 3-7	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
25	Vila Nisporeni	3499	La sud-est de orașul Nisporeni, ocolul silvic Nisporeni, Nisporeni, parcelele 7-38	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
26	Dolna	389	La sud de satul Dolna, ocolul silvic Iurceni Dolna, parcelele 4-6	Gospodăria Silvică de Stat Nisporeni
Raionul Ocnîța				
27	Calarașovca	252	La 5 km sud-est de orașul Otaci, ocolul silvic Otaci, Calarașovca-Sfinca, parcelele 10-12	Gospodăria Silvică de Stat Soroca (225 ha), Întreprinderea Agri-colă "Dnestrovsc" (27 ha)
28	La 33 de Vaduri	184	La sud de satul Naslavcea, ocolul silvic Ocnîța, Bîrnova, parcela 4; Verejeni-Bîrnova, parcela 5	Gospodăria Silvică de Stat Edineț (168 ha), Întreprinderea Agri-colă "Vatutin" (16ha)
Raionul Orhei				
29	Pohrebenei	1049	Între satele Pohrebenei și Voroneț, ocolul silvic Pohrebenei, Pohrebenei, parcelele 14-35	Gospodăria Silvică de Stat Orhei
30	Trebujeni	500	Între satele Furceni și Trebujeni, ocolul silvic Susleni, Jeloboc-Furceni, parcelele 51, 52; ocolul silvic Ivancea, Trebujeni, parcelele 31, 32, 34, 35, 37	Gospodăria Silvică de Stat Orhei (436 ha), Primăria satului Tribujeni (64 ha)

1	2	3	4	5
	Raionul Rezina			
31	Saharna	674	La vest de satul Saharna, ocolul silvic Rezina, Saharna, parcelele 17-23, 25-28; Saharna - Zemstvo, parcela 29	Gospodăria Silvică de Stat Orhei
32	Țipova	306	Împrejurimile satului Țipova, ocolul silvic Pohrebni, Stînca-Horodiște, parcela 42; Horodiște-Funduc, parcelele 43, 44; Scala - Stîncă, parcela 45	Gospodăria Silvică de Stat Orhei (204 ha), Întreprinderea Agri-colă "Lalova" (102 ha)
33	Suta de Movile	1072	Raionul Rîșcani Între satele Braniște și Cobani (raionul Glodeni), ocolul silvic Rîșcani, Avrămeni - Nagornoe, parcelele 32, 65; Petrușeni, parcelele 26-31	Gospodăria Silvică de Stat Ialoveni (657ha) Întreprinderea Agri-colă "Braniște" (415 ha)
34	Grădina Turcescă	224	Raionul Slobozia Între satele Leuntea și Copanca, ocolul silvic Copanca, Adajia, parcela 65; Grădina Turcescă, parcela 66, albia veche a Nistrului pe o distanță de 12 km	Gospodăria Silvică de Stat Bender
35	Cosăuți	585	Raionul Soroca Satul Cosăuți, ocolul silvic Soroca, Cosăuți parcelele 4-8	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
36	Holoșnița	199	În preajma satului Holoșnița, ocolul silvic Soroca, Holoșnița, parcelele 1, 2	Gospodăria Silvică de Stat Soroca

1	2	3	4	5
Raionul Strășeni				
37	Căpřiana - Scoreni	1762,4	Între satele Lozova, Vorniceni, Pă- nășești, Trușeni, Cojușna, ocolul silvic Căpřiana, Căpřiana, parcela 21, subparcelele 7-14; parcela 27, subparcelele 4-13; parcela 33, sub- parcelele 2, 3, 5; parcelele 28-30, 34-36; ocolul silvic Scoreni, Sco- reni, parcelele 1-8	Gospodăria Silvică de Stat Strășeni
Raionul Șoldănești				
38	Climăuți de Jos	668	La sud de satul Climăuți de Jos, ocolul silvic Șoldănești, Climăuți, parcelele 5-9; Socola, parcelele 10, 11; Pridnestrovscoe, parcela 1 Între satul Olișcani și riul Ciorna, ocolul silvic Olișcani, Olișcani- Prisaca, parcelele 22, 23; Dobrușa, parcelele 14-17, subparcelele 1-11, 13-26; parcelele 18-21, 24-37, 40- 44, subparcelele 1-16; parcela 45, subparcelele 1-6; parcelele 46-57, subparcelele 1-11; parcela 58, sub- parcelele 1-20; parcelele 59-68, 70, 71	Gospodăria Silvică de Stat Soroca
39	Dobrușa	2634		Gospodăria Silvică de Stat Soroca
40	Poiana Curătura	692	Între satele Poiana și Tarasova (ra- ionul Rezina), ocolul silvic Șoldă- nești, Poiana, parcelele 12, 13; Cu- rătura-Tabora, parcelele 14-17; Cu- rătura-Corn, parcela 18	Gospodăria Silvică de Stat Soroca

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Raionul Ungheni

41	Valea Mare	373	La sud de orașul Ungheni, ocolul silvic Ungheni, Valea Mare, parcela 25; Moreni-Balta, parcelele 26, 27	Gospodăria Silvică de Stat Ungheni
----	------------	-----	---	------------------------------------

TOTAL 34200

Anexa nr.6

REZERVAȚIILE DE RESURSE

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5

Raionul Briceni

1	Complex de soluri cenușii și cenușii-închis de pădure (în pădure) al zonei de silvostepă din nordul Moldovei	50	Ocolul silvic Briceni, Trebisăuți, parcela 24	Gospodăria Silvică de Stat Edineț
		2	Cîmpul nr.3, la vest de satul Trebisăuți, lângă pădure	Întreprinderea Agricolă "Trebisăuți"

Raionul Cahul

2	Cernoziom micelar-carbonat gras al zonei dunărene de stepă	4	Cîmpul nr.10 al asolamentului, la sud-est de satul Roșu	Primăria satului Roșu
---	--	---	---	-----------------------

1	2	3	4	5
3	Cernoziom xerofitic de pădure al zonei dunărene de stepă	200	Ocolul silvic Larga, Români, parcelele 27-29	Gospodăria Silvică de Stat Cahul
4	Cernoziom compact al zonei dunărene de stepă	5	Raionul Căinari Satul Baurci, brigada nr.1, asolamentul de câmp, lângă pădurea ocolului silvic Zloți	Societatea pe Acțiuni "Chircă-ieștii Noi"
5	Cernoziom obișnuit al zoeni dunărene de stepă	4	Raionul Comrat Brigada de tractoare nr.2, câmpul nr.7	Întreprinderea Agricolă "Maiaș"
6	Cernoziom levigat al zonei de silvostepă din nordul Moldovei	3	Raionul Drochia Satul Nicoreni, sectorul situat la sud de șoseaua Rîșcani-Nicoreni, brigada nr.1, câmpul nr.2 La nord de orașul Drochia, în limitele fostului aerodrom	Întreprinderea Agricolă "Ștefan Vodă"
7	Cernoziom levigat caracteristic stepei Bălților	6		Primăria orașului Drochia
8	Complex de cernoziomi podzolte și soluri cenușii-închise de pădure cu soluri fosile îngropate ale	28 (pădure)	Raionul Edineț Ocolul silvic Edineț, Brătușeni, parcela 52 și un lot adiacent de 2 ha, la nord-est de autostrada Chișinău -	Gospodăria Silvică de Stat Edineț (28 ha), colegiul din Brătușeni (a ha)

1	2	3	4	5
	obiectului arheologic al zonei de silvostepă din nordul Moldovei	2 (teren arabil)	Cernăuți	
9	Cernoziom levigat gras al zonei silvice centrale a Moldovei	4	Raionul Orhei Satul Ivancea, sectorul 1 al asolamentului de câmp, câmpul nr.8	Întreprinderea Agricolă "Ivancea"
10	Cernoziom tipic gras al zonei de silvostepă din nordul Moldovei	4	Raionul Rîșcani Marginea de vest a municipiului Bălți	Asociația Științifică de Producție "Selectia"
11	Complex de solonechuri și cernoziomuri solonchizate ale zonei de silvostepă din nordul Moldovei	9	Raionul Sîngerei Stațiunea experimentală al Institutului de Cercetări și Proiectări Tehnologice în Domeniul Pedologiei, Agrochimiei și Ameliorării Solului "N. Dimo", la sud de satul Brejeni, pășune la hotarul câmpului nr.7 cu Gospodăria Silvică de Stat Telenești	Întreprinderea Agricolă "Ciuciuieni"
12	Cernoziom obișnuit gras	2	Raionul Slobozia La 1 km nord-est de sa-	Ministerul Agri-

1	2	3	4	5
	al zonei basarabene de stepă		tul Sucleia	culturii și Ali- mentației
13	Complex de soluri aluvionare, carbonatate, cernoziomice, de fîneată, mlaştinoase şi înămolite ale zonei basarabene de stepă	200	Raionul Ştefan Vodă Ocolul silvic Talmază, bălţile Talmază, parcelele 9, 10, 13; pădure şi fîneată de luncă	Gospodăria Silvicultură de Stat Bender
TOTAL		523		

Anexa nr.7

ARII CU MANAGEMENT MULTIFUNCȚIONAL

A) SECTOARE REPREZENTATIVE CU VEGETAȚIE DE STEPĂ

B) SECTOARE REPREZENTATIVE CU VEGETAȚIE DE LUNCĂ

C) PERDELE FORESTIERE DE PROTECȚIE

A) SECTOARE REPREZENTATIVE CU VEGETAȚIE DE STEPĂ

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5
1	Sector de stepă în nordul Bugeacului	4	Raionul Comrat	
2	Sector de stepă în nordul Bugeacului	15	Satul Bugeac, la hotar cu raionul Cimișlia Satul Dezghingea, la 3 km nord de complexul animalier	Complexul Agroindustrial "Bugeac" Întreprinderea Agricolă "Rodina"

1	2	3	4	5
3	Sector de stepă a Bălților	8	Raionul Singerei La 3 km vest de satul Vîrănești, raionul Fălești	Primăria satului Iezărenii Vechi
4	Sector cu vegetație de stepă	71	Raionul Slobozia Ocolul silvic Copanca, Andriașevca Nouă, parcela 69	Gospodăria Silvică de Stat Bender
5	Sector de stepă în sudul Bugeacului	50	Raionul Taraclia Lîngă satul Vinogradovca	Întreprinderea Agricolă "Ciumai"
TOTAL		148		

1	2	3	4	5
B) SECȚIUNEA REPREZENTATIVĂ CU VEGETAȚIE DE LUNCĂ				

Raionul Dondușeni				
1	Luncă mlăștinoasă cu trestie	10	Rîul Cubolta, satul Maramonovca	Întreprinderea Agricolă "Aurora"
2	Luncă mlăștinoasă cu rogoz	33	Rîul Căinari, satul Maramonovca	Întreprinderea Agricolă "Aurora"
3	Luncă cu iarba-cîmpului stoloniferă	149	Lunca inundabilă a rîului Răut, satul Baraboi (105 ha)	Întreprinderea Agricolă "Baraboi"
			Lunca inundabilă a rîului Răut, satul Fîntînița (36 ha)	Întreprinderea Agricolă "Victoria"
			Lunca inundabilă a rîului Răut, satul Briceva (8 ha)	Întreprinderea Agricolă "Tîmova"
Raionul Leova				
4	Luncă inundabilă cu vegetație de baltă	50	Lunca inundabilă a rîului Prut la nord-vest de orașul Leova	Primăria orașului Leova
Raionul Orhei				
5	Luncă cu dumbravnic	10	Lunca inundabilă a rîului Răut, satul Isacova	Primăria satului Isacova
Raionul Singerei				
6	Luncă cu predominarea ierbii-cîmpului gigante	15	Afluenții rîului Soloneț, satul Drăgănești	Întreprinderea Agricolă "Drăgănești"

1	2	3	4	5
7	Luncă cu predominan- rea golomăului	15	Rîl Soloneț, satul Drăgănești	Întreprinderea Agricolă "Drăgănești"
8	Luncă cu firuță	12	Afluentul rîului Ciu- luc Mic, satul Bursuceni	Întreprinderea Agricolă "Doina"
9	Luncă cu iarba-cîm- pului	3	Rîl Ciuluc Mic, satul Bursuceni	Întreprinderea Agricolă "Doina"
10	Luncă cu puccinelle	20	Lunca inundabilă a rîului Ciuluc Mic, satul Dumbrăvița	Întreprinderea Agricolă "Dumbrăvița"
11	Luncă cu iarba-cîm- pului stoloniferă	20	Afluentul rîului Ciu- luc Mic, satul Dumbrăvița	Întreprinderea Agricolă "Dumbrăvița"
12	Luncă cu păiuș	40	Lunca inundabilă a rîului Ciulucul Mij- lociu, satul Slobozia- Chișcăreni	Întreprinderea Agricolă "Chișcăreni"
Raionul Strășeni				
13	Luncă cu bumbăcăriță	20	Valea rîului Buda, Căpriană, parcele 19-21	Gospodăria Silvi- că de Stat Strășeni
14	Luncă cu bumbăcăriță	15	Zona de protecție a rezervației științi- fice "Codru", între parcelele 5, 9, 10	Întreprinderea Agricolă "Lozova"
Raionul Telenеști				
15	Luncă cu firuță	20	Afluentul rîului Răut, satul Chițcanii Vechi	Primăria satului Chițcanii Vechi

1	2	3	4	5
16	Luncă cu puccinellie gigantică	30	Lunca inundabilă a rî- ului Ciulucul Mare, satul Verejeni	Primăria satului Verejeni
17	Luncă cu puccinellie distanțată	10	Lunca inundabilă a rîului Ciulucul Mij- lociu, satul Verejeni	Primăria satului Verejeni
18	Luncă cu vegetație halofită	20	Lunca inundabilă a rîului Ciulucul Mare, satul Bănești	Primăria satului Bănești
19	Luncă cu predomina- rea golomățului	20	Lunca inundabilă a rîului Ciulucul Mij- lociu, satul Zgărdești	Primăria satului Zgărdești
20	Luncă cu iarba-cîm- pului gigantică	8	Afluentul rîului Ciu- lucul Mijlociu, satul Mîndrești	Primăria satului Mîndrești
Raionul Ungheni				
21	Luncă cu ovăzcior	4	Afluentul rîului Cula, satul Cornova	Întreprinderea Agricolă "Năpădeni"
22	Luncă cu păiuș	57	Lunca inundabilă a rîului Cula, satul Condrătești	Întreprinderea Agricolă "Condrătești"
23	Luncă cu coada-vulpiei	59,5	Lunca inundabilă a rîului Cula, satul Hîrcești	Întreprinderea Agricolă "Luceafărul"
24	Luncă cu păiuș	21,4	Lunca inundabilă a rîului Cula, satul Hîrcești	Întreprinderea Agricolă "Luceafărul"

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

25	Luncă cu firuță	12,8	Lunca inundabilă a rîului Cula, satul Hîrcești	Întreprinderea Agricolă “Luceafărul”
----	-----------------	------	--	--

TOTAL 674,7

C) PERDELE FORESTIERE DE PROTECȚIE

Raionul Ceadăr-Lunga				
1	Sistemul de perdele forestiere de protec- ție din satul Tvardița	80,2	Satul Tvardița, numărul perdelor: 1-5 (7,1 ha), 8-22 (20,5 ha), 27 (1,7 ha), 39 (0,98 ha), 43 (1,1 ha), 49-50 (2,6 ha), 52 (1,4 ha), 54-59 (7,2 ha), 65 (1,3 ha), 68-69 (2,3 ha), 73-75 (3,7 ha), 77 (0,8 ha), 81-86 (5,3 ha), 88 (1,6 ha), 96-97 (2,7 ha), 99 (2 ha), 100-108 (19,8 ha)	Întreprinderea Agricolă “Lenin”

Raionul Rîșcani				
2	Sistemul de perdele forestiere de protec- ție din preajma mu- nicipiului Bălți	127,5	La hotarele municipi- ului Bălți	Asociația Știin- țifică de Produc- ție “Secția”

TOTAL 207,7

TOTAL GENERAL 1030,4

REZERVAȚIILE BIOSFEREI

Notă: Materialele de fondare a primei rezervații a biosferei, pe baza rezervației științifice “Codru”, sînt în curs de elaborare.

Anexa nr.10

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5

GRĂDINILE DENDROLOGICE

1	Grădina Dendrologică din Chișinău	83	Municipiul Chișinău, str. George Enescu nr.5	Primăria municipiului Chișinău
2	Grădina Dendrologică din Tiraspol	21	Municipiul Tiraspol, la hotarul cu satul Sucleia	Ministerul Agriculturii și Alimentației

TOTAL **104**

MONUMENTELE DE ARHITECTURĂ PEISAJERĂ

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5
1	Parcul Hîrbovăț	2,2	Raionul Anenii Noi Ocolul silvic Hîrbovăț, Vila Hîrbovăț, parcela 33, subparcela 29	Gospodăria Silvică de Stat Bender
2	Parcul din satul Pavlovca	18,3	Raionul Briceni Satul Pavlovca	Spitalul nr.7 din satul Pavlovca al Ministerului Sănătății Primăria satului Larga
3	Aleea de tei dintre satele Pavlovca și Larga	3	Între satele Pavlovca și Larga	Întreprinderea Agricolă "Patria"
4	Parcul din satul Cuhureștii de Jos	3	Raionul Camenca Satul Cuhureștii de Jos	Întreprinderea Agricolă "Progres"
5	Parcul din satul Temeleuți	3,8	Satul Temeleuți	
6	Alei de larice și tei, grupuri de conifere	2	Raionul Călărași Satul Rassvet	Întreprinderea Agricolă "Codru"

1	2	3	4	5
7	Parcul din satul Bălăbănești	5	Raionul Criuleni Satul Bălăbănești	Întreprinderea Agricolă "Moldova"
8	Parcul din satul Miclești	2	Satul Miclești	Școala Medie din satul Miclești
9	Parcul din satul Rediul Mare	10	Raionul Dondușeni Satul Rediul Mare	Spitalul Ftziatric al Direcției Căii
10	Parcul din satul Țaul	46	Satul Țaul	Ferate din Moldova Sanatoriul Preventoriu de Bază "Constructorul" al Ministerului Ecologiei, Construcțiilor Dezvoltării Teritoriului
11	Parcul din satul Mîndic	16,4	Între satele Mîndic și Illiciovea	Primăria satului Mîndic
12	Parcul "Iasnaia Po- liana"	12,8	Raionul Drochia La 3 km sud-vest de orașul Drochia Complexului Agroindustrial	Comitetul Raional al Sindicatului

1	2	3	4	5
Raionul Edineț				
13	Parcul din satul Brînzeni	2	Satul Brînzeni	Casa invalizilor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
14	Parcul din satul Hincăuți	27	Satul Hincăuți	Sanatoriul Fiziatric al Ministerului Sănătății
15	Parcul din satul Stolniceni	3	Satul Stolniceni	Spitalul de sector al Ministerului Sănătății
Raionul Nisporeni				
16	Parcul din satul Milești	3	Satul Milești	Întreprinderea Agricolă "Milești"
Raionul Orhei				
17	Parcul din satul Ivancea	3	Satul Ivancea	Primăria satului Ivancea
Raionul Sîngerei				
18	Parcul din satul Cubolta	7	Satul Cubolta	Primăria satului Cubolta
Raionul Ștefan Vodă				
19	Parcul "Leuntea"	21,49	Satul Grădinița	Întreprinderea Agricolă "Leuntea"

1	2	3	4	5
20	Grădina Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală	0,075	Municipiul Chișinău Str. M. Kogălniceanu nr.82	Ministerul Culturii și Turismului
21	Parcul de cultură și odihnă "Valea Morilor"	113,9	orașul Chișinău	Primăria municipiului Chișinău
TOTAL		304,965		

Anexa nr.12

GRĂDINILE ZOOLOGICE

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	2	3	4	5
	Grădina Zoologică din Chișinău	20	Municipiul Chișinău, bd. Dacia nr. 50/7	Primăria municipiului Chișinău

ZONELE UMEDE DE IMPORTANȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Nr. crt.	Denumirea	Suprafața (ha)'	Amplasamentul	Deținătorii de terenuri
1	Lacurile Prutului de Jos (nr.1029 în Lista Ramsar)	19 152,5	Raionul Cahul	Autoritatea centrală pentru mediu, Agenția pentru Silvicultură «Moldsilva» Concernul Republican pentru Gospodărirea Apelor «Apele Moldovei», autoritățile administrației publice locale, alți deținători de terenuri
2	Nistrul de Jos (nr.1316 în Lista Ramsar)	60000	Raioanele Căușeni și Ștefan Vodă, Unitatea teritorială din stînga Nistrului	Agenția pentru Silvicultură «Moldsilva» Concernul Republican pentru Gospodărirea Apelor «Apele Moldovei», autoritățile administrației publice locale, alți deținători de terenuri».
3	Unguri-Holoșnița (nr. 1500 în Lista Ramsar)	15553	Raioanele Ocnița, Dondușeni și Soroca	Agenția pentru Silvicultură «Moldsilva» Concernul Republican pentru Gospodărirea Apelor «Apele Moldovei», autoritățile administrației publice locale, alți deținători de terenuri».

Lege Nr. 591 din 23.09.1999
cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale

Publicat: 02.12.1999 în Monitorul Oficial Nr. 133-134 art. nr: 649

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege reglementează relațiile în domeniul dezvoltării și protecției spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale în scopul asigurării dreptului fiecărui om la un mediu sănătos și estetic plăcut.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Cadrul juridic

Dezvoltarea și protecția spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale, denumite în continuare spații verzi, se efectuează în baza prevederilor Constituției și în conformitate cu Legea nr.1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător, Codul silvic nr.887-XIII din 21 iunie 1996, prezenta lege și alte acte normative.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

spațiu verde - sistem armonizat arhitectural, format din elemente ale complexelor peisagistice intravilane și extravilane ale localităților urbane și rurale (peisaje naturale, sectoare ale cursurilor de apă și bazine acvatice, construcții rutiere, horticole, locative), important din punct de vedere estetic, biologic și ecologic, care include, de regulă, o comunitate de vegetație (lemnoasă arborescentă, arbustivă, floricolă și erbacee) și animale;

parc - spațiu verde, cu suprafața de peste 20 de hectare, care oferă, într-un cadru vegetal bogat și variat, posibilități de recreere cu exercitare de activități compensatorii din sfera odihnei active (sport, jocuri în aer liber) și pasive sau de activități cu caracter cultural (spectacole etc.);

pădure-parc - spațiu verde, rezultat din amenajarea pentru odihnă și agrement a masivelor forestiere existente în raza de folosință a spațiului urban, care cuprinde adăposturi pentru vizitatori, terenuri de camping, terenuri de sport, amenajări naturale etc.;

grădină - spațiu verde, cu suprafața de circa 3-20 de hectare, care servește pentru odihnă și recreerea zilnică a locuitorilor din zonele limitrofe, cuprinzând arii plantate cu arbori și arbuști decorativi, plante floricole și de gazon;

scuar - spațiu verde, cu suprafață de pînă la 3 hectare, amplasat, de obicei, între străzi, cu funcții de odihnă și de facilitare a circulației pietonilor de la o stradă la alta;

spații verzi din cuprinsul arterelor de circulație - aliniamente de arbori și fișii

de vegetație cu lățime diferită, în funcție de caracterul și importanța arterei, pentru ameliorarea ambianței urbane și aspectului estetic al căilor de circulație.

Articolul 3. Scopul și importanța spațiilor verzi

(1) Spațiile verzi, indiferent de apartenență și destinație, servesc la îmbunătățirea calității mediului, menținerea echilibrului ecologic și a genofondului autohton, la îmbogățirea asortimentului de plante ornamentale, menținerea și protejarea obiectelor naturale prețioase și la armonizarea peisajelor artificiale cu cele naturale în vederea realizării unei ambianțe favorabile desfășurării activităților antropogene.

(2) Importanța spațiilor verzi este condiționată de următoarele funcții:

- a) îmbunătățirea calității mediului prin reducerea poluanților și îmbogățirea atmosferei cu oxigen;
- b) conservarea resurselor de apă, combaterea eroziunii solurilor și alunecărilor de teren;
- c) reducerea zgomotului;
- d) influența pozitivă asupra stării de sănătate fizică și psihică a oamenilor;
- e) armonizarea peisajelor artificiale cu cele naturale;
- f) îmbunătățirea aspectului estetic-arhitectural al localităților;
- g) crearea cadrului adecvat practicării sportului, turismului și altor activități recreative.

Articolul 4. Terenurile spațiilor verzi

Spațiile verzi includ:

- a) terenuri de folosință generală din perimetrul intravilanului și extravilanului localităților urbane;
- b) terenuri cu spații verzi din localitățile rurale;
- c) terenuri din zonele turistice și de agrement;
- d) terenuri ocupate de rețeaua rutieră a spațiilor verzi, liniii parcelare și linii de transport de energie electrică, iazuri și lacuri;
- e) pepiniere și plantații de arbori și arbuști decorativi;
- f) terenuri ocupate de construcții și instalații care aparțin gospodăriei spațiilor verzi;
- g) terenuri neproductive: mlaștini, stîncării, pante abrupte, terenuri afectate de alunecări, sărături.

Articolul 5. Vegetația din afara spațiilor verzi

Nu fac parte din spațiile verzi și nu constituie obiectul prezentei legi vegetația inclusă în fondul forestier, zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, perdelele de protecție amplasate pe terenurile cu destinație agricolă, perdelele de protecție și plantațiile de arbori și arbuști situate de-a lungul căilor de comunicație, fondul ariilor naturale protejate de stat, zonele de protecție ale stațiilor și posturilor hidrometeorologice și ale prizelor de apă.

Articolul 6. Dreptul de proprietate asupra spațiilor verzi

(1) Spațiile verzi folosite în interes public constituie obiectul exclusiv al proprietății publice și nu pot fi privatizate sau arendate.

(2) Spațiile verzi de pe terenurile aflate în proprietate privată sînt proprietatea

deținătorilor de terenuri private, relațiile dintre ei și autoritățile abilitate cu administrarea spațiilor verzi fiind reglementate de prezenta lege.

Capitolul II COMPETENȚA AUTORITĂȚILOR PUBLICE

Articolul 7. Competența Parlamentului

Parlamentul:

- a) elaborează și aprobă direcțiile principale ale politicii statului privind dezvoltarea și protecția spațiilor verzi;
- b) efectuează reglementarea legislativă a relațiilor din domeniul dezvoltării și protecției spațiilor verzi.

Articolul 8. Competența Guvernului

Guvernul:

- a) prezintă Parlamentului programele și proiectele actelor legislative privind dezvoltarea și protecția spațiilor verzi;
- b) soluționează problemele ce țin de atribuirea terenurilor din spațiile verzi pentru utilități publice;
- c) stabilește procedura unică de ținere a evidenței spațiilor verzi.

Articolul 9. Competența autorității centrale pentru mediu

Autoritatea centrală pentru mediu:

- a) elaborează, în comun cu autoritățile administrației publice locale, acte legislative și alte acte normative privind dezvoltarea și protecția spațiilor verzi;
- lit. b) exclusă
- c) organizează expertiza ecologică de stat a proiectelor de refacere a lanșafaturilor și de reconstrucție, sub aspect peisagistic, a terenurilor afectate profund, precum și de amenajare a teritoriilor și de amplasare a construcțiilor și instalațiilor în spațiile verzi;
- d) participă, prin intermediul organelor sale teritoriale, la activitatea comisiilor pentru atribuirea și schimbarea destinației terenurilor din spațiile verzi;
- e) participă la activitatea comisiilor de stat pentru amplasarea și darea în exploatare a obiectivelor economice, administrative, locative și de altă destinație pe terenurile spațiilor verzi;

lit. f) exclusă

- g) ține Registrul național al spațiilor verzi.

Articolul 10. Competența autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale:

- a) elaborează, coordonează cu autoritatea centrală pentru mediu și adoptă actele normative locale privind dezvoltarea și protecția spațiilor verzi; participă la elaborarea actelor legislative în domeniu;
- b) aplică normele tehnice, economice și juridice care asigură respectarea regimului spațiilor verzi;
- c) repartizează noi terenuri pentru extinderea spațiilor verzi;

- d) precizează, în comun cu organele subordonate autorității centrale pentru mediu, și stabilesc hotarele spațiilor verzi;
- e) înființează și întrețin noi spații verzi;
- f) organizează evidența și reglementează folosirea spațiilor verzi;
- g) finanțează activitățile legate de dezvoltarea, paza și protecția spațiilor verzi;
- h) respectă prevederile amenajamentelor în domeniu;
- i) asigură regenerarea pădurilor-parc și a altor categorii de spații verzi, împădurirea terenurilor libere;
- j) respectă tehnologiile corespunzătoare la executarea lucrărilor de creare și întreținere a spațiilor verzi;
- k) organizează paza și protecția spațiilor verzi;
- l) țin cadastrul și efectuează monitoringul spațiilor verzi;
- m) asigură starea fitosanitară cuvenită a spațiilor verzi, indiferent de apartenența acestora, organizând acțiunile necesare pentru depistarea, prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor;
- n) țin registrul local al spațiilor verzi.

Capitolul III

DREPTURILE PERSOANELOR FIZICE.

OBLIGAȚIILE PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE

Articolul 11. Drepturile persoanelor fizice

Statul recunoaște dreptul fiecărui om la un mediu sănătos și estetic plăcut, precum și la odihnă în spațiile verzi, asigurând în acest scop, în conformitate cu legislația:

- a) accesul deplin și liber pentru odihnă în spațiile verzi proprietate publică;
- b) dreptul de a contribui la amenajarea teritoriilor, la crearea aliniamentelor de arbori și arbuști.

Articolul 12. Obligațiile persoanelor fizice

Dezvoltarea și protecția spațiilor verzi constituie o obligație generală a locuitorilor țării, aceștia fiind datori:

- a) să nu contribuie la formarea gunoiștilor, la poluarea cu chimicale, resturi animale, deșeuri menajere, produse petroliere și cu alte substanțe nocive a teritoriilor și bazinelor de apă din spațiile verzi;
- b) să respecte, în spațiile verzi, regulile de apărare împotriva incendiilor;
- c) să nu efectueze tăieri neautorizate sau vătămări ale arborilor și arbuștilor, deteriorări ale rondourilor de flori și ale gazoanelor, distrugerii ale mușuroaielor și cuiburilor de păsări, ale construcțiilor utilitare și ornamentale.

Articolul 13. Obligațiile persoanelor juridice

Persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sînt obligate:

- a) să asigure integritatea și îngrijirea spațiilor verzi;

b) să contribuie, prin creare de spații verzi, la prevenirea alunecărilor de teren, combaterea salinizării, înmlăștinirii și eroziunii solurilor;

c) să asigure, în termene optime, renovarea și reparația capitală a spațiilor verzi;

d) să coordoneze cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu și cu autoritățile administrației publice locale toate lucrările preconizate în spațiile verzi și propunerile privind îmbunătățirea amenajării acestora.

Capitolul IV AMPLASAMENTUL ȘI CLASIFICAREA SPAȚIILOR VERZI

Articolul 14. Amplasamentul spațiilor verzi

(1) La elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriilor, a proiectelor de dezvoltare a ramurilor economiei naționale, se ține cont de amplasarea spațiilor verzi.

(2) Hotarele spațiilor verzi se trasează conform documentației de urbanism și amenajare a teritoriului.

Articolul 15. Clasificarea spațiilor verzi conform amplasamentului

(1) Spațiile verzi se împart, conform amplasamentului, în spații verzi urbane și rurale.

(2) Spațiile verzi urbane se împart în:

a) spații verzi intravilane, incluzând formațiuni de spații verzi cuprinse în perimetrul construit al orașului, precum și masivele verzi alăturate acestora;

b) spații verzi extravilane, cuprinzând pădurile-parc, spațiile verzi din zonele de agrement și alte categorii de spații verzi suburbane care au în principal funcția de a asigura odihna într-un cadru natural.

(3) Spațiile verzi rurale se aseamănă, în general, cu cele urbane, dar au și unele caracteristici particulare:

a) spațiile verzi de folosință generală (parcuri, grădini, scuaruri etc.) sînt mai reduse ca dimensiuni, în cadrul acestora, adeseori, fiind amplasate terenuri de sport și alte dotări;

b) în cadrul plantațiilor predomină speciile locale, rezistente și adaptate, care nu necesită îngrijiri speciale.

Articolul 16. Clasificarea spațiilor verzi conform funcționalității

În dependență de funcțiile și modul de folosință, se disting următoarele categorii de spații verzi:

1) spații verzi de folosință generală:

a) scuaruri;

b) grădini;

c) parcuri;

d) păduri-parc;

- e) spații verzi din cuprinsul arterelor de circulație;
- 2) spații verzi cu acces limitat:
 - a) parcuri sportive;
 - b) spații verzi de pe lângă instituțiile preșcolare, de învățământ și de cercetări științifice;
 - c) spații verzi de pe lângă instituțiile sanitare și curative;
 - d) spații verzi pentru recreerea copiilor și tineretului;
 - e) spații verzi din incinta întreprinderilor și din zonele de protecție ale acestora;
 - f) spații verzi de pe lângă locuințe;
- 3) spații verzi cu profil specializat:
 - a) grădini botanice;
 - b) grădini dendrologice;
 - c) grădini și parcuri zoologice;
 - d) parcuri pentru expoziții;
 - e) grădini de trandafiri, liliac, plante alpine etc.;
 - f) plantații în cimitire;
- 4) spații verzi cu funcții utilitare:
 - a) plantații pentru consolidarea terenurilor;
 - b) plantații de protecție a surselor de apă;
 - c) plantații de protecție contra incendiilor;
- 5) spații verzi din zonele turistice și de agrement.

Capitolul V

ADMINISTRAREA ȘI GOSPODĂRIREA SPAȚIILOR VERZI

Articolul 17. Obiectivele administrării și gospodăririi spațiilor verzi

Administrarea și gospodărirea spațiilor verzi trebuie să asigure următoarele obiective:

- a) dezvoltarea durabilă a spațiilor verzi și menținerea în ele a biodiversității;
- b) intensificarea funcțiilor de protecție a apelor, igienico-sanitare, de reglare climatică și a altor funcții ale plantelor în scopul ocrotirii sănătății populației și protecției mediului;
- c) regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității spațiilor verzi;
- d) elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor.

Articolul 18. Administrarea spațiilor verzi

(1) Administrarea spațiilor verzi proprietate publică este exercitată de către autoritățile administrației publice locale și alte organe împuternicite în acest scop.

(2) Administrarea spațiilor verzi extravilane care nu cad sub incidența prezentei legi este exercitată de către autoritățile silvice, administrația drumurilor auto și căilor ferate, de alte organe împuternicite în acest scop.

(3) Administrarea spațiilor verzi de pe terenurile proprietate privată este exercitată de către proprietarii acestora, cu respectarea obligatorie a prevederilor actelor legislative și ale altor acte normative în vigoare.

Articolul 19. Gospodărirea spațiilor verzi

(1) Gospodărirea spațiilor verzi, cu excepția celor aflate pe terenurile proprietate privată sau ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, este exercitată de către organele împuternicite în acest scop.

(2) Gospodărirea spațiilor verzi de pe terenurile proprietate privată sau de pe cele ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor este exercitată de către proprietarii acestor terenuri.

(3) Gospodărirea spațiilor verzi se exercită conform prevederilor legislației și normelor tehnice existente.

Articolul 20. Construcția și amplasarea de obiective în spațiile verzi

(1) Agenții economici care doresc să obțină terenuri pentru construcția și amplasarea în spațiile verzi proprietate publică a obiectivelor pentru activități economice și sociale compatibile cu destinația spațiilor verzi (terenuri pentru sport, jocuri și odihnă, obiective cu caracter cultural și artistic, întreprinderi ale alimentației publice, chioșcuri, pavilioane) solicită acordul autorităților administrației publice locale și al autorității centrale pentru mediu. Locul de amplasare a obiectivelor, suprafața terenurilor și condițiile de desfășurare a activității ulterioare se determină în baza documentației de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate în modul stabilit.

(2) Construcțiile și amenajările incompatibile cu destinația spațiilor verzi (obiective industriale, locative, stații de alimentare cu combustibil etc.) sînt interzise.

(3) Se interzice, în spațiile verzi, efectuarea construcțiilor fără avizul pozitiv al expertizei ecologice de stat și obștești și fără acordul populației din zonele limitrofe.

(4) În procesul de reconstrucție a localităților urbane și rurale, arborii și arbuștii necesită, de regulă, transplantare.

(5) În cazul construcțiilor în spațiile verzi proprietate publică, valorificarea masei lemnoase se face de către organele de gospodărire a spațiilor verzi, beneficiarii fiind obligați să recupereze prejudiciul în modul stabilit de legislație.

Capitolul VI

CREAREA, REGENERAREA ȘI ÎNGRIJIREA SPAȚIILOR VERZI

Articolul 21. Crearea, reconstrucția, renovarea și reparația capitală a spațiilor verzi

Crearea, reconstrucția, renovarea și reparația capitală a spațiilor verzi se înfăptuiesc în baza unui proiect dendrologic sau amenajament silvic și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, cu avizul expertizei ecologice de stat.

Articolul 22. Regenerarea spațiilor verzi

(1) Autoritățile administrației publice locale, prin intermediul deținătorilor de

terenuri, sînt obligate să asigure reîmpădurirea și renovarea terenurilor destinate regenerării cu vegetație arborescentă, floricolă și de gazon.

(2) Compoziția, schemele și tehnologiile de regenerare a spațiilor verzi se stabilesc conform normelor tehnice și proiectelor coordonate cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu și, după caz, cu instituțiile respective ale Academiei de Științe a Moldovei.

(3) Lucrările de regenerare se vor executa cu material forestier și floricol de reproducere calitativ, provenit din pepiniere și alte plantații de arbuști decorativi, care, prin proprietățile lor biologice, morfologice etc., au o valoare estetică și nu acționează dăunător asupra sănătății populației și animalelor.

(4) La regenerarea spațiilor verzi din localitățile rurale, se va acorda prioritate speciilor autohtone mai rezistente la condițiile locale.

Articolul 23. Îngrijirea spațiilor verzi

(1) Îngrijirea spațiilor verzi se asigură de către proprietarii și gestionarii acestora, conform tehnologiei și agrotehnicii stabilite.

(2) Proprietarii și gestionarii de terenuri cu spații verzi sînt obligați să asigure îngrijirea la timp și păstrarea acestora în limitele hotarelor lor .

(3) Proprietarii și gestionarii de terenuri cu formațiuni silvice (păduri-parc, parcuri etc.) sînt obligați să realizeze măsurile de menținere și îngrijire a arboreturilor în conformitate cu normele tehnice și cerințele de îmbunătățire a compoziției lor, de efectuare la timp a lucrărilor sanitare și de reconstrucție.

Capitolul VII

PAZA ȘI ROTECTIA SPAȚIILOR VERZI

Articolul 24. Paza spațiilor verzi

(1) Paza spațiilor verzi și integritatea obiectivelor din ele este asigurată de către proprietarii și gestionarii acestora și colaboratorii organelor de interne.

(2) Colaboratorii organelor de interne și ai gărzii forestiere sînt obligați să acorde ajutorul solicitat de proprietarii și gestionarii spațiilor verzi în vederea prevenirii și combaterii acțiunilor ilicite de deteriorare sau distrugere a obiectivelor și vegetației din spațiile verzi.

(3) Proprietarii și gestionarii spațiilor verzi pot apela la susținerea organizațiilor obștești, a populației și organelor mass-media privind efectuarea controlului obștesc și informarea opiniei publice asupra respectării regimului spațiilor verzi.

Articolul 25. Restricții de folosire a spațiilor verzi

(1) Pentru anumite categorii de spații verzi, autoritățile administrației publice locale stabilesc, de comun acord cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu, restricții de folosire a acestora, care au destinație de a asigura protecția spațiilor verzi.

(2) Restricțiile se stabilesc în acte normative pasibile de publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se aduc la cunoștința populației prin intermediul

mass-media și al mijloacelor tehnice de informare (panouri, difuzoare staționare și mobile etc.).

Articolul 26. Protecția spațiilor verzi

(1) Protecția spațiilor verzi se efectuează în baza programelor privind folosirea, regenerarea, paza și protecția acestora și include un complex de măsuri organizatorice și economice, care se realizează ținându-se cont de particularitățile biologice ale vegetației și funcționalitatea spațiilor verzi și care asigură protecția acestora de distrugere, degradare și alte acțiuni dăunătoare.

(2) Menținerea stării fitosanitare cuvenite a spațiilor verzi se efectuează de către proprietarii și gestionarii acestora prin realizarea măsurilor de prevenire a răspîndirii și de combatere a bolilor și dăunătorilor plantelor.

Articolul 27. Măsurile de protecție a spațiilor verzi împotriva bolilor și dăunătorilor

(1) Proprietarii și gestionarii spațiilor verzi realizează următoarele măsuri de protecție:

- a) efectuează amenajarea sanitară a spațiilor verzi;
- b) depistează sectoarele degradate și vătămăte de boli și dăunători;
- c) țin evidența și prognozează dezvoltarea bolilor și dăunătorilor;
- d) efectuează măsurile de protecție împotriva bolilor și dăunătorilor.

(2) Protecția spațiilor verzi împotriva bolilor și dăunătorilor se efectuează, de regulă, prin acțiuni preventive, metode biologice și integrate. Aplicarea chimicelor pentru combaterea bolilor și dăunătorilor este strict limitată și coordonată cu instituțiile sanitare și de mediu.

Articolul 28. Controlul de stat asupra realizării măsurilor de protecție a spațiilor verzi

Controlul de stat asupra realizării măsurilor de protecție a spațiilor verzi este exercitat de către organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu.

Articolul 29. Controlul obștesc asupra stării, amplasării, folosirii, pazei și protecției spațiilor verzi proprietate publică

Cetățenii și organizațiile obștești au dreptul:

1) să solicite și să primească de la autoritățile administrației publice locale și organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu informația despre:

- a) starea spațiilor verzi proprietate publică;
- b) amplasarea de noi obiective pe terenurile spațiilor verzi proprietate publică;
- c) măsurile planificate și realizate pentru conservarea biodiversității și dezvoltarea spațiilor verzi proprietate publică;
- d) schimbarea destinației terenurilor spațiilor verzi proprietate publică;
- e) asigurarea protecției și pazei spațiilor verzi proprietate publică;

2) să propună măsuri privind folosirea rațională, paza și protecția spațiilor verzi proprietate publică și conservarea biodiversității din ele;

3) să organizeze și să efectueze, în conformitate cu legislația în vigoare, expertiza ecologică obștească a proiectelor de amplasare a noilor obiective și amenajări pe terenurile spațiilor verzi proprietate publică;

4) să participe la elaborarea și examinarea deciziilor privind dezvoltarea și protecția spațiilor verzi proprietate publică, să inițieze în aceste scopuri consultări ale populației, inclusiv referendumuri locale.

Capitolul VIII

AMENAJAREA, EVIDENȚA, CADASTRUL ȘI MONITORINGUL SPAȚIILOR VERZI

Articolul 30. Amenajarea spațiilor verzi

(1) Amenajarea spațiilor verzi include un sistem de măsuri pentru asigurarea gospodăririi raționale a acestora, regenerarea eficientă, paza și protecția lor, estimarea valorilor recreative și pentru ameliorarea mediului. Amenajarea se efectuează pentru categoriile de spații verzi menționate la art.16 pct.1) lit.b), c) și d).

(2) Amenajarea spațiilor verzi se efectuează, conform unui sistem unic, de către serviciile speciale de amenajament silvic în baza contractului cu autoritățile publice locale, o dată la 10 ani, din contul bugetelor locale, și include următoarele lucrări:

- a) delimitarea hotarelor și organizarea internă a teritoriilor;
- b) executarea de lucrări topografico-geodezice și de cartografiere specială;
- c) inventarierea, prin determinarea compoziției și vârstei arboreturilor, a caracteristicilor calitative și cantitative;
- d) stabilirea terenurilor care necesită efectuarea lucrărilor de îngrijire, de igienă și de reconstrucție, a măsurilor de regenerare, ameliorare, pază și protecție și a altor măsuri, precum și determinarea ordinii și modalităților de executare a lor;
- e) determinarea volumului tăierilor de îngrijire, de igienă, de reconstrucție și a altor lucrări silvice;
- f) stabilirea volumului de măsuri destinate regenerării, apărării împotriva incendiilor, bolilor și dăunătorilor, precum și a volumelor altor lucrări;
- g) inventarierea și evaluarea stării construcțiilor utilitare și ornamentale.

(3) Amenajamentele spațiilor verzi proprietate publică sînt coordonate cu organele silvice și aprobate de organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu, fiind obligatorii pentru gestionarii de terenuri cu spații verzi.

(4) Amenajarea spațiilor verzi cu statut de arii naturale protejate de stat se reglementează de legislația în vigoare.

Articolul 31. Evidența spațiilor verzi

(1) Evidența spațiilor verzi are drept scop organizarea folosirii raționale a acestora, a regenerării și protecției lor eficiente, cu exercitarea controlului sistematic al schimbărilor calitative și cantitative, asigurarea întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor cu informații despre spațiile verzi.

(2) Evidența spațiilor verzi se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, în baza datelor de inventariere, pentru toate categoriile de spații verzi.

(3) Autoritatea centrală pentru mediu ține Registrul național al spațiilor verzi, iar autoritățile administrației publice locale - registrele locale ale spațiilor verzi.

Articolul 32. Cadastrul spațiilor verzi

(1) Cadastrul spațiilor verzi cuprinde datele evidenței spațiilor verzi conform indicilor de calitate și cantitate, funcționalității, precum și datele folosirii și evaluării sub aspect economic, social, decorativ și ecologic.

(2) Ținerea cadastrului spațiilor verzi se efectuează de către autoritățile administrației publice locale în baza amenajamentelor, inventarierilor și cercetărilor, conform unui sistem unic, și este coordonată cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu.

Articolul 33. Monitoringul spațiilor verzi

(1) Monitoringul spațiilor verzi reprezintă un sistem de observații și prognozări ale stării spațiilor verzi pentru relevarea modificărilor și preîntâmpinarea urmărilor proceselor și tendințelor negative.

(2) Modul de efectuare a monitoringului spațiilor verzi se stabilește de către autoritatea centrală pentru mediu.

Capitolul IX

ASIGURAREA INTEGRITĂȚII ȘI DEZVOLTĂRII SPAȚIILOR VERZI

Articolul 34. Asigurarea integrității și dezvoltării spațiilor verzi

Asigurarea integrității și dezvoltării spațiilor verzi constituie una din sarcinile de bază ale autorității centrale pentru mediu și ale organelor ei teritoriale, precum și ale autorităților publice locale.

Articolul 35. Interdicția reducerii suprafețelor spațiilor verzi

(1) Reducerea suprafețelor spațiilor verzi este interzisă. Răspunderea deplină pentru reducerea suprafețelor spațiilor verzi o poartă autoritățile administrației publice locale și autoritatea centrală pentru mediu.

(2) În cazuri excepționale, construcția obiectivelor de menire socială (drumuri de folosință generală, instalații tehnico-edilitare, clădiri) și alte modificări ale destinației terenurilor spațiilor verzi se permit numai în baza unei hotărâri de Guvern, cu avizul autorității centrale pentru mediu și acordul populației din zona respectivă.

(3) Înstrăinarea și atribuirea terenurilor cu spații verzi se efectuează numai în condițiile prevăzute de legislație.

Capitolul X

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 36. Răspunderea pentru încălcarea legislației privind spațiile verzi

Persoanele fizice și juridice poartă răspundere administrativă sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare, în cazul:

- a) folosirii neautorizate a terenurilor cu spații verzi;

b) nerespectării cerințelor privind proiectarea, construirea și darea în exploatare a obiectivelor în spațiile verzi;

c) atribuirii terenurilor pentru construcții în spațiile verzi fără coordonarea cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu și informarea populației;

d) desfășurării neautorizate a activităților economice, de turism și agrement în spațiile verzi;

e) ocupării nelegitime a terenurilor cu spații verzi;

f) tăierilor ilicite, vătămării plantelor sau a unor părți din ele;

g) nimicirii sau vătămării spațiilor verzi în urma incendiilor sau comportării ireponsabile cu focul;

h) distrugerii sau deteriorării indicatoarelor de avertizare și restricție, panourilor informaționale, construcțiilor utilitare;

i) poluării spațiilor verzi cu ape reziduale, chimicale, deșeuri de producție și menajere;

j) reducerii suprafețelor spațiilor verzi;

k) distrugerii sau deteriorării drumurilor, aleilor, sistemelor de drenaj, instalațiilor tehnice și ingineresti;

l) decopertării litierei și deteriorării păturii vii și a stratului de sol fertil în alte scopuri decât cele silvice;

m) colectării plantelor medicinale, pomușoarelor, fructelor, ierbii de gazon;

n) pășunatului;

o) capturării și nimicirii animalelor;

p) pescuitului în perioadele de prohibiție;

q) amplasării neautorizate a stupilor sau prisăcilor;

r) circulației și parcării autovehiculelor și altor mijloace de transport în locurile neautorizate;

s) plimbării și scăldării cîinilor și altor animale care pot afecta starea spațiilor verzi;

t) spălării autovehiculelor și altor mijloace de transport în bazinele acvatice, în apropierea izvoarelor și în alte locuri neautorizate.

Articolul 37. Repararea prejudiciilor cauzate spațiilor verzi

(1) Repararea prejudiciilor cauzate spațiilor verzi se efectuează benevol sau prin hotărîre judecătorească.

(2) În cazul nimicirii sau vătămării spațiilor verzi în urma incendiilor, se stabilește compensarea nu numai a pagubei pricinuite spațiilor verzi, ci și a cheltuielilor suportate pentru stingerea incendiului și curățarea teritoriului de deșeurile provenite în urma acestuia.

(3) Producția lemnoasă și alte produse dobîndite ilicit sînt supuse confiscării și transmise organelor care gospodăresc spațiile verzi. Dacă confiscarea producției dobîndite ilicit este imposibilă, ea va fi compensată conform tarifelor aprobate.

(4) Mijloacele financiare obținute în urma reparării prejudiciilor cauzate spațiilor verzi și a încasării amenzilor pentru nerespectarea legislației privind spațiile

verzi se transferă pe un cont special al organelor de gospodărire a spațiilor verzi și sînt utilizate în exclusivitate pentru dezvoltarea și reconstrucția acestora.

(5) Cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi se calculează conform instrucțiunii aprobate de autoritatea centrală pentru mediu.

Articolul 38. Soluționarea litigiilor

Litigiile legate de administrarea și gestionarea spațiilor verzi, de repararea prejudiciilor cauzate acestora, care nu pot fi rezolvate în condițiile unei concilierii amabile, se soluționează de organele ierarhic superioare sau instanțele judecătorești.

Capitolul XI

FINANȚAREA ACTIVITĂȚILOR DIN SPAȚIILE VERZI

Articolul 39. Finanțarea activităților din spațiile verzi

(1) Activitățile de administrare și gospodărire a spațiilor verzi subordonate autorităților administrației publice locale sînt finanțate din bugetul local, din veniturile provenite din activitatea organelor nominalizate, precum și din alte mijloace de proveniență legală. Aceste mijloace se folosesc pentru:

a) finanțarea cheltuielilor legate de regenerarea, paza și protecția spațiilor verzi;

b) întreținerea organelor de administrare și gospodărire a spațiilor verzi;

c) efectuarea lucrărilor de proiectare și cercetări științifice în domeniul protecției spațiilor verzi;

d) finanțarea investițiilor capitale în domeniul spațiilor verzi;

e) crearea și dezvoltarea spațiilor verzi;

f) alte necesități legate de administrarea și gospodărirea spațiilor verzi.

(2) Activitățile de gospodărire a spațiilor verzi proprietate privată sînt finanțate de proprietari.

(3) Finanțarea lucrărilor de regenerare a spațiilor verzi din contul fondurilor ecologice se efectuează numai cu condiția prezentării unor proiecte și pe bază de concurs.

Capitolul XII

ACORDURI INTERNAȚIONALE

Articolul 40. Acorduri internaționale

Dacă un acord internațional la care Republica Moldova este parte are alte prevederi decît cele prevăzute de legislația privind spațiile verzi a Republicii Moldova, se aplică prevederile acordului internațional.

Capitolul XIII DISPOZIȚII FINALE

Articolul 41

Guvernul, în termen de 6 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri de modificare și completare a legislației în conformitate cu prezenta lege, inclusiv de stabilire a răspunderii pentru încălcarea prevederilor ei;

va aduce actele sale normative în corespundere cu prezenta lege;

va asigura elaborarea actelor normative care reglementează aplicarea prezentei legi;

va asigura anularea de către ministere, departamente și autoritățile administrației publice locale a actelor normative care contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Dumitru DIACOV

Chișinău, 23 septembrie 1999, Nr. 591-XIV.

Lege Nr. 612 din 01.10.1999 cu privire la protecția plantelor

Publicat: 02.12.1999 în Monitorul Oficial Nr. 133-134 art. nr: 651

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege stabilește bazele juridice, economice și organizatorice ale protecției plantelor pe teritoriul Republicii Moldova.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

organisme dăunătoare - organisme ce acționează negativ asupra solului, vegetației și producției agricole și aduc prejudicii economice (dăunători, agenți patogeni, buruieni);

organisme dăunătoare extrem de periculoase - organisme capabile să-și mărească rapid efectivul populației și să prejudicieze starea solurilor, pădurilor, vegetației, materialul semincer și săditor, precum și recoltele aflate la păstrare;

sistem integrat de protecție a plantelor - sistem de combatere a organismelor dăunătoare pentru plante, caracterizat prin îmbinarea metodelor chimice inofensi-

ve, agrotehnice, biologice, imunologice, mecanico-fizice și de carantină, precum și prin utilizarea maximă a factorilor de limitare a apariției și dezvoltării organismelor dăunătoare;

mijloace de protecție a plantelor - preparate chimice, biologice și alte substanțe, precum și mașini și aparate folosite pentru protecția plantelor;

domeniu de protecție a plantelor - sferă de activitate cuprinzând îndeplinirea și deservirea complexului de măsuri de protecție a solurilor, pădurilor, vegetației, materialului semincer și săditor, precum și a recoltelor aflate la păstrare, de organisme dăunătoare, inclusiv monitorizarea și prognoza fitosanitară, controlul și supravegherea de stat;

pesticide - substanțe chimice și de altă natură utilizate pentru combaterea organismelor dăunătoare;

stare fitosanitară - stare a solurilor, pădurilor și vegetației, determinată de numărul de dăunători ai plantelor, de răspîndirea bolilor de plante și de existența buruienilor;

monitorizare fitosanitară - supraveghere și stabilire a nivelului de răspîndire a organismelor dăunătoare, precum și a antagoniștilor lor firești, a intensității de dezvoltare și a mărimii daunelor aduse;

prognoză fitosanitară - previziune, fundamentată științific, a apariției, răspîndirii, parametrilor cantitativi, intensității dezvoltării și mărimii daunelor aduse de organisme dăunătoare și a antagoniștilor lor firești;

norme fitosanitare - norme privind protecția plantelor, prevăzute de actele legislative și de documentele normativ-tehnice;

contravenții fitosanitare - încălcări ale normelor fitosanitare, săvîrșite intenționat sau din imprudență de persoane fizice sau juridice.

produse de uz fitosanitar - toate produsele de natură chimică, biologică sau biotehnică, precum și cele cu efect regulator de creștere, cu efect desicant, repelent, adjuvant, sinergetic, capcanele feromonale, alte produse a căror utilizare are drept scop îmbunătățirea stării fitosanitare a culturilor agricole, a vegetației forestiere și a produselor depozitate;

omologare a produselor de uz fitosanitar - procedură prin care autoritățile competente recunosc oficial și aprobă utilizarea pe teritoriul Republicii Moldova a produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și în silvicultură, pe baza datelor științifice care atestă eficiența și inofensivitatea lor pentru sănătatea oamenilor, animalelor și pentru mediul înconjurător.

unitate agricolă - gospodărie de producere agricolă, societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată, cooperativă agricolă, întreprindere individuală etc., a căror activitate ține de utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;

focar - populație recent detectată a unui organism dăunător, inclusiv în caz de incursiune sau de proliferare rapidă și importantă a unei populații deja stabilite într-o anumită zonă;

asociație a specialiștilor din domeniul protecției plantelor - organizație publică, care asociază la libera voință agenți economici producători agricoli, specialiști în domeniul protecției plantelor, savanți, importatori de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți.

Articolul 2. Protecția plantelor

Protecția plantelor se realizează prin:

a) elaborarea și realizarea de programe complexe de stat, științifice fundamentate, de prevenire și lichidare a organismelor dăunătoare, mai ales a celor extrem de periculoase;

b) organizarea de investigații științifice, elaborarea și aplicarea unor sisteme integrate de protecție a plantelor, capabile să prevină înmulțirea în masă și răspîndirea dăunătorilor, bolilor și buruienilor;

c) constituirea unui sistem integral de pregătire și reciclare a specialiștilor în domeniul protecției plantelor;

d) respectarea legislației privind protecția plantelor de către toate persoanele fizice și juridice;

e) crearea fondului de rezervă de insecticide, fungicide și erbicide, destinat protecției plantelor în situații excepționale;

f) efectuarea monitorizării și a prognozei fitosanitare.

g) acționarea de urgență privind lichidarea promptă a focarelor/incursiunilor de organisme dăunătoare extrem de periculoase, în cazuri excepționale apelînd la fondul de rezervă al Guvernului.

Articolul 3. Cadrul juridic privind protecția plantelor

(1) Cadrul juridic privind protecția plantelor se constituie din prezenta lege, alte acte legislative în domeniu și din actele normative adoptate de Guvern, autoritățile administrației publice centrale și locale, conform competenței lor.

(1) Legislația privind protecția plantelor se constituie din prezenta lege și alte acte legislative în domeniu.

(2) Legislația privind protecția plantelor reglementează raporturile dintre stat și agenții economici în domeniu, stabilește un sistem unitar juridic, economic și organizatoric de protecție a plantelor în scopul preîntîmpinării răspîndirii în masă a dăunătorilor, bolilor și buruienilor, evitării pierderilor recoltei și obținerii unei producții ecologice pure.

Articolul 4. Acorduri internaționale în problemele protecției plantelor

Dacă acordurile internaționale în problemele protecției plantelor, la care Republica Moldova este parte, stabilesc alte norme decît cele prevăzute în prezenta lege, se aplică normele acordului internațional.

Capitolul II

COMPETENȚA MINISTERULUI AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI ALIMENTARE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI PLANTELOR

Articolul 5. Competența Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în domeniul protecției plantelor

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:

- a) promovează, de comun acord cu Ministerul Mediului, o politică de stat unică în domeniul protecției plantelor;
- b) elaborează și aprobă programe speciale de pronosticare, prevenire și lichidare a focarelor de dăunători, boli și buruieni extrem de periculoase;
- c) promovează politica de stat în domeniul asigurării cu pesticide și mijloace tehnice pentru administrarea lor;
- d) asigură activitatea eficientă a Agenției Fitosanitare din componența sa, coordonarea și controlul folosirii mijloacelor tehnico-materiale de protecție a plantelor;
- e) organizează lucrările de depistare și lichidare promptă a focarelor de organisme dăunătoare extrem de periculoase;
- f) dirijează sistemele de testare, aprobare și înregistrare a mijloacelor de protecție a plantelor;
- g) promovează politica de stat privind organizarea investigațiilor științifice în domeniul protecției plantelor și pregătirea specialiștilor în domeniu;
- h) colaborează cu organizațiile internaționale și structurile similare în domeniu ale altor state.
- j) stabilește lista organismelor dăunătoare și lista organismelor dăunătoare extrem de periculoase ce pot provoca situații excepționale.

Capitolul III

AGENȚIA FITOSANITARĂ

Articolul 6. Agenția Fitosanitară

(1) Agenția Fitosanitară este o autoritate administrativă subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care organizează și coordonează acțiunile în domeniul protecției plantelor și carantinei fitosanitare, orientate spre sporirea productivității și calității culturilor agricole și silvice, spre menținerea echilibrului ecologic și ameliorarea stării fitosanitare.

(2) Structura Agenției Fitosanitare, precum și regulamentul acesteia sînt aprobate de Guvern.

Articolul 7. Finanțarea Agenției Fitosanitare

Finanțarea Agenției Fitosanitare se efectuează din contul bugetului de stat, al veniturilor obținute de la prestarea serviciilor cu plată, al altor surse obținute în conformitate cu legislația în vigoare.

Finanțarea Serviciului de Stat pentru Protecția Plantelor se efectuează din contul bugetului de stat, și al altor surse stabilite în lege.

Articolul 8. Protecția socială a salariaților Agenției Fitosanitare

(1) Salariații Agenției Fitosanitare se află sub protecția statului.

(2) Specialiștilor și altor lucrători ai Agenției Fitosanitare care lucrează nemijlocit cu produsele de uz fitosanitar și cu fertilizanții specificați în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților li se acordă, în modul stabilit, înlesnirile prevăzute de Codul muncii.

Articolul 9. Interacțiunea Agenției Fitosanitare cu autorități ale administrației publice centrale și locale și cu alte instituții

(1) Agenția Fitosanitară interacționează în chestiunile vizînd protecția plantelor, toxicologia pesticidelor, preparatele biologice și alte mijloace de protecție cu Ministerul Sănătății, cu Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, cu Ministerul Economiei și Comerțului, cu autoritățile administrației publice locale, cu instituțiile de cercetări științifice corespunzătoare, cu alte autorități și instituții.

(2) Asociația specialiștilor din domeniul protecției plantelor va contribui la dezvoltarea științei de bransă, la ameliorarea prestărilor de servicii, la ridicarea nivelului de calificare a specialiștilor din domeniu, la protecția lor juridică și socială, precum și la alte acțiuni în vederea ameliorării interacțiunilor din domeniu.

Articolul 10. Supravegherea fitosanitară de stat

(1) Supravegherea fitosanitară de stat constituie sfera de activitate a Agenției Fitosanitare.

(2) Supravegherea fitosanitară de stat include:

a) depistarea cazurilor și stabilirea cauzelor și condițiilor apariției și răspîndirii în masă a organismelor dăunătoare extrem de periculoase și determinarea complexului de măsuri de combatere a acestora;

b) stabilirea modului de utilizare a preparatelor chimice, biologice și de altă natură pentru protecția plantelor;

c) exercitarea controlului asupra realizării măsurilor economico-organizatorice, agrotehnice, biologice și chimice de protecție a plantelor, asupra respectării regulamentelor de utilizare, păstrare și transportare a mijloacelor de protecție a plantelor de către agenții economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;

d) contracararea încălcării normelor prezentei legi și tragerea la răspundere, conform legislației în vigoare, a persoanelor culpabile de săvîrșirea lor.

d) contracararea încălcării normelor prezentei legi și tragerea la răspundere a persoanelor culpabile de săvîrșirea lor.

(3) Supravegherea fitosanitară de stat este exercitată de către persoanele abilitate în modul stabilit de Regulamentul cu privire la supravegherea fitosanitară de stat, aprobat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(3) Supravegherea fitosanitară de stat este exercitată în conformitate cu condițiile și cu procedura reglementate de prezenta lege și de Legea cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți.

(4) Persoanele care exercită supravegherea fitosanitară de stat au dreptul:

a) la acces liber pe terenurile agricole și cu altă destinație, în depozitele de stocare a producției agricole și mijloacelor de protecție a plantelor, la alte obiective ale agenților economici, în scopul exercitării supravegherii fitosanitare de stat;

b) să ceară persoanelor fizice și juridice prezentarea informației necesare privind starea fitosanitară a terenurilor agricole, precum și despre măsurile realizate și cele preconizate de combatere a organismelor dăunătoare;

c) să elibereze, în caz de necesitate, persoanelor fizice și juridice prescripții în domeniul protecției plantelor spre executare obligatorie;

d) să suspende, în caz de încălcare a normelor și regulamentelor stabilite, transportarea, păstrarea, comercializarea și aplicarea pesticidelor pînă la înlăturarea acestor încălcări;

e) să preleve mostre de producție agricolă, pesticide, soluții de pesticide de lucru și probe ale mediului pentru testările de laborator.

Capitolul IV MIJLOACELE DE PROTECȚIE A PLANTELOR

Articolul 11. Mijloacele de protecție a plantelor

Pentru protecția plantelor contra dăunătorilor, bolilor și buruienilor, se aplică preparate chimice, biologice și alte mijloace, certificate în modul stabilit, care au trecut testările obligatorii de stat, sînt recomandate spre aplicare de către instituțiile specializate de cercetări științifice și sînt incluse în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, permise pentru utilizare în Republica Moldova.

Articolul 12. Cercetarea – testarea - experimentarea și omologarea produselor de uz fitosanitar

(1) Cercetarea – testarea - experimentarea de stat și omologarea produselor de uz fitosanitar se efectuează în conformitate cu condițiile și cu procedura reglementate de lege.

(2) Omologarea și înregistrarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților se efectuează de către Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților în condițiile legii.

Articolul 13. Importul, comercializarea, producerea și utilizarea preparatelor chimice și biologice de protecție și stimulare a creșterii plantelor

(1) Importul și comercializarea preparatelor chimice și biologice de protecție și stimulare a creșterii plantelor permise pentru utilizare în Republica Moldova, se efectuează în modul stabilit de Guvern.

(1) Importul și comercializarea preparatelor chimice și biologice de protecție și stimulare a creșterii plantelor permise pentru utilizare în Republica Moldova se efectuează în conformitate cu condițiile și cu procedura stabilite la art.12.

(2) Se interzice importul și comercializarea preparatelor chimice și biologice

de protecție și stimulare a creșterii plantelor de către persoane fizice și juridice neautorizate.

(3) Se interzice importul, comercializarea, producerea și utilizarea preparatelor chimice și biologice de protecție și stimulare a creșterii plantelor care nu au trecut testarea de stat și nu au fost înregistrate în modul stabilit.

(4) Se permite introducerea pe teritoriul țării a mostrelor neînregistrate de produse de uz fitosanitar pentru necesitățile de cercetare și testare, în vederea omologării lor în baza avizului Centrului de stat pentru atestarea și omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

(5) Nu se permite, din considerente de securitate ecologică și pericol pentru sănătate, aplicarea preparatelor chimice și biologice de protecție și stimulare a creșterii plantelor interzise pentru utilizare în Republica Moldova.

Capitolul V OBLIGAȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI

Articolul 14. Obligațiile deținătorilor de terenuri și altor agenți economici în domeniul protecției plantelor

(1) În procesul de cultivare a plantelor și de comercializare a preparatelor chimice și biologice de protecție și stimulare a creșterii plantelor, deținătorii de terenuri și agenții economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sînt obligați:

a) să cerceteze sistematic terenurile agricole și silvice în vederea depistării organismelor dăunătoare;

b) să realizeze măsuri pentru protecția plantelor în scopul preîntîmpinării apariției și răspîndirii dăunătorilor, bolilor și buruienilor;

c) să respecte cerințele privind importul, stocarea, transportarea, comercializarea și utilizarea mijloacelor de protecție a plantelor, să nu admită poluarea cu aceste mijloace a mediului și a producției agricole sau acțiunea lor negativă asupra omului și animalelor;

d) să prezinte, la cererea specialiștilor Agenției Fitosanitare, informația necesară privind starea fitosanitară a terenurilor agricole, derularea măsurilor de protecție și aplicarea mijloacelor de protecție a plantelor, stocarea și comercializarea pesticidelor. Informația se prezintă în forma stabilită de Agenția Fitosanitară, acceptabilă pentru efectuarea monitorizării și prognozei fitosanitare;

e) să nu creeze obstacole pentru executarea prevederilor prezentei legi de către colaboratorii Agenției Fitosanitare.

Al. (2) exclus

(3) Persoanele antrenate la lucrări de aplicare și de utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților sînt supuse examenelor medicale preventive și periodice, precum și instruirii igienice. Organizarea și responsabilitatea pentru prezentarea angajaților la examenul medical și la instruirea igienică revin conducătorului unității agricole.

(4) Conducătorul unității agricole este obligat să asigure angajații implicați în munca cu produsele de uz fitosanitar și fertilizanți cu echipament de protecție și cu produse de alimentație profilactică.

Articolul 15. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

Sînt pasibile de răspunderea prevăzută de legislația în vigoare persoanele fizice și juridice, precum și persoanele cu funcții de răspundere, culpabile de:

a) încălcarea regulilor de evidență, păstrare, transportare și utilizare a pesticidelor și preparatelor biologice de protecție a plantelor;

b) importul și comercializarea pesticidelor și preparatelor biologice de protecție a plantelor fără autorizația respectivă;

c) producerea, importul, comercializarea și utilizarea mijloacelor de protecție a plantelor care nu au fost supuse, în modul stabilit, testării și certificării de stat, precum și ale celor cu termenul de valabilitate expirat și ale celor excluse din Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților permise pentru utilizare în Republica Moldova;

d) împiedicarea executării de către colaboratorii Agenției Fitosanitare a supravegheii fitosanitare;

e) încălcarea regulilor de realizare sau nerealizarea măsurilor de combatere a organismelor dăunătoare, fapt ce a condiționat apariția și răspîndirea lor în masă.

Capitolul VI

REPARAREA DAUNELOR ȘI SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 16. Repararea daunelor

Amendarea sau aplicarea altor pedepse pentru nerespectarea legislației privind protecția plantelor nu scutește persoanele culpabile de repararea integrală a daunelor pricinuite de acestea.

Articolul 17. Soluționarea litigiilor

Litigiile privind protecția plantelor se rezolvă de către instanțele judecătorești în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 18

Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în corespundere cu prezenta lege;

va asigura revizuirea sau anularea de către ministere și departamente a actelor normative care contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Dumitru DIACOV

Chișinău, 1 octombrie 1999, Nr. 612-XIV.

Lege Nr. 1041 din 15.06.2000
pentru ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate

Publicat: 09.11.2000 în Monitorul Oficial Nr. 141 art .nr: 1015

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege stabilește bazele juridice ale ameliorării prin împădurire a terenurilor degradate, procedurile de identificare a unor astfel de terenuri, precum și sursele de finanțare.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - Sînt supuse prevederilor prezentei legi terenurile degradate, indiferent de tipul de proprietate, care pot fi ameliorate prin lucrări de împădurire în vederea protejării solului, refacerii echilibrului hidrologic și îmbunătățirii condițiilor de mediu.

Art.2. - Sînt considerate terenuri degradate, în înțelesul prezentei legi, terenurile care, prin eroziune, poluare sau prin acțiunea distructivă a unor factori antropici, și-au pierdut definitiv capacitatea de producție agricolă, dar care pot fi ameliorate prin împădurire și prin alte lucrări pentru restabilirea ecosistemelor, și anume:

- a) terenurile cu eroziune de suprafață foarte puternică și excesivă;
- b) terenurile cu eroziune de adîncime - ogașe, ravene, torenți;
- c) terenurile afectate de alunecări active, prăbușiri, surpări și scurgeri noroioase;
- d) terenurile nisipoase expuse erodării de către vînt sau apă;
- e) terenurile cu pietriș, bolovăniș, grohotiș, stîncării și depozite de aluviuni torențiale;
- f) terenurile cu exces permanent de umiditate;
- g) terenurile sărăturate;
- h) terenurile poluate cu substanțe chimice, petroliere sau noxe;
- i) terenurile ocupate cu cariere deschise, cu halde miniere, cu deșeuri de producție sau menajere etc.;
- j) terenurile cu biocenoze afectate sau distruse;
- k) terenurile neproductive.

Art.3. - În funcție de tipul de proprietate, fac obiectul împăduririi, în condițiile prevăzute de art.1 și 2:

- a) terenurile degradate proprietate publică aparținînd statului;
- b) terenurile degradate proprietate publică aparținînd unităților administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipii);
- c) terenurile degradate proprietate privată.

Art.4. - Terenurile degradate, prevăzute la art.2, care pot fi ameliorate prin împădurire se constituie în perimetre de ameliorare.

Capitolul II

PROCEDURA DE IDENTIFICARE A TERENURILOR DEGRADATE DESTINATE ÎMPĂDURIRII

Art.5. - Identificarea terenurilor degradate, delimitarea și constituirea perimetrelor de ameliorare la nivelul localităților se fac de către comisii, instituite prin deciziile: consiliului raional sau al consiliului unității teritoriale autonome Găgăuzia, sau al municipiului Chișinău, după caz, la propunerea șefului direcției (secției) protecția mediului și gestionarea resurselor naturale. Comisiile se vor constitui în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi și vor fi formate din:

președinte, în persoana primarului (viceprimarului) comunei, orașului sau municipiului, după caz;

secretar, în persoana inginerului funciar al primăriei;

membri:

în persoana a cîte un reprezentant:

al gospodăriei silvice sau al ocolului silvic;

al agenției teritoriale ecologice;

al autorității silvice centrale;

al autorității centrale pentru mediu;

al serviciului pentru protecția solului;

al direcției (secției) protecția mediului și gestionarea resurselor naturale;

în persoana specialiștilor din instituțiile de cercetări și proiectări în domeniile de organizare a terenurilor și de îmbunătățiri funciare pentru agricultură, silvicultură, cercetări agrochimice și pedologice;

în persoana reprezentanților deținătorilor funciari, după caz.

Art.6. - (1) Inventarierea terenurilor degradate care fac obiectul acțiunii de ameliorare prin împădurire și delimitarea perimetrelor de ameliorare se vor face cu respectarea prevederilor din art.2 și 3.

(2) Inventarierea terenurilor degradate excesiv, care prezintă pericol pentru localitățile și obiectivele social-economice, se va efectua în termen de 90 de zile de la data constatării fenomenului.

(3) Inventarierea terenurilor degradate, prevăzute la alin.(1), este o obligație permanentă care nu se va încheia decît după identificarea lor și după constituirea tuturor perimetrelor de ameliorare.

Art.7. - Terenurile degradate, constituite în fonduri și propuse spre ameliorare prin împădurire, vor fi scoase, cu aprobarea Guvernului, din circuitul economic și vor fi înregistrate ca “terenuri destinate împăduririi”.

Art.8. - Terenurile degradate proprietate publică aparținînd unităților administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipii), constituite în perimetre de ameliorare prin împădurire, în cazul cînd deținătorii legali nu dispun de mijloacele materiale necesare, pot fi transmise cu acordul părților, fără plată, în administrarea autorității silvice centrale. Transmiterea se aprobă prin hotărîre a Guvernului, cu avizul auto-

rității centrale pentru agricultură și autorității centrale pentru mediu, în condițiile în care terenul are, de regulă, minimum 5 hectare, în cazul trupurilor izolate și, indiferent de suprafață, în cazul terenurilor limitrofe cu fondul forestier proprietate publică de stat.

Art.9. - În cazul donării către stat a terenurilor degradate proprietate privată în vederea executării lucrărilor de ameliorare prin împădurire, actele de donație, înregistrarea în evidențele funciare și în registrele de înscripțiuni imobiliare sînt scutite de taxe, iar onorariul notarial se suportă de autoritatea silvică centrală.

Art.10. - (1) Autoritatea silvică centrală poate cumpăra în numele statului de la persoane fizice, în vederea împăduririi, terenuri degradate cuprinse în perimetre de ameliorare, constituite potrivit legii. Plata contravalorii acestor terenuri se va face din fondul serviciului silvic de stat.

(2) Autentificarea actelor de vînzare-cumpărare, înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenurilor sînt scutite de taxe, iar onorariul notarial se suportă de autoritatea silvică centrală.

Capitolul III

FINANȚAREA LUCRĂRILOR DE ÎMPĂDURIRE A TERENURILOR DEGRADATE

Art.11. - (1) Terenurile degradate vor fi împădurite de deținătorii lor legali din mijloace proprii și, după caz, din cele prevăzute la art.12, prin intermediul unităților specializate. Materialul biologic este asigurat, pe bază contractuală, de autoritatea silvică centrală sau de alți producători, iar lucrările se vor executa cu asistența tehnică gratuită a personalului silvic de specialitate.

(2) Documentația tehnico-economică pentru lucrările de ameliorare prin împădurire se execută, contra plată, de personalul de specialitate al întreprinderilor silvice sau de alte unități specializate, abilitate de autoritatea silvică centrală, în cazul cînd se impune și derularea lucrărilor de construcție pentru consolidarea terenurilor și corectarea torentelor.

Art.12. - (1) Întocmirea documentației tehnico-economice prevăzute la art.11 alin.(2), împădurirea terenurilor degradate, alte lucrări aferente și paza, pînă la recepție, se finanțează din:

a) fondurile pentru ameliorarea terenurilor degradate și poluate, conform art.85 din Codul funciar;

b) alocațiile de la bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, raioanelor, unității teritoriale autonome Găgăuzia;

c) alocațiile de la bugetul de stat;

d) contribuțiile fondurilor ecologice locale, municipale, fondului ecologic național;

e) sponsorizările efectuate de agenți economici, fundații și din alte surse donatoare;

f) mijloacele financiare externe nerambursabile sau creditele externe pe termen lung;

g) contribuțiile benevole ale persoanelor fizice sau juridice interesate în executarea lucrărilor de ameliorare;

h) fondul de conservare și dezvoltare a pădurilor (pentru terenurile din fondul forestier administrat de autoritatea silvică centrală) conform art.46 din Codul silvic;

i) despăgubirile legale, datorate de persoanele fizice sau juridice, pe care instanța judecătorească le-a declarat vinovate de degradarea solului la cererea autorităților locale sau centrale de specialitate în domeniul agriculturii, silviculturii sau protecției mediului;

j) alte surse legale.

(2) Autoritatea silvică centrală, în calitate de coordonator tehnic al acțiunilor de ameliorare a terenurilor degradate, va solicita anual includerea în bugetul de stat a fondurilor necesare pentru efectuarea în anul următor a lucrărilor prevăzute la art.6.

Capitolul IV RĂSPUNDERI ȘI SANCTIUNI

Art.13. - Atrag răspundere administrativă sau penală conform legislației următoarele acțiuni ale persoanelor fizice și juridice:

a) împiedicarea sub orice formă a lucrărilor ce țin de ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate pe care le dețin;

b) distrugerea plantațiilor silvice înființate din fondul de ameliorare prin împădurire;

c) pășunatul în terenurile degradate, împădurite.

Art.14. - (1) Proprietarii de terenuri degradate care beneficiază de material biologic destinat împăduririi al cărui cost nu l-au suportat și care refuză să-l utilizeze sau îl folosesc în alte scopuri vor fi sancționați cu o amendă egală cu valoarea materialului de împădurire înmulțită cu 5.

(2) În cazurile prevăzute la alin.(1), persoanele vinovate vor suporta și o despăgubire, egală cu costul materialului biologic destinat împăduririi, care se varsă în fondul pentru ameliorarea terenurilor degradate și poluate sau în fondul de conservare și dezvoltare a pădurilor, după caz.

Capitolul V DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.15. - (1) Executarea lucrărilor de ameliorare prin împădurire a terenurilor degradate este obligatorie atât pentru persoanele fizice, cât și pentru cele juridice în cazul în care organele centrale sau cele locale responsabile de protecția mediului

constată că neefectuarea unor astfel de lucrări pune în pericol localitatea, obiectivele de interes național sau viața locuitorilor, poate pricinui daune materiale populației și agenților economici.

(2) În cazul când persoanele fizice sau juridice care dețin terenuri degradate în proprietate privată nu respectă prevederile alin.(1), aceste terenuri vor fi expropriate pentru utilitate publică, în condițiile legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire. Astfel de terenuri vor fi administrate de autoritatea silvică centrală.

Art.16. - Terenurile degradate preluate de autoritatea silvică centrală în condițiile art.9, 10 și 15 alin.(2) se înscriu în amenajamentele silvice, devin parte a fondului forestier național, proprietate publică a statului.

Art.17. - Pentru terenurile prevăzute la art.2, deținătorii nu datorează impozite sau taxe, stabilite conform prevederilor legale în vigoare, timp de 25 de ani de la data împăduririi lor.

Art.18. - Deținătorii de terenuri degradate, împădurite în condițiile prezentei legi, vor asigura cu continuitate, pe cheltuială proprie, lucrările de îngrijire, pază și protecție în perimetrele de ameliorare, respectând normele tehnice silvice.

Art.19. - Autoritatea silvică centrală va prezenta anual Guvernului situația identificării și împăduririi terenurilor degradate.

Art.20. - În termen de 6 luni, Guvernul:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

- va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

- va asigura actualizarea sau anularea de către ministere, departamente, autorități ale administrației publice locale a actelor care contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Dumitru DIACOV

Chișinău, 15 iunie 2000, Nr. 1041-XIV.

Lege Nr. 755 din 21.12.2001 privind securitatea biologică

Publicat: 13.06.2002 în Monitorul Oficial Nr. 75 art. nr: 631

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege reglementează activitățile legate de obținerea, testarea, producerea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne. Organismul uman nu face obiectul modificării genetice.

Regimul special de reglementare, autorizare și administrare a activităților menționate are menirea să asigure desfășurarea lor în condiții de securitate biologică în care pot fi prevenite, eliminate sau reduse riscurile de producere a unor efecte negative generate de organisme modificate genetic asupra sănătății umane, diversității biologice, echilibrului ecologic și calității mediului.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Art.1- În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următorul înțeles:

organism - orice entitate biologică capabilă să transfere sau să replice material genetic;

organism modificat genetic - orice organism, cu excepția celui uman, al cărui material genetic a fost modificat altfel decât prin încrucișare și/sau recombinare naturală;

microorganism - orice entitate microbiană, celulară sau necelulară, capabilă să transfere sau să replice material genetic, incluzînd virusurile, celulele de animale și de plante în cultură;

material genetic - orice material de origine vegetală, animală, microbiană sau de altă origine care conține unități funcționale de ereditate, avînd valoare actuală sau potențială;

biotehnologie - orice operație tehnologică de utilizare a sistemelor biologice, a organismelor ori derivatelor lor în vederea obținerii sau modificării produselor, proceselor pentru uz specific;

biotehnologie modernă - aplicarea in vitro a tehnicilor de recombinare a acizilor nucleici și a tehnicilor bazate pe fuziunea celulelor organismelor cu statut taxonomic diferit, care înlătură barierele fiziologice naturale de reproducere sau de recombinare genetică și nu constituie tehnici tradiționale de ameliorare și selecție;

utilizare de organisme modificate genetic - activitate sau ansamblu de activități avînd ca scop obținerea și introducerea pe piață a organismelor modificate genetic și a produselor rezultate din acestea, inclusiv cercetarea, testarea și producerea industrială;

utilizare în condiții izolate - orice operație prin care microorganismele/organismele sînt modificate genetic sau organismele modificate genetic sînt cultivate, multiplicare, stocate, utilizate, transportate, distruse și/sau anihilate, care se face în spații/medii închise, izolate, sub control, în acest scop fiind utilizate măsuri specifice de izolare pentru a limita/evita contactul lor cu oamenii și cu mediul;

utilizator - persoană fizică sau juridică care realizează și este responsabilă de activitățile legate de obținerea, testarea, producerea și comercializarea organismelor modificate genetic, în condiții izolate sau neizolate, precum și de obținerea, testarea, producerea și comercializarea produselor rezultate din astfel de organisme;

introducere deliberată în mediu - orice introducere intenționată în mediu a unui organism modificat genetic sau a unei combinații de astfel de organisme, care se caracterizează printr-un grad înalt de securitate pentru oameni și mediu, fără să fie necesare măsurile specifice de izolare;

eliberare neintenționată în mediu - orice caz de introducere în mediu a organismelor modificate genetic sau a combinațiilor de astfel de organisme care nu este rezultatul unei introduceri deliberate;

introducere pe piață - furnizarea organismelor modificate genetic sau a produselor rezultate din acestea, contra plată sau gratuit, către terți;

accident - incident care implică o eliberare neintenționată în mediu de microorganisme/organisme modificate genetic, pe parcursul utilizării lor în condiții izolate, și care ar putea avea efecte imediate sau întârziate asupra sănătății umane și asupra mediului;

produs rezultat dintr-un organism modificat genetic - produs constând dintr-un organism modificat genetic sau dintr-o combinație de asemenea organisme ori care conține un organism modificat genetic sau o combinație de asemenea organisme, care se introduce pe piață;

produs procesat - produs obținut din prelucrarea organismelor modificate genetic, a unor părți ale acestora sau a unor metaboliți și substanțe produse de acestea;

produs purificat - produs obținut dintr-un organism modificat genetic prin procesare, care include purificarea (de exemplu, insulina, diferite enzime, uleiul și altele asemenea);

testare în câmp - experiment constând în studierea organismelor modificate genetic în câmp, în condiții de mediu aflate sub control, avându-se certitudinea că aceste organisme nu vor persista în mediu după încheierea experimentului;

cultură/producție în câmp/extindere în teritoriu - introducerea deliberată în mediu a unui organism modificat genetic pentru cultivare/producție/multiplicare, care nu mai are caracter sau scop experimental;

evaluarea riscurilor - evaluarea efectelor, directe sau indirecte, imediate sau întârziate, ale introducerii în mediu a organismelor modificate genetic sau a părților componente ale acestora asupra sănătății umane și mediului;

managementul riscurilor - elaborarea și punerea în aplicare a unui ansamblu de măsuri de monitorizare a riscurilor și de intervenție în caz de accident;

transportul peste frontieră al organismului modificat genetic - orice transport al unui organism modificat genetic sau al unei combinații de asemenea organisme, precum și al produselor rezultate din astfel de organisme, de pe teritoriul unui stat pe teritoriul altui stat;

transport deliberat peste frontieră - orice operație de import/export cu un organism modificat genetic sau cu o combinație de asemenea organisme care se execută cu autorizația autorităților naționale competente, în conformitate cu reglementările naționale și internaționale;

transport neintenționat peste frontieră - orice transport peste frontieră al unui organism modificat genetic sau al unei combinații de asemenea organisme care nu a fost făcut în mod deliberat, ale cărui consecințe, sub aspectul securității biologice și sănătății umane, trebuie evaluate aplicându-se măsurile corespunzătoare;

import - introducerea deliberată pe teritoriul unui stat de pe teritoriul altui stat a unui organism modificat genetic, a unei combinații de asemenea organisme și/sau a produselor rezultate din astfel de organisme;

importator - persoană fizică sau juridică, aflată sub jurisdicția statului de import,

care organizează și este responsabilă de importul unui organism modificat genetic, al unei combinații de asemenea organisme și/sau al produselor rezultate din astfel de organisme;

export - transportul deliberat de pe teritoriul unui stat spre teritoriul altui stat al unui organism modificat genetic, al unei combinații de asemenea organisme și/sau al produselor rezultate din astfel de organisme;

exportator - persoană fizică sau juridică, aflată sub jurisdicția statului de export, care organizează și este responsabilă de exportul unui organism modificat genetic, al unei combinații de asemenea organisme și/sau al produselor rezultate din astfel de organisme;

autoritatea națională competentă - Comisia Națională pentru Securitate Biologică abilitată să pună în aplicare dispozițiile legislației naționale și internaționale referitoare la regimul activităților care implică organismele modificate genetic;

punct focal național - autoritatea guvernamentală desemnată să asigure îndeplinirea, la nivel național, a responsabilităților care decurg din dispozițiile actelor juridice internaționale referitoare la implementarea măsurilor de securitate biologică legate de utilizarea organismelor modificate genetic;

notificare - document prin care o persoană, în vederea obținerii autorizației, înștiințează Comisia Națională pentru Securitate Biologică despre activitățile pe care intenționează să le desfășoare;

notificator - persoana care adresează o notificare;

acord prealabil documentat - răspunsul autorității naționale competente la o notificare de import, care implică luarea în considerare a unor informații a căror relevanță este decisivă pentru fundamentarea deciziei de autorizare a importului;

zonă de securitate genetică - teritoriu în limitele căruia se interzic orice activități de utilizare a organismelor modificate genetic.

Art.2. - (1) Dispozițiile prezentei legi se aplică pentru activitățile legate de:

a) obținerea, multiplicarea, testarea și utilizarea în condiții izolate, pentru diferite scopuri, a microorganismelor, a plantelor și animalelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne;

b) introducerea deliberată în mediu și introducerea pe piață a organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne, inclusiv a oricărei structuri vii capabile să reproducă un organism, cum sînt semințele, bulbii, butașii, polenul, sporii și altele asemenea;

c) eliberarea neintenționată în mediu a organismelor modificate genetic;

d) introducerea deliberată în mediu și introducerea pe piață a produselor procesate care conțin organisme modificate genetic și/sau componente nevii din organisme vii modificate genetic în stare neprelucrată sau procesate;

e) toate felurile de cercetări ale organismelor modificate genetic, inclusiv cercetări de laborator, clinice, de câmp, de experimentare în producție;

f) operațiunile deliberate de import/export cu organisme modificate genetic și cu produse rezultate din astfel de organisme;

g) transportul neintenționat peste frontieră al organismelor modificate genetic;
h) depozitarea, înhumarea, nimicirea organismelor modificate genetic și/sau produselor rezultate din astfel de organisme, folosirea deșeurilor rezultate din utilizarea tehnicilor biotehnologiei moderne.

(2) Nu se află sub incidența prezentei legi organismele obținute prin tehnicile de modificare genetică, indicate în Regulamentul privind autorizarea și licențierea activităților legate de obținerea, testarea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic, denumit în continuare Regulament, produsele purificate, inclusiv produsele farmaceutice de uz uman și veterinar, activitățile de transport, indiferent de mijloace, precum și operațiile de comerț și de import/export, care fac obiectul altor acte normative.

Art.3. - (1) În funcție de nivelul pericolului potențial pentru sănătatea umană și mediu, generat de activitățile reglementate prin prezenta lege, pentru sistemele izolate sînt stabilite următoarele clase de risc:

clasa I: activități cu risc neglijabil, comparabil cu riscul de utilizare a microorganismelor nepatogene, sau fără risc;

clasa II: activități cu risc scăzut, comparabil cu riscul de utilizare a microorganismelor convențional patogene;

clasa III: activități cu risc moderat, comparabil cu riscul de utilizare a microorganismelor potențial capabile să transmită infecții;

clasa IV: activități cu risc agravat, comparabil cu riscul de utilizare a microorganismelor capabile să propage infecții foarte periculoase.

(2) Activitățile desfășurate cu microorganisme în sisteme izolate, dar care depășesc lucrările de laborator, precum și cele desfășurate în sisteme neizolate, sînt clasificate în clasele III și IV de risc.

Art.4. - (1) Activitățile reglementate de prezenta lege se autorizează de Comisia Națională pentru Securitate Biologică, denumită în continuare Comisia națională.

(2) Pentru activitățile în domeniile reglementate de prezenta lege se admit:

a) persoane fizice a căror stare a sănătății și pregătire profesională trebuie să asigure securitatea activității în domeniu;

b) persoane juridice care dispun de încăperi, utilaj, echipament și lucrători capabili să asigure activitatea în condiții de securitate pentru sănătatea umană și mediu.

(3) Persoanele juridice care practică activitățile clasificate în clasele III și IV de risc vor obține autorizarea activităților numai în cazul în care ele dispun de licență eliberată conform legislației.

(4) Taxele pentru eliberarea autorizațiilor necesare organizării și desfășurării activităților reglementate de prezenta lege se stabilesc conform anexei la prezenta lege.

Capitolul II

STRUCTURA INSTITUȚIONALĂ DE ASIGURARE A SECURITĂȚII BIOLOGICE

Art.5. - (1) Pentru asigurarea punerii în aplicare a dispozițiilor prezentei legi, la nivel național se organizează un cadru instituțional format din:

- a) Comisia națională, organizațiile științifice competente și punctul focal național;
- b) secții/direcții sau specialiști care activează în cadrul autorităților centrale pentru mediu, agricultură și industria alimentară, sănătate, protecția drepturilor consumatorilor, precum și departamente, agenții și alte structuri guvernamentale care au responsabilități în domeniile reglementate de prezenta lege.

(2) În realizarea atribuțiilor lor, organizațiile și persoanele prevăzute la alin.(1) vor asigura informarea publicului despre utilizarea organismelor modificate genetic și a produselor rezultate din astfel de organisme, vor facilita accesul la această informație și vor organiza consultări ale publicului în legătură cu utilizarea acestor organisme și produse.

Art.6. - (1) Comisia națională se organizează și funcționează ca organism inter-departamental. Componenta nominală și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei naționale se aprobă de Guvern.

(2) Comisia națională se compune dintr-un număr de 13 membri, dintre care:

- a) 2 membri din cadrul autorității centrale pentru mediu, care vor exercita funcția de președinte și, respectiv, de secretar al Comisiei naționale;
- b) 4 membri din Academia de Științe a Moldovei;
- c) 3 membri din alte instituții științifice și universitare cu profil biologic și medical;

- d) cîte un membru din autoritățile centrale pentru economie, agricultură și industria alimentară, sănătate, precum și un specialist în domeniu din partea organizațiilor neguvernamentale, a căror activitate ține de protecția mediului.

(3) Calitatea de membru al Comisiei naționale este incompatibilă cu relațiile de muncă cu persoanele juridice și fizice care practică activitate legată de producție și/sau comercializare a organismelor modificate genetic.

(4) Comisia națională se desemnează pe un termen de 5 ani.

Art.7. - Taxele încasate la acordarea licențelor prevăzute la art.4 alin.(3) pentru activitățile menționate la art.2 alin. (1) se stabilesc în legea bugetului de stat și se fac venit la buget.

Art.8. - Taxele pentru examinarea documentelor și eliberarea autorizațiilor privind obținerea, testarea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic se stabilesc de către Guvern și se transferă autorității centrale pentru mediu și se utilizează pentru asigurarea funcționării Comisiei naționale.

Art.9. - Atribuțiile punctului focal național sînt exercitate de autoritatea centrală pentru mediu, în conformitate cu prevederile actelor juridice internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul III

UTILIZAREA ÎN CONDIȚII IZOLATE A MICROORGANISMELOR/ORGANISMELOR MODIFICATE GENETIC

Art.10. - (1) Pentru organizarea activității de utilizare în condiții izolate a microorganismelor/organismelor modificate genetic și obținerea autorizației de desfășurare astfel de activități, utilizatorul trebuie să facă o evaluare a acestor activități sub aspectul riscurilor pentru sănătatea umană și mediu, clasificându-le în una din clasele enumerate la art.3 alin.(1), și să înainteze Comisiei naționale o notificare în conformitate cu prevederile Regulamentului. La evaluare se vor lua în considerare, în mod special, aspectele privind eliminarea deșeurilor și aplicarea măsurilor de securitate necesare pentru protecția sănătății umane și a mediului.

(2) Dacă instalațiile de utilizare în condiții izolate sînt folosite pentru prima dată, utilizatorul trebuie să prezinte o notificare conținînd cel puțin următoarele informații: numele utilizatorului și al persoanelor responsabile de supervizare și de securitate, nivelul lor de instruire și de calificare, descrierea instalației, clasa de utilizare în condiții izolate. Numai pentru utilizarea în condiții izolate incluse în clasa I de risc se prezintă un rezumat al evaluării și al managementului deșeurilor. După notificare, utilizările ulterioare în condiții izolate incluse în clasa I de risc se pot face fără alte notificări.

(3) Pentru prima utilizare, precum și pentru ulterioarele utilizări în condiții izolate incluse în clasa II de risc, care urmează să fie efectuate în instalațiile notificate în conformitate cu prevederile alin.(2), utilizatorul va prezenta o notificare ce va conține informații despre microorganismele receptoare, donore sau parentale, despre sistemul de vector gazdă utilizat și caracteristicile lui, despre scopul utilizării și rezultatele așteptate, descrierea metodelor de izolare și a măsurilor de protecție, inclusiv managementul deșeurilor, rezumatul evaluării, informația necesară autorității competente pentru evaluarea diferitelor planuri de răspuns în caz de urgență.

(4) Pentru prima utilizare, precum și pentru ulterioarele utilizări în condiții izolate incluse în clasa III sau în clasa IV de risc, care urmează să fie efectuate în instalațiile notificate în conformitate cu prevederile alin.(2), utilizatorul va prezenta o notificare ce va conține informațiile prevăzute la alin. (3), precum și informația cu privire la riscurile specifice ce pot fi generate, descrierea planului și măsurilor de securitate, de alarmă și de izolare preventiv aplicate.

Art.11. - (1) În notificarea trimisă Comisiei naționale, notificatorul poate indica informațiile ce vor fi considerate confidențiale, prezentînd și justificările necesare.

(2) Decizia privind informațiile ce vor fi considerate confidențiale Comisia națională o va lua după consultări cu notificatorul și o va aduce la cunoștința acestuia.

(3) Nu pot fi considerate confidențiale următoarele informații:

a) caracteristicile generale ale microorganismelor/organismelor modificate genetic, numele și adresa notificatorului, scopul și locul utilizării;

b) clasa de risc în care este încadrată utilizarea în condiții izolate și măsurile de izolare;

c) concluziile studiilor de evaluare a riscurilor pentru sănătatea umană și mediu;

d) metodele și planurile de monitorizare, precum și măsurile care pot fi luate în caz de accident.

(4) Comisia națională nu va divulga terților nici o informație considerată confidențială și va proteja drepturile de proprietate intelectuală legate de informațiile primite.

(5) Dacă, din orice motive, notificatorul își retrace notificarea, Comisia națională va respecta confidențialitatea informației primite.

Art. 12. - (1) După primirea notificării despre utilizarea în condiții izolate a microorganismelor/organismelor modificate genetic, Comisia națională va solicita autorităților centrale pentru mediu, economie, agricultură și industria alimentară, sănătate, protecția drepturilor consumatorilor avize asupra acestei notificări.

(2) Înainte de a autoriza utilizarea în condiții izolate a unui microorganism/organism modificat genetic, Comisia națională va verifica, pe baza documentației furnizate de utilizator, dacă au fost luate măsurile corespunzătoare pentru a evita efectele negative asupra sănătății umane și mediului.

Art. 13. - (1) Înainte de a începe o utilizare în condiții izolate a microorganismelor/organismelor modificate genetic, Comisia națională va verifica dacă:

a) este elaborat un plan de urgență pentru utilizare în condiții izolate, acolo unde ineficiența măsurilor de izolare ar putea conduce la pericole serioase cu efecte imediate sau întârziate asupra sănătății umane și/sau mediului din afara amplasamentului instalației. Planul de urgență nu se elaborează dacă notificatorul pune la dispoziție Comisiei naționale un plan de urgență similar, elaborat de și avînd valabilitate pentru Uniunea Europeană;

b) informația privind asemenea planuri de urgență, incluzînd măsurile de securitate relevante ce urmează a fi aplicate, este prezentată într-un mod corespunzător organelor și autorităților interesate de prevenirea unui accident. Informația trebuie actualizată și făcută publică.

(2) Comisia națională va pune la dispoziție autorităților competente din alte state informația prevăzută la alin.(1) în conformitate cu reglementările internaționale în domeniu.

Art. 14. - (1) Comisia națională va examina conformitatea notificărilor cu prevederile Regulamentului, corectitudinea evaluării riscurilor, măsurile de protecție și de răspuns, în caz de accident, precum și managementul deșeurilor.

(2) Comisia națională este în drept:

a) să ceară utilizatorului să furnizeze informații suplimentare, să modifice condițiile utilizării propuse sau să corecteze clasa de risc. Totodată, Comisia națională poate dispune ca utilizarea propusă să nu înceapă sau, dacă a început, să fie suspendată ori oprită pînă cînd ea nu o va autoriza, pe baza informațiilor suplimentare obținute sau pe baza condițiilor modificate ale utilizării;

b) să limiteze perioada pentru care a fost autorizată utilizarea în condiții izolate

sau să impună anumite condiții specifice pentru acea utilizare;

c) să refuze eliberarea autorizației de utilizare în condiții izolate a microorganismelor/organismelor modificate genetic dacă utilizatorul nu a prezentat la timp și în mod corespunzător informație suplimentară despre ele, nu a modificat condițiile utilizării propuse, nu a corectat clasa de risc sau nu a luat măsurile respective de protecție a sănătății umane și a mediului.

Art. 15.- (1) Utilizatorul este obligat să informeze de îndată Comisia națională și să modifice notificarea ori de câte ori deține informații noi, relevante sau dacă modifică condițiile utilizării izolate într-o măsură ce ar putea avea consecințe semnificative sub aspectul riscurilor ce ar putea apărea.

(2) Dacă, după eliberarea autorizației, Comisia națională intră în posesia unor informații că utilizarea în condiții izolate ar putea avea consecințe semnificative pentru sănătatea umană și mediu, ea va cere utilizatorului să modifice condițiile izolării, iar dacă acesta nu se conformează, va lua măsuri de suspendare sau interzicere a activității.

Art.16. - (1) În cazul producerii unui accident, utilizatorul trebuie să informeze imediat Comisia națională și să îi furnizeze:

- a) o informație despre circumstanțele accidentului;
- b) date despre identitatea și cantitățile microorganismelor/organismelor modificate genetic utilizate;
- c) orice informație necesară pentru a evalua efectele accidentului asupra sănătății umane și mediului;
- d) o informație despre măsurile luate.

(2) În caz de accident, Comisia națională:

- a) va informa de îndată publicul, evaluînd și arătînd efectele accidentului asupra sănătății umane și mediului;
- b) va analiza cît mai complet accidentul și, după caz, va face recomandări pentru evitarea în viitor a unor accidente similare și pentru limitarea efectelor ce ar rezulta din acestea;
- c) va asigura luarea măsurilor necesare și, după caz, va informa imediat autoritățile competente ale statelor care ar putea să fie afectate de astfel de accidente.

Art.17. - (1) Comisia națională este obligată:

- a) sa se consulte cu autoritățile naționale competente ale altor state asupra problemelor referitoare la producerea accidentului, inclusiv asupra măsurilor de intervenție în cazuri de urgență;
- b) să informeze de îndată organismele internaționale competente despre orice accident, furnizînd detalii asupra circumstanțelor accidentului, identitatea și cantitățile de microorganisme/organisme modificate genetic, măsurile de răspuns luate și eficiența acestora, precum și o analiză a accidentului, care va cuprinde recomandări pentru limitarea efectelor acestuia și evitarea în viitor a unor accidente similare.

(2) Comisia națională va face schimb de informații referitoare la accidente po-

trivit alin.(1), în care scop va ține un registru al accidentelor, în care se vor înscrie analiza cauzelor accidentelor și măsurile luate pentru evitarea în viitor a unor accidente similare.

Art.18. - (1) În conformitate cu prevederile actelor juridice internaționale la care Republica Moldova este parte, Comisia națională va trimite organismelor internaționale competente rapoarte și informații, în conformitate cu procedurile stabilite de acestea, în special cu privire la utilizările în condiții izolate, clasificate în clasele III și IV de risc, incluzând descrierea, scopul și riscurile utilizărilor în condiții izolate.

(2) Comisia națională publică informații statistice generale cu privire la utilizările în condiții izolate în măsura în care acestea nu conțin date care ar putea prejudicia poziția competitivă a utilizatorului.

Capitolul IV

INTRODUCEREA DELIBERATĂ ÎN MEDIU A ORGANISMELOR MODIFICATE GENETIC

Art.19. - (1) Orice persoană fizică sau juridică, înainte de a introduce în mediu un organism modificat genetic sau o combinație de asemenea organisme, în scopul cercetării, testării, dezvoltării și/sau în orice alt scop, cu excepția producerii pentru a fi introduse pe piață, trebuie să prezinte Comisiei naționale o notificare.

(2) Notificarea va cuprinde:

a) un dosar tehnic cu informațiile prevăzute de Regulament, necesare pentru evaluarea riscurilor previzibile, fie imediate sau cu efect întârziat, pe care organismul modificat genetic sau combinația de asemenea organisme le poate avea pentru sănătatea umană și/sau mediu;

b) o prezentare a evaluării impactului și a riscurilor generate de organismul modificat genetic sau de combinația de asemenea organisme pentru sănătatea umană și mediu ca rezultat al introducerii lor în mediu; sau

c) o informație, obținută de notificator pe teritoriul Republicii Moldova și/sau în afara lui, privind rezultatele introducerii acelorași organisme modificate genetic sau a aceleiași combinații de asemenea organisme, notificate anterior sau în acel moment.

(3) Comisia națională poate accepta ca introducerea în mediu, într-un anumit loc, a unei combinații de organisme modificate genetic sau a aceluiasi organism modificat genetic în locuri diferite, într-un singur scop și pe o perioadă limitată, să fie notificată printr-o singură notificare.

(4) În cazul unei introduceri ulterioare a aceluiasi organism modificat genetic sau a aceleiași combinații de organisme modificate genetic, notificate anterior ca parte a aceluiasi program de cercetare (testare), notificatorul trebuie să adreseze o nouă notificare în care va include datele din notificările anterioare și/sau datele privind rezultatele înregistrate ale introducerilor anterioare.

(5) În cazul în care modificarea condițiilor introducerii deliberate ar putea avea

consecințe asupra sănătății umane și/sau mediului ori în cazul în care au apărut noi informații privind riscurile, notificatorul este obligat:

- a) să revadă măsurile specificate în notificare;
- b) să informeze Comisia națională despre aceasta;
- c) să ia măsurile necesare pentru protecția sănătății umane și a mediului.

(6) În cazul în care obligațiile prevăzute la alin. (1), (4) și (5) nu sînt îndeplinite, Comisia națională solicită îndeplinirea lor în termenul stabilit de aceasta, iar în caz de neconformare, aplică măsurile dispuse prin prezenta lege.

(7) Pentru facilitarea luării deciziei cu privire la autorizarea introducerii delibere în mediu a unor organisme modificate genetic, a căror introducere a fost deja notificată și/sau, după caz, aprobată pentru statele membre ale Uniunii Europene și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, notificatorul, din proprie inițiativă sau la solicitarea Comisiei naționale, îi va prezenta:

a) un exemplar al rezumatului notificării transmis Uniunii Europene și Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică de către autoritățile naționale competente din statele membre;

b) un exemplar al documentului Uniunii Europene și Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică prin care se aprobă introducerea organismelor modificate genetic pe teritoriul statelor membre.

(8) În unele cazuri justificate, notificatorul poate solicita, prin notificarea adresată Comisiei naționale, aplicarea procedurii simplificate pentru autorizarea introducerii în mediu a organismului modificat genetic.

Art.20. - (1) După primirea notificării, Comisia națională, pe baza informațiilor cuprinse în notificare:

a) va informa și va consulta publicul în legătură cu notificarea primită;

b) va solicita avizele autorităților publice centrale pentru agricultură și industrie alimentară, sănătate și protecția drepturilor consumatorilor.

(2) Comisia națională, în termen de cel mult 90 de zile de la primirea notificării, va informa notificatorul că:

a) notificarea primită este în acord cu prevederile prezentei legi și se eliberează autorizația; sau

b) notificatorul trebuie să prezinte o informație suplimentară; sau

c) activitatea propusă nu îndeplinește condițiile prezentei legi și notificarea este respinsă; sau

d) activitatea propusă prezintă pericol pentru sănătatea umană și/sau mediu și nu îndeplinește condițiile prezentei legi și notificarea este respinsă; sau

e) activitatea propusă nu se află sub incidența prezentei legi.

(3) În termenul prevăzut la alin.(2) nu se va include timpul:

a) necesar pentru prezentarea informației suplimentare solicitate notificatorului în conformitate cu alin.(2) lit.b);

b) necesar pentru prezentarea avizelor în conformitate cu prevederile alin.(1) lit.b);

c) în care Comisia națională face o anchetă publică, consultă organizații și/sau publicul.

(4) Notificatorul poate începe activitatea propusă numai după obținerea autorizației eliberate de Comisia națională și cu respectarea condițiilor stabilite prin aceasta, inclusiv condiția privind determinarea zonei de securitate genetică. Pentru ariile naturale protejate de stat, lățimea acestei zone va fi de cel puțin 3 km.

(5) Dacă Comisia națională consideră că s-a acumulat o experiență suficientă în ceea ce privește introducerea în mediu a anumitor organisme modificate genetic, în conformitate cu criteriile stabilite în Regulament, ea poate decide aplicarea procedurii simplificate pentru introducere.

(6) Autorizația pentru introducerea deliberată în mediu a unor plante modificate genetic, eliberată de Comisia națională, este obligatorie la înregistrarea soiurilor pentru testarea valorii lor agronomice și tehnologice pe care o efectuează Comisia de Stat pentru Încercarea Soiurilor de Plante, cu scopul producerii acestora în Republica Moldova.

(7) Toate soiurile provenite din plante modificate genetic care îndeplinesc condițiile de testare a valorii agronomice și tehnologice vor fi înscrise în Registrul soiurilor de plante al Republicii Moldova.

Art.21. - Dacă informația privind posibilele consecințe semnificative ale introducerii în mediu a unui organism modificat genetic devine cunoscută după eliberarea autorizației, Comisia națională cere utilizatorului să modifice condițiile introducerii. În caz de neconformare, Comisia națională va suspenda sau va anula introducerea.

Art.22. - (1) După introducerea în mediu a unui organism modificat genetic, notificatorul va prezenta Comisiei naționale rapoarte privind rezultatul introducerii, respectarea zonei de securitate genetică, menționându-se orice risc identificat pentru sănătatea umană și mediu, în special la acele introduceri pe care notificatorul intenționează să le facă pe o scară largă.

(2) Termenele de prezentare a rapoartelor menționate la alin. (1) se stabilesc în autorizația eliberată.

(3) Prevederile art.11 privind confidențialitatea informației se aplică și la introducerea în mediu a organismelor modificate genetic.

Capitolul V

INTRODUCEREA PE PIAȚĂ A ORGANISMELOR MODIFICATE GENETIC ȘI A PRODUSELOR REZULTATE DIN ASTFEL DE ORGANISME

Art.23. - (1) Introducerea pe piață a organismelor modificate genetic și/sau a produselor rezultate din astfel de organisme se face numai în baza autorizației eliberate de Comisia națională în conformitate cu prevederile capitolului IV.

(2) Dacă activitățile de introducere pe piață a organismelor modificate genetic și/sau a produselor rezultate din astfel de organisme implica operații de import/export, aceste activități sînt supuse prevederilor art. 28-36.

(3) Autorizația prevăzută la alin.(1) se eliberează numai dacă sînt îndeplinite următoarele condiții:

a) produsele și organismele corespund normelor legislației naționale, iar dacă acestea nu sînt stabilite - prevederilor actelor Uniunii Europene sau ale actelor internaționale;

b) produsele și organismele corespund cerințelor referitoare la evaluarea riscurilor pentru sănătatea umană și mediu;

c) produsele și organismele sînt marcate în conformitate cu prevederile art. 24 alin.(1) lit. c).

Art.24. - (1) Înaintea introducerii pentru prima dată pe piață a unui organism modificat genetic sau a produselor rezultate din acesta, producătorul sau, după caz, importatorul va prezenta Comisiei naționale o notificare, care va cuprinde:

a) informația vizată în Regulament, cu includerea rezultatelor înregistrate de către utilizator în cursul cercetării, testării și dezvoltării, realizate conform prevederilor capitolului IV;

b) concluziile studiului de evaluare a riscului pentru sănătatea umană și mediu;

c) condițiile pentru introducerea pe piață a produsului, inclusiv condițiile specifice de folosire și manipulare, precum și recomandările de ambalare, etichetare și marcare. Pe etichetă și/sau în documentele de însoțire se va specifica prezența organismului modificat genetic. Cuvintele “Produsul conține organisme modificate genetic” sînt obligatorii atît pe etichetă, cît și în documentele de însoțire. Informația privind conținerea de organisme modificate genetic trebuie să ocupe cel puțin 10% din suprafața etichetei și/sau a documentelor de însoțire. Se consideră că produsul conține organisme modificate genetic sau produse rezultate din astfel de organisme în cazul în care conținutul acestor organisme este de cel puțin 1%, iar pentru semințe - de 0,3%, din masa totală a produsului.

(2) Dacă pe baza rezultatelor oricărei introduceri în mediu, notificate și autorizate conform dispozițiilor prezentei legi, sau pe baza rezultatelor investigațiilor științifice, un notificator consideră că introducerea pe piață și folosirea unui produs nu prezintă un risc pentru sănătatea umană și mediu, el poate solicita în notificare ca asupra lui să nu se extindă una sau mai multe cerințe din Regulament sau să i se aplice o procedură simplificată de autorizare.

(3) Notificatorul va include în notificare rezultatele introducerii în mediu a acelorși organisme modificate genetic sau a combinațiilor de asemenea organisme, notificate anterior și efectuate de notificator pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara acestuia.

(4) Notificatorul se poate referi și la rezultatele prezentate anterior de alți notificatori dacă ultimii și-au dat consimțămîntul în scris.

(5) Fiecare produs nou care conține sau este alcătuit din aceleași organisme modificate genetic sau din combinații de asemenea organisme și este destinat unei utilizări diferite va fi notificat separat.

(6) Decizia cu privire la autorizarea introducerii pe piață se va lua cu respectarea prevederilor art. 19 alin.(7).

Art.25. - Decizia de răspuns la notificarea primită se va lua cu respectarea prevederilor art. 20.

Art.26. - Dispozițiile art. 11, art.19 alin.(6) și art. 21 se aplică și în privința introducerii pe piață a organismelor modificate genetic.

Art.27. - (1) Pentru autorizarea activităților privind introducerea pe piață a organismelor modificate genetic, Comisia națională poate aplica, după caz, proceduri simplificate.

(2) Procedurile simplificate se vor aplica dacă:

a) introducerea pe piață a produsului în cauză a fost autorizată și se realizează în statele membre ale Uniunii Europene;

b) consumul de produse rezultate din organisme modificate genetic din categoria celui în cauză a fost aprobat pentru statele membre ale Uniunii Europene.

Capitolul VI

IMPORTUL/EXPORTUL ORGANISMELOR MODIFICATE GENETIC ȘI/ SAU AL PRODUSELOR REZULTATE DIN ASTFEL DE ORGANISME

Art.28. - (1) Activitățile de import/export al organismelor modificate genetic și/ sau al produselor rezultate din astfel de organisme se pot desfășura dacă:

a) sînt îndeplinite condițiile de notificare și autorizare prevăzute la art.30 și 32;

b) sînt îndeplinite cerințele speciale de notificare, conformare și autorizare stabilite de actele juridice internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și de reglementările organizațiilor de cooperare economică regională.

(2) Activitățile de import/export trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) aplicarea, după caz, de către Comisia națională, a procedurii acordului prealabil documentat în conformitate cu prevederile art.29;

b) evaluarea riscurilor în conformitate cu prevederile art.34;

c) respectarea cerințelor de ambalare, etichetare, transport și manipulare;

d) asigurarea schimbului de informații;

e) păstrarea confidențialității informației și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală;

f) prevenirea traficului ilegal, a transportului neintenționat peste frontieră și asigurarea măsurilor pentru situații de urgență.

Art.29. - (1) Procedura acordului prealabil documentat include:

a) stabilirea categoriilor de activități cărora li se aplică această procedură;

b) notificarea intenției de efectuare a importului/exportului;

c) autorizarea activităților de import/export;

d) revizuirea, după caz, a deciziei luate anterior de Comisia națională.

(2) Este supus procedurii acordului prealabil documentat importul/exportul organismelor modificate genetic sau produselor rezultate din acestea, care se face în scopul:

a) utilizării în condiții izolate pe teritoriul țării;

- b) testării în câmp pe teritoriul țării;
- c) introducerii deliberate în mediu și introducerii pe piață.

(3) La stabilirea categoriilor de activități care se supun procedurii acordului prealabil documentat, Comisia națională va lua în considerare prevederile actelor juridice internaționale și practicile în vigoare ale Uniunii Europene.

Art.30. - (1) Importatorii sînt obligați să notifice, în scris, Comisia națională înainte de a efectua orice import de organisme modificate genetic și/sau de produse rezultate din astfel de organisme.

(2) Comisia națională va stabili procedura de notificare și o va aduce la cunoștința părților interesate.

(3) Notificarea va conține informațiile prevăzute în Regulament.

(4) Notificatorul este responsabil pentru veridicitatea informației furnizate Comisiei naționale pe calea notificării și pe orice altă cale, la solicitarea acesteia.

(5) Respectarea confidențialității informației și a drepturilor de proprietate intelectuală se efectuează în condițiile art. 11 și ale celorlalte dispoziții legale.

Art.31. - (1) Comisia națională, în termen de 90 de zile de la data primirii notificării, va confirma notificatorului, în scris, primirea acesteia.

(2) În confirmare se va indica:

- a) data primirii notificării;
- b) dacă notificarea conține informația necesară luării unei decizii;
- c) alte informații, după caz.

Art.32. - (1) Decizia Comisiei naționale cu privire la autorizarea unui import se va întemeia pe dispozițiile art.28 și, în special, pe datele referitoare la evaluarea riscurilor.

(2) Comisia națională, în termenul prevăzut la art. 31 alin.(1), va informa notificatorul dacă:

- a) importul poate avea loc fără eliberarea autorizației și în ce condiții; sau
- b) importul poate avea loc numai în baza autorizației eliberate de Comisia națională.

(3) Comisia națională, în termen de 90 de zile de la confirmarea primirii notificării, ia una din următoarele decizii:

a) se autorizează efectuarea importului, cu sau fără condiții, precizîndu-se cum se aplică acestea pentru importurile ulterioare ale aceluiași organism modificat genetic sau ale aceluiași produs rezultat din astfel de organisme;

b) se interzice importul;

c) se cere o informație suplimentară în conformitate cu Regulamentul;

d) termenul de luare a deciziei se prelungește pe perioada necesară evaluării informațiilor suplimentare primite de la notificator sau din alte surse.

(4) Despre decizia luată Comisia națională va comunica în scris notificatorului.

(5) Comunicarea Comisiei naționale făcută conform alin.(4) va include motivele care au determinat decizia luată, cu excepția cazului cînd autorizația pentru import se eliberează necondiționat.

Art.33. - (1) Comisia națională își poate revizui decizia luată în conformitate cu art. 32 și o poate modifica pe baza unei noi informații științifice cu privire la potențialele efecte negative asupra sănătății umane și/sau a mediului. În astfel de cazuri, Comisia națională va comunica de îndată notificatorului decizia, precum și motivele care au determinat respingerea sau modificarea.

(2) Notificatorul poate cere Comisiei naționale, printr-o notificare, să revizuiască decizia luată conform prevederilor art. 32 când consideră că:

a) a avut loc o schimbare a circumstanțelor care au determinat rezultatul evaluării riscurilor pe care s-a bazat luarea deciziei;

b) dispune de informații suplimentare tehnice sau științifice relevante; sau

c) există dovezi că decizia nu a fost bazată pe argumente științifice.

(3) Comisia națională este obligată să ia o decizie asupra notificării formulate potrivit alin.(2) și să o comunice notificatorului.

Art.34. - (1) Evaluarea riscurilor se va realiza după o procedură științifică și transparentă, respectându-se prevederile Regulamentului și utilizându-se tehnicile corespunzătoare de evaluare a riscurilor. Scopul evaluării va fi identificarea și determinarea potențialelor efecte negative ale organismului modificat genetic și/sau ale produsului rezultat din astfel de organisme asupra sănătății umane și mediului.

(2) Comisia națională decide care autoritate publică competentă sau instituție științifică va realiza studiul de evaluare a riscurilor.

(3) Comisia națională are responsabilitatea de a se asigura că a fost realizat un studiu de evaluare a riscurilor, pe baza căruia se va putea lua o decizie în conformitate cu art.32.

(4) Comisia națională va dispune ca studiile de evaluare a riscurilor, care implică microorganisme și, după caz, alte organisme modificate genetic, să se realizeze în condiții izolate.

(5) Studiul de evaluare a riscurilor se face pe cheltuiala notificatorului.

Art.35. - Importatorul, înainte de a realiza importul, se va asigura că exportatorul de organisme modificate genetic și/sau de produse rezultate din astfel de organisme face exportul:

a) în condiții de ambalare, identificare, etichetare și transport care nu sînt mai puțin exigente decît cele aplicate pe teritoriul statului de export;

b) cu respectarea celorlalte condiții prevăzute de prezenta lege.

Art.36. - Importatorul este obligat să se asigure că documentele care însoțesc transportul sînt în conformitate cu cerințele legislației naționale și cu prevederile actelor juridice internaționale privind transportul peste frontiere al organismelor modificate genetic și al produselor rezultate din astfel de organisme.

Art.37. - (1) În cazul traficului ilegal al organismelor modificate genetic și/sau al produselor rezultate din astfel de organisme, autoritățile naționale competente vor cere statului de export repatrierea sau nimicirea lor pe cheltuială proprie, în conformitate cu normele dreptului internațional.

(2) Cazurile de trafic ilegal al organismelor modificate genetic și/sau al produ-

selor rezultate din astfel de organisme vor fi notificate organismelor internaționale competente în conformitate cu procedurile stabilite de actele juridice internaționale din domeniu.

Art.38. - (1) În cazul transportului neintenționat peste frontiere al unui organism modificat genetic și/sau al unui produs rezultat din astfel de organisme, autoritățile naționale competente vor aplica măsurile de notificare prevăzute de actele juridice internaționale, precum și măsurile de eliminare a oricăror riscuri pentru sănătatea umană și mediu.

(2) Comisia națională va aduce la cunoștința publicului informații cu privire la măsurile de eliminare a situațiilor ce pot apărea prin transportul neintenționat peste frontiere al organismelor modificate genetic și/sau al produselor rezultate din acestea.

Capitolul VII INFORMAREA ȘI CONSULTAREA PUBLICULUI

Art.39. - (1) Procedura de autorizare a activităților de introducere deliberată în mediu și pe piață a organismelor modificate genetic și a produselor rezultate din astfel de organisme este publică. Transparența activităților de utilizare în condiții izolate a microorganismelor/organismelor modificate genetic pentru care se solicită autorizație se asigură de Comisia națională.

(2) În termen de 10 zile de la data primirii notificării, Comisia națională va informa publicul despre aceasta, specificând modalitățile prin care se poate obține informația.

(3) Comentariile publicului se primesc în termen de 30 de zile de la data informării acestuia și vor fi luate în considerare de către Comisia națională la luarea deciziei de autorizare a activității propuse. În funcție de comentariile primite, se pot organiza dezbateri publice asupra oricăror aspecte privind domeniul reglementat de prezenta lege.

(4) Comisia națională va asigura participarea publicului la luarea deciziilor cu privire la autorizarea activităților reglementate de prezenta lege în conformitate cu prevederile legislației naționale și ale actelor juridice internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul VIII RESPONSABILITATEA

Art.40. - (1) Activitățile ilegale de obținere, testare, producere, utilizare, comercializare, import/export al organismelor modificate genetic și/sau al produselor rezultate din astfel de organisme atrag răspundere în conformitate cu legislația.

(2) Dacă, în urma activităților legate de obținerea, testarea, producerea, utilizarea, comercializarea și importul organismelor modificate genetic și/sau al produse-

lor rezultate din astfel de organisme, se prejudiciază sau se expun riscurilor sănăta-tea umană și mediul, utilizatorul și/sau importatorul, după caz, poartă răspunderea stabilită de lege.

(3) Gradul de risc, natura și mărimea prejudiciului, cauzat de activitățile prevă-zute la alin.(2), se stabilesc de o comisie de experți, numită de Comisia națională, din reprezentanți ai autorităților centrale pentru mediu, agricultură și industria ali-mentară, sănătate.

(4) Măsurile de reparare a prejudiciului, propuse de comisia de experți, sînt stabilite de instanța de judecată.

(5) În cazul în care la originea unui prejudiciu se află importul și utilizarea pe teritoriul țării a unui organism modificat genetic sau a unui produs rezultat din astfel de organisme, sînt aplicabile dispozițiile actelor juridice internaționale la care Republica Moldova este parte, care reglementează regimul transportului peste frontiere al organismelor și produselor menționate.

Capitolul IX DISPOZIȚII FINALE

Art.41. - Prezenta lege intră în vigoare la un an de la data publicării.

Art.42. - Modificările și completările actelor respective ale Uniunii Europene vor fi transpuse în reglementările naționale pe măsura adoptării lor.

Art.43. - Guvernul, în termen de un an:

va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege, în special privind modificarea Codului contravenți-onal și Codului penal ce decurge din prevederile art.40 din prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

va asigura revizuirea și anularea de către autoritățile publice centrale a actelor lor ce vin în contradicție cu prezenta lege;

va aproba:

- componența Comisiei Naționale pentru Securitatea Biologică și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei naționale;

- Regulamentul privind autorizarea și licențierea activităților legate de obține-rea, testarea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Eugenia OSTAPCIUC
Chișinău, 21 decembrie 2001, Nr. 755-XV.

Taxe pentru eliberarea autorizațiilor necesare organizării și desfășurării activităților reglementate prin prezenta lege

Nr. crt.	Tipul autorizației	Taxa (lei)
1.	Autorizarea instalațiilor de utilizare în condiții izolate, folosite pentru prima dată, conform art.10 alin.(2)	1200
2.	Autorizarea instalațiilor de utilizare în condiții izolate, folosite atât pentru prima dată, cât și pentru utilizările ulterioare care aparțin clasei II de risc, conform art.10 alin.(3)	1500
3.	Autorizarea instalațiilor de utilizare în condiții izolate, folosite atât pentru prima dată, cât și pentru utilizările ulterioare care aparțin claselor III și IV de risc, conform art.10 alin.(4)	2800
4.	Autorizarea introducerii deliberate în mediu a organismelor modificate genetic, conform art.19	32000
5.	Autorizarea introducerii deliberate în mediu a organismelor modificate genetic, prin folosirea procedurilor simplificate	20000
6.	Autorizarea introducerii pe piață a unui organism modificat genetic sau a unui produs ce conține sau provine dintr-un organism modificat genetic, conform art.23 și 24	40000”

**Lege Nr. 105 din 02.06.2005
cu privire la grădinile botanice**

Publicat: 05.08.2005 în Monitorul Oficial Nr. 104 art. nr: 494

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Obiectul reglementării

Prezenta lege reglementează raporturile juridice ce țin de crearea și funcționarea grădinilor botanice, stabilește principiile, mecanismul și modul de funcționare și gestionare a acestora, de protecție, conservare și utilizare rațională a diversității lumii vegetale.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

colecție - totalitate a taxonilor unei unități sistematice (specie, gen, familie), care reprezintă o parte componentă a unei expoziții;

expoziție - teritoriu ce reprezintă îmbinarea adecvată a diversității plantelor și a unor obiecte selecționate pentru a evidenția specificul acestora cu scop instructiv, educativ, recreativ etc.;

genofond - totalitate a taxonilor speciilor floristice autohtone, alohtone și exotice introduse.

Capitolul II

STATUTUL JURIDIC AL GRĂDINILOR BOTANICE

Articolul 3. Grădinile botanice

(1) Grădinile botanice reprezintă spații delimitate, cu specii de plante reprezentative și rare sau periclitare, create în rezultatul activității antropogene pentru conservarea diversității lumii vegetale din țară și din alte zone geografice.

(2) Grădinile botanice pot fi persoane juridice de drept public sau persoane juridice de drept privat.

(3) Grădinile botanice persoane juridice de drept public au statut de instituție publică din sfera științei și inovării, educației ecologice, culturale, din sfera didactică, reglementat de Codul cu privire la știință și inovare, se află în subordinea Academiei de Științe a Moldovei și/sau a autorităților administrației publice locale.

(4) Grădinile botanice persoane juridice de drept privat au statut de instituție privată, constituită conform prevederilor art.183 din Codul civil, cu avizul pozitiv al Academiei de Științe a Moldovei.

(5) Grădinile botanice private își desfășoară activitatea conform prevederilor prezentei legi, cu excepția art.4 alin.(3) și art.11 și 13. La solicitare, Academia de Științe a Moldovei efectuează coordonarea științifico-practică a activității lor.

Articolul 4. Crearea grădinilor botanice

(1) Grădinile botanice se creează prin delimitarea unor teritorii terestre și/sau acvatică, supuse unui regim special de administrare, în scopul conservării, aclimatizării și regenerării, în condiții artificiale optime, a unor specii de plante autohtone, alohtone și exotice semnificative din punct de vedere științific, economic și estetic, creării colecțiilor dendrologice și floristice, care servesc drept depozite ale genofondului și drept surse de material reproductiv.

(2) Construcțiile în cadrul grădinilor botanice se realizează în baza unui plan (proiect), aprobat de Academia de Științe a Moldovei, și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, aprobate în modul stabilit.

(3) Înstrăinarea și arendarea terenurilor din cadrul grădinilor botanice proprietate publică sînt interzise, iar retragerea terenurilor se permite prin hotărîre a Parlamentului, la propunerea Academiei de Științe a Moldovei, cu acordul autorității centrale pentru resursele naturale și mediu, doar în cazurile cînd acestea își pierd valoarea în urma calamităților naturale sau catastrofelor și cînd nu mai pot fi restabilite.

Articolul 5. Scopul activității grădinilor botanice

Grădinile botanice se creează pentru a asigura protecția, conservarea, reproducerea, utilizarea rațională a diversității lumii vegetale, precum și educația ecologică, culturală, estetică și recrearea populației.

Articolul 6. Sarcinile principale ale activității științifice

Grădinile botanice:

- a) creează colecții și expoziții de plante autohtone și alohtone;
- b) conservează, în condiții artificiale, diversitatea plantelor (îndeosebi speciile rare sau periclitate) și alte obiecte botanice de importanță științifică, didactică, economică și culturală aflate pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) efectuează cercetări științifice în domeniul botanicii fundamentale și aplicate, al silviculturii;
- d) cercetează diversitatea speciilor de plante pe teritoriul țării și elaborează bazele științifice pentru folosirea ei rațională;
- e) publică lucrări științifice, monografii, manuale, ediții periodice, literatură de popularizare a științei, registre de semințe și alte materiale ce țin de activitatea științifică a grădinilor botanice;
- f) organizează și participă la expediții (în țară și peste hotare) în scopul studierii resurselor vegetale și completării genofondului;
- g) creează fonduri semincere, organizează schimbul de semințe și plante cu instituțiile de profil din diferite zone geografice;
- h) cultivă, selectează și valorifică din punct de vedere economic și științific specii valoroase de plante din flora spontană;
- i) elaborează bazele științifice ale arhitecturii peisajere;
- j) elaborează bazele științifice și metodologia protecției plantelor contra bolilor, vătămărilor și altor factori cu impact;
- k) organizează conferințe și simpozioane științifice;
- l) pregătesc cadre științifice de înaltă calificare;
- m) participă la elaborarea planurilor de educație ecologică, culturală, estetică și de recreare a populației.

Articolul 7. Direcțiile principale ale cercetărilor științifice

Grădinile botanice:

- a) elaborează principiile de menținere a diversității genofondului florei spontane;
- b) conservează și utilizează genofondul floricol, de plante decorative, aromatice, medicinale, furajere și alimentare atât tradiționale, cât și netradiționale;
- c) colectează și introduc specii noi;
- d) acumulează, creează și mențin genofondul de plante;
- e) creează colecții și expoziții speciale, sectoare experimentale, pepiniere, laboratoare auxiliare, ierbare, muzee botanice etc.;
- f) conlucrează cu organizațiile internaționale de profil asupra problemelor de interes comun.

Articolul 8. Activitatea economică a grădinilor botanice

În scopul acumulării mijloacelor financiare speciale pentru întreținerea și dezvoltarea grădinilor botanice, în limitele zonelor expoziționale, auxiliare și de protecție a grădinilor botanice, cu acordul Academiei de Științe a Moldovei, în strictă conformitate cu regimul de protecție a acestora, se permite exercitarea următoarelor activități economice:

- a) producerea și comercializarea materialului săditor, semincer, floricol și arboricol;
- b) elaborarea și realizarea proiectelor dendrologice, de amenajare și de creare a spațiilor verzi;
- c) organizarea și deservirea excursiilor contra plată în teren deschis și protejat;
- d) încheierea și realizarea contractelor în domeniul cercetare-implementare cu persoane fizice și juridice din Republica Moldova și din alte țări;
- e) desfășurarea activității economice care țin de realizarea scopurilor prevăzute de statutele grădinilor botanice, elaborate în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 9. Zonele funcționale ale grădinilor botanice

(1) Teritoriul grădinilor botanice se divizează în următoarele zone funcționale:

- a) expozițională (colecții de arbori, arbuști și erbacee dislocate în ordine sistematică), în care accesul publicului este permis în modul stabilit de administrația grădinii botanice;
- b) științifică (colecții, loturi experimentale, pepiniere), în care are acces numai personalul grădinii botanice și specialiștii altor instituții autorizate de administrația acesteia;
- c) interzisă (sectoare-etalon de vegetație spontană), în care accesul este interzis, cu excepția celui al cercetătorilor științifici;
- d) auxiliară (bloc de laboratoare, complex de sere, structuri gospodărești).

(2) Grădinile botanice pot avea sectoare sau baze experimentale aflate în diferite regiuni geografice ale Republicii Moldova și destinate pentru experimentarea speciilor introductive, pentru cultivarea și valorificarea lor economică.

Articolul 10. Zonele de protecție a grădinilor botanice

(1) Pentru reducerea impactului antropogen asupra grădinilor botanice, pe teritoriul adiacent lor se stabilește o zonă de protecție de 100-150 m. Limitele acestei zone sînt indicate în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, care se aprobă de Guvern.

(2) Zona de protecție a grădinilor botanice se stabilește în funcție de configurația hotarelor naturale ale localităților, terenurilor agricole, drumurilor etc.

Capitolul III FINANȚAREA GRĂDINILOR BOTANICE

Articolul 11. Sursele de finanțare a grădinilor botanice

(1) Finanțarea grădinilor botanice se efectuează, conform Codului cu privire la știință și inovare, din:

a) mijloacele bugetului de stat;
b) mijloacele bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
c) mijloacele speciale ale grădinilor botanice;
d) mijloacele fondurilor ecologice;
e) investițiile (donații, granturi etc.) persoanelor fizice și juridice, inclusiv din străinătate.

(2) Mijloacele financiare obținute din activități științifice, turistice, publicitare, editoriale, din realizarea producției vegetale, din donații și din alte activități practicate legal în grădinile botanice, cu respectarea regimului de protecție a acestora, rămân la dispoziția administrației acestora, urmînd să fie folosite în scopuri științifice, ecologice și la dotarea cu echipament.

(3) Mijloacele financiare obținute de la comercializarea imobilelor, echipamentului uzat se utilizează în conformitate cu prevederile Codului cu privire la știință și inovare.

(4) Programele de cercetări științifice ale grădinilor botanice sînt finanțate, integral sau parțial, de la bugetul de stat, conform rezultatelor concursului organizat de Academia de Științe a Moldovei.

Capitolul IV REGIMUL DE PROTECȚIE A GRĂDINILOR BOTANICE ȘI PAZA ACESTORA

Articolul 12. Restricțiile asupra activităților în cadrul grădinilor botanice

(1) În zona de protecție sînt interzise:

a) vînatul, pescuitul și capturarea de animale fără autorizație;
b) tăierile rase;
c) construcția de obiective și depozite, inclusiv temporare, pentru păstrarea substanțelor chimice și a îngrășămintelor minerale, a altor obiective auxiliare;
d) efectuarea lucrărilor de extragere a pietrei, prundișului, nisipului, de decoper-tare a stratului fertil de sol etc.

(2) În limitele grădinilor botanice sînt interzise:

a) explorările geologice;
b) tăierea și/sau defrișarea neautorizată a arborilor, arbuștilor, puieților;
c) distrugerea sau deteriorarea arborilor, puieților, lăstărișului sau a semînțișului;
d) vînatul de păsări și animale sălbatic (cu excepția celor folosite în scopuri științifice și sanitare), distrugerea mușuroaielor de furnici, vizuinilor, cuiburilor, ascunzișurilor, altor sălașe de animale;
e) culegerea și colectarea neautorizată a plantelor medicinale, a florilor, fructelor, pomușoarelor, ciupercilor, semînțelor, frunzelor (cu excepția celor folosite în scopuri științifice);
f) deplasarea mijloacelor de transport în afara drumurilor publice sau a terenurilor special destinate;

- g) spălarea mijloacelor de transport în locuri neautorizate;
- h) deplasarea fără autorizație a persoanelor străine în zonele interzise;
- i) orice construcții capitale, cu excepția construcțiilor capitale din zona auxiliară destinate activităților prevăzute la art.5.
- j) alte activități care contravin regimului special de protecție și celui de pază.

Articolul 13. Paza grădinilor botanice

Paza grădinilor botanice este pusă în sarcina unui personal specializat care se supune administrației grădinilor botanice și activează în baza unui regulament aprobat de Academia de Științe a Moldovei.

Capitolul V DISPOZIȚII FINALE

Articolul 14

Guvernul, în termen de 3 luni:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Chișinău, 2 iunie 2005, Nr.105-XVI.

Lege Nr. 136 din 14.06.2007 grădinilor zoologice

Publicat: 27.07.2007 în Monitorul Oficial Nr. 107-111 art. nr: 474

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Obiectul prezentei legi îl constituie protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității prin prevederea de măsuri pentru organizarea autorizării și inspectării grădinilor zoologice, sporind astfel rolul acestora în conservarea biodiversității.

(2) Scopul legii este crearea cadrului legal pentru aplicarea în Republica Moldova a prevederilor Directivei 1999/22/CE privind deținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice.

Articolul 2. Noțiuni utilizate

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni:

grădină zoologică - unitate care se constituie prin separarea unor suprafețe te-

restre și/sau acvatică, supuse unui regim special de administrare, care deține animale din speciile sălbatice în condiții artificiale optime, în scopul prezentării lor publicului o perioadă de cel puțin 7 zile pe an; grădinile zoologice includ voliere, terarii, acvarii, delfinari; fac excepție circurile, magazinele zoologice și alte unități care nu expun publicului un număr semnificativ de animale și specii;

acord de mediu - act tehnico-juridic prin care se stabilesc condițiile de autorizare și realizare a unei activități de protecție a mediului.

Capitolul II

Înființarea, funcționarea și lichidarea grădinilor zoologice

Articolul 3. Înființarea și deschiderea grădinilor zoologice

(1) Grădinile zoologice se înființează de către persoane juridice sau fizice în baza acordului de mediu, eliberat de către organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător, cu avizul prealabil pozitiv al Academiei de Științe a Moldovei, și sînt supuse înregistrării de stat în conformitate cu legislația cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

(2) Grădinile zoologice se pot afla în proprietate publică sau privată. Finanțarea lor se realizează de proprietari din surse proprii și din alte surse neinterzise de lege.

(3) Acordul de mediu se eliberează numai în cazul în care sînt respectate condițiile stabilite la art.6 și 7.

(4) Controlul asupra respectării condițiilor stabilite la art.6 și 7 se efectuează de către organul supravegherii veterinare de stat anterior eliberării acordului de mediu pentru deschiderea grădinilor zoologice, iar ulterior, cu periodicitatea de o dată pe an.

Articolul 4. Restricții referitoare la funcționarea grădinilor zoologice

(1) Dacă, în urma controalelor periodice, se va constata că nu sînt îndeplinite condițiile stabilite la art.6 și 7, grădina zoologică respectivă sau o parte a acesteia va fi închisă pentru public de către organul supravegherii veterinare de stat pînă la îndeplinirea acestora.

(2) În cazul în care condițiile nu vor fi îndeplinite în termenul stabilit, organul supravegherii veterinare de stat va închide grădina zoologică sau o parte a acesteia și se va adresa organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător cu propunerea de a sista sau a retrage acordul de mediu.

(3) În cazul în care o grădină zoologică sau o parte a acesteia este închisă, organul supravegherii veterinare de stat se asigură că animalele sînt tratate sau înstrăinate conform condițiilor legale în vigoare.

Articolul 5. Cerințe speciale privind lichidarea grădinilor zoologice

Lichidarea grădinilor zoologice se efectuează în condițiile legii, cu respectarea prescripțiilor speciale ale organului supravegherii veterinare de stat privind protecția și înstrăinarea animalelor.

Capitolul III

Obligații și răspunderi privind conservarea și întreținerea animalelor sălbatice

Articolul 6. Condițiile de conservare și întreținere a animalelor sălbatice

În scopul conservării și întreținerii animalelor sălbatice, administratorii grădinilor zoologice sînt obligați să îndeplinească următoarele condiții:

a) să participe la activități de cercetare care sporesc beneficiile pentru conservarea speciilor și/sau de formare a cunoștințelor de conservare relevante, precum și/sau la schimburi de informații referitoare la conservarea speciilor și/sau, acolo unde este cazul, la înmulțirea în captivitate, repopularea ori reintroducerea speciilor în mediul sălbatic natural;

b) să promoveze educarea și sensibilizarea publicului cu privire la conservarea biodiversității, în special prin oferirea de informații referitoare la speciile expuse și la habitatele lor naturale;

c) să adăpostească animalele în condiții care să corespundă cerințelor biologice și de conservare pentru speciile întreținute;

d) să mențină un standard ridicat de creștere a animalelor, cu un program preventiv și curativ dezvoltat pentru îngrijire veterinară și alimentară;

e) să prevină evadarea animalelor, pentru a se evita posibilele pericole ecologice pentru speciile indigene, și să prevină pătrunderea din exterior a dăunătorilor și epidemiilor;

f) să păstreze informațiile actualizate cu privire la colecția grădinii zoologice respective, adecvate speciilor înregistrate.

Articolul 7. Obligațiile administratorilor grădinilor zoologice

Administratorii grădinilor zoologice au următoarele obligații:

a) să îngrijească corespunzător animalele în scopul reproducerii acestora;

b) să respecte și să afișeze la loc vizibil pentru angajați și vizitatori regulamentul de organizare și funcționare al instituției;

c) să marcheze clar cuștile sau orice alte mijloace de limitare a libertății animalelor din colecții cu următoarele date: numele animalului expus (științific și autohton, dacă există), locul de proveniență, arealul speciei, temperatura la care este obișnuit să trăiască, cerințele alimentare;

d) să marcheze clar, la loc vizibil din orice punct de vizitare sau de acces, amplasamentele de expunere a animalelor considerate periculoase, incluzînd și explicația asupra naturii pericolului pe care acestea îl prezintă.

Articolul 8. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere administrativă conform legislației în vigoare.

(2) Constituie contravenții și se sancționează următoarele fapte:

a) înființarea grădinilor zoologice fără acord de mediu;

b) distrugerea sau deteriorarea obiectelor grădinii zoologice, de natură să afecțeze viața animalelor din colecții;

- c) sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau de alte produse biologice destinate reproducerii animalelor în captivitate;
- d) punerea în libertate neautorizată a animalelor;
- e) desfășurarea de activități economice sau recreative, de orice natură, al căror rezultat poate afecta ori afectează viața normală a animalelor din colecții;
- f) exercitarea de acte de cruzime asupra animalelor, vivisecții, sacrificări neautorizate sau maltratarea animalelor din colecții, inclusiv privarea de apă, hrană potrivită, repaus;
- g) sustragerea, în scopul vânzării în străinătate sau al trecerii frontierei de stat, de animale vii sau de material reproductiv din grădinile zoologice;
- h) vânzarea de animale vii sau de material reproductiv persoanelor juridice sau fizice ori persoanelor neautorizate să dețină o grădină zoologică și care intenționează să folosească aceste animale pentru activități cu caracter economic;
- i) organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale atât în incintă, cât și în afara grădinilor zoologice;
- j) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele, eliberarea sau uciderea animalelor întreținute.

Capitolul IV

Dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 9

Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

Articolul 10

Guvernul, în termen de 6 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 11

Grădina zoologică din municipiul Chișinău va obține acordul de mediu în termen de cel mult 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi. În lipsa cererii de obținere a acordului de mediu, se va considera că grădina zoologică nu va continua activitatea și administrația acesteia va fi obligată, în termen de 90 de zile, să înstrăineze animalele vii deținute în grădina zoologică.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Nr.136-XVI. Chișinău, 14 iunie 2007.

Lege Nr. 115 din 09.06.2005
cu privire la producția agroalimentară ecologică

Publicat: 15.08.2005 în Monitorul Oficial Nr. 095 art. nr: 446

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și sfera de aplicare

(1) Prezenta lege reglementează raporturile sociale ce țin de obținerea de produse agroalimentare ecologice fără utilizarea substanțelor chimice de sinteză, precum și comercializarea produselor ecologice de origine vegetală și animală, și anume:

- a) produselor primare neprocesate;
- b) produselor procesate, destinate consumului uman, preparate din unul sau mai multe ingrediente de origine vegetală sau animală;
- c) furajelor și materiilor prime care nu sînt cuprinse la lit. a).

(2) Termenul “ecologic” utilizat în prezenta lege este sinonim termenilor: “biologic”, “organic” sau combinațiilor acestora.

Articolul 2. Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni generale:

producție agroalimentară ecologică - obținerea, păstrarea și procesarea produselor agroalimentare fără utilizarea substanțelor chimice de sinteză, în conformitate cu regulile de producție ecologică stabilite în prezenta lege și cu standardele naționale și internaționale din domeniu, certificate în modul stabilit;

autoritatea competentă în domeniul producției agroalimentare ecologice (în continuare - autoritate competentă) - organ al administrației publice centrale responsabil de reglementarea activității în domeniul agroalimentar;

inspecție - examinare a unui produs agroalimentar sau a sistemelor de control al alimentelor, materiilor prime, procesate și distribuite, inclusiv testarea produsului în procesare și a produsului finit, pentru a verifica dacă este conform cu cerințele prescrise pentru produsele agroalimentare ecologice, precum și examinarea producției și a sistemului de procesare;

certificare - procedură prin care organismele de inspecție și certificare furnizează o atestare scrisă din care să rezulte că produsele agroalimentare ecologice sau sistemele de control al acestora sînt conforme cu metodele folosite în producția agroalimentară ecologică;

organism de inspecție și certificare - orice persoană juridică publică sau privată autorizată de autoritatea competentă cu atribuția de a verifica dacă un produs vîndut sau etichetat ca ecologic este obținut, preparat, ambalat, manipulat, comercializat, importat sau exportat în conformitate cu prevederile prezentei legi;

perioadă de conversiune - timp cuprins între începutul respectării normelor de obținere a producției agroalimentare ecologice la întreprindere și momentul certificării acestei producții;

ingredient - orice substanță sau material care intră ca accesoriu în compoziția unui aliment pentru a-i conferi anumite calități;

materie primă - produse de origine vegetală sau animală, în stare naturală, proaspătă, conservată sau produsele derivate din procesarea industrială a acestora, precum și substanțele organice și anorganice care conțin sau nu aditivi, destinate furajării animalelor;

autorizare - procedură prin care autoritatea competentă recunoaște unei persoane juridice sau persoane fizice că este conformă criteriilor prescrise pentru producția agroalimentară ecologică;

organisme modificate genetic și derivatele lor - organisme obținute prin tehnici de modificare a materialului genetic într-un mod nenatural prin reproducere/recombinare, cu excepția celor obținute prin conjugare, transducție și hibridare;

marcă națională a producției agroalimentare ecologice - inscripție, tipărită sau grafică, executată pe eticheta produselor agroalimentare ecologice sau plasată lângă aceste produse, în scopul promovării vânzării sau al expunerii lor.

Articolul 3. Principii generale

Principiile generale ale producției agroalimentare ecologice sînt următoarele:

a) realizarea unui agroecosistem echilibrat, durabil și diversificat care să asigure protejarea resurselor naturale, sănătății și vieții consumatorilor;

b) neadmiterea aplicării oricăror tehnologii poluante, reglementarea restrictivă a utilizării substanțelor chimice de sinteză și a practicilor agricole potențial distructive;

c) protecția și sporirea diversității prin alegerea tipurilor de culturi și specii, precum și a metodelor de creștere a animalelor ce pot contribui la armonizarea producției agroalimentare ecologice cu limitele naturale ale solei;

d) realizarea structurilor de producție și a asolamentelor echilibrate, în cadrul cărora rolul principal să îl dețină soiurile și rasele cu un grad înalt de adaptare și rezistență genetică sporită la boli și dăunători;

e) aplicarea unor tehnologii moderne, atât pentru cultura plantelor, cât și pentru creșterea animalelor, care să satisfacă cerințele speciilor, soiurilor și raselor;

f) menținerea continuă și ameliorarea fertilității naturale a solului, precum și integrarea sistemului de cultivare a plantelor cu cel de creștere a animalelor;

g) realizarea mecanismelor de amplasare în spațiu a agriculturii ecologice care asigură un agroecosistem echilibrat și durabil și fac posibilă structurarea configurației geografice astfel încît să stimuleze procesele naturale de autopurificare și revitalizare a solei, de reducere a concentrării poluanților în sol și de evitare a trecerii acestora din sol în plante, în ape și în atmosferă, ținîndu-se sub control sursele de poluare;

h) desfășurarea pe principii benevole a activității de întreprinzător în domeniul producției agroalimentare ecologice.

Articolul 4. Atribuțiile autorității competente

(1) Autoritatea competentă pentru producția agroalimentară ecologică este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(2) Autoritatea competentă are următoarele atribuții:

a) elaborează politicile în domeniul producției agroalimentare ecologice și asigură implementarea lor;

b) elaborează și prezintă spre aprobare Guvernului actele normative care reglementează producerea, procesarea, ambalarea, etichetarea, certificarea, importul, exportul și comercializarea producției agroalimentare ecologice;

c) ține evidența agenților economici care practică activitate de întreprinzător în domeniu;

d) efectuează controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniu și monitorizează integral toate segmentele agroecosistemului echilibrat și durabil;

e) elaborează și aprobă criteriile de autorizare a organismelor de inspecție și certificare;

f) autorizează și ține evidența organismelor de inspecție și certificare acreditate și autorizate;

g) supraveghează, în comun cu organismul de acreditare, activitatea organismelor de inspecție și certificare acreditate și autorizate;

h) propune organismului de acreditare suspendarea acreditării și/sau retragerea certificatului de acreditare în cazul în care depistează încălcarea actelor normative în vigoare de către organisme de inspecție și certificare autorizate;

i) elaborează Nomenclatorul produselor agroalimentare ecologice, a căror producere poate fi organizată potrivit condițiilor agropedoclimaterice autohtone;

j) coordonează activitatea de elaborare a standardelor naționale privind producția agroalimentară ecologică;

k) elaborează proiecte de acte normative armonizate cu reglementările europene și internaționale în domeniu;

l) elaborează și asigură implementarea Programului național privind producția agroalimentară ecologică, aprobat de Guvern;

m) participă la colaborarea internațională în domeniul producției agroalimentare ecologice;

n) organizează programe de pregătire a agenților economici persoane fizice și juridice pentru a activa în domeniul producției agroalimentare ecologice.

Capitolul II

REGULI DE PRODUCȚIE AGROALIMENTARĂ ECOLOGICĂ

Articolul 5. Metodele și principiile de bază ale producției agroalimentare ecologice. Conversiunea producției

(1) Metodele de producție agroalimentară ecologică utilizate pentru obținerea produselor menționate la art. 1 alin. (1) trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) respectarea principiilor producției agroalimentare ecologice;
b) neutilizarea de fertilizatori și amelioratori ai solului, de pesticide, materiale furajere, stimulatori de creștere, aditivi alimentari, ingrediente pentru prepararea alimentelor, de substanțe folosite în alimentația animalelor, de produse pentru curățarea și dezinfectarea depozitelor și adăposturilor pentru animale și de alte substanțe, cu excepția celor admise în producția agroalimentară ecologică;

c) folosirea de semințe și/sau material vegetativ săditor obținut prin metode de producție ecologică;

d) neutilizarea de organisme modificate genetic și de derivate ale acestora, cu excepția produselor pentru medicina veterinară.

(2) Principiile de bază ale producției agroalimentare ecologice sînt:

a) eliminarea oricărei tehnologii poluante;

b) realizarea structurilor de producție și a asolamentelor echilibrate, în cadrul cărora rolul principal să îl dețină rasele, speciile și soiurile cu înaltă adaptabilitate;

c) susținerea continuă și ameliorarea fertilității naturale a solului;

d) integrarea creșterii animalelor în sistemul de producție a plantelor și produselor din plante;

e) utilizarea economică a resurselor energetice convenționale și înlocuirea acestora în mai mare măsură prin utilizarea rațională a produselor secundare reutilizabile;

f) aplicarea unor tehnologii atât pentru cultura plantelor, cât și pentru creșterea animalelor, care să satisfacă cerințele speciilor, soiurilor și raselor.

(3) Conversiunea producției convenționale la cea ecologică va avea drept scop realizarea unui agroecosistem echilibrat și durabil. Întreaga unitate de producție sau o parcelă a acesteia, incluzînd creșterea animalelor, trebuie să fie transformată în conformitate cu standardele producției agroalimentare ecologice naționale și internaționale într-o anumită perioadă.

(4) Durata perioadei de conversiune va fi de:

a) 2 ani pentru culturile de câmp anuale;

b) 3 ani pentru culturile perene și plantații;

c) 2 ani pentru pajiști și culturi furajere;

d) 12 luni pentru vite pentru carne;

e) 6 luni pentru rumegătoare mici și pentru porci;

f) 12 săptămîni pentru animalele de lapte;

g) 10 săptămîni pentru păsările pentru producția de ouă și/sau carne, cumpărate la vîrsta de 3 zile;

h) 1 an pentru albine dacă familia a fost procurată din stupine convenționale.

(5) Regulile detaliate privind principiile producției ecologice pentru plante și produse din plante, animale și produse animaliere, apicultură și produse apicole, precum și lista cuprinzînd produsele permise pentru utilizare în producția agroalimentară ecologică, ingrediente și metodele de prelucrare care pot fi utilizate în prepararea alimentelor vor fi stabilite prin acte normative de aplicare a prezentei legi, aprobate prin hotărîre de Guvern.

(6) În stabilirea regulilor de producție ecologică se vor respecta principiile producției agroalimentare ecologice cuprinse în Reglementarea Consiliului Europei nr. 2092/91 din 24 iunie 1991 și în amendamentele la aceasta, în Reglementarea Consiliului Europei nr. 1804/99 din 19 iulie 1999, precum și în reglementările Federației Internaționale a Mișcărilor pentru Agricultură Organică (IFOAM), în alte acte normative internaționale și comunitare.

Capitolul III ETICHETAREA

Articolul 6. Cerințele obligatorii

(1) Etichetarea produselor agroalimentare ecologice se face în conformitate cu prevederile stabilite de actele normative în vigoare. Eticheta sau documentele de însoțire (pentru produsele în vrac) indică în mod obligatoriu următoarele:

- a) numele și adresa producătorului sau prelucrătorului;
- b) denumirea produsului, inclusiv metoda de producție ecologică utilizată;
- c) denumirea și codul organismului de inspecție și certificare acreditat și autorizat;
- d) condițiile de păstrare;
- e) termenul minim de valabilitate;
- f) interzicerea depozitării în același spațiu a produselor ecologice alături de alte produse.

(2) Etichetele vor cuprinde marca națională a producției agroalimentare ecologice, înregistrată în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, emisă și aplicată conform actelor normative, indicând că produsul respectiv este conform cu regulile de producție agroalimentară ecologică.

(3) Regulile specifice privind ambalarea și etichetarea produselor agroalimentare ecologice, armonizate cu reglementările comunitare, vor fi aprobate de către autoritatea competentă.

Capitolul IV REGLEMENTAREA PROCESULUI DE PRODUCȚIE AGROALIMENTARĂ ECOLOGICĂ

Articolul 7. Atribuțiile agenților economici

(1) Orice agent economic care pretinde a fi recunoscut că activează în domeniul producției agroalimentare ecologice, indiferent de tipul de proprietate, este obligat să înregistreze această activitate la autoritatea competentă și să accepte procedura de inspecție și certificare efectuată de către organismul de inspecție și certificare acreditat și autorizat.

(2) Evidența agenților economici care activează în domeniul producției agroalimentare ecologice se ține în baza unei notificări a acestora, în care se indică:

- a) numele și adresa agentului economic;
- b) amplasarea terenurilor și încăperilor unde se desfășoară operațiunile;
- c) natura operațiunilor și a produselor;
- d) angajamentul agentului economic de a respecta prevederile prezentei legi;
- e) denumirea organismului de inspecție și certificare la care agentul economic certifică producția agroalimentară ecologică.

Articolul 8. Inspecția și certificarea

(1) Inspecția și certificarea producției agroalimentare ecologice sînt efectuate de către organismele de inspecție și certificare autorizate de autoritatea competentă în baza acreditării acordate de organismul de acreditare în modul stabilit.

(2) La codul produselor agroalimentare și al materialului de înșămînțare și săditor ecologic se va atribui un semn/cifră care va defini statutul lor de produs ecologic.

(3) Pe produsele agroalimentare care au fost supuse procedurii de inspecție și certificare se aplică marca națională a producției agroalimentare ecologice dacă:

a) au fost obținute prin metodele de producție ecologică prevăzute la art. 5 și sînt etichetate cu respectarea prevederilor art. 6;

b) au fost supuse procedurii de inspecție și certificare pe tot parcursul ciclului de producție, procesare și comercializare. Pentru produsele animaliere, inspecție și certificarea se vor efectua la toate etapele de producție, sacrificare, procesare și comercializare.

Capitolul V IMPORTUL ȘI EXPORTUL

Articolul 9. Importul și exportul produselor agroalimentare ecologice

Regulile cu privire la importul și exportul produselor agroalimentare ecologice se elaborează de autoritatea competentă și se aprobă de Guvern.

Capitolul VI ASIGURAREA FINANCIARĂ

Articolul 10. Promovarea și stimularea

(1) În scopul promovării producției agroalimentare ecologice se instituie un fond pentru stimularea producției agroalimentare ecologice. Acest fond se va aproba anual în componența bugetului de stat.

(2) Mijloacele Fondului pentru stimularea producției ecologice se utilizează în următoarele direcții:

a) subvenționarea, în perioada de conversiune, a agenților economici producători de produse agroalimentare ecologice pentru eliminarea impactului negativ al reducerii producției agroalimentare asupra venitului lor;

b) subvenționarea dobînzilor la creditele bancare utilizate pentru implementarea tehnologiilor de fabricare a produselor agroalimentare ecologice.

(3) Mijloacele Fondului pentru stimularea producției agroalimentare ecologice neutilizate în anul curent se utilizează în același scop în anul următor.

(4) Modul de gestionare a mijloacelor Fondului pentru stimularea producției agroalimentare ecologice se stabilește printr-un regulament aprobat de Parlament.

Capitolul VII

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREZENTEI LEGI

Articolul 11. Răspunderi. Soluționarea litigiilor

(1) Încălcarea prezentei legi atrage răspundere civilă, contravențională sau penală, conform legislației în vigoare.

(2) Litigiile privind producerea, prelucrarea, etichetarea, păstrarea și comercializarea produselor agroalimentare ecologice se soluționează în instanțe judecătorești competente, în modul prevăzut de legislație.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 12

(1) Prezenta lege intră în vigoare după 3 luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

- va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

- va asigura elaborarea și aprobarea actelor normative prevăzute la art. 4 alin. (2) lit. k) și l), la art. 5 alin. (5), la art. 9 și la art. 10 alin. (4);

- va asigura includerea în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților a substanțelor permise spre utilizare în Republica Moldova și a mențiunii că ele pot fi folosite în producția agroalimentară ecologică în conformitate cu normele comunitare și internaționale;

(3) Guvernul, în termen de până la 1 ianuarie 2009, va asigura reglementarea, în Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, atribuirii unui semn/cifra codurilor la produsele agroalimentare care va defini statutul lor de produs ecologic (pentru a le deosebi de produsele agriculturii convenționale), precum și la materialul de însămânțare și săditor și la altele asemenea utilizate în agricultura ecologică.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Chișinău, 9 iunie 2005, Nr. 115-XVI.

Lege Nr. 325 din 15.12.2005
cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova

Publicat: 03.02.2006 în Monitorul Oficial Nr. 21-24 art. nr: 95

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectul și sfera de reglementare

Prezenta lege reglementează relațiile sociale în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale dispărute, critic periclitate, periclitate, vulnerabile, rare și nedeterminate, incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova (în continuare - Cartea Roșie), în scopul prevenirii dispariției și asigurării conservării fondului lor genetic, stabilește bazele juridice ale ținerii Cărții Roșii, atribuțiile autorităților publice de toate nivelurile și ale instituțiilor științifice în domeniu.

Articolul 2. Sfera de aplicare

(1) Sfera de aplicare a prezentei legi se extinde asupra speciilor de plante și animale de pe teritoriul Republicii Moldova incluse în Cartea Roșie.

(2) Cartea Roșie constituie baza pentru elaborarea și realizarea programelor (planurilor de acțiuni) de protecție și restabilire a speciilor de plante și animale incluse în ea.

Articolul 3. Principii generale

Prezenta lege are la bază următoarele principii generale:

- a) prioritatea scopurilor și activităților de conservare a speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie;
- b) reglementarea relațiilor în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie;
- c) respectarea tratatelor internaționale în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie;
- d) responsabilitatea persoanelor fizice și juridice pentru prejudiciul cauzat obiectelor Cărții Roșii;
- e) obligativitatea executării legislației în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie.

Articolul 4. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

Cartea Roșie - document oficial care include lista speciilor de plante și animale dispărute, critic periclitate, periclitate, vulnerabile, rare și nedeterminate de pe teritoriul Republicii Moldova, informația generală privind statutul, starea, arealul, precum și metodele de protecție, conservare și răspândire a acestora;

obiecte ale Cărții Roșii - speciile de plante și animale raportate la categoria re-

surselor naturale de importanță națională și supuse unui regim special de protecție, conservare și restabilire;

specie dispărută - specie care nu a mai fost găsită în ultimii 30 de ani, după cercetări repetate, în locurile stabilite, precum și în alte locuri cunoscute și asemănătoare;

specie critic periclitată - specie amenințată cu dispariția în viitorul apropiat din habitatele naturale;

specie periclitată - specie în pericol de exterminare, a cărei supraviețuire este improbabilă dacă factorii cauzali continuă să influențeze starea ei;

specie vulnerabilă - specie despre care se consideră că în timpul apropiat va trece în categoria speciei periclitată, dacă factorii cauzali vor continua să afecteze starea ei;

specie rară - specie care în prezent nu este amenințată cu dispariția, dar care se află sub risc din cauza arealului redus;

specie nedeterminată - specie care aparține uneia dintre categoriile de raritate, dar pentru care nu există suficientă informație pentru a preciza exact categoria căreia îi aparține;

specie endemică - specie răspândită în stare sălbatică numai într-o anumită regiune;

specie relictă - specie izolată, datorită modificărilor geografice, pe o suprafață restrânsă din vechiul său areal;

folosință specială - folosirea obiectelor Cărtii Roșii în scopuri științifice și de selecție, în scopuri culturale, pentru operațiuni de export, precum și în cazurile unor îmbolnăviri în masă a plantelor și animalelor;

monitoring de stat - sistem de observări permanente asupra răspîndirii, numărului de indivizi, stării, structurii, calității, precum și a suprafeței locurilor de răspîndire, a obiectelor Cărtii Roșii;

statut de raritate - actul care indică gradul și starea de periclitare a speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie.

Articolul 5. Cadrul juridic în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie

(1) Cadrul juridic în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie se constituie din Constituția Republicii Moldova, din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, din prezenta lege, precum și din alte acte normative în domeniu.

(2) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte reglementări decît cele prevăzute de legislația națională în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie, se vor aplica prevederile tratatului internațional.

Articolul 6. Subiecții raporturilor de drept ale obiectelor Cărtii Roșii

Subiecții raporturilor de drept ale obiectelor Cărtii Roșii sînt statul, persoanele fizice și juridice care dețin în proprietate specii de plante și animale incluse în Cartea Roșie.

Articolul 7. Dreptul de proprietate asupra obiectelor Cărtii Roșii

(1) Obiectele Cărtii Roșii constituie proprietate publică sau privată. Obiectele Cărtii Roșii amplasate pe terenurile private constituie proprietate publică.

(2) Legalitatea aflării obiectelor Cărtii Roșii în proprietate privată se confirmă prin documentele corespunzătoare.

Articolul 8. Reglementarea și controlul de stat în domeniul protecției, folosinței și restabilirii obiectelor Cărtii Roșii

(1) Reglementarea și controlul de stat în domeniul protecției, folosinței și restabilirii obiectelor Cărtii Roșii se exercită de Guvern, de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, de organele abilitate cu protecția fondurilor cinegetic și piscicol, de alte organe de specialitate ale administrației publice, precum și de autoritățile administrației publice locale, conform competențelor lor.

(2) Competențele organelor abilitate în domeniul protecției, folosinței și restabilirii obiectelor Cărtii Roșii sînt stabilite de prezenta lege, Legea privind protecția mediului înconjurător, Legea regnului animal, Legea cu privire la protecția plantelor, Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat și de alte acte normative.

Capitolul II

Protecția și restabilirea obiectelor Cărtii Roșii

Articolul 9. Asigurarea protecției și restabilirii obiectelor Cărtii Roșii

(1) Protecția și restabilirea obiectelor Cărtii Roșii se asigură prin:

a) aplicarea rezultatelor cercetărilor științifice în scopul elaborării condițiilor de protecție și restabilire;

b) stabilirea unui statut juridic special pentru speciile de plante și animale incluse în Cartea Roșie, interzicerea sau limitarea folosinței lor;

c) respectarea principiilor de protecție a acestora în procesul de elaborare a actelor legislative și a altor acte normative;

d) desfășurarea activităților de identificare a habitatelor, efectuarea observațiilor permanente (monitorizării) asupra stării populațiilor lor;

e) crearea prioritară a obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat, precum și crearea rețelei ecologice, în teritoriile unde se află (cresc) obiectele Cărtii Roșii și pe căile de migrare a speciilor de animale incluse în Cartea Roșie;

f) crearea centrelor și a băncilor genetice de date pentru conservarea obiectelor menționate;

g) cultivarea lor în condiții speciale (grădini zoologice, pepiniere, grădini botanice și dendrologice);

h) aplicarea unor cerințe speciale de protecție a lor la amplasarea obiectivelor industriale, la soluționarea problemelor ce țin de repartizarea terenurilor, la elabo-

rarea documentației de proiect și planificare, la efectuarea expertizei ecologice de stat;

i) contribuirea la restabilirea, pe cale naturală, a populațiilor de specii de plante și animale incluse în Cartea Roșie, introducerea și reintroducerea unor asemenea specii în mediul lor natural;

j) întreținerea și înmulțirea lor în condiții special create;

k) stimularea instituțiilor științifice, de învățământ, a agenților economici, precum și a cetățenilor, în vederea desfășurării de activități în domeniul conservării, protecției și restabilirii obiectelor Cărții Roșii;

l) realizarea activităților de instruire și educație în domeniu în rîndul populației;

m) stabilirea unor sancțiuni mai drastice de răspundere administrativă, civilă și penală pentru nimicirea și vătămarea obiectelor Cărții Roșii, precum și pentru cauzarea de daune habitatelor;

n) aplicarea altor măsuri conform legislației.

(2) Problemele transfrontaliere ce țin de protecția și restabilirea obiectelor Cărții Roșii se soluționează prin încheierea și realizarea acordurilor bilaterale și multilaterale, prin crearea rezervațiilor biosferei, a rezervațiilor naturale, a parcurilor naționale și a altor obiecte interstatale, care vor fi incluse în fondul ariilor naturale protejate de stat.

(3) Speciile de plante și animale dispărute, critic periclitate, periclitate, vulnerabile, rare și nedeterminate incluse în Lista Roșie a Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii (IUCN), în Lista Roșie Europeană sau în Cartea Roșie a Comunității Statelor Independente, care se află (cresc) pe teritoriul Republicii Moldova, pot fi incluse și în Cartea Roșie a Republicii Moldova, însă lor li se poate atribui un alt statut în conformitate cu legislația națională și internațională.

Articolul 10. Condițiile de folosință specială a obiectelor Cărții Roșii

(1) Folosința specială a obiectelor Cărții Roșii se permite numai în scopuri științifice și de selecție, inclusiv în scopuri de reproducere, răspîndire, cultivare/creștere, aclimatizare a fiecărui reprezentant în parte, precum și în scopuri culturale (circ, expoziții zoologice și botanice, acvarii etc.), pentru operațiuni de export, în cazurile unor îmbolnăviri în masă ale plantelor și animalelor.

(2) Folosința specială a obiectelor Cărții Roșii se face pe baza autorizației eliberate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu avizul Academiei de Științe a Moldovei.

(2¹) Pentru obținerea autorizației, persoanele fizice și juridice prezintă următoarele documente:

a) cerere, în care se indică următoarele date:

- denumirea persoanei juridice sau numele și prenumele persoanei fizice, sediul sau adresa;

- denumirea obiectului regnului animal sau vegetal (în limbile moldovenească și latină ori rusă, după caz);

- descrierea obiectului Cărții Roșii (individ matur sau pui/puiet, ouă, icre sau alte părți ale animalului/plantei);
- cantitatea/numărul obiectelor Cărții Roșii;
- scopul folosinței obiectelor Cărții Roșii;
- modul preconizat de dobândire a animalelor sau de colectare a plantelor;
- uneltele de dobândire a animalelor sau de colectare a plantelor;
- locul de dobândire a animalelor sau de colectare a plantelor;
- modul de folosință a obiectelor Cărții Roșii;
- datele despre condițiile de transportare a obiectelor Cărții Roșii către locul de folosință;

- termenul preconizat pentru folosință temporară a obiectelor Cărții Roșii;
- persoana responsabilă pentru folosința obiectelor Cărții Roșii;

b) copia certificatului de înregistrare a întreprinderii (pentru subiecții activității de întreprinzător);

c) documentul ce confirmă necesitatea sau scopul folosinței obiectelor Cărții Roșii (argumente științifice, contract încheiat cu o instituție științifică etc.);

d) avizul Academiei de Științe a Moldovei;

e) acordul autorității centrale pentru silvicultură, în cazul dobândirii animalelor sau colectării plantelor în fondul forestier de stat;

f) acordul deținătorului funciar al obiectelor și complexelor protejate de stat, în cazul dobândirii sau colectării obiectelor regnului animal sau vegetal în fondul ariilor naturale protejate de stat.

Cererea de autorizare se examinează în termen de cel mult 10 zile de la data depunerii de către solicitant a tuturor documentelor. Autorizația se eliberează gratis.

(3) Modul și condițiile de eliberare a autorizației pentru folosința specială a obiectelor Cărții Roșii, precum și modelul acesteia sînt elaborate de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Articolul 11. Drepturile și obligațiile deținătorilor de obiecte ale Cărții Roșii proprietate privată

(1) Deținătorii de obiecte ale Cărții Roșii proprietate privată au dreptul de a le întreține în continuare sau, în imposibilitatea de asigurare a unor condiții necesare de protecție și conservare, de a le transmite, pentru întreținere, instituțiilor științifice sau organizațiilor specializate.

(2) Deținătorii de obiecte ale Cărții Roșii proprietate privată sînt obligați:

a) să respecte cerințele de protecție și conservare a acestor obiecte, stabilite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și în legislația națională;

b) să înregistreze aceste obiecte la autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

Capitolul III Ținerea Cărții Roșii

Articolul 12. Ținerea Cărții Roșii

(1) Prin ținerea Cărții Roșii se înțelege:

- a) colectarea, analiza și aprecierea datelor despre speciile de plante și animale incluse în ea;
- b) crearea și menținerea bazei de date despre obiectele lumii vegetale și animale;
- c) stabilirea criteriilor de includere în Cartea Roșie și excludere din aceasta a speciilor de plante și animale;
- d) elaborarea, editarea și distribuirea Cărții Roșii;
- e) elaborarea și implementarea măsurilor speciale de protecție a obiectelor Cărții Roșii, inclusiv crearea ariilor naturale protejate de stat și a băncilor genetice de date;
- f) eliberarea autorizațiilor pentru folosința specială a obiectelor Cărții Roșii.

(2) Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător elaborează programe și strategii naționale privind protecția și conservarea speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie, restabilirea locurilor de viațuire și reproducere a acestora.

Articolul 13. Organizarea Ținerii Cărții Roșii

(1) Ținerea Cărții Roșii se află în competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(2) Asigurarea informațională pentru ținerea Cărții Roșii se face în baza datelor sistematice din cadastrul regnului vegetal și animal, din cadastrul obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat, a altor informații științifice. Asigurarea metodologică de ținere a Cărții Roșii este de competența Academiei de Științe a Moldovei.

Articolul 14. Evidența de stat a obiectelor Cărții Roșii

(1) Speciile de plante și animale incluse în Cartea Roșie sînt supuse evidenței de stat în modul stabilit de legislație.

(2) Fiecare specie de plante și animale inclusă în Cartea Roșie se descrie după cum urmează: denumirea științifică (în limbile de stat și latină); statutul; răspîndirea; habitatul; aspectul cantitativ; factorii limitativi; particularitățile biologice și ecologice; cultivarea (pentru plante) și reproducerea în captivitate (pentru animale); starea de protecție și măsurile de protecție. Articolul pentru fiecare specie de plante și animale inclusă în Cartea Roșie este însoțit de harta arealelor pe teritoriul țării și de imaginea speciei respective.

(3) Ordinea descrierii speciilor de plante și animale în Cartea Roșie se stabilește de către Comisia Națională a Cărții Roșii.

(4) Informația despre editarea Cărții Roșii și datele despre speciile de plante și animale incluse în ea sînt puse la dispoziția publicului larg, autorităților admi-

nistrației publice centrale și locale, instituțiilor științifice și de învățământ și altor organizații interesate, prin toate mijloacele disponibile, inclusiv electronice.

(5) Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător va asigura autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile și organizațiile responsabile cu informația despre arealul, numărul și statutul obiectelor Cărtii Roșii, precum și cu datele despre reducerea efectivului, distrugerea și afectarea locurilor de răspîndire, pieirea și îmbolnăvirea lor.

Articolul 15. Comisia Națională a Cărtii Roșii

(1) În scopul asigurării științifice a ținerii Cărtii Roșii, pregătirii propunerilor privind includerea în Cartea Roșie și excluderea din aceasta a speciilor de plante și animale, organizării elaborării măsurilor de protecție și conservare a speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie, se constituie Comisia Națională a Cărtii Roșii, cu statut de organ consultativ, care activează pe baze obștești.

(2) Comisia Națională a Cărtii Roșii se constituie din 15 membri și include reprezentanți ai Academiei de Științe a Moldovei și ai altor instituții științifice, ai autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, ai autorității centrale pentru silvicultură și ai altor autorități și instituții a căror activitate are tangențe cu domeniul respectiv.

(3) Componenta nominală și Regulamentul Comisiei Naționale a Cărtii Roșii se aprobă de Guvern, la propunerea autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător.

(4) Asigurarea tehnico-materială a activității Comisiei Naționale a Cărtii Roșii ține de competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător (Fondul Ecologic Național).

Articolul 16. Organizarea monitoringului de stat a obiectelor Cărtii Roșii

(1) Academia de Științe a Moldovei (Institutul de Botanică, Institutul de Zoologie, Institutul de Ecologie și Geografie), în comun cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice de pe lângă autoritatea centrală pentru silvicultură, asigură organizarea și efectuarea monitoringului obiectelor Cărtii Roșii.

(2) Structura, conținutul și modul de efectuare a monitoringului obiectelor Cărtii Roșii se stabilesc de către Comisia Națională a Cărtii Roșii.

Articolul 17. Categoriile speciilor rare de plante și animale din Republica Moldova

(1) Conform statutului de raritate, se stabilesc următoarele categorii de raritate, care indică gradul și starea de periclitare a speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie:

- a) dispărută (EX);
- b) critic periclitată (CR);
- c) periclitată (EN);
- d) vulnerabilă (VU);
- e) rară (R);

f) nedeterminată (I).

(2) Comisia Națională a Cărții Roșii poate decide modificarea categoriei de raritate a speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie.

Articolul 18. Includerea speciilor de plante și animale în Cartea Roșie

(1) Temei pentru includerea în Cartea Roșie a unei specii de plante sau animale servesc următoarele criterii: reducerea efectivului, restrângerea arealului, înrăutățirea condițiilor de existență, confirmarea necesității de a efectua măsuri urgente, necesare pentru protecția speciei indicate.

(2) În Cartea Roșie se includ, în primul rând, speciile endemice și relict, speciile amplasate la hotarul arealurilor, speciile de însemnătate științifică deosebită, precum și speciile al căror efectiv numeric s-a redus în urma influenței factorilor antropici.

(3) Propuneri, către Comisia Națională a Cărții Roșii, cu privire la includerea în Cartea Roșie a speciilor de plante și animale pot face instituțiile de cercetări și științifice, autoritățile publice centrale, savanții și specialiștii în domeniu. Comisia Națională a Cărții Roșii înregistrează propunerile și le examinează, din punct de vedere științific, sub aspectul necesității includerii speciilor vizate în Cartea Roșie, al gradului de periclitare a speciilor și al necesității întreprinderii unor măsuri pentru protecția sau restabilirea efectivului lor.

(4) La propunerea Comisiei Naționale a Cărții Roșii, autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător aprobă hotărîrea cu privire la includerea în Cartea Roșie a speciilor de plante și animale din Republica Moldova critic periclitată, periclitată, vulnerabile, rare și nedeterminate.

Articolul 19. Excluderea speciilor de plante și animale din Cartea Roșie

(1) Speciile de plante și animale incluse în Cartea Roșie care sînt considerate, potrivit ultimelor date științifice, în afara pericolului de dispariție sau complet dispărute urmează a fi excluse din Cartea Roșie.

(2) Comisia Națională a Cărții Roșii examinează propunerile cu privire la excluderea speciilor de plante și animale din Cartea Roșie, cu respectarea procedurilor utilizate la includerea acestora în Cartea Roșie.

(3) La propunerea Comisiei Naționale a Cărții Roșii, autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător aprobă hotărîrea cu privire la excluderea speciilor de plante și animale din Cartea Roșie.

Articolul 20. Pregătirea pentru editare, editarea și distribuirea Cărții Roșii

(1) Pregătirea Cărții Roșii pentru editare ține de competența Comisiei Naționale a Cărții Roșii.

(2) Pregătirea pentru editare a Cărții Roșii include:

a) examinarea și aprobarea în modul stabilit:

- a listei speciilor de plante și animale care necesită a fi incluse în Cartea Roșie;

- a listei speciilor de plante și animale care necesită a fi excluse din Cartea Roșie;

b) pregătirea manuscrisului Cărții Roșii, inclusiv a materialelor ilustrative și topografice necesare.

(3) Pentru planificarea activităților urgente ce țin de protecția, conservarea și restabilirea efectivului speciilor de plante și animale, indiferent de perioada de editare a Cărții Roșii, Comisia Națională a Cărții Roșii va asigura pregătirea și distribuirea listei obiectelor regnului vegetal și animal incluse în sau excluse din Cartea Roșie în perioada de reeditare a acesteia.

(4) Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător va asigura editarea și distribuirea Cărții Roșii nu mai rar decât o dată la 10 ani.

Articolul 21. Finanțarea lucrărilor privind ținerea Cărții Roșii și a măsurilor de conservare, protecție și restabilire a speciilor de plante și animale incluse în ea

(1) Lucrările privind ținerea Cărții Roșii, măsurile de conservare, protecție și restabilire a speciilor de plante și animale incluse în ea se finanțează din Fondul Ecologic Național, din donațiile sponsorilor străini și locali, din alte surse prevăzute de legislație.

(2) Cartea Roșie va fi distribuită pe gratis bibliotecilor publice, instituțiilor de învățământ și celor științifice de specialitate.

Capitolul IV

Responsabilitatea pentru încălcarea prezentei legi

Articolul 22. Responsabilitatea și soluționarea litigiilor

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională, civilă sau penală, precum și limitarea dreptului de proprietate privată în cazul comportamentului inuman față de animale ori când acestea sînt purtătoare de infecții sau boli ori prezintă pericol pentru populație (animale turbate etc.), conform legislației în vigoare.

(2) Litigiile privind protecția, folosința și restabilirea obiectelor Cărții Roșii se soluționează de către instanțele judecătorești competente în modul prevăzut de legislație.

Capitolul V

Dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 23

Obiectele Cărții Roșii aflate, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, în colecțiile persoanelor fizice și juridice constituie proprietate privată a acestora.

Articolul 24

(1) Guvernul, în termen de 6 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu dispozițiile prezentei legi;
- c) va asigura adoptarea actelor normative pentru aplicarea prezentei legi;
- d) va asigura aducerea actelor normative departamentale în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Academia de Științe a Moldovei, în comun cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, în termen de un an, va elabora, iar Comisia Națională a Cărții Roșii va aproba statutul de raritate a speciilor de plante și animale pentru Republica Moldova în baza clasificării internaționale.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU
Chișinău, 15 decembrie 2005, Nr. 325-XVI.

Lege Nr. 149 din 08.06.2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura

Publicat: 11.08.2006 în Monitorul Oficial Nr. 126-130 art. nr: 597

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege stabilește cadrul legal în domeniul fondului piscicol, pescuitului și pisciculturii.

Articolul 2. Sfera de reglementare

Prezenta lege reglementează modul și condițiile de creare și protecție a fondului piscicol, de reproducere, creștere și dobândire a hidrobieților, de ameliorare a obiectivelor acvatice piscicole și dezvoltare a pisciculturii, stabilește principiile activității autorităților publice abilitate cu gestionarea resurselor biologice acvatice.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următorii termeni speciali semnifică:

ameliorare piscicolă - efectuarea măsurilor de îmbunătățire hidrologică, hidrochimică și ecologică a stării obiectivelor acvatice piscicole în scopul creării de condiții pentru reproducerea, conservarea și utilizarea rațională a resurselor biologice acvatice;

amenajări piscicole - heleșteiele, iazurile, stațiile de reproducere artificială, altele asemenea destinate reproducerii și creșterii peștelui, altor organisme acvatice;

boiște - locuri/sectoare din obiectivele acvatice piscicole unde se reproduc peștii și alte organisme acvatice;

captură piscicolă - cantitate de pește sau de alte organisme acvatice pescuită într-un obiectiv acvatic, exprimată în kilograme sau în număr de exemplare;

cherhana - încăpere amenajată în corespundere cu normele sanitare pentru recepționarea și păstrarea pe specii a peștilor și a altor organisme acvatice;

cotă - parte a capturii piscicole admisibile stabilită pentru fiecare specie sau grup de specii, ce se acordă anual persoanelor fizice și juridice titulari ai certificatului de pescuit industrial/comercial;

fermă piscicolă - unitate funcțională de bază în piscicultură, alcătuită din una sau mai multe amenajări piscicole, în care se cresc puietii de pește sau pește de consum;

fond piscicol - totalitate a populațiilor de pești și de alte organisme acvatice;

gropi de iernat - porțiuni mai adâncă de pe fundul obiectivului acvatic unde se concentrează peștii și alte organisme acvatice în timpul iernii;

obiective acvatice piscicole - obiective acvatice create în regim natural sau artificial, împreună cu zonele inundabile, în care există sau pot fi create condiții pentru reproducerea și creșterea peștelui și altor organisme acvatice;

obiective acvatice piscicole artificiale - iazurile, heleșteiele, lacurile de acumulare și alte obiective acvatice create prin îndiguirea apei, folosite pentru creșterea peștelui;

obiective acvatice piscicole naturale - fluviile, râurile și afluenții lor, bălțile, lacurile naturale și lacurile de acumulare create în regim natural sau ameliorativ, cu zonele lor inundabile;

permis de pescuit - act eliberat de Serviciul Piscicol al Inspectoratului Ecologic de Stat (în continuare - Serviciul Piscicol) pentru pescuitul industrial/comercial, sportiv și de amator în obiectivele acvatice piscicole naturale;

pescuit - capturare a peștelui și altor organisme acvatice în scop industrial/comercial, sportiv, de amator, ameliorativ, științific și de control, pe bază de certificat de atribuire a cotei anuale de pescuit industrial/comercial, permis de pescuit industrial/comercial, permis de pescuit sportiv și de amator, în locurile, perioadele și cu uneltele prevăzute de lege;

pescuit ameliorativ - capturare a unor anumite specii de pești și de alte organisme acvatice pentru optimizarea componenței cantitative și calitative și pentru ameliorarea stării ecosistemelor acvatice;

pescuit de control - capturare a hidrobionților pentru controlul (determinarea) componenței cantitative și calitative a populațiilor, în scopul reglementării pescuitului sau determinării stării sanitar-epidemiologice;

pescuit industrial/comercial - activitate de întreprinzător de capturare a hidrobionților din obiectivele acvatice piscicole naturale, de prelucrare, transport și păstrare a hidrobionților cu utilizarea uneltelor și mijloacelor speciale;

pescuit în scop științific - capturare a hidrobionților în scopul evaluării stării resurselor biologice acvatice;

pescuit sportiv și de amator - capturare a peștelui pentru consum personal, în scop recreativ și sportiv;

piscicultor - persoană fizică atestată să efectueze lucrări în cadrul fermelor piscicole;

piscicultură - ramură a sectorului zootehnic al agriculturii care se ocupă cu activitatea de creștere, selecție și reproducere a peștelui, în amenajări piscicole, prin aplicarea unor tehnologii speciale;

prohibiție a pescuitului - interdicere, pentru o anumită perioadă, a pescuitului hidrobionților în obiectivele acvatice piscicole în scopul reproducerii, protecției, restabilirii și conservării resurselor biologice acvatice;

resurse biologice acvatice/hidrobionți - totalitate a organismelor acvatice vii, a căror viață (permanent sau la anumite etape de dezvoltare) este imposibilă fără aflarea lor în mediul acvatic: vertebratele și nevertebratele acvatice, algele, alte plante care viețuiesc în condiții naturale în obiective acvatice.

Articolul 4. Cadrul juridic

Cadrul juridic de reglementare al domeniului fondului piscicol, pescuitului și pisciculturii îl formează Constituția Republicii Moldova, legile, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele și hotărârile Guvernului, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, alte acte normative în domeniu.

Articolul 5. Principiile de bază ale gestionării resurselor biologice acvatice

Gestionarea resurselor biologice acvatice se face pe următoarele principii de bază:

- a) conservarea resurselor biologice acvatice;
- b) menținerea potențialului și diversității biologice;
- c) utilizarea durabilă a resurselor biologice acvatice;
- d) revitalizarea și protecția resurselor biologice acvatice;
- e) dezvoltarea pescuitului;
- f) monitorizarea calității apei și stării resurselor biologice acvatice;
- g) dezvoltarea pisciculturii;
- h) caracterul public și transparent al atribuirii dreptului de pescuit în obiectivele acvatice naturale.

Articolul 6. Incidența prezentei legi

Sub incidența prezentei legi cad următoarele obiective acvatice piscicole în limitele teritoriale le Republicii Moldova:

1) Obiectivele acvatice naturale:

a) fluviul Nistru cu afluenții săi Ciorna, Răut, Ichel, Bîc și Botna, cu excepția obiectivelor acvatice piscicole artificiale construite pe ele, lacul de acumulare Dubăsari, golful Goieni, lacul de acumulare Cuciurgan, brațul Turunciuc, albia veche a fluviului Nistru;

b) râul Prut cu afluenții săi Larga, Vilia, Lopatnic, Racovăț, Ciuhur, Camenca, Gîrla Mare, Delia, Nîrnova, Lăpușna, Sarata, Tigheci, cu excepția obiectivelor ac-

vatice piscicole artificiale construite pe ele, lacul de acumulare Costești-Stîncă;

c) râurile Cogîlnic, Cahul, Ialpug, cu excepția obiectivelor acvatice artificiale construite pe ele;

d) fluviul Dunărea;

e) bălțile Manta, lacurile Belev și Cahul;

2) Obiectivele acvatice piscicole artificiale împreună cu zonele lor inundabile și amenajările piscicole.

Capitolul II Competența autorităților publice

Articolul 7. Competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului

Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului:

a) elaborează politica statului în domeniul creării și protecției fondului piscicol;

b) stabilește, cu concursul Academiei de Științe a Moldovei, procedura și modalitatea de studiere a resurselor biologice acvatice;

c) elaborează metodologia de calcul al prejudiciului cauzat resurselor biologice acvatice;

d) asigură monitoringul în domeniul pescuitului și al conservării resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale;

e) exercită, prin intermediul Serviciului Piscicol, supravegherea de stat asupra respectării prezentei legi, a altor acte normative în obiectivele acvatice piscicole naturale;

f) aprobă, la propunerea Consiliului ihtiologic, introducerea în cultură și acclimatizarea a noi specii de pești și interzice, pe un termen de pînă la 5 ani, pescuitul speciilor periclitare, vulnerabile sau rare în obiectivele acvatice naturale.

Articolul 8. Competențele altor autorități publice și instituții

(1) Autoritatea publică centrală pentru agricultură:

a) elaborează și asigură implementarea strategiei de dezvoltare a pisciculturii în amenajările piscicole, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;

b) coordonează aplicarea tehnologiilor biologice de reproducere și creștere a peștelui;

c) efectuează atestarea și inspectarea activităților de reproducere artificială și de selecție, ține evidența lor;

d) coordonează măsurile de introducere în cultură și acclimatizare a unor specii de pești valoroși în obiectivele acvatice piscicole artificiale.

(2) Academia de Științe a Moldovei și instituțiile de profil:

a) participă la elaborarea strategiei de dezvoltare a pisciculturii;

b) efectuează cercetări științifice în domeniul conservării și restabilirii resurselor biologice acvatice;

c) elaborează recomandări științifice și metode de restabilire, protecție și conservare a resurselor biologice acvatice.

Articolul 9. Competența autorităților publice locale

Autoritatea publică locală:

a) asigură implementarea politicii de stat în domeniul protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice din raza sa teritorială;

b) ține cadastrul resurselor biologice acvatice locale;

c) exercită controlul asupra protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice din obiectivele acvatice piscicole proprietate publică a unității administrativ-teritoriale;

d) organizează elaborarea și realizarea programelor locale, asigură efectuarea lucrărilor de reconstrucție ecologică a obiectivelor acvatice piscicole și de restabilire a resurselor biologice acvatice;

e) contribuie la instruirea și sensibilizarea populației în problemele protecției și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice;

f) sistează activitățile de utilizare neautorizată a resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale.

Articolul 10. Consiliul ihtiologic

(1) Pentru coordonarea lucrărilor și investigațiilor științifice în domeniul protecției, conservării și utilizării raționale a resurselor biologice acvatice, pe lângă autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului activează Consiliul ihtiologic ca organ consultativ.

(2) Consiliul ihtiologic este format din reprezentanți ai instituțiilor de cercetări științifice, instituțiilor de învățământ superior, autorităților administrației publice și ai asociațiilor de profil.

Capitolul III

Dreptul la pescuit și autorizarea pescuitului

Articolul 11. Dreptul la pescuit în obiectivele acvatice piscicole naturale

(1) Dreptul la pescuit în obiectivele acvatice piscicole naturale se acordă persoanelor fizice și juridice în baza certificatului de atribuire a cotei anuale de pescuit industrial/comercial, permisului de pescuit industrial/comercial, permisului de pescuit sportiv și de amator.

(2) Taxa pentru eliberarea certificatului de atribuire a cotei anuale de pescuit industrial/comercial, permisului de pescuit industrial/comercial și permisului de pescuit sportiv și de amator se stabilește de către Guvern.

Articolul 12. Permisul de pescuit industrial/comercial, sportiv și de amator

(1) Permisele de pescuit industrial/comercial, de pescuit sportiv și de amator se eliberează anual de către Serviciul Piscicol titularilor certificatelor de atribuire a

cotei anuale de pescuit industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale - pentru persoanele angajate, precum și persoanelor fizice, la cerere.

(2) Permisul de pescuit este individual și netransmisibil.

(3) Permisul de pescuit nu oferă titularului dreptul de a angaja personal auxiliar pentru activități de pescuit.

Articolul 13. Limitarea dreptului de pescuit

(1) Dreptul de pescuit poate fi limitat în măsura în care este necesară asigurarea securității statului, ocrotirea sănătății populației, protecția mediului, inclusiv a resurselor biologice acvatice.

(2) Dreptul de pescuit poate fi limitat și în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 14. Limitarea dreptului de utilizare a resurselor biologice acvatice din obiectivele acvatice piscicole naturale

(1) Limitarea dreptului de utilizare a resurselor biologice acvatice din obiectivele acvatice piscicole naturale se efectuează în legătură cu:

a) necesitatea utilizării acestor obiective acvatice pentru reproducerea și acclimatizarea hidrobionților;

b) nerespectarea de către utilizatorii de resurse biologice acvatice a prevederilor legale și a condițiilor stipulate în autorizație.

(2) Dreptul de utilizare a resurselor biologice acvatice poate fi limitat sau retras prin decizie a autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, iar pentru subiecții activității de întreprinzător, în condițiile stabilite la art.17 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Capitolul IV

Pescuitul

Articolul 15. Pescuitul în scopuri științifice și de control

Pescuitul în scopuri științifice și de control se efectuează în orice perioadă a anului, inclusiv în perioadele de prohibiție, în orice loc, în conformitate cu programele/planurile coordonate cu instituțiile științifice ale Academiei de Științe a Moldovei și în bază de autorizații speciale, eliberate de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și protecția mediului.

Articolul 16. Pescuitul sportiv și de amator

(1) Pescuitul sportiv și de amator se permite contra plată în obiectivele acvatice piscicole naturale, cu excepția celor din perimetrul ariilor naturale protejate de stat și zonelor prohibite pentru orice pescuit, și se efectuează numai în cursul zilei de la răsăritul și pînă la asfințitul soarelui, în bază de permis eliberat de Serviciul Piscicol.

(2) Taxa pentru pescuitul de amator și sportiv în obiectivele acvatice piscicole naturale se aprobă de Guvern, la propunerea autorității centrale abilitate cu gestiunea

nea resurselor naturale și cu protecția mediului, în baza argumentelor științifice.

(3) Pescuitul sportiv și de amator se permite în râuri numai de pe mal, în lacuri, iazuri și lacuri de acumulare, de pe mal și din ambarcațiuni, iar în timpul iernii, de pe gheață (cu excepția gropilor de iernat).

(4) Pescuitul sportiv și de amator se efectuează cu următoarele unelte:

- a) undițe de toate formele și sistemele;
- b) lansete;
- c) racile;
- d) mincioguri.

(5) Numărul de cîrlige pentru un pescar amator nu trebuie să fie mai mare de 5 la toate uneltele folosite, iar captura de pește, mai mare de 5 kg pe zi (cu excepția cazurilor cînd greutatea unui pește depășește norma stabilită). Pentru pescuitul racilor, un pescar amator nu poate utiliza mai mult de trei racile, iar captura zilnică nu poate fi mai mare de 30 de raci.

(6) În timpul pescuitului de pe mal, o persoană poate să ocupe un sector de mal de cel mult 10 m, iar pe gheață sau din ambarcațiuni, pe o rază de maximum 10 m.

(7) La pescuitul sportiv și de amator se admite folosirea momelilor naturale și artificiale. În calitate de momeală naturală pot fi utilizate următoarele specii de pești: porcușor, biban, boartă, guvid, murgoi bălțat, plevușcă, oblet, ghiborț. Unei persoane i se permite să pescuiască pe parcursul unei zile pînă la 50 de pești pentru momeală.

(8) Pescuitul sportiv și de amator în amenajările piscicole și în lacurile de acumulare unde se practică piscicultura se efectuează în condițiile stabilite de deținătorii sau administratorii acestor obiective.

Articolul 17. Pescuitul industrial/comercial

(1) Serviciul Piscicol publică, pînă la 1 decembrie, lista obiectivelor acvatice piscicole naturale și/sau sectoarelor acestora unde va fi permis pescuitul industrial/comercial în anul viitor și cotele anuale aprobate pentru pescuitul industrial/comercial.

(2) Certificatele de atribuire a cotei anuale pentru pescuitul industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale se comercializează de către Serviciul Piscicol în baza cererilor depuse de către persoanele fizice și juridice pînă la 15 decembrie inclusiv.

(3) Serviciul Piscicol, în termen de 5 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(2), anunță solicitanții despre aprobarea sau refuzul eliberării certificatelor, pentru cazul prevăzut la alin.(6).

(4) Certificatele de atribuire a cotei anuale pentru pescuitul industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale și permisele de pescuit industrial/comercial se eliberează solicitanților în termen de 5 zile din data achitării taxei pentru pescuit și sînt valabile pentru un an de zile.

(5) În certificatul de atribuire a cotei anuale pentru pescuitul industrial/comerci-

al în obiectivele acvatice piscicole naturale se indică obiectivul acvatic sau sectorul atribuit, numele sau denumirea titularului, cota de pescuit, data eliberării, perioada de valabilitate și uneltele de pescuit permise pentru utilizare.

(6) În cazul în care, pînă la expirarea termenului stabilit la alin.(2), au fost depuse mai multe cereri pentru pescuitul industrial/comercial în același obiectiv/sector acvatic piscicol natural, se aplică prevederile art.17¹

Articolul 17¹. Licitarea certificatelor de atribuire a cotei anuale pentru pescuitul industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale

(1) În cazul specificat la art.17 alin.(6), Serviciul Piscicol instituie, în termen de cel mult 5 zile, comisia pentru organizarea licitației de comercializare a certificatelor de atribuire a cotelor anuale pentru pescuitul industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale.

(2) Comisia de licitație organizează licitația în termen de 3 zile de la data instituirii, informînd solicitanții, cu cel puțin o zi înainte, despre data, ora și locul desfășurării licitației.

(3) Cîștigător al licitației se desemnează participantul la licitație care a oferit cel mai mare preț pentru certificatul de atribuire a cotei anuale pentru pescuitul industrial/comercial în obiectivul/sectorul acvatic piscicol natural, pornind de la prețul inițial stabilit conform prevederilor art.11 alin.(2).

(4) Rezultatele licitației se consemnează într-un proces-verbal, semnat de toți membrii comisiei de licitație, care se transmite în copie cîștigătorului, în ziua desfășurării licitației.

(5) În cazul în care participanții la licitație oferă prețuri egale, comisia anunță o nouă licitație.

(6) Dacă și după licitația repetată participanții la licitație oferă prețuri egale, cîștigătorul se desemnează prin tragere la sorți sau prin altă metodă convenită cu participanții la licitație, consemnată în procesul-verbal autentificat prin semnăturile participanților la licitație.

(7) În cazul în care cîștigătorul licitației nu achită, în termen de 3 zile de la data anunțării rezultatelor licitației, taxa pentru cota anuală aprobată de pescuit, certificatul se eliberează participantului care a oferit prețul imediat următor în scădere.

Articolul 18. Pescuitul ameliorativ în obiectivele acvatice piscicole naturale

Pescuitul ameliorativ în obiectivele acvatice piscicole naturale se efectuează de către Serviciul Piscicol în baza recomandărilor date de instituțiile științifice din domeniu.

Articolul 19. Restricții privind pescuitul speciilor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova

(1) În scopul conservării resurselor biologice acvatice, se interzice pescuitul speciilor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), pentru repopularea, selecția, acclimatizarea, răspîndirea, regenerarea și ameliorarea resurselor biologice acvatice, pentru efectuarea studiilor și cercetărilor științifice, folosirea animalelor în scopuri

culturale (expoziții zoologice, acvarii etc.), precum și în cazurile de îmbolnăvire în masă a acestora (epizootii), se permite, în baza unei autorizații speciale eliberate de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, la propunerea Academiei de Științe a Moldovei și Consiliului ihtiologic, pescuitul speciilor incluse în Cartea Roșie.

Articolul 20. Cotele de pescuit

Pentru conservarea resurselor biologice acvatice și asigurarea restabilirii lor, autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului aprobă cotele, care se determină anual, pentru fiecare obiectiv acvatic piscicol natural în parte, în baza observațiilor ihtiologice efectuate de Serviciul Piscicol conform recomandărilor instituțiilor de cercetări științifice.

Articolul 21. Obligațiile persoanelor fizice și juridice care practică pescuitul industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale

Persoanele fizice și juridice care practică pescuitul industrial/comercial în obiectivele acvatice piscicole naturale sînt obligate:

- a) să nu încalce prevederile prezentei legi;
- b) să efectueze, în comun cu Serviciul Piscicol, acțiuni de protecție și de reproducere a resurselor biologice acvatice;
- c) să marcheze cu semne de hotar sectoarele piscicole;
- d) să țină evidența pe specii a capturii;
- e) să prezinte Serviciului Piscicol documentația de evidență a capturii;
- f) să asigure accesul liber al angajaților Serviciului Piscicol în locurile de pescuit, pe mijloacele de transport, în depozite, în cherhanale și la întreprinderile de prelucrare a resurselor biologice acvatice pentru controlul uneltelor, metodelor de pescuit și al capturii;
- g) să nu depășească cotele de pescuit și să respecte regulile de utilizare a uneltelor de pescuit;
- h) să efectueze lucrări curente de întreținere și amenajare a canalelor, gîrlelor și izvoarelor care alimentează obiectivele acvatice piscicole naturale ori sectoarele atribuite pentru pescuit, a lacurilor, bălților, rîurilor, avînd drept scop protecția fondului lor piscicol;
- i) să întreprindă măsuri pentru combaterea epizootiilor, a dăunătorilor resurselor biologice acvatice.

Capitolul V

Reproducerea și aclimatizarea hidrobionților. Ameliorarea obiectivelor acvatice piscicole

Articolul 22. Reproducerea artificială a hidrobionților

(1) Reproducerea artificială a hidrobionților se efectuează de către deținătorii obiectivelor acvatice piscicole artificiale din mijloace financiare proprii, cu includerea cheltuielilor în prețul de cost al produselor biologice acvatice dobîndite.

(2) Reproducerea artificială a hidrobionților în scopul restabilirii speciilor periclitate, vulnerabile sau rare în ecosistemele acvatice naturale se finanțează din contul fondurilor ecologice, al altor mijloace legale.

Articolul 23. Aclimatizarea hidrobionților

Aclimatizarea hidrobionților se realizează de către instituțiile de cercetări științifice în domeniu.

Articolul 24. Producerea materialului biologic piscicol de prăsilă în scopuri comerciale

Activitatea de întreprinzător de producere a materialului biologic piscicol de prăsilă în scopuri comerciale se desfășoară pe bază de licență, eliberată în conformitate cu legislația.

Articolul 25. Ameliorarea piscicolă a obiectivelor acvatice piscicole naturale

Utilizatorii de obiective acvatice piscicole naturale efectuează ameliorarea lor piscicolă potrivit regulilor și normativelor în vigoare, în coordonare cu Serviciul Piscicol. Cheltuielile de efectuare a acestor măsuri se includ în prețul de cost al produselor biologice acvatice dobândite.

Articolul 26. Controlul ihtiopatologic

(1) Controlul ihtiopatologic se efectuează în scopul preîntâmpinării apariției și răspândirii bolilor resurselor biologice acvatice.

(2) Controlul ihtiopatologic și înregistrarea cazurilor de îmbolnăvire a hidrobionților se efectuează de către serviciul veterinar de stat și Serviciul Piscicol.

(3) În cazul apariției unor boli periculoase pentru sănătatea oamenilor, a hidrobionților, organele indicate la alin.(2) sînt obligate să informeze autoritățile publice centrale și locale, precum și populația prin intermediul mass-media și să întreprindă acțiuni de stopare a răspândirii acestor boli.

Capitolul VI Piscicultura

Articolul 27. Asigurarea dezvoltării pisciculturii

(1) Pentru dezvoltarea pisciculturii, autoritatea publică centrală pentru agricultură, în comun cu Academia de Științe a Moldovei și cu instituțiile de profil, elaborează strategia de dezvoltare a pisciculturii, care se aprobă de Guvern.

(2) În scopul dezvoltării pisciculturii, autoritatea publică centrală pentru agricultură întreprinde acțiuni de stimulare a creării amenajărilor piscicole specializate în reproducerea și creșterea peștilor și altor organisme acvatice.

Articolul 28. Activitatea în domeniul pisciculturii

(1) Agenții economici legal constituiți, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, desfășoară activități în domeniul pisciculturii în amenajări piscicole conform prevederilor legislației în vigoare.

(2) Agentul economic se consideră legalizat dacă întrunește următoarele condiții:

a) este înregistrat în modul stabilit, iar în genurile sale de activitate este inclusă și piscicultura;

b) are în posesiune sau folosință obiective acvatice amenajate pentru piscicultură;

c) se încadrează în reglementările piscicol-biologice, de protecție a mediului și sanitar-veterinare.

(3) Folosirea la destinație a amenajărilor piscicole este obligatorie pentru toți utilizatorii.

(4) Schimbarea destinației amenajărilor piscicole se efectuează cu acordul autorității publice centrale pentru agricultură.

(5) Terenurile amenajărilor piscicole se raportează la categoria terenurilor cu destinație agricolă.

(6) Amenajările piscicole, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care, prin degradare, și-au pierdut total sau parțial potențialul de producție vor fi incluse, în conformitate cu legea, în categoria terenurilor cu destinație agricolă în curs de ameliorare.

(7) Dreptul de folosință a terenurilor din fondul apelor și a apelor pentru piscicultură aparține exclusiv deținătorilor de construcții hidrotehnice ale obiectivului acvatic respectiv, aceștia fiind responsabili de întreținerea și consolidarea lor în conformitate cu legislația.

(8) Autoritatea publică centrală pentru agricultură și autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului vor întreprinde acțiuni de stimulare a agenților economici din piscicultură pentru introducerea în cultură a speciilor valoroase de pești (nisetru, păstrugă, polyodon, cegă, somn european, somn african, somn american de canal, anghilă).

Articolul 29. Profilaxia, tratarea maladiilor și transportul peștelui

(1) Profilaxia, diagnosticarea și tratarea maladiilor la pești se efectuează de către piscicultorii ihtiopatologi și de medicii veterinari.

(2) Lucrările de profilaxie, dezinfectare, ameliorare, capturare a peștelui și de reparație în amenajările piscicole se efectuează, după caz, cu evacuarea parțială sau totală a apei.

(3) Comercializarea și transportul peștelui viu se permite numai în baza certificatului veterinar.

(4) Expertiza sanitar-veterinară a peștelui viu și eliberarea certificatului veterinar se efectuează pentru întregul lot de pește crescut în același mediu (iaz, heleșteu).

(5) Expertiza sanitar-veterinară a unui lot de pește viu crescut în același mediu (iaz, heleșteu) se efectuează la începutul perioadei de comercializare a lotului respectiv, cu efectuarea repetată a expertizei o dată în 90 de zile.

(6) Pentru prevenirea mortalității peștilor, nu se permite reținerea mai mult de 15 minute, de către persoanele abilitate, a vehiculelor care efectuează transportul peștelui viu, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 30. Cercetările științifice și pregătirea profesională

(1) Cercetările științifice au următoarele obiective esențiale:

- a) studierea mediului acvatic și interacțiunea acestuia cu resursele biologice acvatice;
- b) studierea biologiei speciilor acvatice;
- c) evaluarea impactului produs de activitățile economice asupra ecosistemelor acvatice;
- d) evaluarea stocurilor de resurse biologice acvatice;
- e) punerea la dispoziția autorității publice centrale pentru agricultură a informațiilor, necesare promovării strategiei și politicilor în domeniu;
- f) dezvoltarea pisciculturii.

(2) Cercetările științifice se efectuează în instituțiile științifice de profil conform legislației în vigoare.

(3) Autoritatea publică centrală pentru agricultură, în colaborare cu instituțiile de cercetări în domeniu, stabilește strategia și obiectivele cercetării în piscicultură.

(4) Pregătirea și perfecționarea cadrelor (specialiștilor piscicultori) se efectuează în instituțiile universitare, colegiile și școlile profesionale de profil, acreditate, conform legislației în vigoare.

(5) Cercetările științifice, pregătirea și perfecționarea cadrelor se finanțează de către stat potrivit unor programe speciale, precum și de piscicultorii beneficiari pe bază de contract încheiat cu instituțiile științifice și de pregătire a cadrelor, cu plata taxei pentru serviciile prestate, conform actelor normative în vigoare.

(6) La atingerea obiectivelor cercetării științifice contribuie și asociațiile producătorilor piscicoli, alte forme de asociere, participând la acțiuni, furnizând informațiile necesare.

Articolul 31. Asociațiile producătorilor piscicoli

(1) Piscicultorii se unesc în asociații locale, raionale (zonale) și în asociație națională.

(2) Asociațiile locale includ membri din una sau mai multe localități învecinate.

(3) Asociațiile raionale (zonale) includ membri (reprezentanți) din majoritatea localităților raionului (zonei).

(4) Asociația națională include membri (reprezentanți) ai organizațiilor raionale (zonale) din majoritatea raioanelor din țară.

Articolul 32. Activitatea asociațiilor producătorilor piscicoli

(1) Asociațiile producătorilor piscicoli sînt independente și își desfășoară activitatea conform statutului lor și legislației în vigoare.

(2) Asociația națională a producătorilor piscicoli:

- a) reprezintă întreprinderile și fermele piscicole, apără interesele lor comune în organizații naționale și internaționale;
- b) contribuie la dezvoltarea durabilă a ramurii piscicole;

- c) contribuie la dezvoltarea relațiilor externe în domeniu, la atragerea investițiilor în ramură;
- d) întreprinde măsuri de protecție a peștilor, altor animale și a oamenilor din zona de activitate;
- e) prezintă autorităților administrației publice locale și centrale propuneri de conlucrare în asigurarea protecției fișilor riverane, mediului;
- f) organizează măsuri profesionale de popularizare a dezvoltării pisciculturii (expoziții, târguri, întruniri, conferințe, consfătuiri);
- g) mobilizează piscicultorii la respectarea riguroasă a legislației în vigoare;
- h) conlucrează cu autoritățile publice centrale la elaborarea strategiei de dezvoltare a pisciculturii, a regulilor și altor acte normative, în conformitate cu legislația în vigoare;
- i) participă, în comun cu instituțiile abilitate, la atestarea de stat a întreprinderilor de prăsilă din ramură, la atestarea profesională a piscicultorilor, conform normelor naționale și internaționale.

Capitolul VII

Obligațiile și drepturile Serviciului piscicol. Controlul obștesc

Articolul 33. Obligațiile și drepturile Serviciului Piscicol

(1) Serviciul Piscicol are următoarele obligații:

- a) asigură, în obiectivele acvatice piscicole naturale, protecția resurselor biologice acvatice, reglementarea pescuitului, efectuarea măsurilor de ameliorare piscicolă și de reproducere a peștilor, a altor organisme acvatice, prevenirea și depistarea încălcării legislației în vigoare;
- b) ține evidența pescuitului hidrobionților;
- c) determină, în comun cu instituțiile științifice de profil, starea resurselor biologice acvatice și propune spre aprobare cotele;
- d) prezintă în instanță de judecată materialele privind încălcarea prevederilor legislației în vigoare;
- e) sistează, limitează și interzice activitățile prin care se încalcă prevederile privind protecția resurselor biologice acvatice;
- f) remite persoanelor fizice și juridice prescripții sau indicații obligatorii de înlăturare a încălcărilor depistate în domeniul protecției resurselor biologice acvatice;
- g) calculează prejudiciul cauzat resurselor biologice acvatice prin diferite activități (poluare, distrugere a boiștilor și gropilor de iernat, captare a apei, extragere a nisipului, instalare de conducte și cabluri, efectuare a exploziilor, pescuit ilegal etc.);
- h) stabilește hotarele boiștilor și ale gropilor de iernat.

(2) Serviciul Piscicol are dreptul:

- a) să elibereze permise de pescuit sportiv și de amator și permise de pescuit persoanelor angajate de titularul autorizației de pescuit comercial/industrial;

b) să inspecteze întreprinderile care efectuează pescuitul hidrobionților în obiectivele acvatice piscicole naturale, precum și în obiectivele acvatice din fondul ariilor naturale protejate de stat;

c) să controleze documentația persoanelor fizice și juridice privind autorizarea pescuitului industrial/comercial și utilizarea resurselor biologice acvatice, precum și actele de identitate;

d) să încheie procese-verbale privind contravențiile depistate în domeniul protecției resurselor biologice acvatice;

e) să ridice, în modul stabilit de legislație, hidrobionții pescuiți în mod ilicit, precum și unelte, mijloacele de transport terestru și acvatic, alte obiecte utilizate în pescuitul ilicit;

f) să controleze efectuarea lucrărilor în obiectivele piscicole naturale, precum: captarea apei, adâncirea și îndreptarea albiilor, instalarea cablurilor și conductelor, efectuarea exploziilor și altele asemenea.

(3) Pentru exercitarea obligațiilor de serviciu, persoanele cu funcție de răspundere în domeniul protecției resurselor biologice acvatice au dreptul să păstreze, să poarte și să aplice arme din dotare și arme de vânătoare, conform prevederilor legislației.

Articolul 34. Controlul obștesc

(1) Statul garantează participarea publicului la luarea deciziilor privind utilizarea și protecția resurselor biologice acvatice, la exercitarea controlului obștesc asupra modului în care persoanele fizice și juridice respectă legislația privind protecția și utilizarea rațională a resurselor biologice acvatice, în baza informării ample a populației și asigurării accesului ei la orice informație de interes public.

(2) Controlul obștesc asupra luării de decizii în domeniul utilizării și protecției resurselor biologice acvatice se exercită în conformitate cu Legea privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și cu Legea privind accesul la informație.

Capitolul VIII

Protecția resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale

Articolul 35. Măsurile de protecție a resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale

Protecția resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale se realizează prin prohibiția anuală a pescuitului, prin interdicția acțiunilor care pot constitui contravenții sau infracțiuni prevăzute de prezenta lege, prin orice alte măsuri menite să asigure utilizarea durabilă a fondului piscicol și conservarea diversității biologice acvatice.

Articolul 36. Prohibiția pescuitului

(1) Autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului stabilește anual, prin ordin, la propunerea instituțiilor științifice și a Serviciului Piscicol, perioadele de prohibiție a pescuitului conform art.40 alin.(2).

(2) Ordinul se emite pentru toate speciile de hidrobionți și obiectivele acvatice piscicole naturale cu cel puțin 5 zile înainte de începutul perioadei de prohibiție, dar nu mai târziu de 15 aprilie.

(3) În cazul unor condiții hidroclimaterice deosebite, la propunerea instituțiilor științifice și a Serviciului Piscicol, autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului poate să modifice prin ordin perioadele de prohibiție a pescuitului.

(4) Pentru apele care constituie frontieră de stat, perioadele de prohibiție și regulile de pescuit se stabilesc în concordanță cu acordurile încheiate cu statele limitrofe.

Articolul 37. Zonele de protecție piscicolă

(1) În obiectivele acvatice piscicole naturale, prin hotărâre a autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului sau prin decizie a autorității administrației publice locale, pot fi instituite zone de protecție piscicolă, care se delimitează prin semne de hotar.

(2) Zone de protecție piscicolă sînt zonele:

a) de protecție a reproducerii (locuri predilecte pentru depunerea icrelor și dezvoltarea puietului);

b) de protecție a diversității speciilor piscicole reunite într-un ecosistem acvatic;

c) de protecție a peștelui în timpul iernii.

(3) Pentru o anumită perioadă, în zonele de protecție piscicolă pot fi limitate sau interzise:

a) pescuitul unor anumite specii de pești și de alte organisme acvatice;

b) lucrările care împiedică migrarea, reproducerea sau care pun în pericol existența populațiilor piscicole, sau care au ca efect îngustarea/bararea cursului apei, lucrări ca: tăierea și recoltarea plantelor, extragerea de nămol, nisip și pietriș, colectarea gheții;

c) lucrările în zona malurilor, inclusiv tăierea arborilor și arbuștilor;

d) admiterea în zonă a rațelor și găștelor domestice.

(4) Activitățile prevăzute la alin.(3) lit.b) și c) nu pot fi limitate sau interzise dacă:

a) pescuitul se desfășoară în scopuri științifice sau de cercetare;

b) lucrările se efectuează pentru prevenirea inundațiilor.

Articolul 38. Interdicții

(1) Pentru protecția fondului piscicol se interzic următoarele acțiuni și activități:

a) deversarea și aruncarea în obiectivele acvatice piscicole a apelor reziduale industriale, meteorice și menajere neepurate, a apelor de la fermele și complexele zootehnice și de la spălarea mijloacelor de transport, a deșeurilor industriale și menajere, a molozului;

b) construirea de zăgazuri și diguri continue pe râuri, afluenți și canale, scurge-

rea apei din bălți, limanuri și lacuri, cu excepția cazurilor cînd, cu avizul expertizei ecologice de stat, se realizează măsuri hidrotehnice de ameliorări sanitare;

c) îndiguirea și reconstruirea digurilor distruse în luncile inundabile care constituie locuri de depunere a icrelor;

d) extragerea nisipului, pietrișului, altor materiale din albiile sau din malurile obiectivelor acvatice, aruncarea, în locurile de depunere a icrelor, în gropile de iernat și în locurile de pescuit, a nămolului extras în timpul lucrărilor de adîncire;

e) staționarea mijloacelor de transport acvatic în zonele prohibite pentru pescuit, cu excepția locurilor destinate instalării geamandurilor și staționării în cazuri extreme (ceață, furtună, avarie);

f) înmuierea pieilor, cojii de tei, spălarea mijloacelor de transport auto, butoaielor și ambalajelor în care s-au păstrat chimicale și alte substanțe care afectează regimul hidrochimic;

g) folosirea îngrășămintelor, a pesticidelor și a altor chimicale pe terenurile din jurul lacurilor, iazurilor, heleșteielor și de-a lungul cursului de apă al fluviilor și râurilor pe o fișie avînd lățimea de 300 m de la muchia povîrnișului din preajma albiei;

h) efectuarea fără avizul expertizei ecologice de stat a exploziilor, a lucrărilor de adîncire pentru menținerea nivelului navigabil și de preîntîmpinare a calamităților naturale;

i) aclimatizarea și creșterea a noi specii de pește și de alte organisme acvatice în obiectivele piscicole naturale fără acordul autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului;

j) cositul stufului, papurii, altor plante acvatice în obiectivele acvatice piscicole naturale fără acordul Serviciului Piscicol;

k) transportul fără dezinfecție și dezinvazie prealabilă a uneltelor de pescuit folosite în obiectivele acvatice în care au fost depistate focare de boli infecțioase și boli parazitare ale peștilor în alte obiective piscicole;

l) instalarea uneltelor de pescuit fixe sau plutitoare pe mai mult de 2/3 din lățimea fluviilor, râurilor, gîrlelor și canalelor;

m) instalarea uneltelor de pescuit în poziție de șah;

n) pescuitul în locurile de depunere a icrelor, în gropile de iernat și la o distanță de 100 m de la hotarele lor;

o) tragerea năvoadelor de pe maluri opuse concomitent ori succesiv;

p) pescuitul cu utilizarea substanțelor narcotice și toxice, materialelor explozibile, curentului electric, uneltelor înțepătoare, armelor de foc sau pneumatice, pescuitul prin gonire, lovire cu prăjina, cu ostia, cu jupuiorul, pescuitul cu ajutorul aparatelor de iluminat, cu producerea zgomotului;

q) pescuitul industrial/comercial cu momeli naturale sau artificiale;

r) aflarea în obiectivul acvatic piscicol natural sau în preajma lui cu unelte de pescuit a căror folosire, conform prezentei legi, este interzisă în acel obiectiv acvatic și în perioada respectivă, cu substanțe toxice și explozive, excepție făcînd

cazurile cînd aceste substanțe sînt destinate efectuării exploziilor, autorizate de Serviciul Piscicol, în obiectivul acvatic piscicol natural sau în preajma lui pentru adîncirea albiei;

s) închiderea cu garduri sau cu unelte de pescuit a canalelor și gîrlelor de legătură cu bazinele de apă remanente în terenurile inundabile, dacă prin aceasta se împiedică accesul peștilor în timpul viiturilor, precum și scurgerea apelor din aceste bazine;

ș) distrugerea sau deteriorarea digurilor, barajelor și canalelor pescărești, povîrnișurilor și malurilor înierbate;

t) reducerea nivelului minim de apă admisibil în obiectivele acvatice piscicole naturale sau folosirea apei în scopuri industriale, agricole și menajere fără acordul Serviciului Piscicol;

ț) folosirea apelor din obiectivele acvatice piscicole în scopuri industriale, agricole și menajere fără echiparea prizelor de apă cu instalații de protecție a peștelui;

u) forarea hidrologică fără avizul expertizei ecologice de stat;

v) pescuitul industrial/comercial, sportiv și de amator de pe mijloace de transport acvatic fără numere de înmatriculare;

w) folosirea mijloacelor de transport acvatic de către persoane particulare în obiectivele acvatice piscicole naturale în perioada de prohibiție și în locurile interzise pentru pescuit;

x) vinderea peștelui și altor organisme acvatice de către persoane fizice și juridice fără documente de proveniență a mărfii;

y) pescuitul sportiv și de amator în timpul nopții.

z) folosirea amenajărilor piscicole pentru navigația cu ambarcațiuni cu motor.

Articolul 39. Folosirea apelor în alte scopuri decît cel piscicol

Persoanele fizice și juridice care folosesc apele în alte scopuri decît cel piscicol sînt obligate:

a) să echipeze prizele de apă cu instalații care să împiedice pătrunderea peștelui;

b) să mențină în lacurile de acumulare niveluri de apă optime pentru iernarea și dezvoltarea normală a fondului piscicol;

c) să amenajeze zone speciale pentru pești și zone pentru protejarea și salvarea fondului piscicol la golirea lacurilor de acumulare;

d) să asigure debitul minim de apă necesar în vederea dezvoltării normale a fondului piscicol în aval de lacurile de acumulare.

Articolul 40. Perioadele și zonele de prohibiție a pescuitului în obiectivele acvatice piscicole naturale

(1) Este interzis pescuitul pe tot parcursul anului:

a) la 500 m în amonte și în aval de podurile de peste fluviul Nistru și râul Prut;

b) la gura de vărsare în râul Prut a afluenților Larga, Vilia, Lopatnic, Racovăț, Ciuhur, Camenca, Gîrla Mare, Delia, Nîrnova, Lăpușna, Sărata, Tigheci; la gura de vărsare în fluviul Nistru a afluenților Ciorna, Răut, Ichel, Bîc, Botna pe o distanță

de 1 km de ambele părți ale gurilor și pe cursul acestor afluenți pe o distanță de 5 km de la confluență, în brațul Turunciuc pe cursul apei pe o distanță de 5 km de la ramificație;

c) în golful Goieni;

d) în lacul Belev;

e) în fluviul Nistru în sectoarele de la satul Naslavcea pe o distanță de 10 km în aval și de la barajul lacului de acumulare Dubăsari până la podul Chișinău- Poltava;

f) în lunca Ohrincea a râului Răut;

g) în canalul de evacuare al Centralei Termoelectrice din Moldova, în lacul de acumulare Cuciurgan la o distanță de 500 m spre nord și sud de la confluență și de 300 m în largul lacului;

h) în albia veche a râului Prut de la barajul nodului hidrotehnic Costești-Stînca până la confluență cu albia principală;

i) în râul Prut pe o distanță de 3 km în aval și de 500 m în amonte de barajul nodului hidrotehnic Costești-Stînca;

j) în fluviul Nistru pe sectorul în amonte de la barajul Centralei Hidroelectrice Dubăsari până la km 380;

k) în fluviul Nistru și râul Prut pe sectoarele de 100 m în amonte și în aval de la gurile canalelor de alimentare a bălților și lacurilor;

l) în fluviul Dunărea în limitele teritoriale ale Republicii Moldova.

(2) Este interzis pescuitul:

1) timp de 90 de zile consecutive, de la 1 aprilie până la 30 iunie:

a) în râul Prut de la intersecția lui cu frontiera de nord a Republicii Moldova cu Ucraina până la satul Tețcani;

b) în lacul de acumulare Costești-Stînca;

c) în râul Prut pe sectorul de la barajul nodului hidrotehnic Costești-Stînca până la satul Giurgiulești și în bălțile Manta;

d) în fluviul Nistru pe sectorul de la satul Naslavcea până la orașul Camenca;

e) în lacul de acumulare Dubăsari;

f) în fluviul Nistru pe sectorul de la barajul Centralei Hidroelectrice Dubăsari până la satul Palanca și în brațul Turunciuc. Prin derogare de la regula generală, se permite pescuitul scrumbiei, cu excepția perioadei de 10 zile în timpul migrării în masă (masive). Această perioadă se stabilește de către Serviciul Piscicol de comun acord cu organele de resort din Ucraina;

2) în lacul de acumulare Cuciurgan, de la 25 martie până la 31 mai;

3) în obiectivele acvatice piscicole, altele decât cele atribuite pentru activități în domeniul pisciculturii, de la 1 aprilie până la 30 iunie, cu excepția măsurilor tehnologice piscicole.

(3) Perioadele de prohibiție stabilite la alin.(2) pot fi modificate, la propunerea instituțiilor științifice și a Serviciului Piscicol, cu 20 de zile mai devreme sau mai târziu, în funcție de condițiile hidrometeorologice.

(4) În obiectivele acvatice piscicole naturale este interzis, în cursul anului, pescuitul:

- a) speciilor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova;
- b) cegăi și hibrizilor de sturioni;
- c) păstrăvului și anghilei;
- d) morunașului (în bazinul fluviului Nistru).

Articolul 41. Cerințele față de proiectarea, amplasarea, construcția și darea în exploatare a obiectivelor care pot afecta starea obiectivelor acvatice piscicole

(1) La proiectarea, amplasarea, construcția și darea în exploatare a obiectivelor, precum și la efectuarea de lucrări în obiectivele acvatice piscicole și în zonele aferente, agenții economici sînt obligați să prevadă în documentația de proiect și în devizul de cheltuieli mijloace bănești pentru reparația pagubelor cauzate resurselor biologice acvatice și să efectueze măsuri de protecție a acestor resurse, de asigurare a condițiilor de reproducere, creștere și migrare a peștelui și altor organisme acvatice. La construcția barajelor trebuie să fie prevăzute acțiuni pentru valorificarea piscicolă a lacurilor de acumulare.

(2) Dacă prin construcția și exploatarea prizelor de apă, a altor instalații hidrotehnice, prin efectuarea unor alte lucrări în obiectivele acvatice piscicole (de adîncire, îndreptare a albiei, de amplasare a ducherilor, conductelor de gaze și petrol etc.) nu poate fi evitată afectarea resurselor biologice acvatice, persoanele fizice și juridice care exploatează aceste obiective sînt obligate să prevadă, în coordonare cu autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, efectuarea unor măsuri de reparație a pagubelor, calculate și argumentate sub aspect ecologico-piscicol.

(3) Calculele și argumentările ecologico-piscicole ale prejudiciului cauzat resurselor biologice acvatice se efectuează de către instituțiile științifice din domeniu.

Capitolul IX

Răspunderea pentru încălcarea legii

Articolul 42. Răspunderea pentru încălcarea legislației privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura

(1) Nerespectarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Aplicarea amenzii nu scutește persoanele vinovate de obligația de a repara prejudiciul cauzat resurselor biologice acvatice, calculat în conformitate cu anexa nr.2.

(3) Mijloacele bănești de reparație a prejudiciului cauzat resurselor biologice acvatice din obiectivele acvatice naturale se virează la un cont special al Serviciului Piscicol pentru a fi utilizate la lucrările de construcție și exploatare a obiectivelor piscicole de compensare, la lucrările curente de ameliorare piscicolă (cumpărarea puietului pentru popularea cu pești a obiectivelor acvatice naturale, restabilirea

locurilor de depunere a icrelor, efectuarea cercetărilor științifice în vederea sporirii rezervelor piscicole și conservării resurselor biologice acvatice).

(4) Mijloacele bănești nefolosite în anul curent se reportează la anul viitor pentru scopurile indicate în prezenta lege.

(5) Mijloacele bănești de reparație a prejudiciului cauzat resurselor biologice acvatice din amenajările piscicole se virează la contul agenților economici deținători ai acestor amenajări.

Capitolul X Dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 43

Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;
- b) va asigura ajustarea actelor normative departamentale la prevederile prezentei legi.

Articolul 44

La intrarea în vigoare a prezentei legi:

- 1) în Legea regnului animal nr.439-XIII din 27 aprilie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.62-63, art.688), cu modificările ulterioare:

se abrogă articolele 24 și 25, precum și anexele nr.2 și nr.5;

la articolul 22:

se introduce un nou alineat, (2), având următorul cuprins:

“(2) Folosirea resurselor regnului animal indicate la alin.(1) lit.b) se reglementează conform Legii privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.”

alineatul (2) devine alineatul (3);

la articolul 48, se abrogă subalineatul doi și subalineatul cinci, care se referă la anexa nr.2 și anexa nr.5;

- 2) legile și alte acte normative în vigoare se aplică în măsura în care nu contravin prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Chișinău, 8 iunie 2006, Nr.149-XVI.

Anexa nr.1

Cerințele față de pescuit

Dimensiunile minime ale peștilor și ale altor organisme acvatice care pot fi pescuite în obiectivele acvatice piscicole naturale

1. Se stabilesc următoarele dimensiuni minime (în centimetri) ale peștilor și ale altor organisme acvatice care se permit a fi pescuite în obiectivele acvatice piscicole naturale:

Avat (*Aspius aspius*) - 40

Babușcă (*Rutilus rutilus*) - 18

Batcă (*Blicca bjoerkna*) - 15
 Biban (*Perca fluviatilis*) - 12
 Bufalo (cu gura mare, cu gura mică, negru) (*Ictiobus cyprinellus*, *I. bubalus*, *I. niger*) - 32
 Caracudă (*Carassius carassius*) - 17
 Caras argintiu (*Carassius auratus gibelio*) - 17
 Clean (*Leuciscus cephalus*) - 28
 Cosac cu bot ascuțit (*Abramis ballerus*) - 18
 Cosac cu bot turtit (*Abramis sapa*) - 18
 Cosaș (*Ctenopharyngodon idella*) - 40
 Crap (*Cyprinus carpio*) - 32
 Lin (*Tinca tinca*) - 25
 Morunăș (*Vimba vimba*) (numai în lacul de acumulare Costești-Stîncă) - 26
 Novac (*Aristichthys nobilis*) - 30
 Plătică (*Abramis brama*) - 30
 Rezeafcă de Dunăre (*Alosa tanaica*) - 25
 Roșioară (*Scardinius erythrophthalmus*) - 15
 Sابیță (*Pelecus cultratus*) - 24
 Scobar (*Chondrostoma nasus*) - 24
 Scrumbie de Dunăre (*Alosa pontica*) - 20
 Sînger (*Hypophthalmichthys molitrix*) - 30
 Somn european (*Silurus glanis*) - 60
 Șalău (*Stizostedion lucioperca*) - 38
 Știucă (*Esox lucius*) - 32
 Tarancă (*Rutilus rutilus heckeli*) - 18
 Rac de râu (*Potamobius astacus*) - 10
 Broască de lac (*Rana ridibunda*) - 30 g/buc.

2. Se interzice pescuitul, păstrarea, prelucrarea și comercializarea peștelui și a altor organisme acvatice sub dimensiunile stabilite de prezenta lege.

3. Puietul de pește sub dimensiunile stabilite trebuie să fie eliberat în mediul acvatic în stare vie.

4. Puietul sturionilor și hibrizilor lor trebuie să fie eliberat în mediul acvatic în stare vie.

5. La pescuitul industrial/comercial, sportiv și de amator se admite pescuitul peștelui și al altor organisme acvatice sub dimensiunile admise în proporție de pînă la 10% din cantitatea totală (în bucăți) la o captură.

Măsurarea peștelui

6. Măsurarea peștelui de toate speciile se face de la vârful cavității bucale închise pînă la baza înotătoarei caudale.

7. La măsurarea peștelui prelucrat (sărat, uscat, afumat), dimensiunile stabilite se micșorează cu 4%.

8. Se interzice ținerea evidenței în documentația de dare de seamă a speciilor de

pești pescuiți, aflați sub protecție, cu o denumire comună: “mărunțiș”, “plevușcă”, “alte specii”, “neidentificat”.

Pescuitul sub dimensiunile admise

9. Pescuitul puietului de pește sub dimensiunile legal admise se face în corespundere cu normele stabilite de prezenta lege.

10. În cazul în care cantitatea de puiet de pește sub dimensiunile stabilite depășește normele admise, unitățile piscicole sînt obligate să sisteze pescuitul în acele locuri ori să înlocuiască uneltele de pescuit cu altele avînd ochiuri mai mari.

11. Dacă pescuitul puietului de pește sub dimensiunile stabilite depășește normele admise, acesta se ridică de către Serviciul Piscicol și se predă întreprinderilor de prelucrare sau unităților de comercializare.

Dimensiunile minime ale ochiurilor uneltelor de pescuit

12. Dimensiunile minime (în milimetri) ale ochiurilor uneltelor de pescuit permise pentru pescuitul industrial/comercial sînt următoarele:

a) la năvoade:

în matită - 36

în aripi - 50

b) la ave, plase - 55

c) la ietere - 36

13. La pescuitul scumbriei, sabitei și tarancii în fluviul Nistru, se admite folosirea plaselor cu dimensiunile ochiului de cel puțin 32 mm.

14. La pescuitul speciilor nevaloroase de pește, se admite folosirea uneltelor cu dimensiunea ochiului mai mică decît cea stabilită cu acordul organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului.

15. Dimensiunile ochiurilor la uneltele de pescuit se determină prin măsurarea pe șnur:

a) la uneltele cu dimensiunile ochiurilor mai mici de 30 mm, a distanței dintre 11 noduri, numărul obținut împărțindu-se la 10;

b) la uneltele cu dimensiunile ochiurilor mai mari de 30 mm, a distanței dintre 6 noduri, numărul obținut împărțindu-se la 5.

16. La măsurarea ochiurilor la uneltele de pescuit confecționate din fibre vegetale, se admite micșorarea cu 5 % a dimensiunilor stabilite.

17. Este interzisă confecționarea, comercializarea și folosirea următoarelor unelte și metode de pescuit:

a) mrejele fără coarda de jos;

b) năvodul și plasele de pescuit cu lungimea dispozitivului de acționare mai mare cu 1/3 din lungimea aripii respective;

c) tralul fără permis special;

d) ieterea cu diametrul de peste 1,5 m;

e) cotețul, gardul, vîrșa, crîșnicul, prostovolul, ostia, jupuitorul, undița electrică, ecranul, substanțele narcotice și toxice, materialele explozive și curentul electric.

18. Uneltele de pescuit, mijloacele de transport terestru și acvatic, alte obiecte

utilizate la comiterea încălcării prevederilor prezentei legi, precum și peștele și alte organisme acvatice pescuite în mod ilicit, se ridică.

19. Uneltele de pescuit, mijloacele de transport terestru și acvatic, alte obiecte ridicate se păstrează la depozitul Serviciului Piscicol și, în funcție de hotărîrea judecătorească, se confiscă ori se restituie deținătorului. Uneltele de pescuit interzise se vînd unităților piscicole ori se distrug.

20. Hidrobionții pescuiți în mod ilicit pot fi ridicați atît în locurile de pescuit, cît și în cherhanale, în locurile de prelucrare și comercializare.

21. Peștele ridicat se predă unităților piscicole sau de comerț. În funcție de timpul, locul și condițiile săvîrșirii contravenției, peștele poate fi lăsat contravenientului, cu condiția achitării costului lui la prețul de piață.

22. Dacă persoanele care au încălcat prevederile prezentei legi nu au fost identificate, peștele, uneltele de pescuit, mijloacele de transport terestru și acvatic, alte obiecte abandonate sînt reținute de Serviciul Piscicol.

Anexa nr.2

Despăgubirile pentru prejudiciul cauzat prin pescuit, comercializare, posesiune și export ilicit sau prin nimicire a resurselor biologice acvatice în obiectivele acvatice piscicole

Nr. crt.	Denumirea științifică		Despăgubirile (în unități convenționale) pentru o bucată, indiferent de dimensiune și greutate
	în limba moldovenească	în limba latină	
1	2	3	4
1.	Morun	<i>Huso huso</i>	45
2.	Nisetru pontic	<i>Acipenser gueldenstaedti colchicus</i>	45
3.	Păstrugă	<i>Acipenser stellatus</i>	45
4.	Viză	<i>Acipenser nudiiventris</i>	45
5.	Poliodon	<i>Polyodon spathula</i>	45
6.	Babușcă pontică	<i>Rutilus frisii</i>	45
7.	Văduviță	<i>Leuciscus idus</i>	45
8.	Mreană de Nipru	<i>Barbus barbus borysthenticus</i>	45
9.	Mreană vînătă	<i>Barbus meridionalis petenyi</i>	40
10.	Mreană comună	<i>Barbus barbus</i>	40
11.	Țigănuș	<i>Umbra krameri</i>	40
12.	Lostrită	<i>Hucho hucho</i>	40
13.	Pietrar	<i>Zingel zingel</i>	40
14.	Fusar	<i>Aspro streber</i>	40
15.	Chișcar ucrainean	<i>Eudontonyzon mariae</i>	40
16.	Mihalț	<i>Lota lota</i>	40

17.	Cegă	<i>Acipenser ruthenus</i>	35
18.	Morunaș	<i>Vimba vimba</i>	30
19.	Păstrăv indigen	<i>Salmo trutta fario</i>	20
20.	Anghilă	<i>Anguilla anguilla</i>	20
21.	Somn european	<i>Silurus glanis</i>	10
22.	Somn de canal	<i>Ictalurus punctatus</i>	10
23.	Scrumbie de Dunăre	<i>Alosa pontica</i>	10
24.	Rezeafcă de Dunăre	<i>Alosa tanaica</i>	10
25.	Șalău	<i>Stizostedion lucioperca</i>	10
26.	Bufalo (cu gura mare, cu gura mică, negru)	<i>Ictiobus cyprinellus, I. bubalus, I. niger</i>	4
27.	Cosaș	<i>Ctenopharyngodon idella</i>	4
28.	Scoicar	<i>Mylopharyngodon piceus</i>	4
29.	Sînger	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	2
30.	Novac	<i>Aristichthys nobilis</i>	2
31.	Lin	<i>Tinca tinca</i>	2
32.	Crap	<i>Cyprinus carpio</i>	2
33.	Cosac cu bot ascuțit	<i>Abramis ballerus</i>	2
34.	Caracudă	<i>Carassius carassius</i>	2
35.	Caras argintiu	<i>Carassius auratus gibelio</i>	1
36.	Clean	<i>Leuciscus cephalus</i>	1
37.	Scobar	<i>Chondrostoma nasus</i>	1
38.	Sabiță	<i>Pelecus cultratus</i>	1
39.	Plătică	<i>Abramis brama</i>	1
40.	Batcă	<i>Blicca bjoerkna</i>	1
41.	Babușcă	<i>Rutilus rutilus</i>	1
42.	Tarancă	<i>Rutilus rutilus heckeli</i>	1
43.	Avat	<i>Aspius aspius</i>	1
44.	Știucă	<i>Esox lucius</i>	1
45.	Oceană	<i>Abramis sapa</i>	1
46.	Obleț mare	<i>Chalcalburnus chalcoides</i>	1
47.	Roșioară	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	1
48.	Biban	<i>Perca fluviatilis</i>	1
49.	Clean mic	<i>Leuciscus leuciscus</i>	1
50.	Rac de râu	<i>Potamobius astacus</i>	2
51.	Broască de lac	<i>Rana ridibunda</i>	1

Lege Nr. 265 din 28.07.2006
privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte
scopuri științifice

Publicat: 27.10.2006 în Monitorul Oficial Nr. 168 art. nr: 762

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I
Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectul și sfera de reglementare

(1) Obiectul prezentei legi îl constituie reglementarea folosirii animalelor în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.

(2) Prezenta lege nu se aplică practicilor agricole sau veterinare neexperimentale.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se folosesc următoarele noțiuni principale:

experiment - orice folosire în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice a unui animal, susceptibilă de a-i cauza acestuia durere, suferință fizică, spaimă sau neliniște, de a-i cauza vătămări grave ale organismului, de a-i pune în pericol viața sau de a determina moartea lui; un experiment începe în momentul când un animal este, pentru prima oară, pregătit pentru a fi folosit într-un experiment și se încheie când nu se mai poate face nici o observație cu privire la acel experiment;

animal - animal viu, inclusiv formele larvare autonome și/sau capabile de reproducere, cu excepția formelor fetale și embrionare;

persoană competentă - orice persoană atestată ca fiind calificată pentru a îndeplini funcțiile menționate în prezenta lege;

unitate de creștere - orice unitate în care sînt crescute animale în vederea folosirii lor în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice în laboratoare atestate sau înregistrate de către autoritatea națională competentă;

unitate de furnizare - orice unitate care furnizează animale pentru experimente, cu excepția unităților de creștere;

unitate de folosire - orice unitate în care animalele sînt folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice;

sacrificare - uciderea unui animal în condiții de minimă suferință fizică și psihică.

Articolul 3. Folosirea animalelor în scopuri experimentale

Prevederile prezentei legi se aplică folosirii animalelor în următoarele scopuri experimentale:

a) obținerea, fabricarea, testarea calității, a eficacității și a siguranței medicamentelor, alimentelor și altor substanțe sau produse, pentru evitarea, prevenirea, di-

agnosticarea sau tratarea unor boli, afecțiuni ori a altor anormalități sau a efectelor acestora asupra omului, animalelor ori plantelor și evaluarea, depistarea, reglarea sau modificarea condițiilor fiziologice la om, animale sau plante;

b) protecția mediului natural în interesul sănătății și bunăstării umane și animale;

c) crearea și testarea preparatelor cosmetice.

Articolul 4. Restricții privind folosirea animalelor sălbatice

Se interzice folosirea în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice a animalelor sălbatice incluse în anexa nr.II la Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (Berna, 1979), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1546-XII din 23 iunie 1993, în anexa nr.I la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES) (Washington, 1973), la care Republica Moldova a aderat prin Legea Republicii Moldova nr.1246-XIV din 28 septembrie 2000, în anexele nr.I și II la Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice (Bonn, 1979), la care Republica Moldova a aderat prin Legea Republicii Moldova nr.1244-XIV din 28 septembrie 2000, în anexa nr.3 la Legea Republicii Moldova nr.1538-XIII din 25 februarie 1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, cu excepția cazurilor în care experimentele au ca obiectiv:

a) cercetări în scopul stabilirii măsurilor adecvate pentru conservarea acestor specii;

b) cercetări biomedicale foarte importante, în care speciile respective de animale, a căror listă este aprobată de către autoritatea națională competentă în coordonare cu Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, se dovedesc a fi singurele care corespund scopurilor experimentale în cauză.

Articolul 5. Condițiile de întreținere a animalelor experiență

(1) Prin ordin comun al ministrului agriculturii și industriei alimentare și al ministrului ecologiei și resurselor naturale, se stabilesc instrucțiuni privind adăpostirea și îngrijirea animalelor de experiență.

(2) Orice restricții privind restrângerea satisfacerii nevoilor fiziologice și etiologice ale animalelor de experiență trebuie reduse la minimum.

(3) Condițiile de mediu în care animalele de experiență sînt crescute, întreținute sau folosite se vor controla zilnic.

(4) Starea de sănătate și de confort a animalelor de experiență va fi observată de o persoană competentă, calificată în prevenirea durerilor sau evitarea suferinței, chinurilor ori invalidităților.

(5) Eliminarea cît mai rapidă a oricăror deficiențe sau suferințe descoperite se va efectua conform unor planuri de intervenție aprobate de către autoritatea națională competentă.

Capitolul II

Competențe privind autorizarea experimentelor

Articolul 6. Autoritatea națională competentă

(1) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, prin Inspectoratul Veterinar de Stat, reprezintă autoritatea națională competentă în sensul prevederilor prezentei legi.

(2) Inspectoratul Veterinar de Stat poate solicita experților Comisiei de etică pentru experimentarea animalelor un aviz consultativ privind necesitatea experimentului și a metodelor folosite.

(3) În cadrul Inspectoratului Veterinar de Stat funcționează, în limita personalului aprobat, un serviciu de protecție a animalelor, iar la nivelul direcțiilor sanitare veterinare raionale este desemnată o persoană care are ca atribuții de serviciu și protecția animalelor de experiență.

(4) Inspectoratul Veterinar de Stat are următoarele atribuții:

a) coordonează materialele pentru autorizarea și înregistrarea unităților de creștere și de folosire;

b) elaborează instrucțiuni de aplicare a prevederilor prezentei legi privind normele de autorizare și de înregistrare a unităților de creștere și a unităților de folosire;

c) stabilește cerințe de avizare și de autorizare a proiectelor de experimente;

d) stabilește cerințe privind controlul aplicării prezentei legi și a instrucțiunilor specifice, realizează inspecțiile privind protecția animalelor de experiență.

Articolul 7. Condițiile de efectuare a experimentelor

(1) Experimentele trebuie efectuate numai de către persoane competente atestate ori sub supravegherea directă a acestor persoane.

(2) În cazul în care există o altă metodă științifică de obținere a acelorași rezultate ce nu prevede folosirea de animale, experimentul nu va fi autorizat.

(3) Când se stabilește realizarea unui experiment, alegerea speciilor va face obiectul unei evaluări atente și, dacă este cazul, va fi explicată Inspectoratului Veterinar de Stat. La selectarea tipului de experiment ce urmează a fi folosit, se va ține seama și se va da preferință experimentelor care folosesc un număr minim de animale, care implică animale cu sensibilitate neurofiziologică scăzută, care provoacă cea mai slabă durere, suferință sau invaliditate și care conduc la rezultate satisfăcătoare. Experimentele cu animale sălbatice se vor efectua numai în condițiile specificate la art.4.

(4) Toate experimentele trebuie stabilite astfel încât să se evite chinuirea animalelor de experiență, durerile și suferințele nejustificate ale acestora, în conformitate cu prevederile art.9 și 10.

Capitolul III

Măsurile de protecție a animalelor folosite în experimente

Articolul 8. Procedurile de notificare a experimentelor

(1) Procedurile de notificare a experimentelor și de atestare a persoanelor care le efectuează privind gradul de cunoștințe și aptitudinile de protecție a animalelor de experiență se stabilesc prin ordin comun al ministrului agriculturii și industriei alimentare și ministrului ecologiei și resurselor naturale, care va include:

a) periodicitatea notificării; notificarea se va efectua ori de câte ori vor fi necesare experimente diferite ca scop și cu folosirea altor animale, pentru ca acestea să poată fi supravegheate de către Inspectoratul Veterinar de Stat;

b) forma notificării și a registrului de evidență a experimentelor;

c) componența și competența Comisiei de atestare a persoanelor care efectuează experimente și forma certificatului individual de atestare;

d) modul de efectuare a atestării; atestarea se efectuează o singură dată, la angajarea în serviciu în unitatea de folosire sau, în cazul persoanelor deja angajate, în termen de cel puțin 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În cazul când se preconizează folosirea unui animal în experimente în care va suferi sau ar putea suferi dureri mari și îndelungate, experimentele se vor efectua în baza unei autorizații speciale eliberate de către Inspectoratul Veterinar de Stat. Această autorizație nu se eliberează în cazul când experimentul nu prezintă o importanță majoră pentru nevoile esențiale ale omului sau ale animalelor.

Articolul 9. Folosirea anesteziei în experimente

(1) Toate experimentele trebuie realizate sub anestezie locală sau generală.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică în cazul în care:

a) anestezia se consideră a fi mai traumatizantă pentru animal decât experimentul în sine;

b) anestezia este incompatibilă cu scopul experimentului; în aceste cazuri, trebuie stabilite măsurile legale și administrative corespunzătoare pentru a exista siguranța că experimentul nu se realizează fără rost.

(3) Anestezia trebuie folosită și în cazul unor leziuni serioase ce pot produce durere intensă.

(4) În cazul când anestezia este incompatibilă cu scopul experimentului, trebuie folosite analgezice sau alte metode adecvate pentru a limita, pe cât e posibil, durerea, chinurile, suferința și vătămarea animalului și pentru a se asigura, în orice caz, faptul că animalul nu este supus unor suferințe sau dureri intense.

(5) În cazul când anestezia este compatibilă cu scopul experimentului, animalul anesteziat, care suferă dureri intense după ce efectul anesteziei a trecut, trebuie tratat în timp util cu analgezice sau, dacă nu este posibil, el trebuie sacrificat imediat printr-o metodă care să nu-i producă alte suferințe.

Articolul 10. Măsurile de protecție a animalelor folosite în experimente

(1) După finalizarea oricărui experiment, trebuie să se decidă dacă animalul fo-

losit va fi lăsat în viață sau va fi sacrificat, în cazul în care starea lui de sănătate nu va mai reveni la normal.

(2) Deciziile specificate la alin.(1) vor fi luate de o persoană competentă, de preferință de un medic veterinar.

(3) În cazul când animalul este lăsat în viață, acesta va primi îngrijirile corespunzătoare stării lui de sănătate și va fi ținut sub supravegherea unui medic veterinar sau a unei alte persoane competente, conform condițiilor specificate la art.5.

(4) În cazul sacrificării animalului, aceasta se va face cât mai curînd posibil, printr-o metodă care să nu-i producă alte suferințe. Neutralizarea carcaselor și a cadavrelor animalelor se va efectua prin incinerare, co-incinerare sau îngropare în locuri și în condiții speciale, sub supravegherea sanitară veterinară de stat.

Articolul 11. Refolosirea animalelor în experimente

Refolosirea animalelor în experimente se va face cu respectarea prevederilor prezentei legi. Un animal nu va fi folosit decît o singură dată într-un experiment ce produce dureri și suferințe intense.

Articolul 12. Punerea în libertate a animalului

Inspectoratul Veterinar de Stat, cu avizul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, poate aproba punerea în libertate a animalului în cazul când acest fapt nu constituie un pericol pentru sănătatea populației sau pentru mediu, asigurîndu-i-se animalului toate condițiile de îngrijire.

Articolul 13. Cerințe privind efectuarea experimentelor

(1) Persoanele care efectuează experimente sau care participă la ele, precum și persoanele care asigură îngrijirea animalelor de experiență, inclusiv cele care asigură supravegherea lor, trebuie să aibă studii și pregătire de specialitate.

(2) Persoanele care efectuează experimente sau care supraveghează realizarea lor trebuie să fie specializate într-un domeniu științific relevant din punct de vedere al experimentului și să fie capabile să îngrijească animalele de experiență.

Articolul 14. Publicarea informației statistice privind folosirea animalelor în experimente

(1) Pe baza cererilor de autorizare, a notificărilor și rapoartelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va publica anual informații statistice privind folosirea animalelor în experimente, ce vor cuprinde date privind:

- a) speciile și numărul de animale folosite în scopuri experimentale;
- b) speciile și numărul de animale folosite în fiecare din scopurile experimentale specificate la art.3.

(2) Inspectoratul Veterinar de Stat trebuie să asigure confidențialitatea informațiilor primite care pot afecta activitățile comerciale.

Articolul 15. Comisia de etică pentru experimentarea animalelor

(1) Pentru examinarea necesității experimentelor și metodelor folosite, precum și a cazurilor de nerespectare a cerințelor prezentei legi, prin ordin al ministrului agriculturii și industriei alimentare, se va crea Comisia de etică pentru experimentarea animalelor, care are statut de organ consultativ și activează pe baze obștești.

(2) Comisia de etică pentru experimentarea animalelor se constituie din 5 membri, inclusiv reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, și activează în baza regulamentului aprobat de către ministrul agriculturii și industriei alimentare.

Capitolul IV

Unitățile de creștere, unitățile de furnizare și unitățile de folosire

Articolul 16. Condițiile de autorizare și înregistrare a unităților de creștere și a unităților de furnizare

Unitățile de creștere și unitățile de furnizare trebuie să fie autorizate și înregistrate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu avizul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale. Unitățile de furnizare pot achiziționa animale numai din unitățile de creștere sau din alte unități de furnizare, cu condiția ca animalele să nu fi fost importate ilegal, să nu fie nedomesticite ori fără stăpîn, cu excepția cazurilor cînd există acorduri între unități.

Articolul 17. Cerințe speciale față de persoana competentă responsabilă din punct de vedere administrativ

Autorizațiile și înregistrările prevăzute la art.16 trebuie să specifice persoana competentă responsabilă din punct de vedere administrativ, astfel încît să se asigure îngrijirea corespunzătoare a animalelor de experiență crescute sau ținute în aceste unități de creștere sau de furnizare, în conformitate cu prevederile art.5 și 13.

Articolul 18. Evidența în unitățile de creștere și în unitățile de furnizare

(1) Unitățile de creștere și unitățile de furnizare vor înscrie într-un registru special speciile și numărul de animale vîndute sau furnizate/expediate, data vînzării sau furnizării/expedierii, numele și adresa destinatarului, speciile și numărul de animale care au pierit în aceste unități. Acest registru trebuie păstrat cel puțin 3 ani de la data ultimei înregistrări.

(2) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va stabili datele care vor fi cuprinse în registrul menționat la alin.(1) și care vor fi înregistrate și puse la dispoziția lui de către persoana competentă responsabilă din punct de vedere administrativ.

Articolul 19. Marcarea animalelor din unitățile de creștere, de furnizare sau de folosire

(1) Cîinii, pisicile sau primatele neumane din orice unitate de creștere, de furnizare sau de folosire trebuie marcate individual înainte de înțărcare, prin metoda cea mai puțin dureroasă, cu excepția cazurilor specificate la alin.(3).

(2) În cazul în care un cîine, o pisică sau un primat neuman nemarcat anterior este primit pentru prima dată de o unitate după înțărcare, se impune marcarea imediată.

(3) În cazurile în care un cîine, o pisică sau un primat neuman se transferă de la o unitate la alta înainte de înțărcare și marcarea nu este posibilă, pînă la momentul cînd animalul va putea fi marcat, unitatea care l-a primit trebuie să păstreze fișa

completă a animalului, în care trebuie să fie specificată, în mod obligatoriu, mama acestuia.

(4) În fiecare unitate trebuie să existe baze de date privind identitatea și originea fiecărui cîine, pisică sau primat neuman.

Articolul 20. Condițiile de autorizare, înregistrare și funcționare a unităților de folosire

(1) Unitățile de folosire vor fi autorizate și înregistrate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Aceste unități vor dispune de instalații și echipamente specifice pentru speciile de animale folosite și pentru realizarea experimentelor. Proiectarea, construcția și modul de funcționare trebuie realizate astfel încît experimentele să se desfășoare cît mai eficient posibil, în sensul obținerii rezultatelor dorite, cu utilizarea unui număr minim de animale care să fie supuse la cît mai puține dureri și suferințe.

(2) Fiecare unitate de folosire:

a) stabilește persoana/persoanele responsabilă de îngrijirea animalelor și de funcționarea echipamentelor;

b) asigură personalul calificat corespunzător;

c) asigură asistența și tratamentul veterinar;

d) stabilește o persoană competentă, care poate fi un veterinar, responsabilă de asigurarea bunăstării animalelor.

(3) În unitățile de folosire vor fi admise doar animale provenite din unități de creștere sau unități de furnizare, cu excepția cazurilor cînd se obține o aprobare generală sau specială din partea Inspectoratului Veterinar de Stat.

(4) Nici o aprobare generală obținută în conformitate cu prevederile alin.(3) nu se poate extinde asupra pisicilor și a cîinilor fără stăpîn.

(5) Unitățile de folosire sînt obligate să dețină o bază de date privind animalele folosite, pe care o vor prezenta anual Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și care va cuprinde: speciile și numărul de animale folosite, proveniența/furnizorul acestora și data primirii lor. Datele vor fi păstrate cel puțin 3 ani și vor fi verificate periodic de inspectorii Inspectoratului Veterinar de Stat.

Articolul 21. Condiții pentru o singură autorizare și înregistrare

În cazul în care unitatea de folosire dispune de un compartiment special de creștere a animalelor, sînt suficiente o singură autorizare și înregistrare.

Articolul 22. Animalele care pot fi folosite în scopuri experimentale

(1) În scopuri experimentale pot fi folosite animalele specificate în anexa parte integrantă a prezentei legi.

(2) Animalele aparținînd speciilor prezentate în anexă, care vor fi folosite în scopuri experimentale, trebuie să fie animale de crescătorie.

Articolul 23. Condiții pentru evitarea repetării experimentelor

Pentru a evita repetarea inutilă a experimentelor ce au același scop, ori de cîte ori se consideră oportun, vor fi recunoscute și luate în considerare rezultatele deja obținute în experimentele ce au fost realizate în alte state, cu condiția ca proceduri-

le folosite să fie identice sau similare, cu excepția cazurilor cînd sînt necesare teste suplimentare pentru protecția sănătății publice.

Articolul 24. Obligațiile unităților de creștere

(1) Unitățile de creștere se organizează ca agenți economici sau ca subdiviziuni aflate în structura unor instituții de cercetări științifice. În acest din urmă caz, toate obligațiile și drepturile ce revin unităților de creștere sînt asumate de instituția de cercetări științifice.

(2) Unitățile de creștere au obligația de a respecta instrucțiunile de adăpostire și îngrijire a animalelor de experiență. Spațiile folosite trebuie să fie amenajate, să fie închise ori acoperite total sau parțial.

(3) Unitățile de creștere a animalelor au obligația de a marca și de a înmatricula animalele de experiență în registrul-inventar și, după caz, în cărțile de rasă ale populațiilor care intră în obiectul lor de activitate. Această măsură nu se aplică animalelor mici - șoareci, șobolani, cobai, hamsteri.

(4) Unitățile de creștere sînt obligate să asigure serviciile unui medic veterinar responsabil de starea de sănătate a animalelor din aceste unități. Totodată, medicul veterinar controlează respectarea cerințelor de zooigenă și de evitare a stresului și are obligația de a sesiza Inspectoratul Veterinar de Stat în cazul apariției unei boli în efectivul de animale.

(5) Îngrijirea animalelor se încredințează numai persoanelor care sînt calificate pentru această activitate.

(6) Conducătorul unității de creștere ține evidența loturilor de animale furnizate sau transferate pentru lucrări experimentale, a documentației care a însoțit cererea de furnizare, a datei de expediere a animalelor și a destinatarului, a modului în care s-a realizat transportul animalelor pînă la destinatar, înregistrează cauzele morții sau metodele prin care s-au sacrificat animalele, în cazul cînd s-a impus o asemenea măsură.

(7) Unitățile de creștere vor ține evidența animalelor care au revenit în unitate după supunerea lor unui experiment. În asemenea cazuri, se va menționa felul experimentului și gradul de expunere a animalelor la durere, suferință sau neliniște în timpul experimentului, se va indica dacă animalul a devenit sau nu invalid.

Articolul 25. Obligațiile unităților de furnizare

Unitățile de furnizare au următoarele obligații:

a) să dispună de autorizare de funcționare atribuită de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;

b) să respecte condițiile de adăpostire și de îngrijire a animalelor de experiență;

c) să aibă organizat și să respecte un sistem de carantină la introducerea de loturi noi de animale, urmînd cu strictețe instrucțiunile de carantină pentru animalele de experiență, elaborate de Inspectoratul Veterinar de Stat;

d) să țină o evidență strictă a intrării animalelor în unitate, menționînd actul de avizare a cumpărării animalelor, data intrării în carantină, evenimentele care s-au produs în unitatea de creștere, data furnizării și destinatarul;

e) să accepte controlul inspectorului pentru protecția animalelor și accesul acestuia în orice punct al unității, să-i pună la dispoziție toate documentele și evidențele solicitate, să se conformeze recomandărilor convenite în procesele-verbale de constatare întocmite la executarea inspecției;

f) să anunțe neîntârziat Inspectoratul Veterinar de Stat în cazul apariției unei boli în efectivul de animale.

Capitolul V

Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Articolul 26. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea civilă, administrativă sau penală, conform legislației în vigoare.

(2) Constituie contravenții administrative în sensul prezentei legi:

a) cauzarea de durere, suferință, neliniște sau invaliditate, săvârșită de către persoana care efectuează experimentul, în afara obligațiilor asumate de aceasta la avizarea experimentelor;

b) încălcarea prevederilor instrucțiunilor privind adăpostirea și îngrijirea animalelor de experiență, aprobate prin ordinul ministrului;

c) furnizarea și păstrarea animalelor nemarcate sau neînmatriculate și fără certificate sanitar-veterinare.

(3) Constituie infracțiuni în sensul prezentei legi:

a) folosirea animalelor în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice fără notificarea experimentelor;

b) punerea în libertate a animalelor folosite în experimente fără aprobarea Inspectoratului Veterinar de Stat și fără avizul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale.

Capitolul VI

Dispoziții finale

Articolul 27

Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

Articolul 28

(1) Guvernul, în termen de 6 luni:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

- va asigura elaborarea, actualizarea, reexaminarea și anularea de către organele centrale de specialitate a actelor vizînd obiectul prezentei legi.

(2) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în termen de 6 luni, va elabora și va aproba actele normative, conforme normelor comunitare, de aplicare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU
Nr.265-XVI. Chișinău, 28 iulie 2006.

Anexă

Animalele care pot fi folosite în scopuri experimentale
sau în alte scopuri științifice

Nr.crt.	Denumirea științifică		
	în limba latină	în limba moldovenească	în limba rusă
1.	<i>Mus musculus</i>	Șoarece-de-casă	Мышь домовая
2.	<i>Rattus norvegicus</i>	Șobolan cenușiu	Крыса серая
3.	<i>Cavia porcellus</i>	Porc de Guineea (Cobai)	Свинка морская
4.	<i>Mesocricetus auratus</i>	Hamster auriu	Хомяк радде
5.	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Iepure	Кролик
6.	<i>Primates</i>	Primate neumane	Нечеловекообразные приматы
7.	<i>Canis familiaris</i>	Cîine	Собака домашняя
8.	<i>Felis catus</i>	Pisică domestică	Кошка домашняя
9.	<i>Coturnix coturnix</i>	Prepelită	Перепел

Lege Nr. 94 din 05.04.2007
cu privire la rețeaua ecologică

Publicat: 29.06.2007 în Monitorul Oficial Nr. 90-93 art. nr: 395

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Obiectul prezentei legi îl constituie crearea unui cadru juridic pentru constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a rețelei ecologice paneuropene, și rețelelor ecologice locale, pentru stabilirea unui regim de gestiune și

de protecție a rețelei ecologice naționale și a rețelelor ecologice locale, precum și a competențelor și obligațiilor autorităților administrației publice în acest domeniu.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

rețea ecologică paneuropeană - rețea ecologică constituită la nivel european, ce unește rețelele ecologice naționale și este formată din teritorii, unite fizic și funcțional, reprezentând elemente naturale și seminaturale de peisaj, care necesită a fi conservate și gestionate pentru asigurarea stării favorabile a ecosistemelor, habitatelor, speciilor și peisajelor de importanță europeană;

rețea ecologică națională - rețea ecologică constituită la nivel național din teritorii ale habitatelor, peisajelor și elementelor lor, unite fizic și funcțional, care au o deosebită importanță din punct de vedere științific și estetic, al valorii și conservării diversității biologice, al menținerii balanței geosistemice;

rețea ecologică locală - rețea ecologică constituită la nivel local (raion, zonă geografică etc.), care nu este inclusă integral în rețeaua ecologică națională, ci doar anumite elemente ale ei în cazul corespunderii criteriilor stabilite pentru rețeaua ecologică națională; în baza acestor criterii, anumite elemente ale rețelei ecologice locale își pot schimba funcționalitatea;

elemente ale rețelei ecologice - terenuri ale rețelei ecologice care au o destinație funcțională complementară de conservare a diversității biologice și peisagistice: zone-nucleu, zone-tampon, coridoare ecologice, zone de reconstrucție ecologică;

zonă-nucleu - teritoriu cu o valoare deosebită pentru conservarea habitatelor, speciilor și peisajelor;

zonă-tampon - teritoriu care îndeplinește funcția de protecție a zonei-nucleu sau care are o importanță deosebită pentru menținerea echilibrului geosistemic; în dependență de funcționalitate, zona-tampon poate fi: zonă-tampon de protecție, zonă-tampon geosistemică;

coridor ecologic - element liniar sau liniar difuz care asigură legăturile funcționale și terestre între elementele rețelei ecologice, precum și integritatea lor la scară largă;

zonă de reconstrucție ecologică - arie supusă reconstrucției ecologice și/sau geomorfologice (împădurire, restabilire a învelișului vegetal, recultivare) în calitate de viitor element al rețelei ecologice;

hartă a rețelei ecologice - model spațial în care se indică amplasarea elementelor funcționale ale rețelei ecologice;

proiectul constituirii sau reconstrucției ecologice a elementului rețelei ecologice - documentație tehnică ce conține informație despre amplasarea și destinația elementului rețelei ecologice, descrierea detaliată a măsurilor privind crearea sau reconstrucția lui.

Articolul 3. Scopul constituirii rețelei ecologice naționale, funcțiile ei

(1) Rețeaua ecologică națională se constituie în scopul conservării diversității naturale genetice a tuturor speciilor de organisme vii incluse în ecosistemele și

complexele naturale, al asigurării unor condiții de viață productive și al dezvoltării durabile a teritoriilor adiacente ei.

(2) Funcțiile rețelei ecologice naționale sînt următoarele:

- a) restabilirea și conservarea peisajelor și ecosistemelor;
- b) conservarea diversității biologice și genetice;
- c) diminuarea proceselor de eroziune a solului;
- d) conservarea, protecția, restabilirea și extinderea învelișului vegetal;
- e) ameliorarea bazei furajere a animalelor;
- f) sporirea valorii de recreație a teritoriului;
- g) conservarea și restabilirea obiectivelor acvatice, ameliorarea calității lor;
- h) stabilizarea proceselor naturale în sectoarele aferente rețelei ecologice.

Articolul 4. Cadrul juridic

(1) Cadrul juridic în domeniul constituirii și dezvoltării rețelei ecologice naționale și rețelelor ecologice locale este reprezentat de Constituția Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezenta lege, precum și de alte acte legislative și normative în domeniu.

(2) Dacă un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte reglementări decît cele prevăzute de legislația națională în domeniul constituirii și dezvoltării rețelei ecologice naționale și rețelelor ecologice locale, se vor aplica prevederile tratatului internațional.

Capitolul II

COMPETENȚELE AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Articolul 5. Competențele organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător

Organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător:

a) în comun cu Academia de Științe a Moldovei, cu autoritățile administrației publice centrale și locale, elaborează și prezintă Guvernului spre aprobare proiectul Programului național privind constituirea rețelei ecologice naționale, al Regulamentului rețelei ecologice naționale și al hărții ei;

b) coordonează activitățile ce țin de constituirea, dezvoltarea rețelei ecologice naționale și de conexiunea ei cu rețelele ecologice ale statelor vecine în scopul încadrării în rețeaua ecologică paneuropeană;

c) atrage proiecte de investiții și granturi pentru activitățile de constituire și dezvoltare a rețelei ecologice naționale;

d) colaborează cu instituții regionale din alte țări în probleme ce țin de constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale;

e) asigură informarea și sensibilizarea publicului privind problemele constituirii și dezvoltării rețelei ecologice naționale;

- f) aprobă hărțile și Regulamentul-cadru al rețelelor ecologice locale;
- g) coordonează activitățile de constituire și dezvoltare a rețelelor ecologice locale;
- h) asigură asistența metodologică și tehnică pentru autoritățile administrației publice locale în scopul constituirii de rețele ecologice locale;
- i) organizează și monitorizează activitățile de constituire și dezvoltare a rețelei ecologice naționale și a rețelelor ecologice locale;
- j) asigură sistemul informațional și controlul asupra stării ecologice a elementelor rețelei ecologice.

Articolul 6. Competențele autorității centrale pentru silvicultură

Autoritatea centrală pentru silvicultură:

- a) contribuie la constituirea rețelei ecologice naționale și rețelelor ecologice locale prin punere la dispoziția realizatorilor acestora a amenajamentelor silvice care țin de fondul forestier național;
- b) contribuie la împădurirea terenurilor degradate, la regenerarea arboretelor care sînt degradate, din cadrul rețelelor ecologice sau care urmează a fi incluse în acestea, la restabilirea zonelor destinate restaurării, în scopul includerii lor în rețeaua ecologică națională sau locală în calitate de elemente și al defragmentării acestor elemente.

Articolul 7. Competențele altor autorități ale administrației publice centrale

(1) Organul de stat pentru transporturi și gospodăria drumurilor contribuie la constituirea rețelei ecologice naționale și rețelelor ecologice locale prin prezentarea documentației necesare și asigurarea integrității, protecției și extinderii perdelelor forestiere de-a lungul căilor de comunicație în calitate de coridoare ecologice.

(2) Organul de stat pentru agricultură și industria alimentară contribuie la constituirea rețelei ecologice naționale și rețelelor ecologice locale prin asigurarea conc lucrării cu agenții economici din sectorul agricol, inclusiv cu instituțiile în a căror competență intră activitățile de gospodărire a apelor.

(3) Organul de stat pentru industrie și infrastructură contribuie la constituirea rețelelor ecologice locale prin prezentarea documentației necesare asigurării integrității, protecției și extinderii perdelelor forestiere de-a lungul rețelelor energetice în calitate de coridoare ecologice.

(4) Organul de stat pentru relații funciare și cadastru contribuie la constituirea rețelei ecologice naționale și rețelelor ecologice locale prin prezentarea informației necesare din cadastrul funciar și participă la proiectarea rețelei ecologice.

Articolul 8. Competențele autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale:

a) constituie rețele ecologice locale din contul terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale și al terenurilor proprietate privată, cu acordul deținătorilor și beneficiarilor acestora;

b) acordă asistența necesară instituțiilor naționale și internaționale în vederea evaluării și determinării categoriilor elementelor rețelei ecologice naționale și ale rețelelor ecologice locale;

c) asigură activitățile de atribuire a terenurilor pentru crearea și reconstrucția elementelor rețelei ecologice, de trasare pe hărțile cadastrale locale și în natură a hotarelor lor;

d) asigură cofinanțarea activităților de constituire a rețelelor ecologice locale în limitele stabilite de bugetele locale.

Capitolul III

ELEMENTELE REȚELEI ECOLOGICE NAȚIONALE

Articolul 9. Structura rețelei ecologice naționale

Rețeaua ecologică națională se constituie din următoarele elemente funcționale:

- a) zone-nucleu;
- b) zone-tampon;
- c) coridoare ecologice;
- d) zone de reconstrucție ecologică.

Articolul 10. Constituirea rețelei ecologice naționale

(1) Rețeaua ecologică națională se constituie din totalitatea elementelor de importanță internațională, națională și, parțial, locală, corelate cu elementele stabilizatoare de mediu ale țărilor vecine.

(2) Elementele rețelei ecologice naționale se creează pe baza terenurilor naturale și seminaturale ale căror caracteristici oferă posibilitatea conservării unui număr maxim de populații de plante, de animale și a tuturor tipurilor de peisaje de pe teritoriul țării.

(3) Elementele rețelei ecologice locale trebuie să asigure constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale în scopul protecției eficiente a diversității biologice și peisagistice.

(4) Elementele rețelei ecologice naționale și hotarele lor sînt indicate pe hărțile rețelei ecologice naționale de diferite scări.

(5) Regimul de utilizare a resurselor naturale în hotarele elementelor rețelei ecologice naționale este stabilit prin Regulamentul rețelei ecologice naționale.

Articolul 11. Categoriile elementelor funcționale

În funcție de nivelul juridic de protecție, zonele-nucleu și coridoarele ecologice se clasifică în următoarele categorii:

- a) internaționale;
- b) naționale;
- c) locale.

Articolul 12. Criteriile atribuirii de statut și nivel elementelor rețelelor ecologice

Criteriile atribuirii de statut și nivel elementelor rețelelor ecologice se elaborează de specialiștii și instituțiile abilitate și se aprobă de organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, în comun cu Academia de Științe a Moldovei, în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul IV

CONSTITUIREA REȚELOR ECOLOGICE

Articolul 13. Asigurarea constituirii rețelilor ecologice

(1) Asigurarea științifică, tehnică, organizatorică și financiară a constituirii rețelei ecologice naționale și a rețelilor ecologice locale se realizează conform Programului național privind constituirea rețelei ecologice naționale.

(2) Proiectarea, constituirea, gestiunea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale și a rețelilor ecologice locale se finanțează de la bugetul de stat și de la bugetele locale, din fonduri speciale, din donații ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv din străinătate, din credite bancare și de la alte surse financiare legale.

(3) Deținătorii și beneficiarii de terenuri proprietate privată, incluse în rețele ecologice, care efectuează lucrări de menținere a funcționalității elementelor acestora vor fi compensați de la sursele indicate la alin.(2), în funcție de valoarea lucrărilor efectuate conform Programului național privind constituirea rețelei ecologice naționale.

Articolul 14. Proiectarea și constituirea rețelei ecologice naționale

(1) Proiectarea și constituirea rețelei ecologice naționale se efectuează ținându-se cont de ariile naturale protejate de stat, existente sau planificate, precum și de alte elemente ale naturii. În lipsa acestora, vor fi create, după caz, coridoare ecologice artificiale.

(2) Criteriile principale de proiectare, constituire, gestiune și dezvoltare a rețelei ecologice naționale sînt:

a) delimitarea spațială a teritoriilor naturale de sectoarele cu activitate economică intensă pentru asigurarea stabilității reciproce și durabilității diversității biologice și peisagistice;

b) reprezentativitatea elementelor și complexelor naturale;

c) stabilitatea ecologică a elementelor rețelei ecologice naționale;

d) abordarea diferențiată, care să asigure corespunderea atât a amplasării spațiale a terenurilor rețelei ecologice naționale, cît și a regimului lor de funcționare cu specificul natural și cel social-economic al teritoriului;

e) armonizarea dezvoltării rețelei ecologice naționale cu dezvoltarea social-economică a unităților administrativ-teritoriale;

f) compensarea ecologică (repartizarea terenurilor de schimb în cazul exproprierii sau schimbul benevol) în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 15. Proiectarea și instituirea elementelor rețelilor ecologice

(1) Proiectarea elementelor rețelei ecologice naționale și ale rețelilor ecologice locale se efectuează la comandă, conform caietelor de sarcini aprobate de către organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător sau de autoritățile administrației publice locale.

(2) Instituirea elementelor rețelei ecologice se efectuează conform prevederilor

Regulamentului rețelei ecologice naționale și ale Regulamentului-cadru al rețelelor ecologice locale.

Articolul 16. Terenurile rețelelor ecologice

(1) În rețelele ecologice se includ terenuri cu diferite destinații, deosebite prin elementele lor funcționale.

(2) Teritoriul elementelor rețelelor ecologice se delimitează și se marchează cu panouri informative speciale.

(3) Terenurile incluse în rețeaua ecologică națională au un regim special de gestiune și de protecție, rămân în proprietatea (posesiunea, folosința) deținătorilor de terenuri și sînt administrate de aceștia.

(4) Includerea terenurilor în rețeaua ecologică națională se efectuează cu acordul deținătorilor și beneficiarilor acestora, care, ulterior, sînt obligați să respecte prevederile legislației privind regimul de gestiune și de protecție a rețelei.

(5) Includerea terenurilor în rețeaua ecologică națională și în rețelele ecologice locale se consemnează în registrul bunurilor imobiliare.

(6) Autoritățile administrației publice locale pot da în arendă gratuită pe termen lung organizațiilor neguvernamentale terenuri degradate din fondul de rezervă pentru reconstrucția ecologică și gestiunea lor ulterioară ca elemente ale rețelei ecologice naționale sau ale rețelelor ecologice locale.

Capitolul V

REGIMUL DE GESTIUNE ȘI DE PROTECȚIE A REȚELEI ECOLOGICE NAȚIONALE

Articolul 17. Regimul de gestiune și de protecție a rețelei ecologice naționale

(1) Regimul de gestiune și de protecție a rețelei ecologice naționale este stabilit de prezenta lege, de actele legislative și normative în vigoare, precum și de Regulamentul rețelei ecologice naționale.

(2) Regimul de gestiune și de protecție a zonelor de reconstrucție ecologică este stabilit individual pentru fiecare zonă, în funcție de amplasamentul lor și de regimul existent de gestiune.

Articolul 18. Activitățile interzise în zonele-nucleu și în coridoarele ecologice

(1) În perimetrul zonei-nucleu se interzic:

- a) aratul pămîntului, cu excepția utilizării lui în scopuri silvice;
- b) construcția clădirilor și instalațiilor, obiectivelor de infrastructură sau temporare, cu excepția celor necesare funcționării și protecției zonei;
- c) utilizarea substanțelor chimice, cu excepția situațiilor excepționale naturale sau tehnogene;

d) exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile;

e) alte activități care conduc la deteriorarea sau degradarea elementelor naturii.

(2) În perimetrul coridoarelor ecologice se interzic:

- a) construcția clădirilor, obiectivelor de infrastructură, traseelor de comunicație, alte activități care împiedică sau limitează migrația naturală a animalelor;

b) atribuirea perimetrelor miniere pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile, dacă acestea ocupă mai mult de jumătate din lățimea coridorului ecologic.

Capitolul VI Răspunderi

Articolul 19. Răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la rețeaua ecologică națională

Nerespectarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 20. Soluționarea litigiilor

(1) Litigiile din sfera rețelei ecologice naționale se soluționează în instanță de judecată.

(2) Deținătorii și/sau beneficiarii de terenuri din teritoriile rețelei ecologice naționale nu poartă răspundere pentru pagubele produse elementelor acestora de cataclisme sau de animale sălbatice.

Capitolul VII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 21

(1) Prezenta lege intră în vigoare la un an de la publicare.

(2) Guvernul, în termen de un an:

va prezenta Parlamentului spre aprobare Programul național privind constituirea rețelei ecologice naționale;

va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU
Nr.94-XVI. Chișinău, 5 aprilie 2007

Lege Nr. 239 din 08.11.2007 regnului vegetal

Publicat: 26.02.2008 în Monitorul Oficial Nr. 40-41 art. nr: 114

Ținând cont de tendința Republicii Moldova spre integrare europeană, de importanța adoptării și implementării unui cadru regulatoriu ecologic pentru aplicarea Regulamentului Consiliului Europei nr. 338/97/CE din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor din fauna și flora sălbatică prin reglementarea comerțului cu

acestea și Directivei Consiliului Europei nr. 92/43/CE din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică și în scopul conservării și protecției regnului vegetal,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege stabilește cadrul legal în domeniul conservării, protecției, restabilirii și folosinței obiectelor regnului vegetal, precum și competențele autorităților publice de toate nivelurile și ale instituțiilor științifice din domeniu.

Articolul 2. Obiectele relațiilor în domeniul regnului vegetal

Obiectele relațiilor în domeniul regnului vegetal sînt:

- a) plantele superioare, algele, lichenii și ciupercile din habitatele lor naturale;
- b) plantele superioare, algele, lichenii și ciupercile colectate din mediul natural și produsele din ele;
- c) produsele obiectelor regnului vegetal;
- d) colecțiile de plante din flora sălbatică;
- e) mediul de răspîndire a obiectelor regnului vegetal;
- f) folosința obiectelor regnului vegetal.

Articolul 3. Sfera de reglementare

(1) Sfera de reglementare a prezentei legi se extinde asupra obiectelor regnului vegetal care cresc în condiții naturale, precum și asupra obiectelor regnului vegetal întreținute în condiții de cultură în scopul regenerării și conservării fondului genetic.

(2) Prevederile prezentei legi nu se aplică:

- a) obiectelor regnului vegetal răspîndite în hotarele terenurilor proprietate a statelor străine, aflate pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) obiectelor regnului vegetal cultivate pe terenurile proprietate publică sau privată în condiții artificiale, în scop de comerț sau de consum;
- c) plantelor cu destinație agricolă.

Articolul 4. Noțiuni de bază

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni de bază:

aclimatizare - acomodarea speciilor la noile condiții de existență în legătură cu transplantarea lor individuală;

autoritate științifică CITES - instituții ale Academiei de Științe a Moldovei, desemnate în calitate de autoritate științifică națională prin Legea nr.1246-XIV din 28 septembrie 2000 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), în conformitate cu dispozițiile art.IX alin.1) lit. b) din Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES) din 3 martie 1973;

colecție de plante - serie de plante vii sau preparate, colectate și scoase din mediul natural, dispuse și păstrate în grădini botanice sau dendrologice, în expoziții sau muzee, care prezintă importanță științifică, culturală, educațională și estetică;

comunitate de plante spontane - totalitatea plantelor ce cresc în hotarele unor spații comune și se află în relații strânse între ele, precum și cu condițiile mediului;

conservare - ansamblu de măsuri necesare pentru menținerea sau restabilirea habitatelor și a populațiilor speciilor din fauna și flora sălbatică într-o stare favorabilă;

habitat - mediu, definit prin factori abiotici și biotici, în care trăiește o specie în oricare stadiu al ciclului său biologic;

introduce - implantarea individuală a speciei la o comunitate de lume vegetală în afara arealului ei natural;

obiecte ale regnului vegetal - specii, populații, comunități de plante, care nu au destinație agricolă;

organ de gestiune CITES - autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, desemnată în calitate de autoritate administrativă națională prin Legea nr.1246-XIV din 28 septembrie 2000 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), în conformitate cu dispozițiile art.IX alin.1) lit. a) din Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES) din 3 martie 1973;

plante spontane - plante care cresc în mod natural într-un anumit teritoriu;

regn vegetal (lume vegetală) - totalitatea speciilor și comunităților de plante spontane răspândite într-un anumit teritoriu;

stare semiprelucrată - situație în care se află obiectele regnului vegetal în urma oricăreia dintre operațiunile de uscare, măcinare, presare, fierbere, congelare și saramurare.

Articolul 5. Cadrul juridic în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal

(1) Cadrul juridic în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal îl constituie Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, alte acte legislative și normative din domeniu, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte reglementări decât cele prevăzute de legislația națională în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal, se aplică prevederile tratatului internațional.

Articolul 6. Dreptul de proprietate asupra obiectelor regnului vegetal

(1) Obiectele regnului vegetal pot fi în proprietate publică sau privată.

(2) Obiectele regnului vegetal folosite în interes public constituie obiectul exclusiv al proprietății publice.

(3) Obiectele regnului vegetal situate pe terenurile proprietate privată și/sau cultivate în bază legală pe aceste terenuri constituie proprietatea privată a deținătorilor de terenuri.

(4) Proprietatea privată asupra pădurilor și spațiilor verzi apare în cazul plantării acestora, în condițiile legii, pe terenurile proprietate privată.

Capitolul II COMPETENȚA AUTORITĂȚILOR PUBLICE

Articolul 7. Competența Guvernului

De competența Guvernului sînt:

- a) aprobarea strategiilor și a planurilor de acțiuni privind dezvoltarea durabilă a regnului vegetal și asigurarea integrării lor în politicile sectoriale;
- b) aprobarea Regulamentului cadastrului obiectelor regnului vegetal;
- c) aprobarea Regulamentului de înființare, înregistrare, completare, păstrare, import și export al colecțiilor de plante din flora sălbatică;
- d) aprobarea Regulamentului cu privire la pășunat și cosit;
- e) exercitarea altor atribuții în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 8. Competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului

De competența autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului sînt:

- a) elaborarea, în comun cu Academia de Științe a Moldovei, și aprobarea Listei speciilor de plante cu regim special de protecție și a reglementărilor privind introducerea, aclimatizarea, hibridizarea și selecția obiectelor regnului vegetal;
- b) organizarea evidenței și ținerii cadastrului obiectelor regnului vegetal;
- c) aprobarea procedurii de autorizare a activităților de colectare și comercializare pe piața internă și/sau de import, export, reexport sau tranzit al plantelor din flora sălbatică, inclusiv al celor reglementate de Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES) din 3 martie 1973;
- d) autorizarea sau acordarea dreptului de folosință a obiectelor regnului vegetal;
- e) instruirea personalului autorităților publice centrale și locale, al organelor de control vamal, precum și a beneficiarilor de folosință a obiectelor regnului vegetal, privind reglementarea operațiunilor de import, export, reexport și tranzit al obiectelor regnului vegetal;
- f) colaborarea internațională în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal;
- g) informarea publicului asupra activităților de gestiune a obiectelor regnului vegetal, inclusiv prin plasarea de informații pe pagina oficială de internet și publicarea rapoartelor anuale privind starea mediului în Republica Moldova;

h) exercitarea altor atribuții în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 9. Competența autorităților administrației publice locale

De competența autorităților administrației publice locale sînt:

a) exercitarea controlului asupra stării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal la nivel local;

b) organizarea evidenței și ținerii registrelor locale ale obiectelor regnului vegetal;

c) asigurarea aplicării normelor tehnice, economice și juridice în vederea respectării regimului de pază și de protecție a obiectelor regnului vegetal;

d) exercitarea altor atribuții în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 10. Competența instituțiilor responsabile de asigurarea științifică în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal

(1) Asigurarea științifică în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal se realizează de către Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice de pe lângă autoritatea silvică centrală și alte instituții de cercetări științifice în domeniu.

(2) De competența Academiei de Științe a Moldovei sînt:

a) promovarea politicii științifice în domeniul conservării, protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal;

b) elaborarea și realizarea programelor tehnico-științifice în domeniu;

c) coordonarea activităților științifice în domeniu;

d) organizarea activităților privind determinarea speciilor rare, vulnerabile și periclitate, stabilirea locurilor de răspîndire a acestora;

e) eliberarea avizelor pentru folosința obiectelor regnului vegetal;

f) stabilirea perioadelor și metodelor de colectare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora;

g) exercitarea altor atribuții în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) De competența Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice de pe lângă autoritatea silvică centrală sînt:

a) elaborarea și asigurarea metodologică a realizării programelor științifice și tehnico-științifice în domeniul silvic;

b) organizarea, în comun cu Academia de Științe a Moldovei, a activităților privind determinarea speciilor rare, vulnerabile și periclitate, stabilirea locurilor de răspîndire a acestora în fondul forestier de stat;

c) stabilirea, în comun cu Academia de Științe a Moldovei, a perioadelor și metodelor de colectare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora în fondul forestier de stat;

d) exercitarea altor atribuții în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul III

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE

Articolul 11. Drepturile persoanelor fizice și juridice

Persoanele fizice și juridice au dreptul:

- a) să participe la realizarea măsurilor de conservare și de protecție a obiectelor regnului vegetal;
- b) de acces, conform legislației în vigoare, la orice informație de interes public din sfera regnului vegetal;
- c) să sesizeze autoritățile administrației publice asupra oricăror pericole ce amenință starea regnului vegetal;
- d) de acces liber la recreere în terenurile și la obiectivele acvatice proprietate publică pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal, cu excepția zonelor cu regim special de protecție, reglementate de legislația în vigoare;
- e) să contribuie la amenajarea teritoriilor și la crearea de noi spații verzi;
- f) să exercite alte drepturi în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 12. Obligațiile persoanelor fizice și juridice

(1) Persoanele juridice sînt obligate:

- a) să asigure protecția obiectelor regnului vegetal amplasate pe terenurile și obiectivele acvatice gestionate de ele;
- b) să coordoneze, în funcție de tipul de proprietate, cu autoritățile publice centrale sau locale toate lucrările preconizate în terenurile și la obiectivele acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal.

(2) Persoanele fizice și juridice sînt obligate:

- a) să nu contribuie la formarea de gunoiști neautorizate, la poluarea cu chimicale, resturi animaliere, deșeuri menajere, produse petroliere și alte substanțe nocive a terenurilor și a obiectivelor acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal;
- b) să respecte, în terenurile cu vegetație forestieră, regulile de apărare împotriva incendiilor;
- c) să nu efectueze tăieri neautorizate sau vătămări ale arborilor și arbuștilor, deteriorări ale vegetației și ale construcțiilor ornamentale în terenurile și la obiectivele acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal.

(3) În cazul desfășurării activităților economice, persoanele fizice și juridice sînt obligate să întreprindă măsuri de prevenire a afectării obiectelor regnului vegetal, de pază și protecție a habitatelor acestora.

Articolul 13. Participarea publicului la activitățile de conservare și protecție a obiectelor regnului vegetal

Persoanele fizice, asociațiile obștești, fundațiile, patronatele și sindicatele au dreptul:

- a) să solicite și să primească de la autoritățile administrației publice centrale și locale, de la instituțiile științifice și alte organizații responsabile informații despre starea obiectelor regnului vegetal, despre măsurile planificate și cele realizate în

vederea conservării biodiversității și dezvoltării terenurilor cu obiecte ale regnului vegetal, asigurării protecției și pazei obiectelor regnului vegetal;

b) să propună măsuri de folosire rațională, de conservare și protecție a obiectelor regnului vegetal;

c) să efectueze expertiza ecologică obștească a proiectelor de situare a noilor obiective și amenajări pe terenurile și la obiectivele acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal;

d) să participe la elaborarea și luarea de decizii privind conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal, să inițieze în aceste scopuri consultări cu populația.

Capitolul IV

CONSERVAREA ȘI PROTECȚIA OBIECTELOR REGNULUI VEGETAL

Articolul 14. Măsurile de asigurare a conservării și protecției obiectelor regnului vegetal

(1) Conservarea și protecția obiectelor regnului vegetal se asigură prin:

a) stabilirea regulilor și normelor de conservare și de protecție;

b) reglementarea folosinței lor;

c) prevenirea, sistarea și interzicerea folosinței neautorizate sau cu încălcarea regulilor de folosință;

d) includerea speciilor de plante rare, vulnerabile și periclitate în Cartea Roșie a Republicii Moldova, precum și în Lista speciilor de plante cu regim special de protecție;

e) rezervarea teritoriilor pentru crearea de arii naturale protejate de stat și instituirea statutului de arie protejată de stat pentru unele obiecte și complexe naturale;

f) crearea și evidența colecțiilor de plante din flora sălbatică;

g) interzicerea activităților neautorizate de recoltare a ierbii, de decopertare a literei, a păturii vii și a stratului de sol fertil și a pășunatului;

h) efectuarea expertizei ecologice de stat a documentației de proiect și de planificare;

i) protecția contra eroziunii, înămolirii, inundării, poluării cu ape reziduale, cu deșeuri de producție și menajere, cu substanțe chimice și radioactive, precum și contra altor influențe negative;

j) prevenirea și stingerea incendiilor;

k) asigurarea protecției obiectelor regnului vegetal de boli și dăunători, depistarea focarelor și realizarea măsurilor de prevenire a bolilor și dăunătorilor, localizarea și lichidarea acestora;

l) monitorizarea stării obiectelor regnului vegetal, ținerea evidenței și cadastrului acestora;

m) organizarea cercetărilor științifice în domeniu;

n) informarea publicului și educația ecologică a populației;

o) reglementarea răspîndirii plantelor spontane;

p) stabilirea răspunderii juridice pentru încălcarea regulilor de conservare, protecție și folosință a obiectelor regnului vegetal.

(2) Măsurile de asigurare a pazei și protecției obiectelor regnului vegetal trebuie efectuate prin metode care exclud cauzarea de prejudicii obiectelor naturale și patrimoniului cultural-istoric, afectarea vieții și sănătății populației și/sau proprietății de orice tip, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare.

Articolul 15. Înființarea, înregistrarea, completarea, importul și exportul colecțiilor de plante

(1) Colectarea și scoaterea plantelor din mediul natural pentru înființarea și completarea colecțiilor de plante se realizează conform prevederilor art.27 și 29 din prezenta lege.

(2) Importanța științifică, culturală, educațională și estetică a colecției este stabilită de un grup de experți, format din specialiști și oameni de știință din domeniu.

(3) Colecțiile de plante, precum și unele exponate aparte, de importanță științifică, culturală, educațională și estetică sînt supuse înregistrării de stat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, înscriindu-se datele referitoare la colecție în Registrul de stat al colecțiilor și eliberîndu-se certificatul de înregistrare a colecției. Reînregistrarea colecțiilor se face o dată la 5 ani.

(4) Pentru importul, exportul și reexportul colecțiilor de plante, al unor părți sau exponate ale colecțiilor este necesară obținerea permisului/ certificatului CITES sau acordului de mediu pentru import sau export, în modul stabilit la art.21 din prezenta lege.

(5) Pentru obținerea permisului/certificatului CITES sau acordului de mediu, pe lângă documentele specificate la art.21 se vor prezenta următoarele acte:

a) certificatul de înregistrare a colecției de plante;

b) lista exponatelor colecției, cu indicarea denumirii speciilor în limbile moldovenească și latină sau, după caz, în rusă și cu specificarea numărului de indivizi;

c) contractul de colaborare sau orice alt document ce justifică motivul exportului colecției sau exponatelor acesteia.

(6) Pentru exportul colecțiilor de plante, al unor părți sau exponate ale acestora care nu sînt înscrise în Registrul de stat al colecțiilor, în locul certificatului de înregistrare a colecției se va prezenta un document care confirmă dreptul de posesie sau de dispunere asupra colecției ori asupra unor exponate aparte (de exemplu, contractul de vânzare-cumpărare, actul de donație etc.).

(7) Certificatul de înregistrare a colecției de plante se eliberează gratis, iar plata pentru eliberarea acordului de mediu pentru export, a permisului/ certificatului CITES, al cărei quantum este stabilit în anexa nr.1 la prezenta lege, se achită la data eliberării actului și se transferă la contul Fondului Ecologic Național.

Articolul 16. Protecția obiectelor regnului vegetal în cazul desfășurării activităților economice

(1) Se interzice construcția și darea în exploatare a întreprinderilor și instalațiilor care pot afecta starea habitatelor regnului vegetal sau pot polua cu substanțe chimice, toxice sau otrăvitoare terenurile pe care sînt amplasate.

(2) Construcția și darea în exploatare a întreprinderilor și instalațiilor care pot afecta starea habitatelor regnului vegetal vor fi permise numai în cazuri excepționale, pentru necesități de stat sau publice, în baza unei hotărâri de Guvern, cu respectarea cerințelor stabilite de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, precum și în baza acordului populației din zona respectivă.

(3) În cazul răspîndirii plantelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova pe terenurile repartizate pentru construcții, linii de comunicații sau pe terenurile care urmează a fi inundate, se asigură replantarea acestor plante pe terenuri care au condiții similare de creștere, cu acordul deținătorilor de terenuri și cu respectarea recomandărilor Academiei de Științe a Moldovei.

Articolul 17. Protecția obiectelor regnului vegetal împotriva bolilor și dăunătorilor

(1) Starea obiectelor regnului vegetal, precum și a terenurilor și obiectivelor acvatice pe care acestea sînt amplasate, se menține de către deținătorii acestor terenuri și obiective prin efectuarea măsurilor de prevenire a răspîndirii și de combatere a bolilor și dăunătorilor.

(2) Deținătorii de terenuri și de obiective acvatice realizează următoarele măsuri de protecție a vegetației:

a) depistarea și lichidarea focarelor de boli periculoase și de organisme dăunătoare, precum și a obiectelor regnului vegetal degradate sau vătămăte de boli și dăunători;

b) prevenirea apariției și răspîndirii bolilor și dăunătorilor obiectelor regnului vegetal;

c) informarea organelor de supraveghere fitosanitară de stat și a altor autorități responsabile despre afectarea obiectelor regnului vegetal de boli și dăunători.

Articolul 18. Interzicerea recoltării ierbii, decopertării litierei, păturii vii și a stratului de sol fertil

Se interzice recoltarea ierbii, decopertarea litierei, păturii vii și a stratului de sol fertil de pe terenurile și obiectivele acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal pentru a fi folosite în alte cazuri și pentru alte scopuri decît cele prevăzute de legislația în vigoare.

Capitolul V

REGLEMENTAREA RĂSPÎNDIRII ȘI LIMITAREA EFECTIVULUI OBIECTELOR REGNULUI VEGETAL. IMPORTUL ȘI EXPORTUL OBIEC- TELOR REGNULUI VEGETAL

Articolul 19. Măsurile de reglementare a răspîndirii și de limitare a efectivului obiectelor regnului vegetal

(1) În scopul asigurării ocrotirii vieții și sănătății oamenilor, protecției obiectelor regnului animal și celui vegetal și a locurilor de reproducere și de răspîndire a acestora, se aplică măsuri de reglementare a răspîndirii și de limitare a efectivului

unor obiecte ale regnului vegetal (plante otrăvitoare, de carantină, cu conținut de substanțe narcotice etc. din flora sălbatică).

(2) Reglementarea răspîndirii și limitarea efectivului obiectelor regnului vegetal se efectuează la recomandarea Academiei de Științe a Moldovei, prin metode care nu prejudiciază alte obiecte ale regnului vegetal și integritatea mediului de răspîndire a acestora.

Articolul 20. Introducerea, aclimatizarea, hibridizarea și selecția obiectelor regnului vegetal

(1) Introducerea și/sau aclimatizarea, în scopuri științifice și economice, a obiectelor regnului vegetal în flora sălbatică a Republicii Moldova se admit în temeiul acordului autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, după prezentarea următoarelor documente:

a) cerere cu indicarea listei speciilor de plante pentru introducere și/sau aclimatizare;

b) documente care confirmă legalitatea extragerii din natură a obiectelor regnului vegetal și importării acestora pe teritoriul Republicii Moldova;

c) avizul Academiei de Științe a Moldovei.

(2) Hibridizarea și selecția obiectelor regnului vegetal în scopuri științifice și economice se admit pe teritoriul Republicii Moldova în temeiul acordului Academiei de Științe a Moldovei, bazat pe următoarele documente:

a) cerere cu indicarea listei speciilor de plante pentru hibridizare și selecție;

b) documente care confirmă legalitatea extragerii din natură a obiectelor regnului vegetal și importării acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

(3) Termenul de examinare a cererilor, prevăzute la alin.(1) și (2), este de 10 zile de la data depunerii setului complet de documente.

Articolul 21. Importul, exportul, reexportul și tranzitul obiectelor regnului vegetal

(1) Importul și exportul obiectelor regnului vegetal, părților și produselor acestora colectate din flora sălbatică, în stare vie, proaspătă sau semiprelucrată, se efectuează în temeiul acordului de mediu, eliberat de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului.

(2) Pentru obținerea acordului de mediu pentru import se prezintă următoarele documente:

a) cerere;

b) avizul Academiei de Științe a Moldovei.

(3) Pentru obținerea acordului de mediu pentru export se prezintă următoarele documente:

a) cerere;

b) autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, în cazul agenților economici care desfășoară aceste activități, sau copiile de pe facturile de cumpărare a mărfii ce se exportă, însoțite de copia de pe autorizația pentru colectare, eliberată pe numele agentului economic vînzător.

(4) Importul, exportul, reexportul și tranzitul obiectelor regnului vegetal, păr-

ților și produselor acestora, reglementate de Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), se admit în baza permisului/certificatului CITES, eliberat de organul de gestiune CITES.

(5) Pentru obținerea permisului/certificatului CITES de import se prezintă următoarele documente:

a) cerere;

b) avizul autorității științifice CITES;

c) copia permisului/certificatului CITES de export, eliberat de organul de gestiune al statului exportator;

d) copia contractului dintre importator și exportator, cu indicarea condițiilor de transportare a plantelor.

(6) Pentru obținerea permisului/certificatului CITES de export sau reexport se prezintă următoarele documente:

a) cerere;

b) avizul autorității științifice CITES;

c) autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, în cazul agenților economici care desfășoară aceste activități, sau copiile de pe facturile de cumpărare a mărfii ce se exportă, însoțite de copia de pe autorizația pentru colectare, eliberată pe numele agentului economic vânzător;

d) copia permisului/certificatului CITES de import, eliberat de organul de gestiune al statului importator;

e) copia contractului dintre importator și exportator, cu indicarea condițiilor de transportare a plantelor vii.

(7) Cererile de solicitare a acordului de mediu se examinează în termen de 10 zile, iar a permisului/certificatului CITES - în termen de până la 30 de zile de la data depunerii setului complet de documente.

(8) Plata pentru eliberarea acordului de mediu pentru export și permisului/certificatului CITES, al cărei cuantum este stabilit în anexa nr. 1 la prezenta lege, se achită la data eliberării actului și se transferă la contul Fondului Ecologic Național.

Capitolul VI

FOLOSINȚA OBIECTELOR REGNULUI VEGETAL

Articolul 22. Tipurile de folosință a obiectelor regnului vegetal

(1) Se stabilesc următoarele tipuri de folosință a obiectelor regnului vegetal:

a) colectarea și comercializarea obiectelor regnului vegetal (inclusiv a ciupercilor, a plantelor medicinale, furajere, aromatice, alimentare, a stufului etc.) și a părților acestora (pomușoare, nuci, conuri și alte fructe, flori, frunze, coji, semințe, muguri, tulpini, ramuri, rădăcini, bulbi, rizomi etc.);

b) recoltarea ierbii, pășunatul;

c) recoltarea masei lemnoase în procesul de tăiere a vegetației forestiere;

d) folosința obiectelor regnului vegetal în scopuri științifice, culturale, educaționale, turistice, de ameliorare a sănătății, recreative, estetice și sportive.

(2) În funcție de condițiile de folosință se disting folosința generală și folosința specială a obiectelor regnului vegetal.

Articolul 23. Folosința generală a obiectelor regnului vegetal

(1) Folosința generală a obiectelor regnului vegetal se efectuează de către persoanele fizice, cu respectarea normelor și regulilor prevăzute de legislația în vigoare, pentru satisfacerea necesităților personale, gratis și fără autorizație.

(2) Se interzice colectarea obiectelor regnului vegetal incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în Lista speciilor de plante cu regim special de protecție, precum și a părților și produselor acestora.

Articolul 24. Folosința specială a obiectelor regnului vegetal

(1) Folosința specială a obiectelor regnului vegetal se efectuează de către persoanele fizice și juridice, cu respectarea normelor și regulilor prevăzute de legislația în vigoare, pentru satisfacerea necesităților de producție sau științifice, precum și în scopul obținerii beneficiilor de la vânzarea acestor resurse sau a produselor acestora, în baza autorizațiilor și altor documente eliberate de autoritățile publice centrale abilitate în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Sistarea dreptului de folosință specială se realizează prin anularea, în condițiile legii, a autorizației sau a altui document legal de către autoritatea publică care a eliberat documentul în cauză.

(3) Litigiile ce țin de folosința obiectelor regnului vegetal se soluționează pe cale judiciară.

Articolul 25. Limitele de folosință specială a obiectelor regnului vegetal

Limitele de folosință specială a obiectelor regnului vegetal se stabilesc de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului în baza recomandărilor Academiei de Științe a Moldovei, iar în cazul vegetației forestiere din cadrul fondului forestier de stat - conform posibilității de recoltare a masei lemnoase, aprobate de Guvern.

Articolul 26. Recoltarea masei lemnoase în procesul de tăiere/colectare a vegetației forestiere

(1) Recoltarea masei lemnoase în procesul de tăiere/colectare a vegetației forestiere se efectuează în baza autorizației eliberate de organele specificate la lit.a)-h) pentru următoarele tipuri de tăieri:

a) pentru tăierile de regenerare, de reconstrucție ecologică, de conservare, de îngrijire, de conducere și de igienă în fondul forestier de stat - de către Inspectoratul Ecologic de Stat;

b) pentru alte tăieri decât cele prevăzute la lit.a):

- tăieri de igienă rase;
- lucrări de igienizare (curățarea de rupturi și doborâturi);
- tăieri de reconstrucție a arboretelor tinere de valoare scăzută;
- tăieri de îngrijire a arboretelor surse de semințe;
- tăieri de întreținere și reconstrucție a plantajelor;
- tăieri sub liniile de comunicație și rețelele electrice - de către organul teritorial al Inspectoratului Ecologic de Stat;

c) pentru tăierile efectuate pe terenurile din fondul forestier care nu sînt gestionate de organele silvice de stat - de către Inspectoratul Ecologic de Stat;

d) pentru tăierile efectuate în spațiile verzi ale localităților urbane și rurale - de către agențiile sau inspecțiile ecologice;

e) pentru tăierile efectuate în perdelele forestiere din zonele de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă - de către Inspectoratul Ecologic de Stat;

f) pentru tăierile efectuate în perdelele de protecție amplasate pe terenuri cu destinație agricolă, în perdelele forestiere de protecție și în plantațiile de arbori și arbuști situate de-a lungul căilor de comunicație (limitrofe drumurilor și căilor ferate) - de către agențiile sau inspecțiile ecologice;

g) pentru tăierile de arbori vătămăți în urma calamităților naturale, avariilor sau în cazul lichidării focarelor active de boli și vătămători în fondul forestier și în vegetația forestieră din afara fondului forestier - de către agențiile sau inspecțiile ecologice, în baza recomandărilor comisiei constituite din reprezentanții agențiilor sau inspecțiilor ecologice, deținătorilor de terenuri respective, autorității silvice centrale și altor autorități responsabile, după caz;

h) pentru tăierile de arbori vătămăți în urma calamităților naturale și în cazul lichidării focarelor active de boli și vătămători în pădurile incluse în fondul ariilor naturale protejate de stat - de către Inspectoratul Ecologic de Stat, în baza recomandărilor comisiei constituite din reprezentanții Inspectoratului Ecologic de Stat, agențiilor sau inspecțiilor ecologice, Academiei de Științe a Moldovei, autorității silvice centrale sau unităților silvice teritoriale.

(2) Autorizația pentru efectuarea tăierilor specificate la alin.(1) se eliberează în baza următoarelor documente:

a) pentru cazurile specificate la lit. a) - în baza cererii și actului inspecției întocmit de agențiile și inspecțiile ecologice, documentelor de amenajare a vegetației forestiere;

b) pentru cazurile specificate la lit. b) - în baza cererii și documentelor de inventariere a vegetației forestiere;

c) pentru cazurile specificate la lit. c) - în baza cererii, deciziei deținătorului de teren, avizului unității silvice teritoriale sau al autorității silvice centrale, actului de cercetare fitosanitară a arboretelor (pentru tăierile de igienă), actului de coordonare cu serviciul cadastral;

d) pentru cazurile specificate la lit. d) și f) - în baza cererii, actului de cercetare fitosanitară a arboretelor;

e) pentru cazurile specificate la lit. e) - în baza cererii, deciziei deținătorului de teren, avizului unității silvice teritoriale sau al autorității silvice centrale, actului de cercetare fitosanitară a arboretelor, actului inspecției întocmit de agențiile și inspecțiile ecologice.

(3) Tăierea arborilor, în cazul lichidării avariilor, reparației urgente a rețelelor ingineresti, precum și în alte cazuri ce ar putea avea efecte negative asupra sănătății oamenilor și asupra mediului, se realizează imediat, fără coordonare cu agențiile sau inspecțiile ecologice, dar, după finalizarea lichidării situațiilor de avarie, agen-

ții economici sînt obligați să înștiințeze agențiile sau inspecțiile ecologice despre lucrările efectuate și să compenseze prejudiciul cauzat de avarie.

(4) În cazul căderii arborilor pe edificii, pe linii de transport al energiei electrice, de semnalizare, de comunicație, pe calea ferată, precum și în alte cazuri cînd este pusă în pericol securitatea circulației trenurilor sau este condiționată reținerea acestora, măsurile ce se impun pentru lichidare se iau imediat, fără coordonare cu agențiile sau inspecțiile ecologice, dar, după finalizarea lichidării situațiilor de avarie, agenții economici sînt obligați să înștiințeze agențiile sau inspecțiile ecologice despre lucrările efectuate, pentru controlul oportunității acestora.

(5) Nu este necesară autorizația pentru tăierea vegetației forestiere, provenite din lăstari și semințe, aflate în afara plantațiilor forestiere proiectate: în zonele de protecție a liniilor de transport al energiei electrice, liniilor de comunicații, terasamentelor de cale ferată, debleurilor, canalelor de evacuare a apei și în zonele altor edificii unde vegetația forestieră împiedică exploatarea normală a acestora.

(6) Cererea de autorizare a recoltării masei lemnoase în procesul de tăiere a vegetației forestiere se examinează în termen de 10 zile de la depunerea setului complet de documente, cu excepția cazurilor specificate la alin.(1) lit. a), b) și c), pentru care acest termen va fi de pînă la 20 de zile.

Articolul 27. Colectarea și comercializarea obiectelor regnului vegetal

(1) Colectarea obiectelor regnului vegetal, a părților acestora (cu excepția tipurilor de folosință a obiectelor regnului vegetal prevăzute la art.26 și 28) se efectuează în temeiul autorizației, eliberate de către autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului în baza cererii solicitantului și avizului Academiei de Științe a Moldovei. În autorizație se indică perioada și metodele de colectare. Cererea se examinează în termen de 10 zile de la depunerea setului complet de documente.

(2) Plata pentru eliberarea autorizației de colectare a obiectelor regnului vegetal, al cărei cuantum este stabilit în anexa nr.2 la prezenta lege, se achită la data eliberării actului și se transferă la contul Fondului Ecologic Național.

(3) Activitățile de comercializare a obiectelor regnului vegetal și a părților acestora se permit persoanelor fizice sau juridice care dețin contract de vânzare/cumpărare cu agenții economici care au obținut autorizația pentru colectarea obiectelor regnului vegetal, precum și copia de pe această autorizație.

(4) Interdicțiile de colectare și comercializare a plantelor cu conținut de substanțe narcotice și otrăvitoare se stabilesc de legislația cu privire la ocrotirea sănătății.

Articolul 28. Recoltarea ierbii și pășunatul

(1) Recoltarea ierbii și pășunatul se efectuează prin metode care asigură folosirea rațională a resurselor regnului vegetal, conservarea biodiversității, protecția solului și a obiectivelor acvatice.

(2) Modul de recoltare a ierbii și de pășunat se stabilește în Regulamentul cu privire la pășunat și cosit, aprobat de Guvern.

Articolul 29. Folosința obiectelor regnului vegetal proprietate publică în scopuri științifice

(1) Folosința obiectelor regnului vegetal proprietate publică în scopuri științifice se admite, fără sau cu extragerea obiectelor regnului vegetal și a părților acestora din mediul lor de creștere, în baza deciziei organelor teritoriale ale autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, cu acordul deținătorilor și beneficiarilor terenurilor și obiectivelor acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal.

(2) Folosința obiectelor regnului vegetal în scopuri științifice pe terenurile fondului forestier se realizează conform legislației silvice.

(3) Folosința obiectelor regnului vegetal în scopuri științifice se efectuează prin metode care nu afectează starea obiectelor regnului vegetal, mediul lor de creștere și nu restrîng drepturile deținătorilor și beneficiarilor de terenuri și obiective acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal.

Articolul 30. Folosința obiectelor regnului vegetal în scopuri culturale, educaționale, turistice, de ameliorare a sănătății, recreative, estetice și sportive

(1) Folosința obiectelor regnului vegetal în scopuri culturale, educaționale, turistice, de ameliorare a sănătății, recreative, estetice și sportive se admite în baza deciziei organelor teritoriale ale autorității centrale abilitate cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului, cu acordul deținătorilor și beneficiarilor de terenuri și obiective acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal.

(2) Folosința obiectelor regnului vegetal proprietate publică în scopurile specificate la alin.(1) se admite fără extragerea plantelor spontane, a părților acestora din mediul lor de creștere și cu condiția ca activitățile în cauză să nu afecteze starea obiectelor regnului vegetal, mediul lor de creștere și să nu restrîngă drepturile deținătorilor și beneficiarilor de terenuri și obiective acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal.

Articolul 31. Restricții privind folosința obiectelor regnului vegetal

(1) Restricțiile privind folosința obiectelor regnului vegetal sînt stabilite de Guvern, de autoritățile administrației publice centrale și locale pentru cazurile stabilite în prezenta lege, de actele normative din domeniu și de prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Se stabilesc restricții și interdicții pentru folosința următoarelor obiecte ale regnului vegetal:

a) oricărei plante din flora sălbatică, în scop de conservare ca monument al naturii sau în calitate de specie rară, vulnerabilă sau periclitată, precum și în scop de protecție a peisajelor naturale și de conservare a biotopului;

b) oricărei comunități de plante, în scop de menținere a diversității biologice, de conservare a biotopurilor și a obiectelor naturale, de protecție a peisajelor naturale, de protecție a terenurilor contra degradării;

c) oricărui ecosistem, teren acoperit cu vegetație forestieră sau spațiu verde, în scop de menținere a diversității biologice, de conservare a speciilor rare, vulnera-

bile și periclitate, de protecție a peisajelor naturale, de protecție a terenurilor contra degradării.

Articolul 32. Limitarea, suspendarea sau sistarea dreptului de folosință specială a obiectelor regnului vegetal

(1) Limitarea, suspendarea sau sistarea dreptului de folosință specială a obiectelor regnului vegetal ține de competența autorităților care au acordat acest drept.

(2) Limitarea, suspendarea sau sistarea dreptului de folosință specială a obiectelor regnului vegetal proprietate publică sau privată poate fi aplicată:

- a) pentru asigurarea securității statului, vieții și sănătății populației;
- b) în scopul protecției mediului;
- c) în cazul stabilirii importanței lor istorico-culturale;
- d) pentru asigurarea drepturilor persoanelor fizice și juridice, stabilite de Constituția Republicii Moldova și de alte acte legislative.

(3) Dreptul de folosință specială a obiectelor regnului vegetal se sistează în cazul:

- a) expirării termenului de folosință specială a obiectelor regnului vegetal;
- b) renunțării beneficiarului la o astfel de folosință;
- c) stabilirii unor restricții privind folosința specială a obiectelor regnului vegetal, conform legislației naționale sau tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
- d) nerespectării condițiilor și termenelor de folosință specială a obiectelor regnului vegetal;
- e) creării unor condiții ce pot afecta viața și sănătatea populației din zona de folosință a obiectelor regnului vegetal;
- f) deteriorării sau nimicirii obiectelor regnului vegetal, a părților acestora și/sau a locurilor lor de creștere.

Articolul 33. Controlul în domeniul protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal

(1) Controlul de stat în domeniul protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal este exercitat de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului.

(2) Controlul departamental în domeniul protecției și folosinței obiectelor regnului vegetal este exercitat de autoritatea silvică centrală, de autoritatea centrală în agricultură și de alte autorități centrale abilitate cu gestiunea și protecția resurselor vegetale, în limitele competenței lor.

(3) Controlul obștesc în domeniul protecției, folosinței și restabilirii regnului vegetal proprietate publică este exercitat de asociațiile obștești, de persoanele fizice și juridice și are caracter de recomandare pentru autoritățile administrației publice și beneficiarii obiectelor regnului vegetal.

Capitolul VII

EVIDENȚA OBIECTELOR REGNULUI VEGETAL

Articolul 34. Evidența de stat a obiectelor regnului vegetal

Evidența de stat a obiectelor regnului vegetal are drept scop stabilirea indicilor cantitativi și calitativi ai acestora, a volumului, tipului și modului de folosință a lor, exercitarea controlului sistematic al schimbărilor cantitative și calitative ale obiectelor regnului vegetal și asigurarea autorităților publice centrale și locale, persoanelor fizice și juridice cu informații privind starea obiectelor regnului vegetal.

Articolul 35. Cadastrul obiectelor regnului vegetal

(1) Cadastrul obiectelor regnului vegetal reprezintă un registru al datelor privind răspîndirea și distribuirea obiectelor regnului vegetal pe categorii de terenuri sau obiective acvatice, privind deținătorii și beneficiarii de terenuri și de obiective acvatice, privind caracteristicile cantitative și calitative ale obiectelor regnului vegetal, evaluarea lor economică.

(2) Modul și condițiile de ținere a evidenței de stat și a cadastrului obiectelor regnului vegetal se aprobă de către Guvern.

Articolul 36. Monitoringul regnului vegetal

(1) Monitoringul regnului vegetal reprezintă un sistem de observare a obiectelor regnului vegetal și a habitatelor, de evaluare și prognozare a schimbărilor lor în scopul conservării diversității biologice, asigurării condițiilor durabile pentru folosința rațională și argumentată științific a obiectelor regnului vegetal.

(2) Monitoringul regnului vegetal este parte a monitoringului ecologic integrat.

Capitolul VIII

MECANISMUL ECONOMIC DE FOLOSINȚĂ RAȚIONALĂ A OBIECTELOR REGNULUI VEGETAL

Articolul 37. Mecanismul economic

(1) Mecanismul economic de folosință rațională a obiectelor regnului vegetal este parte a mecanismului economic de protecție a mediului și de gestionare a resurselor naturale și este reglementat de legislația în vigoare.

(2) Mecanismul economic de folosință rațională a obiectelor regnului vegetal include:

- a) finanțarea programelor, strategiilor, planurilor de acțiuni privind folosința rațională a obiectelor regnului vegetal;
- b) plata pentru folosința obiectelor regnului vegetal;
- c) stimularea economică a folosinței raționale a obiectelor regnului vegetal;
- d) alte măsuri economice de protecție și de folosință rațională a obiectelor regnului vegetal.

Articolul 38. Stimularea economică

(1) Stimularea economică a folosinței raționale, a restabilirii și conservării obiectelor regnului vegetal are drept scop sporirea interesului și responsabilității

deținătorilor și beneficiarilor de terenuri și de obiective acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal pentru conservarea și dezvoltarea lor rațională, în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Stimularea economică a folosinței raționale, a restabilirii și conservării obiectelor regnului vegetal prevede:

a) stimularea activităților privind elaborarea programelor de folosință rațională, de restabilire și conservare a obiectelor regnului vegetal din contul alocațiilor prevăzute în bugetul de stat, bugetele locale, fondurile speciale, precum și din alte surse de proveniență legală;

b) stimularea materială a deținătorilor de terenuri și de obiective acvatice pe care sînt amplasate obiecte ale regnului vegetal pentru executarea calitativă a lucrărilor;

c) stimularea materială a persoanelor fizice și juridice care întreprind măsuri eficiente de pază și de protecție a obiectelor regnului vegetal, care au depistat încălcări ale legislației din domeniu și au asigurat încasarea amenzilor și repararea prejudiciului material cauzat obiectelor regnului vegetal.

Capitolul IX

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA REGNUL VEGETAL

Articolul 39. Răspunderea pentru încălcarea legislației

(1) Încălcarea legislației cu privire la regnul vegetal atrage după sine răspundere administrativă sau penală.

(2) Tragerea la răspundere a persoanelor fizice și juridice nu exonerează persoanele vizate de îndeplinirea obligațiilor privind repararea prejudiciului cauzat obiectelor regnului vegetal și privind executarea măsurilor de protecție și regenerare a obiectelor regnului vegetal, de restabilire a habitatelor lor.

Articolul 40. Repararea prejudiciului cauzat obiectelor regnului vegetal și/sau habitatelor acestora

(1) Persoanele fizice și juridice sînt obligate să repare prejudiciul cauzat obiectelor regnului vegetal și/sau habitatelor acestora.

(2) Cuantumul prejudiciului se stabilește conform cheltuielilor efective de restabilire a obiectelor regnului vegetal, cu includerea venitului ratat.

(3) Obiectele regnului vegetal și/sau părțile și produsele acestora aflate în folosința nelegitimă a persoanelor fizice și juridice se confiscă și sînt transmise în proprietatea statului în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul X

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 41. Intrarea în vigoare și organizarea executării

(1) Prezenta lege intră în vigoare la un an din ziua publicării.

(2) Guvernul, în termen de un an din ziua publicării prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- c) va asigura adoptarea actelor normative pentru aplicarea prezentei legi;
- d) va asigura ajustarea actelor normative departamentale la prevederile prezentei legi.

(3) După data intrării în vigoare a prezentei legi, actele legislative și normative în vigoare se vor aplica în măsura în care nu contravin acesteia.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Nr.239-XVI. Chișinău, 8 noiembrie 2007.

Anexa nr. 1

Cuquantumul plății încasate la eliberarea acordului de mediu pentru export și a permisului/certificatului CITES

1. Cuquantumul plății la eliberarea acordului de mediu pentru exportul de:

- a) ciuperci comestibile în stare proaspătă sau semiprelucrată 0,50 lei/kg
 - b) plante medicinale, alimentare, aromatice, tanante, colorante și ornamentale din flora sălbatică, întregi sau sub formă de rădăcini, rizomi, bulbi, tulpini, ramuri, coji, flori, frunze, fructe, semințe și muguri, în stare vie, proaspătă sau semiprelucrată 0,20 lei/kg
 - c) alte plante din flora sălbatică sau părți și produse din acestea, în stare vie, proaspătă sau semiprelucrată 0,10 lei/kg
 - d) semințe de specii forestiere și alte specii de floră sălbatică (resurse genetice) 1,00 lei/kg
 - e) fructe din flora sălbatică, în stare proaspătă sau semiprelucrată 0,25 lei/kg
2. Cuquantumul plății la eliberarea permisului/certificatului CITES 200 lei /permis

Anexa nr. 2

Cuquantumul plății încasate la eliberarea autorizației pentru colectarea obiectelor regnului vegetal

Cuquantumul plății la eliberarea autorizației pentru colectarea obiectelor regnului vegetal:

- pentru persoane fizice 100 de lei
- pentru persoane juridice 500 de lei

ROSA LUXEMBURG FOUNDATION

The Rosa Luxembourg Foundation is involved in Political education throughout Germany and the world. The foundation was established in honor of Rosa Luxembourg, whose own political and social actions not only cost her life, but also demonstrated the basis for which the foundation was created, including: political education, a discussion forum for critical thinking and political alternatives, and a centre for progressive social thinking and research both in Germany and throughout the world.

The Rosa Luxembourg Foundation is point of contact on a number of different issues and questions on social development, analysis of social processes and the social actors involved in these processes. Additionally, the Rosa Luxembourg Foundation is committed to instigating, promoting and supporting political education. Its primary task is to offer people the opportunity to acquire the knowledge and abilities that enable them to participate in the search for alternatives to the status quo. The Foundation does this through the funding of various research projects aimed at alternative reform strategies and as well as others. At this time, the Rosa Luxembourg Foundation has over 170 ongoing research projects around Germany and the world. Additionally, the Foundation hosts or supports a number of educational events each year that include nearly 50,000 participants throughout Germany

Additionally, The Rosa Luxembourg Foundation operates globally by providing political education through social analysis, programmes and projects for democratic and social emancipation and developing capabilities for political action. The Foundation works directly with multiple organizations, political parties, trade unions, women's groups, and many others. Currently the Foundation is active in more than 25 countries world-wide.

Rosa Luxemburg Stigung

Franz-Mehring-Platz 1, 10243 Berlin

Telephone: +49-(0)30-44310221, Fax: +49-(0)30-44310222 www.rosalux.de

FUNDAȚIA ROSA LUXEMBURG

Fundația Rosa Luxemburg este una dintre cele șase fundații apropiate de partidele politice din Germania și unul din importanții purtători ai muncii de culturalizare și instruire în societatea civilă a RFG. Ea se concepe drept parte a curentului spiritual al socialismului democratic. Fundația a apărut în baza societății „Analiza societății și educația politică” înregistrată în anul 1990 și a devenit o organizație general națională de educație politică, un forum pentru discuții asupra gândirii critice și alternativelor politice, precum și un centru de cercetări în interesele dezvoltării sociale progresive. Activitatea fundației o efectuează numeroși activiști pe principii obștești.

În anul 1992, Fundația Rosa Luxemburg a fost recunoscută drept Partid al Socialismului Democratic, în prezent – Partid de Stînga/PSD – ca fundație general națională apropiată acestui partid. Ea cooperează strîns cu fundațiile și societățile aderente la Partidul de Stînga/PSD din toate landurile federale.

Obiectul de activitate al fundației este educația politică, activitatea culturală și analiza dezvoltării sociale. Laitmotivele ei sînt socialismul democratic și internaționalismul, antifascismul și antirasismul, renunțarea la marxism-leninismul dogmatizat.

Fundația organizează educația civică și socială, propagă cunoștințe despre legăturile sociale reciproce în condițiile lumii globale, contradictorii; este un teren pentru analiza critică a stării actuale a societății; este un centru de discuții program despre socialismul democratic ce corespunde exigențelor timpului; reprezintă în Republica Federală Germania și pe plan internațional un forum pentru dialog între mișcările sociale de stînga și organizații, intelectuali și organizații neguvernamentale; sprijină savanții tineri sub formă de acordare de burse de studii și de aspirant, stimulează activismul social-politic autodeterminat și sprijină manifestările pentru pace și înțelegere între popoare, împotriva fascismului și rasismului, pentru echitate socială și solidaritate între oameni.

Decizia, luată în 1999, de a conferi fundației numele Rosei Luxemburg a constituit o expresie a fidelității față de tradițiile socialismului democratic.

Rosa Luxemburg Stigung

Franz-Mehring-Platz 1, 10243 Berlin

Telephone: +49-(0)30-44310221, Fax: +49-(0)30-44310222 www.rosalux.de